

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**174 NUMARALI AYNTAB ŞERİYYE SİCİLİ’NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ
HİCİRİ: 1187-1189 (S.1-137)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MEHMET ÇAKMAK

GAZİANTEP
HAZİRAN 2019

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**174 NUMARALI AYNTAB ŞERİYYE SİCİLİ’NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ
HİCİRİ: 1187-1189 (S.1-137)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MEHMET ÇAKMAK

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üye. Yüksel BAYIL

GAZİANTEP
HAZİRAN 2019

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**174 NUMARALI AYINTAB ŞERİYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ 1187 – 1189 (S.1-137)**

MEHMET ÇAKMAK

Tez Savunma Tarihi: 27.06.2019

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı


Doç. Dr. Zekiye ANTAKYALIOĞLU
Enstitü Müdür Yardımcısı

Doç. Dr. Zekiye ANTAKYALIOĞLU
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.


Prof. Dr. Ahmet GÜNDÜZ
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımca (tarafımızca) okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.


Dr. Öğr. Üyesi Yüksel BAYIL
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak oybirliği/ oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

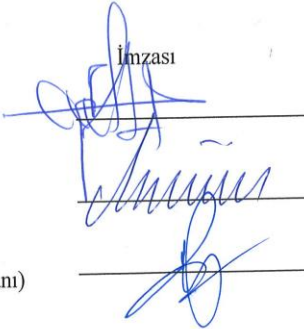
Jüri Üyeleri:

Doç. Dr. İsmail KIVRIM

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman ÜNÜVAR

Dr. Öğr. Üyesi Yüksel BAYIL (Tez Danışmanı)

İmzası



ETİK BEYAN

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Mehmet ÇAKMAK

27/06/2019

ÖZET

174 NUMARALI AYNTAB ŞERİYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ 1187-1189 (S. 1-137)

ÇAKMAK, Mehmet

Yüksek Lisans Tezi, Tarih Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üye. Yüksel BAYIL

Haziran 2019, 258 sayfa

Mahkeme kayıtları olan Şer'îye Sicilleri ait olduğu dönemin siyasi ve sosyal yapısını, kültürünü ve ekoNomik yapısını yansıtmaktadır. Osmanlı tarihi ve şehir tarihçiliğinin gelişmesinde önemli katkılar yapmaktadır. Çalışmamız Türk tarihi ve kültürü bakımından önemli bir yere sahip olan Şer'îye Sicillerinden 1187-1189 tarihlerini kapsayan Gaziantep'te kaydedilen Şer'î mahkeme kayıtlarını içermektedir. 174 Numaralı Ayntab Şer'îye Sicili Defteri toplamda 258 sayfa olup, defterin 1-137 sayfa aralıkları çalışılmıştır. Sicilde ferman, berat, tezkere, temessük, nişan-ı hümayun, buyuruldu senet, pusula hüccet türünden toplam da 171 belge bulunmaktadır.. Bu belgeler defter doğrultusunda dönemin Gaziantep'inin sosyal, kültürel, ekoNomik ve idari durumu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Transkripsiyonu yapılan belgelere tek tek özet yazılarak okuyucuya kolaylık sağlanmaya çalışılma yoluna gidilmiştir.

Anahtar kelimeler: Şer'îye Sicili, Gaziantep, Osmanlı, Hüccet, Hukuk

ABSTRACT

TRANSKRİPTION AND ANALYSIS OF AYNTAB ŞER'İYYE RECORDS NUMBERED 174 (1187-1189) (S. 1-137)

Master's Thesis, Department of History

Thesis Advisor: Doctor Faculty Member Yüksel BAYIL

June 2019, 258 page

The court records of Şer'iye Sicilleri (Şeri'iye Records) reflects the political and social structure, cultural heritage and the economic structure of its period. This work contributes a great deal to the development of Ottoman history and the urban historiography. Our work covers the Şeri'iye Records of Gaziantep city for the period of 1187-1189, which has a significant place in the Turkish history and its culture. Numbered 174 Ayntab Şer'iyye Records Book has a total of pages 258 and the pages of 1-137 have been thoroughly studied. In this Court Records Book, there are a total of 171 documents for various cases. In addition to this, in the book, there are other documents sent from the central government containing topics such as berat (military rating), imperial orders from sultan as well as records of deeds, obligation for payments, and collection of biographies. These documents, with the help of the court records book, attempted to reveal the social, cultural, economic and administrative status of the period in Gaziantep province. There is a summary for each transcribed documents in order to facilitate understanding for the readers.

Key Words: Judicial Records, Gaziantep, Ottoman, Hujjat, Law

ÖNSÖZ

Kuşkusuz ki tarih geçmiş ile günümüz arasında bir bağ kurmaktadır. Geçmişten günümüze toplumlara çıkarımlar sunar ve yaşadığımız çağı büyük ölçüde şekillendirir. Türk halkının geçim tarzını, hayat tarzını, ticari, sosyal ve iktisadi yapısının tespitini yapan Şeriye sicilleri kadıların verdikleri kararları, tuttukları zabıtları, hukuki ve siyasi yapılarına ait kaynakları içermektedirler.

1187-1189 gibi kısa bir dönemi kapsayan 174 numaralı Ayntab Şeriye Sicili toplamda 258 sayfa olup defterin 1-137 sayfa aralıkları çalışılmıştır. Değerlendirilen kısmın tamamı ferman, berat, temessük, tezkere, buyuruldu, mektub türünden belgelerden oluşmaktadır.

Çalışmanın birinci bölümünde Ayntâb'ın tarihi hakkında kısa bilgi yer almaktadır. İkinci bölümünde sicilin transkripsiyonu ve üçüncü bölümünde de sicilin değerlendirilmesi yer almaktadır. Transkripsiyon yapılırken yazım ve transkripsiyon kurallarına uyulmaya çalışılmıştır. Ayın harfleri (‘) üstten tırnak işareti ile belirtilmiştir. Uzatma yerleri ise (^) harfin üzerine uzatma işareti konarak belirtilmiştir. Okunamayan yerler (...) ile belirtilmiştir. Ayrıca tahrip olan yerler (tahrip olunmuş) diye Not düşülmüştür. Tezimi yazarken hiçbir yardımını esirgemeyen, değerli hocam ve tez danışmanım Dr. Öğr. Üye. Yüksel BAYIL'a teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLoların LİSTESİ.....	vi
KISALTMALAR.....	vii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ.....	1
I. AYNTAB'IN COĞRAFI ÖZELLİKLERİ VE TARİHÇESİ	1
A. Ayntab'ın Coğrafi Konumu ve Adının Menşei	1
B. Osmanlı Öncesinde Gaziantep.....	2
C. Osmanlı Döneminde Gaziantep	3
II. OSMANLI HUKUKU VE ŞER'İYE SİCİLLERİNİN ÖNEMİ	4
III. ŞER'İ MAHKEMELER VE GÖREVLİLERİ.....	6
A. Kadı	6
B. Nâib	7
C. Şühûdü'l-Hal	8
D. Kassamlar	8
E. Muhzırlar.....	8
F. Çavuşlar.....	9
G. Subaşılar.....	9
Ğ. Mübaşirler.....	9
H. Asesler.....	10
IV. ŞER'İYE SİCİLLERİNİN İHTİVA ETTİĞİ BELGE TÜRLERİ.....	10
A. Ferman, Berat	10
B. Hüccet	10
C. İ'lâm	11
D. Vakfiye	11
E. Ma'ruz	12
F. Buyruldu.....	12
G. Tezkire.....	12
Ğ. Mürâsele	12
İKİNCİ BÖLÜM	14
I. 174 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU	14
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	247
BULGULAR VE TARTIŞMA.....	247

I. MALİ KONULAR.....	247
A. Kira (İcâre) Davaları.....	247
II. ADLİ OLAYLAR	248
A. Buyuruldu.....	248
B. Ferman.....	249
C. Beratlar.....	252
D. Tezkere.....	253
E. Temessük.....	254
F. Mektup	255
III. BULGULAR.....	256
SONUÇ	257
KAYNAKÇA.....	259



TABLÖLARIN LİSTESİ

Tablo 1: Karye Adları

Tablo 2: Mahalle Adları

Tablo 3: Müslüman Erkek Adları



KISALTMALAR

Adı geçen eser	a.g.e.
Adı geçen makale	a.g.m.
Adı geçen tez	a.g.t.
Bakınız	bk.
Ayıntab Şer‘iyye Sicili	A.Ş.S
Ansiklopedi	Ansk
Cilt	C.
Diyanet İslam Ansiklopedisi	DİA
İslam Ansiklopedisi	İ.A
Milli Eėitim Bakanlığı	M.E.B
Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı	T.D.A.V
Sayı	S.
Sayfa/Sayfalar	s/ss.
Türk Tarih Kurumu	T.T.K.
Yüzyıl	yy.
Miladi	M.
Hicri	H.
Tarih Yok	t.y

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

I. AYNTAB'IN COĞRAFI ÖZELLİKLERİ VE TARİHÇESİ

A. Ayntab'ın Coğrafi Konumu ve Adının Menşei

Gaziantep tarihinin meydana gelmesinde coğrafi etkeni büyük öneme sahiptir. İlk uygarlıkların ortaya çıktığı Mezopotamya ve Akdeniz arasında bir bölgede bulunmasından dolayı güneyden ve Akdeniz'den doğuya ve kuzeye giden yolların kavşağında olması tarihi üzerinde etkilere sahiptir. Bundan dolayı Gaziantep ili tarih öncesi devirlerden itibaren insan topluluklarına yerleşme alanı ve güzergâh olmuştur. Tarihi çağlarda bölgenin durumu kendisini göstermiş, kuzeye çıkan Mısırlılar, Asurlular, İranlılar, Doğu ve Güneye giden Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular, Haçlı orduları, Araplar, Osmanlı akıncıları, Timur'un akıncıları hep Gaziantep üzerinden gelip geçmişlerdir¹. Bu sayede bu dönemlere ait kültür kalıntıları kısa zaman aralıklarıyla geniş bir alana yayılma imkânı bulmuştur.

Tarih boyunca uygarlıkları ve devletleri birbirinden ayıran uç bir bölgede konumlanan Gaziantep, Fırat'ın 55 km batısında, günümüz Türkiye-Suriye sınırının 45 km kuzeyinde yer alır. Bir hayli yüksek (850m) ve verimli bir ovada olup, batıda ve kuzeyde Toros dağlarının nispeten alçak kısımlarıyla çevrilidir².

Gaziantep'in bilinen en eski adı “Dülük” olarak bilinmektedir. Gaziantep'in adı çeşitli kaynaklarda “Entab”, “Hantab”, “Hatab”, “Ayntab”, “Hamtab” olarak değişik isimlerle anılmasıyla birlikte, Selçuklular ve Osmanlılar döneminde de kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu adın “Hantab” ile bağlantılı olarak “hükümdara ait toprak” anlamına geldiğini söyleyenler olduğu gibi, parlak güneş yahut gür güneş anlamına gelen “Ayntab” kökünden geldiğini belirtenler de bulunmaktadır³. Şehrin

¹ GÖĞÜŞ, M. Oğuz, *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli Yönleriyle Gaziantep*, Gaziantep, t.y, s.20.

² CANBAKAL, Hülya, *XVII. Yüzyılda Ayntâb Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset*, İstanbul, İletişim Yay, 2009, s.35.

³ KUZUCU, Serhat, “123 Numaralı Antep Şer'ıye Sicili Bağlamında 1766-1768 Tarihleri Arasında Antep'in İdari ve Sosyal Yapısı Üzerine Bir İnceleme”, *Akademi Günlüğü Toplumsal Araştırmalar Dergisi*, Ankara, 2006, C.I, S.III, s.40.

Antep adını hangi tarihte aldığı tam olarak bilinmemektedir. İlk Arap coğrafyacılarının eserlerinde Dülük adı sık sık görölse de Antep adının Araplar tarafından verildiği söylenebilir. Dülük kalesinin yıkılmasının ardından farklı bir bölgede inşa edilen ve günümüzde Gaziantep kalesi olarak bilinen kalenin yapılması sonrasında Antep isminin yaygın olarak kullanıldığı anlaşılmıştır. XX. yy'ın ilk zamanlarında Kurtuluş Savaşı sırasında göstermiş olduğu yararlılıklardan ötürü 6 Şubat 1921 tarihinde Antep şehrine T.B.M.M. tarafından “Gazi” ünvanı verilerek ismi Gaziantep olarak değiştirilmiştir⁴.

B. Osmanlı Öncesinde Gaziantep

Gaziantep'in tarih dönemlerini Kalkolitik, Paleolitik, Helen, Hitit, Asur, İran, İskender, Selefkuslar, Roma, Bizans, İslâm-Arap, İslâm-Türk devirleri olarak sıralayabiliriz. İslâm-Arap, İslâm-Türk dönemlerinde büyük küçük birçok devlet Gaziantep ve çevresine hükmetmiş ve bölge tarihi ve kültürünü etkilemiştir. Bunlar Hulefa-i Raşidin, Emeviler, Abbasiler, Selçuklular, Artukoğulları, Atabeyler, Fatimiler, Eyyubiler, Mısır Kölemenleri ve Dulkadiroğulları'dır⁵.

Antep ve yöresinin Türk idaresine Alpaslan ve Melik şah zamanlarında geçtiği tahmin edilmektedir⁷⁵. Türklerin Anadolu'ya yönelik seferleri sırasında Türkmenlerden tertib olunan ordusuyla Afşin Bey, Fırat'ı geçerek Antep'in kuzeybatısındaki Karadağ'da karargâh kurup geniş fetih harekâtına başlamış ve 1067'de kuvvetleriyle önce Antep ve Ra'bân'ı (günümüzdeki Araban) almıştır. Afşin Bey bu fetihleriyle Suriye bölgesinde Türk hâkimiyetini kesinleştirmiştir⁶.

1516 yılına kadar Antep ve çevresi Memlûkler ile Dulkadir Beyliği arasında çekişme konusu olmuştur. Bölge nüfusunun önemli bir kısmını Dulkadir Türkmenleri oluşturmaktaydı. Dulkadir Beyliği ile Memlûklü'ler arasındaki ihtilaftan dolayı şehir oldukça fazla tahribata uğramıştır. Onlarca defa şehir Memlûklerle Dulkadirliler arasında el değiştirmiştir. Fakat her iki taraf da bölgede ciddi bir hâkimiyet kuramamıştır. Bu uzun mücadele sürecinde Antep şehri iktisadî ve sosyal bakımdan

⁴ ÖZDEĞER, Hüseyin, “Gaziantep”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, 1996, XIII, s. 466-668.

⁵ GÖĞÜŞ, *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli Yönleriyle Gaziantep*, s.23.

⁶ ÖZDEĞER, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, s.466.

oldukça ağır kayıplar vermiştir⁷. Antep'in Osmanlı hakimiyetine geçişi Yavuz Sultan Selim döneminde 1516 yılında meşhur Mısır seferi ile gerçekleşmiştir.

C. Osmanlı Döneminde Gaziantep

Antep, XVI. Yüzyılda İslâmî dönem Anadolu şehirlerinin hemen hepsinde olduğu gibi savunma amacıyla inşa edilen bir kalenin çevresinde kurulu mahalleleri, idarî yapıları, yine kaleye yakın çeşitli ticari fonksiyonlara sahip hanları, pazaryerleri ve çarşıları, İslâm uygarlığından emâreler taşıyan dinî merkezleri ile klâsik dönem Osmanlı kentlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Osmanlı hakimiyeti altına alınıncaya kadar birçok istila ve yağmalara uğrayan Antep şehri, çok fazla tahribata uğramış ve gelişimine engel teşkil etmiştir. Osmanlı hakimiyetiyle bölge gelişmeye ve büyümeye başlamıştır⁸.

Tarih devirler boyunca Antep mühim ticari yollar üzerinde yer almıştır. Sosyal-kültürel ve iktisadî açıdan önemli bir konumda bulunmuştur. Farklı medeniyetlere ev sahipliği yapan Antep 1516'da Osmanlıların idaresi altına girmiştir. Dönemin başlarında Arap ve Halep Eyaleti'ne bağlı bir konumda iken, sonraları 1531 yılında Dulkadir Eyaleti'nin ortaya çıkmasıyla bu eyaletin sınırları arasında yer alarak 1818 senesine kadar bu konumunu korumuştur. Bu tarihten itibaren yeniden Halep eyaletine sancak olarak bağlanmış olup Osmanlı kent kültüründe Şehir, önemli bir konumda yer almıştır⁹.

Osmanlıların yükselme devri Antep için de bir gelişim çağı olmuştur. Şehir şekil itibariyle mahalleleri ve çizgileriyle bu dönemde ortaya çıkmıştır. Şehirdeki cami, mescit, medrese, imaret, suluk, çeşme, han ve hamam sayısı başka yerlerle kıyaslanamayacak kadar çoktur. Şehir yalnız imar ve kültür yönünden değil, iktisadî ve ticarî bakımdan da çok gelişmiştir¹⁰.

Osmanlı idaresi sırasında Antep'te önemli bir olay meydana gelmemekle birlikte diğer Anadolu şehirleri gibi burası da XVII. yüzyıldan itibaren zaman zaman

⁷ GÖKHAN, İlyas, KÜÇÜKDAĞ, Yusuf (ed.), “Gaziantep ve Yöresinin Osmanlı Hâkimiyetine Geçmesi”, *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu*, Gaziantep, 2000, s.60.

⁸ GÖKHAN, *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu*, s.65.

⁹ ALTINÖZ, İsmail, “Dulkadir Eyaleti'nin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl)”, *Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan*, Gaziantep, 1999, s.146.

¹⁰ GÖĞÜŞ, *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli Yönleriyle Gaziantep*, s.28.

Celâli saldırılarına uğramıştır; yöredeki bazı nüfuzlu şahsiyetler ve mütegalibinin etkisi altına girmiştir¹¹.

II. OSMANLI HUKUKU VE ŞER'İYE SİCİLLERİNİN ÖNEMİ

Osmanlı Devleti'nin hukuk sistemi İslâm hukukudur. Osmanlı mahkeme görevlileri olan kadılar hukukî vakâlarda Hanefî mezhebinin güvenilir görüşlerini temel alarak hüküm vermişlerdir. Kadılar şer'î hükümleri uygularken Hanefî hukukçularının hem fikir oldukları hususlarda aynı kuralları icra ederken ihtilafa düştükleri mevzularda ise lüzumlu incelemeleri yaptıktan sonra en çok kabul edilen görüş doğrultusunda adımlar atmışlardır. Bu gibi ihtilaflı durumlarda kadılar müftülere ve bazı özel hallerde ise Şeyhülislâmlara danışma ihtiyacı duymuşlardır. Bu sebeple Osmanlı Devleti'nde kadılık ve müftülük özel durumlar haricinde birbirinden ayrı makamları oluşturmuşlardır¹².

Osmanlı Devleti kurulduğu andan yıkılışına kadar geçen süreçte mensubu olduğu dinin kurallarına göre bir hukuk sistemini benimsemiştir 8. Osmanlı yasaları yalnızca idare hukuku, özel durumlarda anayasa hukuku mevzuları, eşya hukukunun miri araziye bağlı konuları, mali hukuk, askeri hukuk, ceza hukukunun kötü suç ve cezaları konusu ve bazı özel hukuk vakalarına ait kararlar içermektedir. Şer'îye sicillerinin orjinalinde ise Osmanlı Devleti'nin aile hukuku, şahıs hukuku, miras hukuku, ticaret ve borçlar-eşya hukuku ile özel hukukun tüm alanlarında şer'î hükümlerin temel olarak alındığı görülmektedir¹³.

İslam hukuku, Osmanlı Devleti'nde resmî hukuk sistemi halini almışsada bu şekilde büyük ve güçlü bir devletin kendine has özelliklerinden de kaçınılmaz olarak etkilenmiştir. İslâm hukukunun kesin bir şekilde hüküm verdiği durumlarda fıkıh kitaplarındaki Hanefî görüşleri kabul edilerek uygulamaya gidilmiştir. İslâm hukukunun otoriteye yasama yetkisi tanıdığı alanlarda ise belli bir yasama düzeni takip edilerek örfî hukuk diye adlandırılan kanunnameleri meydana getirmişlerdir¹⁴

Osmanlı hukukunu oluşturan iki unsurdan İslam hukukuna "şer'", "ahkam-ı şer'iyye", Osmanlı hükümdarları tarafından konan hukuk kurallarına da "örf",

¹¹ ÖZDEĞER, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, s.467.

¹² AKGÜNDÜZ, Ahmet, *İlim Hey'eti, Şer'îye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, İstanbul, 1988, C.1, s. 66.

¹³ AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri*, İstanbul, 2006, I, s. 45.

¹⁴ CİN, Halil - AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Türk Hukuk Tarihi*, İstanbul, 1990, I, s. 270.

"kanun", "kavain-i örfiyye" gibi isimler verilmiştir. Ferman, berat, hüküm, kanunname, siyasetname, adaletname tarzındaki Osmanlı hukuk belgelerinde Osmanlı hukukunun bu ikili yapısı "şer" ve kanun" şeklinde sürekli birlikte anılmıştır. Örfi hukukun bir anda oluştuğunu söylemek mümkün değildir. Bu hukuku oluşturan kurallar Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren ihtiyaç oldukça teker teker konan kanun hükümlerinden oluşmuştur. Bu şekilde konan kurallar belli bir toplama ulaşıncaya oluşum biçiminin klasik İslam hukukundan farklı oluşu göz önüne alınarak ayrı bir isim verilmiş, örf veya örfi hukuk denilmiştir¹⁵.

Şer'iyye sicillerinin tetkiki, bize Osmanlı Devleti'nin şahsın hukuku, aile hukuku, miras hukuku, borçlar hukuku ve devletler hususi hukuku ve mali hukuk gibi konularda bilgi edinmemizi sağlamaktadır¹⁶.

Mahkemelerin kanun olarak yararlandıkları en güçlü hukukî eserleri fıkıh kitaplarıdır. Osmanlı döneminde hukukun oluşturulması başka bir alana kaymış olup Osmanlı hukuk adamları sistematik fıkıh kitaplarının yanı sıra kendilerine yöneltile suallere verdikleri hukukî cevapları derleyen fetva¹⁷ kitaplarının tedvinine önem vermişleridir. Fıkıh kaynaklarında cevap bulunamayan hukukî konuların hükümlerini de ihtiva eden fetva kitaplarının tarzı genellikle soru-cevap şeklindedir¹⁷.

Osmanlı hukuk sisteminde kadılar hüküm verirken kendi özgür iradeleriyle hareket etmişlerdir. Osmanlı mahkelemeri Padişah dahil hiçbir kimse ve kurumun etkisinde kalmaksızın bağımsız bir şekilde işlevini yürütmüştür. Yalnız bu mahkelemeler verdikleri hükümlerde Divan-ı hümayun tarafından denetlenmiştir. Bunun yanı sıra kadıdan ziyade bir bilirkişilik kurumu oluşturulmuş olup davaların görüldüğü süreçte "şuhûdü'l-hal" adı ile teşekkül etmiş bir heyet gözetiminde davalar alenî olarak görülmüştür¹⁸.

¹⁵ AYDIN, Mehmed Akif, "Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi", *Türkler Ansiklopedisi*, Ankara, Yeni Türkiye Yay., 2002, X, s.16.

¹⁶ AKGÜNDÜZ, Ahmet, "Zül-Kadriye Kanunnameleri ve Şer'i Tahlilleri", *Kahramanmaraş Sempozyumu*, Kahramanmaraş, 2004, s.474.

¹⁷ CİN-AGÜNDÜZ, *Türk Hukuk Tarihi*, s.143.

¹⁸ HALAÇOĞLU, Yusuf, "Klâsik Dönemde Osmanlı Devlet Teşkilatı", *Türkler Ansiklopedisi*, Ankara, 2002, IX, s.123-124.

III. ŞER'İ MAHKEMELER VE GÖREVLİLERİ

Osmanlılarda şer'î mahkemelerde kadılar, nâibler, kâtipler, kassamlar, muhızrlar, tercümanlar, şühûdü'l-hâller, müftüler, dava vekilleri, subaşılar ve asesler görev almıştır. Tüm İslam devletlerinde olduğu gibi Osmanlı Devleti'nde de başlıca şer'î ve örfî davaların görüldüğü yerler kanunnameler ve resmî yazılarda, mahkeme veya meclis-i şer' olarak adlandırılmıştır. Bir bölgede mahkemenin teşekkülü, padişah beratı ile tayin edilmiş bir kadının veya onun vekilliğine sahip bir kişinin bulunması şartına bağlanmıştır¹⁹.

A. Kadı

Osmanlı Devleti'nde hukuki tüm olaylar muayyen kaideler dahilinde şer'îye mahkemelerinde görüşülüp hüküm verilmesini sağlayan ve farklı görevleri de icra eden birçok görevli mevcut olmuştur. Bu görevlilerin başında da birçok idarî görevi yürüten “kadı” bulunmaktadır. Osmanlı Devleti hukuki birim olarak birçok kazâ bölgelerine ayrılmıştır. Bu kazâ birimleri doğrudan merkeze tabi olmasına rağmen bu özelliğinden dolayı sivil karakterli bir kazâ idaresi konumundadır. Öyleki, eyalet-sancak şeklindeki askerî teşkilâtın tamamen bağımsız hareket edebilmektedir. Ayrıca sancak sınırları dahilinde bir de “kazâ bölgesi” bulunmaktadır. Sancağa bağlı olan tüm köyler, idarî-askerî açıdan kadıya karşı sorumludur²⁰.

Osmanlı hukuk adamları tarafından kadı, insanlar arasında meydana gelen dava ve münakaşaları şer'î hükümlere göre karara bağlamak için devletin en yüksek icra makamı tarafından tayin edilen kişiler diye tarif edilmekle beraber hâkim veya hâkimü's-şer' olarak da adlandırılmıştır. Osmanlı adlî teşkilâtının temel taşı olan kadılar, bulundukları yerin hem hâkimi, hem belediye başkanı, hem emniyet âmiri, bazen mülkî âmiri ve hem de halkın her konuda müracaat edebileceği sosyal güvenlik makamı olmuştur²¹. Kadıların asıl görevleri ise toplum içinde meydana gelen anlaşmazlıkları çözmek, kaideye uygun olmayan suç ve hareketleri ortadan kaldırmak, tek kelimeyle adaleti dağıtmak olmuştur²².

¹⁹ İNALCIK, Halil, “Mahkeme”, *İslam Ansiklopedisi*, y.y, t.y, VII, s.149.

²⁰ ÜNAL, Mehmet Ali, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Isparta, 2005, s.229.

²¹ CİN-AKGÜNDÜZ, *Türk Hukuk Tarihi*, s.274.

²² ATAR, Fahrettin, *İslâm Adliye Teşkilâtı*, Ankara, 1991, s.110.

Kadı, Osmanlı'da doğrudan merkeze karşı sorumlu ve yargı kuvvetinin en mühim birimi olarak kabul edilmiş olup İslâmlığın, devletin ve yargı gücünün temsili olarak görülmüştür. Sınırlara dahil edilen bölgelere kadı gibi görevlilerin tayin edilmesi, Osmanlı egemenliğinin tamamlandığının göstergesi olmuştur²³.

Osmanlı Devleti'nin ilk yıllarından itibaren Fatih Sultan Mehmet'e kadar, kadı tayinleri için, İlmiye sınıfının dilekçesi, kazaskerin arzı, Divan-ı Hümayunun tasdiki, Sadrazam'ın telhisi, padişahın hatt-ı hümayunu ve evrakın kazaskerlik divanına işlem için teslim edilmesi gerekliydi²⁴. Fatih devrinden itibaren kadı, kazaskerlerin arzıyla veziriazamlarca görevlendirilmişlerdir. Daha sonra XVI. yüzyıldan itibaren, şeyhülislamlık makamının öneminin artmasıyla, onların arzıyla veziriazam tarafından bu tayin işlemleri gerçekleşmiştir²⁵.

B. Nâib

Osmanlı şer'îye mahkemelerinde görevlerini icra eden kadıların yanı sıra onlara bu görev sürecinde yardımcı olabilmesi için vazifelendirilen görevlilerin başında nâibler gelmekteydi. Nâib vekil anlamına gelmekle birlikte Osmanlı hukukunda iki manaya sahiptir. İlki bütün kadılar hükümdarın vekilleri olduklarından bu görevlilere nâib ve bunun çoğulu olan nüvvâb adı verilmiştir. İkincisi ise, kadıların yerine davayı görmek üzere görevlendirdikleri kişilerde da nâib olarak ifade edilmişlerdir²⁶. Nâibler kadı'nın temsilcisi sıfatıyla muayyen mahkemelerde ya da istisnai konularda kadı yerine yasal karar verme yetkisine sahip olmuşlardır²⁷.

Kaza nâibleri, kadıların kendi kazaları dahilindeki nahiyeleri nâib ismiyle tayin ettiği bir şer'î memura iltizama verip o memur, kaza kadısı adına o nahiyenin şer'î muamelelerine bakardı. Kadı nâibi kadının yanında bulunup icabında ona vekalet eder veya herhangi bir şer'î muameleye bakmak üzere kadı tarafından köylere gönderilirdi. Kadı nâibleri, kazalarda aynı zamanda bâb nâibliğini görürdü²⁸.

²³ FENDOĞLU, Hasan Tahsin, "Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı", *Osmanlı Ansiklopedisi (Teşkilât)*, Ankara, 1999, VI, s. 453.

²⁴ FENDOĞLU, *Osmanlı Ansiklopedisi (Teşkilât)*, VI, ss.454-455.

²⁵ HALAÇOĞLU, *Türkler Ansiklopedisi*, IX, s.127.

²⁶ AKGÜNDÜZ, Ahmet, İlim Hey'eti, *Şer'îye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, İstanbul, 1988, I, s.72.

²⁷ CİHAN, Ahmet, *Reform Çağında Osmanlı İlmiye Sınıfı*, İstanbul, 2004, s.51.

²⁸ UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, Ankara, TTK, 1988 s.117.

C. Şühûdü'l-Hal

Mahkemedeki yargılamayı bir tür gözlemci sıfatı ile izleyen görevlilere Şühûdü'l-hal denirdi. Şühûdü'l-hal tanık olmayıp mahkemede yapılan yargılamanın gözlemcisidirler. Sayıları beş altı, bazen daha fazla olan bu şahitler yargılayan bir jüri mahiyeti vermektedirler. Şühûdü'l-hâl olarak görev yapan kişiler bölgenin ileri gelenlerinden seçilirdi. Büyük alimler, müderrisler, müftüler, eski kadılar, ayan ve eşraftan olan saygın kişiler heyete dahil olurdu²⁹. Gerek müftü ve gerekse şühûdü'l-hâl denilen kimselerin, kadı hükmünün hukuka uygun ve âdil verilmesi için bir çeşit temyiz görevi yaptığı anlaşılabılır³⁰.

D. Kassamlar

Kassam, miras davalarında bizzat dava mahalline giderek gerekli tahkikatı yapıp ihtilaf hakkında bir neticeye vardıldıktan sonra davayı hükme bağlayan ve terekeyi varisler arasında paylaştıran şer'i memuru ifade etmektedir³¹.

Kassamlar; askeri sınıfın terekesini tutan kazasker kassamları ve halktan vefat edenlerin terekesini tutan kassamlar olmak üzere iki kısma ayrılmaktaydılar. Kazasker Kassamları her kazada bulunabildikleri gibi, birden fazla kaza için bir tek Kazasker kassamı görevlendirilebilmekteydi. Bu kassamlar kazaskerlere bağlıydılar. Halktan vefat edenlerin terekesini tutan kassamlar ise şer'î mahkemede bulunur ve doğrudan doğruya kadı tarafından tayin olunurlardı³².

E. Muhzırlar

Şer'i mahkemelerde kadıların yardımcısı konumunda olan muhzırlar davacı ve davalıları mahkemeye celb eden ve gerekli durumlarda günümüz emniyet memurlarının ve savcının bazı görevlerini icra eden memurdur. Kelime anlamı ise huzura getiren demek olup küçük kazalarda ifa ettiği vazifeler arasında hem mahkeme mübaşirliği, mahkeme kâtipliği, hem de emniyet memurluğu yer almaktadır³³. Muhzır, mahkemenin bulunduğu yerin ahalisi arasından özellikle daha

²⁹ ASLAN, Nâsi, *İslâm Yargılama Hukukunda Şühûdü'l-Hal Jüri Osmanlı Devri Uygulaması*, İstanbul, Beyan Yay, 1999, s.54.

³⁰ EKİNCİ, Ekrem Buğra, "Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü (Klasik Devir)", *Belleten*, Cilt 64, S.244, s.976.

³¹ ÖZTÜRK, Sait, "Kassâm", *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, 2001, XXIV, s.579.

³² UZUNÇARŞILI, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, ss. 121-125

³³ AKGÜNDÜZ, *Şer'îye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, s.72

önce bu görevi yapmış kişilerden veya bir şekilde devlet görevi almış (askeri) gurupların mensuplarından seçilirdi. Sivil halktan muhızr seçilemezdi³⁴

F. Çavuşlar

Mahkeme i'amlarının ifası, borçlu olan kimsenin mallarını satarak borcunun ödenmesi, gereken durumlarda mahkeme hükmüyle borçlunun hapiste tazyiki, hukuken karara bağlanan nakdi ve bedeni cezaların uygulanması, kısaca günümüzdeki icra memurları ve kısmen de olsa savcılarının ve emniyet görevlilerinin vazifelerini ifa ederlerdi³⁵.

G. Subaşılar

Çavuş teşkilatının görevlerini, sancak, kaza, nahiye ve köylerde subaşı denen memurlar yürütürdü. Sancaklarda sancak beyinin ücretli çalışanı ve emniyet amiri, kaza ve daha küçük yerlerde ise idare amiri olan subaşıları, şer'îye mahkemelerinde icra ve infaz memuru olarak görev yapmaktadır. Köy ve kasabalardakine il subaşları diğer büyük merkezlerdeki ise şehir subaşları olarak isimlendirilen bu memurlar bugünün zabıta ve belediyelerdeki görevlerini ifa eder ve kadıların emri altında çalışırlardı³⁶.

Ğ. Mübaşirler

Kelime manası bir işe başlayan demek olan mübaşirin adli memur olarak iki manası vardır. İlki mahkemelerde celb ve tebliğ vazifelerinde kullanılan memur anlamıdır ki, muhızr ile eş anlamlıdır. İkincisi ise Tanzimat'tan önce devlet tarafından incelenmesi ve soruşturulması için gerekli olan bir iş için vazifelendirilen memur demektir.³⁷

³⁴ AHISKALI, Recep, "Muhızr", *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, XXXI, 2006, s.85.

³⁵ UZUNÇARSILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı, Yayınları*, Ankara, T.T.K Yay, 1988, s.415.

³⁶ AKGÜNDÜZ, Şer'îye Sicilleri Mahiyeti, *Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, s.74.

³⁷ CİN-AKGÜNDÜZ, *Türk Hukuk Tarihi*, s.281.

H. Asesler

Ases, kelime anlamı olarak Arapça "bekçi" anlamına gelen "ass" fiilinin çoğuludur. Asayiş için kol gezen gece bekçileri için “ases” tabiri kullanılırdı³⁸. Aynı zamanda bunlara yakçı da denilmiştir³⁸.

IV. ŞER‘İYE SİCİLLERİNİN İHTİVA ETTİĞİ BELGE TÜRLERİ

A. Ferman, Berat

Ferman, Divân-ı Humâyûn veya Paşakapısı’ndaki divanlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve tuğra bulunan padişah emirlerine verilen addır³⁹. Padişah’tan sadır olan, ferman-ı hümayun ve emr-i şerif de denilen fermanlar, bazı esaslar üzerine yazılmaktadır. Ferman kelimesinin zikri ile başlayıp fermanın muhatabının rütbesine göre dua ile devam eder, fermanın gönderilme sebebi, verilen işin bitirilmesi için temennide bulunma ve son olarak fermanın tarihi ve gönderildiği yerin ismi yer alır⁴⁰. Berat, padişahlarca bir göreve tayin, bir gelirden tahsis, bir şeyin kullanılma hakkı, bir imtiyaz veya muafiyetin verildiğine işaret eden ve padişahın tuğrasını taşıyan belgedir⁴¹.

B. Hüccet

Arapça asıllı bir kelime olan “hüccet” delil vesika senet manalarına gelir⁴². Osmanlı hukuk literatüründe hüccet kelimesi kadı mahzarında taraflardan birinin beyanı ile diğerinin bu beyanı onayını içermekte olup bir hükmü ifade etmeyen hususlar çerçevesinde tertip olunmuş belgelere verilen isimdir. Hüccetlerin baş tarafında kadının imzası ve mührü yer almaktadır. Genellikle her hüccette davacı, davalı ve her iki taraf arasında dava konusu olan mesele olmak üzere üç temel unsur bulunmaktadır. Hüccetlerin konusu kadılar tarafından incelenmiş çeşitli kazâî vak‘alardır. Başlıca hüccet çeşitleri, köle ve köle azadı, evlenme, karşılıklı rıza ile boşanma, boşama, nikâhın feshi, nafaka, terbiye vekâleti, miras, rehin, rehini

³⁸ AKMAN, Mehmet, *Osmanlı Devletinde Ceza Yargılaması*, İstanbul, Eren Yay, 2004, s.49.

³⁹ KÜTÜKOĞLU, Mübahat S, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, İstanbul, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, 1994, s.99.

⁴⁰ UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, “Ferman”, *İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, IV, 1964, s.572.

⁴¹ KÜTÜKOĞLU, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, s.124.

⁴² KÜTÜKOĞLU, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, s.350.

kaldırma, borçla ilgili ihtilâflı konular, alım-satım anlaşmaları, icâre, vesayet, vekâlet, emanet, sulh, gasp, cinayettir⁴³.

C. İ'lâm

Mahkemece verilen şer'i hükmün kaydedildiği yazılı belgedir. Sözlükte "bildirmek, öğretmek, işaret koymak" manalarına gelen i'lam, terim olarak şer'i bir hükmü ve altında kararı veren hâkimin imza ve mührünü taşıyan yazılı belge demektir⁴⁴. Osmanlı diplomatiğinde kadıların şer'i mahkemeye intikal eden bir davanın kararının tasdikini temin maksadıyla şeyhülislâmlığa veya her hangi bir konuda bilgi vermek üzere üst makamlara yazdıkları resmi yazılar için de i'lam tabiri kullanılmıştır⁴⁵.

D. Vakfiye

İslam medeniyetinde önemli bir hayır müessesesi olan vakfın temelinde insanlığa karşı şahsi ve vicdani sorumluk hissi, iyilik ve yardımlaşma gibi değerler ve bu değerleri kendine ilke edinmiş kişilerin hür iradesi yatmaktadır⁴⁶. Vakfiye, vakfedilen bir malın hangi hayır işlerinde kullanılacağını, ne şekilde yönetileceğini gösteren senet" anlamına gelmektedir⁴⁷. Vakıf sistemi, Osmanlı Devleti'nin keşfedip ortaya çıkardığı bir kurum değildir. Kendinden önceki toplulukların ve İslâm devletlerinin tatbikatında yer alan ve yaşanan tecrübelerle Osmanlı'ya intikal etmiştir. Fakat Osmanlı döneminde olduğu kadar, hiçbir İslâm devletinde, vakıf sisteminden yararlanarak ülke zenginliklerinin paylaşılması, adil devlet yönetiminin tesisi ve erdemli şehirlerin kurulması konularında aynı başarı gösterilememiştir⁴⁸.

Vakıflar başlangıçta ferdi ihtiyaçların giderilmesi amacıyla ortaya çıkmışken daha sonraları, bu müesseseye ilgi gösteren milletlerin sosyo-kültürel yapısı,

⁴³ OĞUZ, Mustafa, AKGÜNDÜZ, Ahmet, "Hüccet", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, XVIII, 1998, s.446.

⁴⁴ AKGÜNDÜZ, Ahmed, "İ'lâm", *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, XXII, 2000, s.73.

⁴⁵ KÜTÜKOĞLU, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, s.345.

⁴⁶ YEDİYILDIZ, Bahaeddin, "Vakıf", *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, XLII, 2012, s.479.

⁴⁷ ÖZGÜDENLİ, Osman Gazi, "Vakfiye", *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, İstanbul, XLII, 2012, s.465.

⁴⁸ ÖZTÜRK, Nazif, "Osmanlı Döneminde Vakıflar" *Türkler Ansiklopedisi*, Ankara, X, 2002, s.434.

ihtiyaçları, eğilimleri ve zenginliklerine göre gelişerek hayatın her safhasında yerini almıştır⁴⁹.

E. Ma‘ruz

Ma‘rûz’un kelime anlamı arz edilen şey demektir. Ma‘rûzlar, şer‘iye defterlerinde i‘lâm ve hüccetlerden farklı ve çoğunlukla ifade ve şekil olarak i‘lâmlarla karıştırılan bir belge türüdür. Şer‘iye sicillerinde ise, kadılarca kaydedilmesine rağmen kadı’nın hükmünü içermeyen ve hüccet gibi hukukî bir durumunun tespiti açısından yazılı kanıt olarak kabul görmeyen ve sadece kadı’nın icra makamlarına idarî bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına ya da kadıya yazılan şikâyet dilekçelerine ma‘rûz denilmiştir⁵⁰.

F. Buyruldu

Şer‘iye defterlerinde yer alan bir diğer belge türü ise sadrazamların yazılı emirleri olan buyruldulardır⁵¹. Osmanlı terminolojisinde buyruldu sadrazam, vezir, defterdar, kazasker, kaptan-ı derya, beylerbeyi gibi üst düzey görevlilerin kendilerinden aşağı kademelerde bulunan memurlara gönderdikleri emirler için kullanılan bir tabirdir⁵².

G. Tezkire

Osmanlı diplomatikasında üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arasındaki resmî bir konuyu içeren belgelere tezkire denir. Tezkirelerin bir sureti de şer‘iye sicillerine mutlaka kaydedilmişlerdir. Zira bu emirleri icra edecek olan makam ilgili mahallin kadılarıyla⁵³.

Ğ. Mürâsele

Haberleşme, mektuplaşma, resmi kadı mektubu anlamına gelmektedir. Kadılar merkezden gelen bir ferman veya buyrultu üzerine, herhangi bir sanığın yakalanması için mahallin voyvodasına veya kethüdasına resmi bir yazı yazabilirler. Yahut tayin edildikleri kadılık görevini yine resmi bir yazı ile her hangi bir naibe

⁴⁹ ÖZTÜRK, Nazif, *Türk Yenileşme Tarihi Çerçevesinde Vakıf Müessesesi*, Ankara, Türkiye Diyanet Vakfı Yay, 1995, s.19.

⁵⁰ AKGÜNDÜZ, Şer‘iye Sicilleri Mahiyeti, *Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, s.37.

⁵¹ AKGÜNDÜZ, Şer‘iye Sicilleri Mahiyeti, *Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, s.44.

⁵² KÜTÜKOĞLU, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, s.197.

⁵³ AKGÜNDÜZ, Şer‘iye Sicilleri Mahiyeti, *Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, s.46.

devredebilirler. İşte Şer'îye Sicillerinde yer alan ve kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs yahut makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere mürâsele veya çoğulu olan mürâselat adı verilmektedir. Mürâseleler genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini havi mürâseleleri veya değişik konulara dair mürâseleler olabilir⁵⁴.



⁵⁴ AKGÜNDÜZ, *Şer'îye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, s.113.

İKİNCİ BÖLÜM

I. 174 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU

Hüküm No: 1	Târihi: fi 12 Zi'l-ka'de Sene 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Ordu-yı hümâyûna asker sevkî
Belge özeti: Anadolu'da mevcûd bulunan askerlerin Ordu-yı hümâyûna Moskov seferi için Mart ayından önce sevkleri hakkında gönderilen fermândır.	

Küçük Çavuş Ağaya virilen i'lâm sureti,

Budur ki? Anadolunun sol ve orta kolunda vâki' kazaların şekâvet paşaları ehl-i 'arz güruhü İttifâkıyla ala geturub mücâzât-ı meşrû'aları icrâ ve şer ve meğerlerden? fakrâ ve za'afa ve ebnâ-ı sebil ve ra'ıyyeti rehâ ve nizâm-ı kûyeye rabt bâbında tanzim-i bilâd terfiye-i 'ibâd için lutfen ve ker'an şeref bahş-ı südur olan müekkid ferman-ı celilu's-şân ocak tarafından Küçük Çavuş Ali Ağa kulları mübâşeretiyile işbu sene-i mübâreke rebîü'l-evvelin on beşinci günü Medine-i Ayntaba şeref vurûdu meclis-i şer'den cümle ocakluyan ve sâ'ir ehl-i belde-i muvâcehelerine feth ve krâ'it olundukda cümle sema'en ve tâ'aten deyub bu güne irâde-i 'aliyye-i şahâne ve emr-ü senniyeleri hasr ve âna buyurulduğu ehl-i 'arz güruhu ihya itmekle cümlesi teşekküren ömr-ü şevket-i 'aliyye ve bekâ-yı fer ve saltanat-ı senniyeleri du'ası eda ve medine-i mezbûrede vâki' serdar ve ağvât ve 'ilimdaran ve sâ'ir ehl-i arz olanları tarih-i i'lâmadtan üç ay mukaddem min- ba'd-ı zümre-i merkumeden bir ferdi hilâf-ı şer'-i şerif ve muğâyyer emr-i münif vaz' ve hareket itmeyub ve itdirmeyub herkesi kendi haliyle meşgul ve ol-vechle ehl-i 'arz güruhü rahat olmak üzere 'ahd-u misâk ve kavl ve ittifak idub ilân-ı 'ahd-u mezkur üzere olub ve müdde'ileri dahi zuhur itmeyub ol-vechle kemâlet heze cümlelerin emn ve rahatı ve da'i devlet-i 'aliyyelerine müdâvemeti evveline vaki'dir.

Eskici Bazarında Sürgülü Hacı Hasanın muvakkit-i şer‘le vekâleti feth olunmağla ve taşra zuhur iden eşya müezzın oğlu Monla Mehmede emanet virilmiştir fi 12 zi‘l-ka‘de Sene 1187.

Hüküm No: 2	Târihi: 13 Sad Sene 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Vakıf mütevellı tayini
Belge Özeti: Seyyid hacı Mustafa bin Osman medresesi mütevellisi iken vefat eden es-seyyid Hüseyin’in yerine mütevellı olarak tayin edilen Nakıb zâde es-seyyid el-hâc Halid efendi için gönderilen berattır.	

.....

Nakıb zâde es-seyyid el-hâc Halid efendinin tedris ve tevliyet berâtıdır

Erbâb-ı istihkâkdan işbu râfi‘-u tevki‘-u refi‘u‘ş-şân-ı hakâni es-seyyid el-Hac Halid ibn-i seyyid Mehmed zide salâhe rikâb-ı hümâyunum arzuhâl idub medine-i Ayntabda vâki‘ ashâb-ı hayratdan müteveffi seyyid hacı Mustafa bin Osman medresesinin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere müderrisi mevkuf-ı mezburun mütevellisi iken evlâd-ı vâkfdan es-seyyid Hüseyin nâm kimesne tevliyet-i mezkureyi üzerinden râfi‘ itdurub tasarrufunda iken fevt olub tevliyet-i mezkur mahlul olmağla vâkf-ı mezburun vakfiye-i ma‘mul behâsında evlâdından müderris olan mütevellı olur deyu şart eylediğine binâen tevliyet-i mezkurenin nevbet tasarrufu kendüye intikâl itmekle tevliyet-i mezkur müteveffa-yı mezbur Hüseyinin mahlulünden kendüye tevciye olunmak bâbında istida‘-yı ‘inâyet ve sâdır olan emr-i ‘aliyye imtisâlen derkenâr ve ‘arzuhâle nazar olundukda vakf-ı mezburdan almak üzere yevmi yirmi akçe vazife ile müderrisliğine ve on akçe vazife ile vakf-ı mezburun tevliyeti vâkf huyutda oldukça kendi mutasarrıf olub vefâtından sonra sulb-i oğlu es-seyyid Mehmed mütevellı ola ve ba‘d-ı vefâta ahir evlâd-ı sulbiyesinden müderris olan mütevellı ola ba‘d-ı evlâd-ı sulbiyesinin evlâdından ve evlâd-ı evlâdından tertib sâbık müderris olan mütevellı ola evlâdından tedrise müstehak bulunmaz ise evlâdın mezkurunun erşedi mütevellı ola ba‘d-ı evlâd-ı evlâd mezkurunun erşedi betnen ba‘d-ı betn mütevellı ola bi-nefs-i ‘ulûm nâfi‘a ta‘lim ve umûr-ı vakf-ı ruiyyet idüb yerine halife ve vekil istihdâm eylemeye deyu şart ve ta‘yin eylediği der-kenâr ve arz-ı hâlden müstefâd olmağın vech-i meşru‘ üzere vakf-ı mezburun sulbi oğlu mezbur es-seyyid Mehmedin sulbi

oğlu ve hâla medresesinin ber-vech-i meşrû mederrisi olan mûmâ's-seyyid Halid zide selâhe meclis-i şer' de takrir-i kelâm idüb ceddîm vakf-ı mezburun şart eylediği üzere tedrise müstehak olduğuna binâen medresesinin tedrise ve vakfının tevliyeti ma'an bundan akdem üzerinde iki der-kenârda mezkuru'l-ism-i 'ambesi....? Bir takrib ile tevliyet-i mezkureye üzerinden ref'i ve kendü üzerine tevciye ve kendüye ğadr itmiş iken bu esnada mezbur Hüseyin vefât idüb tevliyet-i mezkur mahlûl olmağla her vechle meşrûd.... Ve sahib-i evvel olduğundan sâbıkı'l-zikr medine-i mezbur ahâlisinden olub asitâne-i 'aliyyede misâfiren sâkin olan bi-ğarez-i müsliminden ba'de'l-istihbâr şard vâkıf üzere tevliyet mezkureyi müteveffâ-yı mezburenin mahlûlünden kendüye tevcihe olunmak merâmımdır dirken hâl-ı mezkur es-seyyid Halid zide selâhenin bi'l-ade bi'l-ade tahrir ve takrir ve beyân olunduğu minvâl üzere olub ve vakf-ı mezkurun mütevellisi mezbur Hüseyinin vefât eylediğini ve merhum es-seyyid Halid zide selâhe dahi vâkıf-ı mezburun sulbi oğlu es-seyyid Mehmedin sulbi oğlu ve medresesinin müderrisi olduğu? Sıfât-ı sahihatü'l- kelâmat medine-i merkume ahalisinden asitâne'i 'aliyyede misâfiren sâkin olan nakıb zade es-seyyid Mustafa bin es-seyyid Osman ve es-seyyid Menib ibn-i el-hac Abdullah ve Mehmet Emin ibn el-hac Abdullah ve es-seyyid Hüseyin ibn es-seyyid Mehmed (belge bozuk).. mücebince tevliyet-i mezkur vazife-i

Hüküm No: 3	Târihi: t.y
Belge türü: Tezkire	Belge Konusu: Vekil tayin etme
Belge özeti: el-Hac Mustafa Efendi vakfına Nakıb es-Seyid Mustafa Çelebi'nin vekil olarak tayin edilmesi hususunda.	

Ba'is-i tahrir-i hurûf budur ki

Hâla ba-berât-ı şerif 'alişân mütevellisi olduğum ceddîm el-Hâc Mustafa efendinin evkâfını ber-müceb şart vâkıf-ı ru'ıyyet ve mürtezıkaya vazifelerin edâ ve biz medine-i Ayntaba ve irticaya değin umûr-ı vakf-ı mezburu idare ider bir kimesneye muhtâc olmağla tarafımızdan ammi-zâdemiz nakıb es-seyyid Mustafa çelebiyi tevkil itmamız ile vech-i meşrû' üzre zabtı için işbu tezkere ketb ve i'tâ olundu taraf-ı ahardan müdâhale olunmaya

.... Es-seyyid Halid Nakıb zade

Hüküm No: 4	Târihi: 1186
Belge türü: Hücet	Belge Konusu: İcâr (Kira)
Belge özeti: Bekir Efendizade'nin Hasan Efendi'ye arazisini kiraya vermesi hususunda.	

Ve tahrir-i hurûf budur ki

İşbu bin yüz seksan altı senesi mah-ı Zi'l-hiccenin gurreinde ba-berât-ı 'alişân malikâne mutasarrıf olduğumuz kara kablı nâm mezra' tamamen ve Söbek nâm mezra'dan iki sülüs hisse ve ak değirman nâm mezra' tamamen işbu üç mezra' ki bin yüz seksan altıda zira' olunub bin yüz seksan yedi senesinde ta'sîr olunmak üzere külli cüzzi müstevvi her ne hâsıl olursa taleb olan Bekir efendi zade Hasan efendiye sene-i sâbık ve ma'na ve kıdem üzre tamamen icâr itdüm ve ol-dahi isticâr ve kabul itdi ana binâen işbu şartnâme tahrir olunub yedinde i'tâ olundu ve bedel-i icâresi bervec-i peşin temâmen ahz olundu ve bundan mukaddem gayre itdüğüm icârem fâsd olduğu ecelden fen' itdüm terakkimizden ve taraf-ı ahardan müdâhale olunmaya ve's-selâm

Molla Hüseyin zade Abdulkadir molla Hüseyin zade Mehmed

Hüküm No: 5	Târihi: 13 Safer 1187
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Zahire temini
Belge özeti: Ayntab'a isabet eden zahire vesâir levazımatın zahireci tarafından tedarik edip toplanılması hususunda.	

Mir-i mirân-ı kirâmdan Karaca es-seyyid Ali paşanın mühr-i kebir-i mahallidir

Şeri'at şi'ar hâla medine-i Ayntab monlası faziletli efendi zide 'ilmehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l- akrân voyvodası ağa ve sâir ihtiyâr ve iş erleri zide kadrehüm inhâ

olunur ki bi'inâyet-i Allah-u te'âla mahal-ı mâmûremize 'azmen hass-ı mensuru nâm mahalle vusûlumüz Mısır ve Yemen'e te'ala râh-ı râstımız olan Ayntabdan 'ubûr ve nüzûl olunacağı cümlelerin ma'lûmu oldukda dâiremiz halkına iktizâ iden ecnâs-ı zehâiri ve mekârı hayvanatını ve sâir levâzımatı ber-mûceb defter-i ma'rifet şer'-i vechle ma'rifeti ve zahirecimizin ma'rifetiyle cem've tedârik ve hazır amâde olmasına kemâl sey' ve dikkat ve mezid-i ğayret eyleyub 'avf ve ta'hirimize bâdı olacak harekatdan ihtirâz ve ictinâb eylemeleriniz için işbu buyuruldu tahrir ve isdâr ve ile irsâl olunmuşdur Yemen' te'ala vusulünde gerekdir ki vech-i meşru' üzere iktizâ iden ecnâs zehâ'iri ve mekârı hayvanâtını ve sâ'ir levazımâtıber-mûceb defter-i ma'rifet-i şer' ve cümle mesarrıfatı ve zahirecimiz ma'rifetiyle cem' ve tedârik ve hazır ve hâzır mahya itdirilmesine kemâl sey' ve dikkat ve mezid-i inâyet eyleyub hilâfından ğâyetü'l-ğaye hazır mücânebet ve ber mûceb buyuruldu 'amil ve hareket eyleyesiz deyü fi 13 safer sene 1187

Hüküm No: 6	Târihi: Fi 13 safer sene 187
Belge türü: ?	Belge Konusu:?
Belge özeti:?	

Dâ'iremiz halkına rûz-merre virilen ta'yinât defteridir ki ber-vech-i ati zikr olunur

Harç Kıyye 4000	Nân- 'aziz Kıyye 2000	Birinc Kıyye 1000	Lehm-ı ganem Kıyye 1000	Kuzu adet 20	Tavuk adet 20
Yumurta Adet 400	Şeker Kıyye 15	'asel Kıyye 30	Ruĝn-ı sade Kıyye 250	şem'-i 'asel Kıyye 10	şem'-i ruĝn Kıyye 25
Dakik- hâs Kıyye 30	Nişasta Kıyye 15	Nohud Kıyye 25	Badem ma' kişniş Kıyye 6	Karanfil Kıyye 1	Darçın Kıyye 1

Kakule Kıyye 1	Buber Kıyye 1	Yoğurt Kadr-ı kifâye	Sebzevât Kadr-ı kifâyet	Soğan Kıyye 40	Hatb ma‘ ‘alev Kadr-ı kifâyet
Kahve Kıyye 25	Sabun Kıyye 10	Katran Kıyye 40	Bargir mekkârı Adet 40		

Fi 13 safer sene 187

Hüküm No: 7	Târihi: 1186
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Avarız tahsili
Belge özeti:Ayntab sancağındaki kazâlara isabet eden avarızların toplanıp tahsil edilmesi hususunda.	

Mâl-ı ‘avârız-ı fermân suretidir

Tıbk-ı asl el-hat..... Receb zade Mehmed Arif

Mefâhirü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fezâ’il ve’l-keâm Ayntab sancağında vâki‘kazâların kadıları zide fezalehüm tevkî‘-u refî‘-u hümâyun vâsıl oluncak ma‘lûm olaki hazine-i ‘amirem defterleri mucebince Ayntab sancağında vaki‘ kazâların üç yüz yetmiş iki buçuk ve buçuk-u sülüs-ü ‘avârız hâneleri olub bin yüz seksan yedi senesine mahsub olmak üzere cem‘ ve tahsil lâzım gelmeğın iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim dergâh-ı mu‘allâm kapucu başlarından Küçük Ali Ağazade Mehmed dâme müceddeye der-‘uhde olunub mühürlü ve nişânlu mevkufât defterleri sureti virilmeğın imdi mucebince cem‘ ve tahsil itdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle mübâşir vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre ‘amel idüb dahi sene-i mezbure mahsuben liva’-i mezburede vâki‘ kazâların ol-mikdâr-ı ‘avarız hânelerinin beher hânesinden dörder yüz akçe ‘avârız malların irsâli olunan mühürlü ve nişânlu mevkufât defteri sureti mucebince yerlü yerinden cem‘ ve

tahsil ve dahl-i hazine-i ‘amirem itdürdüb helâf-ı emr-i ‘ali ve defter-i kemineye ta‘lil ve niza‘ itdürmeyesiz ve bundan ma‘da mübâşiren cihet-i ma‘aş için beher hânesinden ellişer akçe vech-i ma‘aş dahi aldirdub ve ‘avâriz için alınan akçenin her yüz sekiz akçesinden bir esedi ğuruş tahsil itdirdüb ve hin-i tahsilde mirî için alınan akçeyi hazine-i ‘amirem alındığı vech üzere aldirdub bundan ziyâde ve Noksân alınmaya ve aldirmayasız ki defterden ve nakz-ı hânedan ve fermânımdın ziyâde mutâlebesiyle zulm ve te‘addi olunmakdan beğâyet hazır ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife ‘itimâd kılasız tahriren fi’l- yevmi’s-samin ‘işrin şevvâl sene sitte ve semanin ve mie’te ve elf.

Hüküm No: 8	Târihi: 1186
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Bedel-i nüzûl tahsili
Belge özeti: Ayntab sancağı kazâlarına isabet eden nüzul akçelerinin eksiksiz tahsil edilmesi hususunda.	

Mefâhîrû’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fezâ’il ve’l-keâm Ayntab sancağında vaki‘kazâların kadıları zide fezaletüm tevki‘-u refi‘-u hümayun vâsıl oluncak ma‘lûm olaki hazine-i ‘amirem defterleri mucebince Ayntab sancağında vâki‘ kazâların üç yüz yetmiş iki buçuk ve buçuk-u sülûs bedel-i nüzul hâneleri olub bin yüz seksan yedi senesine mahsub olmak üzere cem‘ ve tahsili lâzım gelmeğın ıftihârû’l-emâcid ve’l-ekârim dergâh-ı mu‘allâm kapucu başlarından Küçük Ali Ağazade Mehmed dâme müceddeye der-‘uhde olunub mühürlü ve nişânlu mevkufât defterleri sureti virilmeğın imdi mucebince cem‘ ve tahsil itdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifimle mübâşir vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre ‘amel idüb dahi sene-i mezbure mahsuben liva’-i mezburede vâki‘ kazâların ol-mikdâr-ı ‘avarız hânelerinin beher hânesinden altışar yüz akçe bedel-i nüzul mâlların irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkufât defteri sureti mucebince yerlü yerinden cem‘ ve tahsil ve dahl-i hazine-i ‘amirem itdürdüb hilâf-ı emr ve defter-i kimesneye ta‘lilve niza‘itdürmeyesiz ve bundan ma‘da mübâşirin cihet-i ma‘aş için her hânedan otuz akçe vech-i ma‘aş dahi aldirdub ve bedel-i nüzul için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî ğuruş tahsil itdirdüb hin-i tahsilde

mirî için alınan akçeyi hazine-i ‘amireme alındığı vech üzre aldırub bundan ziyâde ve Noksân alınmaya ve aldırmayasız kesr-i defterden nakız hânedan ve fermânımdan ziyâde mütâlebesiyle zülm ve te‘addi olunmakdan beğâyet ictirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerife i‘timât kılasız tahriren fi’l-yevmü’l-hâmis ‘işrîn sene sitte ve semanin ve mie ve elf

Hüküm No: 9	Târihi: fi Safer 187
Belge türü: Tezkire	Belge Konusu: Avarız ve nüzul akçesi tahsili
Belge özeti: Ayntab sancağı kazâlarına isabet eden avarız ve bedel-i nüzul akçelerinin tahsil edilmesi hususunda.	

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fezail ve’l-keâm Ayntab kâdısı efendi zide fazlehû tezkere-i divâna varıncak ma‘lûm ola ki işbu bin yüz seksan yedi senesine mahsub bâ-emr-i celilü’ş-şân ve suret-i defter-i mevkûfât mucebince tahsili lâzım gelan mâl-ı ‘avâız ve bedel-i nüzul akçesini gönderilen suret-i defter mucebince yalnız üç bin altı yüz seksan sekiz buçuk gurus bir reb‘ meblağı işbu dârende-i tezkere-i divân idmemiz ma‘rifetiyle mahallerinden cem‘ ve tahsil ve bir sa‘at mukaddemce gönderilüb bu tarafda teslimine ihtimâm eylemeniz için divân tezkeresi tahrir ve irsâl olunmuşdur imdî vusûlünde gerekdir ki bay halkan nefsi-i Ayntab ve ti’l-beşâr kazâlarından sene-i mezkure mahsûb mâl-ı ‘avâız ve bedel-i nüzul akçelerini cem‘ ve tahsil ve bir sa‘at mukaddemce irsâline ihtimâm ve sa‘y-i gâli? İdüb husûs-ı mezkurda müsâmaha ve ihmâl olmayub muceb tezkere-i divân ile ‘amil olasız fi safer sene 187. Bi-Medine-i Haleb el-Mahrusa. Mehmed...Haleb hâlâ.

Hüküm No: 10	Târihi: fi 7 safer 1187
Belge türü: Tezkire	Belge Konusu: Mukataa tahsili
Belge özeti: Haleb muhassıllığı mukataatından su müşirliği ve merkeze bağlı yerlerden seksen üç senesinden kalan yüz on altı gurusun tahsili hususunda	

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Ayntab kâdısı efendi zide fazlehû tezkere divâna varıncak ma'lûm olaki Haleb muhassıllığı mukâtatından su müşirliği ve tevâbi'i mukâtasının seksan üç senesinden bakiye kalan yüz on altı ğuruş iki sülûs ve bin yüz seksan altı ve işbu seksan yedi senesine mahsub mâl-ı mukâta'anın min hays-ül mecmû'sı bin üç yüz yetmiş dört buçuk ğuruş on dört pâreden başka mukâta'-i mezkure mutasarrıflarından Battâl Ağazâde es-seyyid Mehmed Sadık Ağanın zimmetinde mâl-ı 'avarız akçesinden seksan altı senesine mahsub bin beş yüz doksan bir buçuk ğuruş olub bu güne çek gönderub teslim olunmada kusur ve ihmâl olunmağla mâl-ı mezkur umur-u mühimmeye havale olunmuş mübâlağadan olub bay Halkan? Gönderilen defter mucebince ol-mikdâr-ı mâl-ı mukâta'a ve mâl 'avârız-ı mezkureden dârende-i tezkere-i divân idamemiz? ma'rifetiyle tahsil ve seri'a ve 'acilen gönderilüb isâlve teslimine ihtimâm ve sa'i küllî idüb husûs-ı mezkurede bir dürlü ihmâl müsamâha olunmasına ve edâda ta'lil ve muhâlefet ve emr-i er-i evkât üzere olur ise tarafımıza i'lâm ve ahir vechle tahsil olunacağını ifhâm eyleyub heman tahsil ve edâ ile tahlis-i keribân eyleyub muceb tezkere-i divân ile 'amil olasız fi 7 safer 1187

hafız Mehmed muhassıl-ı Haleb hâla

Hüküm No: 11	Târihi: fi 3 rebiü'l-evvel 1187
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: İmdad-ı seferiye tahsili
Belge özeti: Ayntab sancağına isabet eden imdâd-ı seferiye (Sefer için para tahsili) tahsili.	

bâ-hatm-ı İbrahim Paşa mir-i mirân-ı Maraş hâla

Şeri'at şî'ar'asâb-ı nâ'bî 'izzetlü faziletlüefendim zide fazlehû ve Ağa zide kadre ve mefâhirü'l- emâsil ve'l- akrân a'yân vilâyet iş erleri zide kadrehûm inhâ olunur ki işbu sâl-ı mihnet-i istimâlde eyâlet-i Maraşdan taraf-ı 'acizânemize 'atiye-i şehenşâhi olan yirmi üç bin ğuruş imdâd-ı seferiyemizin vakt-i zamanî gurre-i muharrem i'tibariyle olub imdi kesre-i? vilâyet medine-i mezkurede cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tevzi' ve taksim ber-muceb pusula-i şer'iyye Ayntab sancağının

sehmine isâbet iden hâl-ı seferiyemizi ma‘rifet şer‘le tevzi‘ ve taksim ve bir sa‘at ikdam cem‘ ve tahsil ve tamamen yerlülerinden mahallinden kabzına ma‘mure tamamen teslim itmeniz babında divan-ı Maraşdan işbu buyuruldu tahrir ve isdâr ve kıdvetü’l-emâsil ve’l akrân kapucular kethüdamız ‘Amir ağa ile irsâl olunmuştur inşa‘allah-u te‘ala vusûlünde gerekdirki vech-i meşrûh üzere el-mikdâr-ı seferiyeyi bilâ Noksan seri‘a ve ‘acilen ma‘rifet-i şer‘-i mübâşir ma‘arifetiyle tahsil ve teslim idüb müceb buyurulduyla ‘amil idesiz deyü fi 3 rebiü’l-evvel sene 1187

kazâ-i Ayntab ğuruş 6000 seferiye fi 3 rebiü’l-evvel sene 1187

işbu bin yüz seksan yedi senesine mahsûben hâlâ Maraş beğlerbeğisi sa‘adettü İbrahim paşa hazretlerinin buyuruldu-yı şerifleri mücebince şürût hazırıye üzere defa‘aten edâ olunmak üzere cümle ma‘arifeti ve ma‘arifet-i şer‘le tevzi‘ olundukda kazâ-i mezbure isâbet (devamı bozuk)

Hüküm No: 12	Târihi: fi 10 rebiü’l-evvel 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: cebelû bedeliyesi tahsili
Belge özeti: Ayntab ve Malatya sancaklarına isabet eden cebelû bedeliyelerinin tahsil edilip hazineye teslim edilmesi hususunda.	

mâlikâne cebelû bedeliyesi fermânıdır

Emirü’l-ümerâi’l-kirâm kebirü’l-küberâü’l-fuhhâm zü’l-kadrü’l-ihtirâm sâhibü’l-‘izz ve’l-ihtişâmü’l-mütehasıs bî-mezid-i’inâyetü’l-mülkü’l ‘ali Malatya sancağı mutasarrıfı dâme ikbâlehû ve kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fezail ve’l- kelâm Malatya ve ayntab kâdıları efendi zide fazlehûma ve kıdvetü’l-emâsil ve’l- akrân bu husûsa mübâşir ta‘yin olunan gediklülerimdem seyyid Hamit zide kadre tevki‘-u refi‘-u hümayûn vâsıl oluncak ma‘lum olaki mamûlik-i mahrûsetü’l-mesâlik padişâhanemde vâki‘ mukâtta‘at-ı miriye’nin mukayyed olan mu‘accelelerinden sefer-i hümayûn vukû‘unda cebelû bedeliyesi tahsil ve hazine-i ‘amireme teslimi mu‘tâd-ı kadim olduğuna binâen seksan iki senesine mahsuben tahsiline kıyâsen seksan beş senesine mahsuben dahî tahsiline irâde-i‘aliyem te‘alluk itmekle binâen ‘aleyh Malatya ve Ayntab sancaklarında vâki‘ mukâtta‘at-ı miriye’nin ‘atikâ-i

mu‘accelelerinden beher bin ğuruşda yüz ellişer ve cedidlerinden ellişer ğuruş hesâbıyla iktizâ iden altı bin sekiz yüz yirmi ğuruşu ol-tarafda mâlikâne ashâbından tahsil ve teslim hazine-i ‘amireme olunmak için der-sa‘adetime irsâl olunmak fermânım olmağın hâseten işbu bu emr-i ‘alişânım isdâr ve mübâşir-i merkum ile isâl olunmuşdur imdi siz ki mir-i mirân ve kuzât mûmî ileyhim siz baş muhâsebeden mahrec mumzî sûret-i defterde tahrir olunduğı üzre mukâtta‘at-ı mezburenin mâlikâne ashâbından meblağ-ı mezburi ‘ali ey-hâl bir sa‘at mukaddem cem‘ve tahsil ve teslim hazine-i ‘amirem olunmak için der-sa‘adetime isâli bezl-i kudret eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i merkumesi yeddine virilen sûret-i defterde tasrih olunduğı vechle ashâb-ı mâlikâneden cem‘ ve tahsil ve ahz ve kabz ve getürüb hazine-i ‘amireme teslim itmeğe musârre‘at eylemek babında fermân-ı ‘alişânım sâdır olmuşdur buyurdumki hükm-ü şerifemle vardıkda bu babda vech-i meşrûh üzre şerefyâfta-i sūdûr olan işbu emi şerif-i celilü’ş-şân vâcibü’l-ittiba‘ ve lâzımü’l-ittisâlimin mazmûn itâ‘at makrûnuyla ‘amil olasız şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerifi i‘timâd kılsız tahriren el-yevmü’l-sâni ‘aşrin receb sene sitte ve semânin ve mi’ete ve elf islâmbol el-mahrûse

bu sebâkda mektûb-ı kaymakam-ı sudur ‘azmî dahi vardır fi 10 rebiü’l-evvel sene 1187

Hüküm No: 13	Târihi: fi 5 Muharrem 1187
Belge türü: Temessük	Belge Konusu: Menzilin el değıştirmesi
Belge özeti: Adı geçen Hamza’nın yerinin Timur oğlu es-Seyid Mustafa Çelebi’nin menziline dühûl etmesi hususunda.	

Vech-i tahrir-i hurûf oldurki

Bâ-berât-ı ‘alişân mütevellisi olduğum nehr-i Sacurdan cârî Ayntabda Tarla-i ‘atik mahallesinde vâki‘ve merhûm Kısacık Müftî Efendi hânesine ve ğayrı ma‘lûmü’l-esâmî kimesneler menzillerine ceryân iden su mahalle-i mezburede vâki‘el-hac Hamza menzilinden ba‘de’l-hurûc işbu hâfzü’l-verak Timur oğlu es-seyyid Mustafa çelebi menziline duhûl itmek ve civarûn ta‘bir olunan havzaya

mensub ve ba'de mukaddemâ sâhib hakk-ı şerb olub hâlâ merkur Mustafa
çelebiye izn ve icâret virilen çiftci oğlu es-seyyid İbrahim çelebi menziline kemâkâne
cârî olmak üzere tarafımızdan iznû'l-temâs idüb fi'l-hakika sâlfü'l-zikr ma'lûmü'l-
mikdâr ma'-i mahsûsunun merkur Mustafa çelebi menziline idhâl ve icrâsına
uluvvide ve sefeliyede olan ashâb-ı şifâh ve erbâb-ı habâz razı ve icrâsında 'imâret-i
mecraya nef'i mucib olduğu tarafımıza haber virilmekle zikr olunan ma'-i
mu'ayyine-i merkur es-seyyid Mustafa menziline icrâya ber-vech-i muharrer
civarûn ta'bir olunur havza olmak ve şerb ve asl ve it'ama ve sâir ber-vech-i mu'tad
levâzım beyte sarf idüb ahz-ı kimesneye virmemek ve kuyuya ve bağçeye ve harfe
ve yâhud bir havz digere icrâ ve telef itmemek şurûtuyla tevliyetimiz hesabıyla izn
virüb işbu temessük i'tâ olundu fi 5 muharrem sene 1187 ...es-seyyid Mehmed Sadık
...

Hüküm No: 14	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Yeniçerilerin teftişi
Belge özeti: Ocaktan Küçük Çavuş Ağa'nın yeniçerilerin teftişi için gönderilen fermanın işlemesi için harekete geçmesi hususunda.	

Ocaktan Küçük Çavuş Ağa mübâşeretıyla yeniçerilerin teftişi için gelen emr-i âli-
şândır

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'il ve'l-keâm Anadolunun sol ve orta
kolu kazâların kadıları ve naibleri zide fezaletüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-'ayân
ocaktan bu husûsa mübâşir ta'yin olunan bi'l-fi'l Küçük Çavuş Ali zide mücedde ve
mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kazâ-i mezkurların serdâr ve 'ayân vilâyet ve iş erleri
ve ocak ihtiyarlarıve bi'l-cümle ehl-i 'arz zümresi zide kadrehum tevki'-u refi'-u
hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm olaki eyyâm-ı mu'addelat irtisâm-ı mülükâne ve
zamân-ı 'adâlet-i ittisâm-ı şâhanemde refâh-ı hâl-ı mülk ve millet ve nizâm-ı ahvâl
fıkra-yı ra'iyet-i birle icrâ-yı ahkâm şeri'at ve ifâ-yı ferâ'iz ve sünnet ve ikâme-i
vâcibât ve tenfiz-i evâmir-i 'aliyye ile memâlik-i mahrûsenin vücûh-ı hasâret i'râ ve
kâfi-i mazeret-i eşkiyâdan kemâl-ı hıyânet ve mezid-i himâyet ve emniyeti murâd ve
mültezim-i hasrevânem olub hicbir kazâ ve kasabât ve karrâda erbâb-ı şekâvet ve
gürûh-ı fezâhat şenâ'atın serzâde-i zuhûriyle ümmet-i Muhammed ve fukâra-yı

ra'yyetin azerde vermeyen ve emvâl ve a'râzlarına ta'arruz ve rencide ve halâ o şer'-i şerif kavî ma'da müdahale ve ser müzâleme cesâretlerine kât'an ve kâtiyyeten rızâ-yı yemin-i iktizâ-yı hıdîvânem olmayub her ne mahalde şakî ve bâğî ve kıta'-ı târik ve haydûd ve sâ'-yî bi'l-fesâd ve mazra'bât? ve mahal-i nizâm bilâd-ı zuhûr ider ise alageturulub bilâ emân izâle ve i'lâm ve şer ve ma'zeretlerinden 'ibâdullahî muhafaza ve 'ali külli hâl icrâ-yı ahkâm ve irâhe-i enâm olunmak bâbından bi'l-defa'at memleket-i mezkurelere bâ-evâmir-i 'aliyye tenbiye ve tâ'kid olunub icrâ-yı müzâmin-i hükkâm ve a'yân ve ahâlinin üzerlerine vâcib ve mütehasım ve bu husûsa i'tinâ ve dikkat herkese ve lâzım iken ve 'ale'l-husûs ba'zı kazâlar tanzim ve tenvire bend ve ihticâc olunmuş iken ekseriyâ mahallerde i'tinâ olunmadığından katî vâfir kazâların nizam-ı sûlb ve ehl-i 'arzı aşkıyaya mâl ve gerçekderlik ve diyanet da'vasında olanlar i'tinâm ve fırsat ile ârac-ı zirve-i bağî ve tağyan ve tağlarda tahassûl ve ebnâ-ı sebile isâl-ı hasârat ve bilâdan ve karra ve nevâhi ahalilerinden ta'arruz ve mâl ve eşyaların gasb ve ğaret itmeği kendülere iş ve kâr ithâz ile hilâf-ı şer'-i ğarra eyledikleri şena'at ve fesâd ve seferâd-ı ma'-ı ibâdın nihayeti olmadığı ve bâ'zı yerlerde icrâ-yı şerî'at-ı senniye ve infâz-ı evâmir-i âliyye kâbil olmayub nice nice fevahiş ve menhiyâtı irtikâb ve âlenen mübâh-ı münzelesinde hevâ-yı heveslerin bilâ tehâşi icrâ idüb hayye't-tullahı feramüş ve 'azab-ı ahiret ve düçâr olacak felaketleri bir düş eyledikleri karin sâmia-i hümâyunum olub zikr olunan mahalin külliyesinin bu makule müfsid ve mûkız fitne ve sa'i bi'l-fesâd ve mahal-ı bilâdları ve 'ale'l-husûs Osmancık kazasının serdarı Yusuf ve müseccilü's-sâmi refikâsı eşkıya-yı ber-ahlak ber- nifaklar cemi' mezâlim ve münkiratı bi'l-ittifak irtikab ve şer'-i şerif ve vârid olan emr-i münife kat'a itâat itmeyüb kendi kol zorlarıyla hükümet ve nice kimesnelerin kazaların bilâ izn-i vali ve bî izn-i şer' ve imam ve mü'ezzinsiz kul mücerredleriyle dilediklerine tenkih ve nicelerin izvâc-ı muhziyâtların fuzûli tedlik-i ahire tezvic ve o emr-i aliyye ile tekâlif-i matlub olundukda ahalimiz ekseriya sipah ve yeniçeridir tekâlif küşanımız yokdur ve sefer-i hümâyuna asker matlûb olundukda askerimiz benderde helak oldılar askerimiz yokdur kalanlar re'aya fıkradır deyü mübaşirlere cevap gönderüb kezb ve hilaf irâdıyla üzerlerine vacib olan gazadan nûkûl birle geçen sene dahi müterettib olan asâkiri sefere göndermeyüb ve böyle makule tömmet ve kabahatde bulunub ve eşkıyaya sahib olmamak ve bunun emsali şürûtuyla nüzûru

kabul itmemişler iken ahdlerine vefa itmeyub fesh-i ‘ahud eyledikleri ve eşkıyadan olanları himâyet

Hüküm No 14’ün devamı

ve i‘anet üzere oldukları ve te‘dib ve tanzime muhtaç oldukları ve civarında Zeytun kazası ve Gümüş ...hacı köyü? Ve Çorum ve Merzifon ve Ladik ve Niksar ve Tokad ve Taşabad ve havalileri memleketlerin tevaif-i askerisi ihraç ve serdarları bayraklarıyla te’siretde katî-i kâlil asakir ‘azm ve niceleri ma’mur oldukları gazaya gitmeyub hanelerinde sevakak cibalde muhtefik oldukları ve kazâha-i mezkure Anadolu süreycisi düstur-ı mükerrer müşir-i mûfahham nizamü’l-alem vezirim Numan paşa ‘edamallahu’t-te‘ala iclâle ma‘rifetiyle tanzim ve ol-makule müfsid ve şıkkı ve seferden nükul ve firar idenleri vilayete uğratmamak şartıyla nizam ve her bir kazayı ma‘lumu’l-mikdar nazarkarane kati‘ mahalle bi-mahalle teftiş ve şekavetkarları deftere kayd ve tahrir ve Amasya kazasından kati çok kimesne ve serdengecdi ğağ ve ‘ilimdarı öz-i canibine gitmeyub bir minval muharrer ihtifa ve fesad mela‘netlerin icra eyledikleri ve Amasya sakinlerinden serdengecdi Yüzbaşıoğlu Salih ağa ve silahlı Mehmed ‘ilimdar ve deli İbrahim ‘ilimdar ve Köseoğlu Hasan ve kör Abdurrahman ve zincirci deli Ali ve dolabcı Abdurrahman ve yekidbaşıoğlu? Osman ve hamireoğlu Hüseyin ve Güroğlu ağzı eğri ve topal Ali ve kara Bekir ve İstanbullu Mehmed ve Abdulvahab oğlu Halil ve bodur Abdi ve çaklaklıoğlu Abdullah ve derar Mahmud ve Amasya mezâfatından Zikre karyesi ahalisinden Mustafa ve Abdurrahman ve Hüseyin ve çocukçu Mustafa ve Mehmed ve Halil ve Ali ve kömürcü Mehmed ve kel Ahmed ve diğer Ahmed ve Ömer ve tekyeşenli Mehmed ve hacı Ahmed ve Ebubekir ve artmakcıoğlu Mustafa ve tombul Ömer ve Osman ve İbrahim ve karakollukcu Mehmed ve İsmail ve çarıkıoğlu Ali ve Davud oğlu İbrahim ve Sefer oğlu Hüseyin ve sefir Ali cateloğlu Ahmed ve dal Mustafa ve Hasan ve kurşungözoğlu Halil ‘ilimdar ve tulukoğlu Ali ağa ve Ahmed ağa biraderi Osman ağa ve pişarcı oğlu İsmail ve kara hacı Hasan ve kaşağıcıoğlu Halil ve nalcı bazmaz Mehmed ve sarı Mehmed ve kör Mustafa ve sarı Halil oğlu Ali ve kalfalı Süleyman ve olcakoğlu Hasan ‘ilimdar ve tekeli Bekir ağa ve kalaycı Ali ve mu’ber Mustafa ve Hamdi oğlu Ömer ve dağlı Mehmed ve halık Osman ve badkıblı Ahmed oğlu Yusuf ve Uncuoğlu İsmail ve zomoğlu İsmail ve Ormancıoğlu Hasan ve muhacir paşa ve cırdak? Deli Ahmed ve çıblaklı Süleyman ve ak viranlı

Abdullah ve ebil oğlu deli Mehmed ve kavri Ömer ve bugünlüoğlu Mehmed nam kimesneler dahi sefere gitmediklerinden başka eşkiyaya cem‘ ve iksad ‘ibad ve bilâd müfsidin ve vacib alan ile oldukları mümzi defter ile ordu-yu hümâyunuma inha ve icra-yı sâilikaları ile şerre ve mâzeretleri ‘ibâd ve bilâd üzerlerinden def‘ olunmak içün istida‘-yı ‘inâyet olunduğundan senki ocakdan bi’l-fi‘il küçük çavuş muma-ileyhsin mübâşeretinle teftiş ve ehl-i arz ittifakıyla memleket-i mezkure tanzim ve eşkiya-yı mezbure bulundukları mahallerde bâ-yı hâl ahz ve tertib cezalarıyla irade-i ‘ibad ve tenassuk-ı memleket olunmak ve her kanğı kazadan hilaf- şer ve ta‘hud hareket-i na-marzî südur ve fesh-i ahd olunmuş ise zahirenle nüzurları tahsil ve bir dahi ol-makule na-marzî hareket eylememek ve bir tarik ile eşkiya zuhur itmek ve zuhurunda der-‘akib ahz ve zabt teslim ve gayreten lâlğayr? ceza tertib olunarak istimrar tanzim i‘tina ve dikkat ve Diyarbekir ve Malatya ve Eğin ve Arabgir ve etraf kazalara dahi böylece i‘tina ve asakiri mesâri‘ata tasvik ve şûrut-u mezbureye rabt ve Hasan nizama bend ve sûret-i nizamları cihetleriyle ordu-yu hümâyunuma isâl ve baş muhasebeye kayd olunmak üzere bi’l-fi‘il dergah-ı mu‘allam yeniçerileri ağası olan düstur-ı mükerrem müşir-i mufahham nizâmü’l-‘alem vezirim Süleyman paşa edamallah-u te‘ala iclale tarafından mühürlü mektub virilmekle vech-i meşruh üzere ‘amel olunmak fermanım olmağın irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde sizki Mevlana ve zikr olunan ... ve kaza-i mezkurlar kadıları ve naibleri ve sair muma-ileyhimsiz gerekdir ki sadır olan ferman ve icabü’l-etba‘ ve lazımu’l- imtisalimin mazmun ita‘at makrunuyla ‘amel ve şekavetpişaların ahz ve icra-yı meşru‘aların icra ve şer ve mazeretlerinden ‘ibâd ve bilâdı te‘min ve bir dahi teterruk helal olmayacak vechle şûrut-ı

Hüküm No 14’ün devamı

Havî nizâma rabt ve hüccetlerin irsâline dikkat ve tenfiz evâmîr-i ‘aliyyeye bezl-i kudret eyleyüb ihmâl ve ağmâz ve eşkiyayihimâyeden ihtirâz ve ziyâde tehâşi ve mücânebet eyleyesiz ve sen ki ocakdan bi’l-fi‘il küçük çavuş mumî ileyhsin senden her vechle sadâkat ve bu hizmetin ‘ahresinden gelmekle liyâkat mâ’mûl olunduğundan hâssaten bu husûsa mübâşir ta‘yin olunmuşsundur imdi bir sa‘at evvel mahâl-i mezkureye vârub murâd ve matlûb-ı şâhanem üzre teftiş ve tehayyuru? Ve sâbiku’l-zikr-i eşkiyâyı ve her bir vilâyetin şekâvet pişarların ehl-i ‘arz-ı gürûhu ittifakıyla beher hâl ile getürüb mecâzat-ı meşru‘aların icrâ ve şer ve meğerlerinden

fakra ve za‘afa ve ebnâ-i sebil ve ra‘iyeti rehâ ve zikr olunduğu minvâl-i meşruha üzre nizâm kaviye rabt ve hüccetlerin getürmeğe bezl-i makdûr eyleyüb tama‘ hâme-i tab‘iyyetden ve suçu ve günahı olmayanlara ser mutecâvizden ve ihmâl ve terâhiden beğâyet-i ittika eylemniz bâbında fermân-ı ‘alişânım sadır olmuştur sordum ki vusûl buldukda bu bâbda sadır olan fermân-ı celilü’l-kadrim ve mişârün-ileyh tarafından virilen mühürlü mektub mucebince ‘amel ve hareket eyleyüb ser muhâlefetden beğâyet tehâşi mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alamet-i şerife i‘timâd kılâsız tahriren evâsit şehr-i rebiü’l-evvel sene-i sitte ve semânin ve miete ve elf ... sahrâ-yı şimâli ...

Hüküm No: 15	Târihi: Evâhir-i Rebi‘-ül Ahir 1186
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Fukarayı rencideden men etme.
Belge özeti: Ordu-yı hümâyundan Anadolu’ya teftiş için gönderilen görevlilerin fukara halkı rencide etmeden ceza verilmeleri hususunda.	

Mefâhirü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fezâ’il ve’l-keâm anadolunun orta ve sol kolları yemin yesâr ile nihâyetlerine varınca vâki‘ kazâların kuzât ve nüvvâbı zide fazlehüm ve kıdvetü’l-emâcid ve’l-‘ayân bu def‘a diğer emr-i ‘alişânımla ocakdan ordu-yı hümâyûnumdan Anadolu canibine teftiş ma’mûr ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akran ‘ayân-ı vilâyet ve zabitan ve iş erleri zide-kadrehum tevki‘-u refi‘-u hümâyûn vâsıl oluncak ma‘lûm olaki işbu sâl-ı mihnet istimâlde Anadolunun orta ve sol kolları yemin ve yesariyle nihâyetlerine vârinca vâki‘ kazâlarda mütemekkin ağa ve ‘alemdarân ve sa’ir bi’l-cümle tevâif-i ‘askeriye serdarları bayraklarıyla ordu-yı hümâyûnuma ve Kastamonudan yukarısı Özi muhafazasına ma’mûr ve meretteb olmağla mukaddemâ sūdûr iden evâmir-i ‘aliyemle mübâşir ve suriçi ta‘yin olunan turtacı başı ma‘rifetleriyle cümleye i‘lân ve işa‘at olundukda ba‘zıları hevallerine teba‘iyyet ve adem-i ita‘at ve biz yeniçeri değilüz deyu cevaba teseddi birle el-yevm kazâlarından hareket itmeyüb Ve ikâmet ve öteden berü ma‘lûf oldukları üzre fıkra-yı ra‘iyyeti rencinde ve tekdire ve cesâret idenleri ve gerek bundan akdem bâ-emr-i ‘ali Özi kal‘asına ma’mûren yedlerine memhurları i‘tâ olunan ağa ve

‘alemdar ve sa’irleri muhâfaza-i mezbureden bila izn-i firar ve izn-i kemiyyed ve havâlisi ve sâ’ir kazâ ve karrada geşt-ü güzâr idenleri savb-ı ma’muzlarına sevk ve tesire ikdâm ve ‘adem-i it‘at birle na-bercâ hareketleri zâhir olanları gerek ağa ve ‘alemdar vesâ’ir tevâif-i ‘askeriyyeden her kimler olursa olsun ol-mesellüler li’ecli’t-te’dib civâr kal‘alara kal‘abend ve ba‘zılarının sâ’ire muhib ‘ibret için ma‘rifet-i şer‘le cezaları tertib ve orta ve sol kol kazâlarının

Hüküm No 15’in devamı

nihâyetlerine varınca teftiş ve tefehhus tenzim iderek gereği gibi nizâm-ı kavîyeye bend iderek sen ki küçük çavuş mûmâ-ileyhime hitâben emr-i şerifim sūdûrunu iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim sekban başı Yusuf dâme mücedde i’lâm eylediğine binâen i’lâmı mucebince ‘amel olunmak fermânım olmağın itmedi sen ki küçük çavuş mûmâ-ileyhsin ber-vech-i meşrûh sūdûr iden emr-i şerifemin infâz ve icrâsına mezid-i ihtimâm ve dikkat tekasül ve rehâvetden müba‘adet ve siz ki mevlâna ve sa’ir mûmâ-ileyhimsiz tenfiz-i emr-i ‘alişânımda mübâşir mûmâ-ilehime her biriniz mu‘avenet ve muğâyyeri hareketden hazır ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı ‘alişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref yaftâ-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü’l-ittiba‘ ve lâzımü’l- imtisâlimin mazmûn ita‘atmakrunuyla ‘amil olub hilâfindan ğayetü’l-ğaye hazır ve müba‘adet eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alemet-i şerife ‘itimâd kılasız tahriren fî evâhir rebî‘-ül ahir sene sitte ve semânin ve miete ve elf be-makâm-ı islâmbol el-mahrûse.

Hüküm No: 16	Târihi: Evâsıt Rebi‘ü’l-Evveli 1187
Belge türü: Mektub	Belge Konusu: Atanan serdarın itaat etmesi
Belge özeti: Ayntab kazâsına serdar olarak gönderilen Hacı Mehmed Ağa’nın emr-i şerif ve kanunlara uygun olarak hareket etmesi gerektiği hususunda.	

Şeri‘at şi‘ar Ayntab kâdısı efendi zide fazlehu ba‘de’s-selâm inhâ olunur ki zir-i hükümetinizde serdâr olan ref‘ olunub yerine asılub sabıkı üzre kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân bir necr? Bölüğün hacı Mehmed ağa zide kadre serdar-ı nasb ve la’yık

olunmağın işbu mektub tahrir ve irsâl olunmuşdur inşaallahu Te‘âli vüsûlünde serdar-ı merkur kazâ-i merkumenin serdarlığı umûrunda kıyâm ve istihdâm âhar-ı müdâhale itdirmeyüb öteden berü evlâ geldiği vech üzre zabta ve rabtı husûsunda i‘anet ve mezaheret ve sen ki serdar-ı merkumesin kazâ-i mezburenin serdarlığı sana ihâle ve tefviz olunmağla gerekdir ki zabt ve rabtı hizmet-i lâzimde istikâmet ve zabt ve rabt neferâtiyle bilâd ve terakkiye-i ‘iyâd bezl-i kudret ve sarf-ı minnet eylemeyüb kazâ-i merkumede vâki‘ mukîm ve musâfer dergâh- ‘ali yeniçerilerisi ve cebeci ve tobcu ve tob ‘arabacısı ve kûl oğlusu ve ğulemân-ı ‘acemi bi’l-cümlesini üzerlerine zabt bilüb sözünden düşere ve ra’yından haric ve vaz‘ ve hareketde bulunmayub da’ima ita‘at ve inkiyâd üzre olalar ve sende her cümle umurunda ahkâm-ı şer‘-i şerif ve kanun-ı kadim ve emr-i münifî tatbik-birle sükkan vilâyetin emin ve selâmetlerine yâ‘is olur hidmât-ı mebrure vücuda getürmeğe sa’y ve ihtimâm ve dikket-i tâm eyleyüb tevâif-i merkumeden bilâ vâris fevt olanların muhâlefât ve ve metrukâtını mevâkıt-ı şer‘le zabt ve sevk-i sultanide fûruht ve hâsıl edilen nûkudiyesi mûmzî ve mahtûm müfredât defteriyle cânib-i beytü’l-mâl için ocak tarafına göndermeğe idüb muceb-i mektub ile ‘amil olasin tahriren fî evâsıt rebi‘ü’l-evveli sene seb‘a ve semâ‘in ve miete ve elf

evâsıt-ı Rebiü'l-evvel Süleyman Ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı âli

Hüküm No: 17	Târihi: Rebi‘ü’l-Evvel 1187
Belge türü: Temessük	Belge Konusu: su müşirliğinin iltizama verilmesi
Belge özeti: Ayntab mukataası su müşirliğine iki sene zabtetmesi için es-Seyid Sadık Ağa’ya iltizama verilmesi hususunda.	

Vech-i tahrir-i hurûf oldur ki

Hâlâ devlet-i ‘aliyyede kâtib ağa-yı darü’s-sa‘adetü’s-seniyye devletlü Süleyman Efendi hazretlerinin ber-vech-i mâlikâne ‘uhde-i ‘aliyyelerinde olan nısf-ı hassa mirliva-yı Ayntab muka‘tasını bin yüz seksan dört senesi martı ibtidâsından seksan beş senesi şubatı ğayetine değin iki sene zabt itmek üzre ve nısf-ı hisse sû

müşirliği muka'tasını dahi seksan beş senesi martı ibtidâsından seksan altı senesi şubatı gayetine değin iki sene zabt itmek üzere hâlâ ser-bevvabın dergâh-ı 'ali devletlü Mehmet ağa efendim hazretlerinin taraf-ı 'alilerinden gayr-ı İzmir altı bin gurus fâiz ve yedi yüz yetmiş gurus mâl-ı kalemiyye ile 'izzetlü Battal ağazade es-seyyid Mehmed Sadık ağa iltizâm idüb meblağ-ı mezbur altı bin gurus bir kıt'a deyn-i temessükü mûmâ -ileyh devletlü ağa efendimiz hazretleri yedinde i'ta eyledikten sonra deyn-i mezkure mahsûben Damad Ahmet Ağa hazretlerinin ademîsi Emir Ağa ve Mustafa yediyle bin beş yüz yüz gurus ve ba'de Abdülbaki Ağa yeddiyle beş yüz gurus ve Halebde emini Mustafa Ağa yediyle bizim ma'rifetimizle dokuz yüz gurus ve zikr olunan sû müşirliği ile muka'tasının seksan altı senesi iltizâmını merkum es-seyyid Mehmed Sadık Ağa fesh ve red itmekle bedel-i iltizâmı olub derun-ı temessükde mestur olan meblağdan olunan bin beş yüz gurus sâlifü'z-zikr sû müşirliği muka'tasının nısf-ı ahârımerkum Mehmed Sadık Ağanın iştirâğa? Mâlikânesi olub bin yüz seksan altı senesi martı ibtidâsından şubatı gayetine değin bir sene zabt itmek üzere Giraz miri bin iki yüz elli gurus fâiz ile 'azimetlü Eyyüb Ağaya ilzâm ve meblağ-ı mezburu mûmâ-ileyh ağa efendimiz hazretlerine havale ile anlar dahi kabul idüb ol-vechle deyn-i mezkure mahsûben cem'an beş bin altı yüz elli merkum Mehmed Sadık Ağanın mûmâ-ileyh ağa efendimize teslimâtı vâkî'olub bundan ma'da merkum Mehmed Sadık Ağanın Eyyüb Ağaya iltizâm eylediği nısf-ı husûs-ı müşirliği muka'tasının sene-i mezbureye mahsûben iktizâ iden bin dört yüz otuz dokuz gurus yüz akçe mâl-ı mirîsini merkum es-seyyid Mehmed Sadık ağa edâ itmek üzere mukâvele olunub ol-vechle deyn-i mezkur-ı meblağ mezbur dahi mahsûb kılınmağın min hissü'l-mecmu'a yedi bin seksan dokuz gurus yüz akçe mûmâ-ileyh ağa efendimiz hazretlerine teslimâtı olub bu takdirce merkum Mehmed Sadık Ağanın teslimâtı meblağ-ı deynden üç yüz on dokuz gurus yüz akçe ziyâde olduğu zâhir ve muhakkık oldukda işbu üç yüz on dokuz gurus yüz akçeden dahi mukaddema mûmâ-ileyh Süleyman Efendi hazretlerinin havaleci çavuş teslim eylediği yüz yetmiş beş gurus tenzil olundukda yüz kırk dört gurus yüz akçesi bâki kalub anın dahi mûmâ-ileyh es-seyyid Mehmed Sadık Ağaya red ve teslim eylemek üzere ber-vech-i muharrer makbuzâtımızı hâvî ve mûmâ-ileyh devletlü ağa efendimiz hazretlerinin 'indinde olan deyn-i temessükü geldikde şıkk olunmak şartıyla bi'l-vekâletü's-şer'iyye li-ecli's-sened işbu rakîme-i tahvil tahrir ve i'tâ olundu tahriren fi'l-yevmü's-sâni 'aşre rebi'ü'l-evvel sene seb'a ve semânin ve miete ve elf

Hüküm No: 18	Târihi: 1186
Belge türü: Temessük	Belge Konusu: Vekil tayin etme
Belge özeti: Seyyid Mehmed Beyin Tel-humus zeametine vekil tayin edilmesi hususunda	

Ba'is-i tahrir-i hurûf oldurki

Ayntab sancağında ve nahiyesinde bâ-berat-ı celilü'l-'unvan mutasarrıf olduğum Tel-humûs ze'ametinin sefer-i birlik takribi ile bu hilâlde bi'l-nıfs-ı zabt ve ta'sir ve idadesi imkanda olmamakdan nâşî imdi işbu bin yüz seksan beş ve seksan altı senelerinin martı ibtidâsından şubatı gayetine varınca ze'amet-i mezkurun umûr-ı kelimesine tarafımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'izzetlü Seyyid Mehmed beğ zide kadre vekil nasb ve ta'yin olunmuşdurte'ali ze'amet-i mezkure varub tarafımızdan ifâ-yı vekâlete ihtimâm ve dikkatde taksirât itmemek üzere yedine işbu vekâlet-i temessükü i'ta olundu ve senki vekil-i mir-i mûmâ-ileyhsin yedinde olan işbu vekâlet-i temessükünü sicil-i mahfuzâ kayd ve yedinde mürasele-i şer'iyye olub ze'amet-i mezkuru sebestiyyet üzere zabt eyleyesiz ve sizler ki ze'ametimiz ahâlilerisiz mir-i mûmâ-ileyhi üzerinize vekil ve subaşı bilüb iktizâ iden umûrda mürâca'at eyleyüb mucib-i temessük vekâlet ile 'amil olasız fi't-tarihü'l-mezbur

.....

Hüküm No: 19	Târihi: Rebi'û'l-ahir 1187
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Şam seferine görevlendirme.
Belge özeti: Şam-ı şerif seferine yeniçeri serdarı, vilayet ahalisi ve iş erlerinin görevlendirilmesi hususunda.	

Mehmed Paşa bâ-hatm-i Vali-yi Rakka

Medine-i Ayntabda mesned-nişin şeri'ât-ı garra faziletlü efendi zide-fezâilehû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mezburesi faziletli Ağa ve yeniçeri serdarı ve a'yân-ı

vilâyet ve iş erleri zide-kadrehum inhâ olunur ki bâ-hatt-ı hümâyün şevket-makrun Rakka eyâleti kemâ-gân Mehmede ..?.. ibka ve bâ-sicile aşâ'ir ve kabail asakirleri ve Siverek kazâsı ve Bucak ekrâdı ve Samsad kazâsı ekrâdı askerleri ma'yyetimizde Şam-ı şerif seferine nâ-mevrusumuz zuhur ve berân-ı akdem hareketimiz emr-i ferman buyurulduğuna binâ'en kâ'id-i Tefvîk hamdâni ile işbu Rebi'û'l-evvelin günü hareket ve sübut me'murumuza azimet-i musahham ve müstehak ve tefsir Ayntaba pâ-nihâve misaferet ve güzâr olunacağı azm ve cerm ve niyet olunmağla ba'yunullah-i Te'âli hükkâm misafiretimize ve ...?.. iktizâ iden iki günlük ecnas ve hayrın vekil-i haricimiz tarafından gönderilen defter mucebince cem' ve tedârik ve zahireci ma'rifetiyle vürûdımıza vekil-i hazır ve ...?.... itdirilmeğe mezid-i ihtimâm ve vakt ve muceb-i zarurat olur halâtdan begayet müba'âdet olunmak bâbında divân-ı Rakkadan işbu buyuruldu tahrir ve ısdar ile irsâl olunmaz ..?.. ve devletde gerekdir ki vech-i meşruh üzre kazânıza darb-ı hıyâm-ı misafiret ve güzâr olunacağı ma'luminız oldukda matlub olunan iki günlük ecnâs ve hayrı defter-i mezkûr mucebince cem' ve tedârik itmeğin eyleyüb nüzulümüzden mukaddem ...ve teslim itmeğe ihtimâm ve rikkat ve muceb-i buyuruldumuz ile amel ve hareket ve hilâfından begayet ve hazer ve ve mücânebet eylesesiz hurrîre fi Rebi'û'l-ahir sene 187.

Be-sancak-ı Ayntab ..?.. 4000.

..?.. kıyye 2000	Pirinç kıyye 1000	Lahm kıyye 1000	Ruzan sade kıyye 250	Asel kıyye 16	Kahve kıyye 10	Şem' asel kıyye 10	Şem'-i ruz kıyye 20
Dakîk kıyye 20	Kuzu aded 6	Baharat kıyye 2	Zağferan dirhem 40	Şeker kıyye 16	Sir kıyye 24	Tuz kıyye 12	Nohud kıyye 16
Tavuk ..?.. 20	Yumurta batman 200	Katran kıyye 30	Huttab kadr-i kifâye	Saman kadr-i kifaye	Sa'ir aluk 4000		

Bâlâda tahrir olundığı vech üzre dâ'ire-i aliye veliyû'n-ni'âmı için matlub hâliya buyurulan encâs-ı zehayiri bir gün evvel hazır ve amâde idüb kabzına me'mura edâ ve teslime ihtimâm eylesesiz fi 15 Rebi'û'l-ahir sene 187.

Hüküm No: 20	Târihi: t.y
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Mutasarrıflığın el değiştirmesi
Belge özeti: Ayntab ve sancağında ve nahiyesinde Hafız Mustafa'nın vefatından sonra mutasarrıflığın Osman veled-i Eyüb'e geçmesi hususunda	

Nişân-ı şerif-i 'Alîşân

Çün aşâ'itü't-tâfe 'inâyet-i 'aliye şâyâne leme'ât-ı i'tâf-ı senniye-i padişâhanem harâm-ı ancüm-i haşem haklarında hamîşe taban ve der-hişâne olmak sa'adet-i hasene-i şehriyârı ve ka'ide-i mütehâsine-i cihândarımdır binâen-aleyh dergâh-ı mu'allâm müteferrikalığı zümresine ishâk olan işbu râfi'-u tevki'-u refi'ü's-şân hâkanı ve nakl-i yerliğ-i belîğ meserret 'unvân-ı tacdâresi kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Osman veled-i Eyyüb zide mücedde 'arz-ı hâl sunub Ayntab sancağında ve nahiyesinde Til-Hamis nâm karye ve ğayridan yirmi bin akçe ze'amet mutasarrıf ve vücûh ile mahal ve müstehâk olduğuna bina'en Haleb sancağında sefer nahiyeside nâm karye ve ğayriden yirmi bin akçe ze'amet mutasarrıf dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından Hafız Mustafanın fevtinden ancak ze'amet ma'da muhâfızı ve ser-'askeri vezirim Osman Paşa idâme idüb iclâlenin kethüdâsı el-hac İsmâile tevcih olunub müteferrikalık gördüğü bâki ve mahlûl olmağla kendüye tevcih ve ze'amet ishâk olunmak bâbında istid'a-yı 'inâyet ve mûmâ-ileyh mukaddem ve kâr-güzâr ve müstakîm ve perhiz-kâr ehl-i 'arz ve dindâr ve hizmetkâr sabr-ı emekdâr ve sefer-i hazret-i gin-i devlet-i 'aliyyeme sadâkat ve istikâmet ile hizmet-i ma'mûl olunur tahminen kırk beş yaşında olub şeref-efzâm südür olan hat-ı hümayûn şevketmâkrûn şurûtüzre gediklû olmak istihkâkı olduğâ 'azimetü'l-emâcid ve'l-ekârim müteferrika başı 'ali zide müceddenin i'lâm ve ta'yin olan bin ğuruş mirisi teslim-i hazine-i 'amireme alındığına mahalinde yerine memhûr ve mûmzî sûret-i ruznûmçe virilmeğın pây-e-i serir i'lâmatelhis olundukda sâdır olan hat-ı hümayûn şevketmâkrûnum mucebince gerek mezbur dahi mûmâ-ileyh tevciye ve ze'ametinde ishâk olunmak içün sene sitte ve semâin ve miete ve elf cemâzie'l-evvelisinin on altıncı günü iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fi'l zımmisî re'isü'l-küttâbım olan el-hac Abdurrahim Bahri? dame müceddenin imzasıyla memfi ru'us-ı hümayûnum ibraz ve gerek mezbur ze'ametine ishâk olunmak fermânım olmağın

zıkr olunan yirmi bin akçe ze‘amet ile dergâh-ı mu‘allâm müteferrikalığı vech-i meşruh üzre mûmâ-ileyh Osman veled-i Eyyüb zide-müceddeye sefere eşmek şartıyla tevciye olunub lâyıkü’l-layık ve Görülüb

	Karye-i Cerad tabi‘im Nehrü’l-cevaz ma‘ rüsûm 7700	Karye-i Keneyik tabi‘im ma‘-i mersum 14500	Karye-i Til-Hamis tâbi‘im Ayntab ma‘-i mersum 6700
Karye-i Kozluca der-nezd-i emlak tabi‘im mezbur 1720	Karye-i Beredin ma‘ rüsûm	Karye-i Battal Höyük tabi‘im Mezbur ma‘mersum 1500	Karye-i Miroğlu? tabi‘im ma‘mersum 2484
Karye-i mezbur Til- Hamis tabi‘-i mersum ber-vech-i maktu‘ gurus 100	Karye-i Batalhöyük tabi‘-i mersum 20	Karye-i Hezak tabi‘im ma‘-i mersum 6500/3650 6500	Karye-i gerence Der-nezd-i Cerad tabi‘im mezbur 2000 2000
Hisse-i der-karye-i Til-Hamis tabi‘-i ve gayrû’l-mezburede 499906/29906/2000	Yekûn 49906/20000 İhmal bozulmak üzere 14000 akçesine	Karye-i Korhisar der-nezd ahali-i karye-i Hezek tabi‘-i Ayntab gurus 2800/1400	Der-karye-i Ağcahöyük tabi‘-i Telbaşer maktu‘ gurus 200
			Cem‘ân 20000

Ve buyurdum ki ba‘de’l-yevm taht-ı yedinde olub mutasarrıf kılub şöyle ki vazife-i hidmat-ı ze‘amet mezbur ile dergâh-ı mu‘allâm müteferrikalığı gedügidir ber-muceb defter-i hâkani bi-kusûr

Hüküm No 20'nin devamı

mer'î ve mü'eddî kıla ve ze'ameti halkı mûmâ-ileyhi üzerlerine subaşı bilüb subaşılığa müte'allik umûr ve husûsda mürâca'atı mûmâ ileyhe ideler ol-bâbda efrâd-ı aferideden ferd vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb ve nev'an mine'l-envâ' ve ferdin mine'l-efrâd ve vâhiden mine'l-ahad mâni' ve dâfi' ve râfi' ve müzâhim olmayub bir vechile dahl ve ta'arruz ve müdâhele ve mu'araza kılmayalar şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timâd ve inkıyâd ve i'tikâd oluna. Be-yurd-ı sahrâ-yı Şumlu.

Hüküm No: 21	Târihi: 1167
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Vegi tahsili
Belge özeti: Ayntab sancağında ve nahiyesinde Til-Hamis nam karyede mutasarrıf olduğu zeametın mahsulünün müştereklerinin vergilerini tam vermeleri ve kimseyi müdahil ettirmeleri hususunda.	

Kıdvetü'l-kuzat ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm mevlana Ayntab kâdısı zide fazle tevki'-u refi'-u hümayûn vâsıl oluncak ma'lûm olaki nişân-ı hümayûnum virilen dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Osman veled-i Eyyûb zide kadre meştâ-yı şehinede divân-ı hümayûnuma 'arz-ı hâl idüb Ayntab sancağında ve nahiyesinde Til-Hamis nâm karye ve gayriden yirmi bin akçe bâ-berât-ı 'alişân mutasarrıf olduğu ze'ametinin baş..... olan müşterekleriyle kayd ve beratına dahl-ı sâbıkü'l- zikr Til-Hamis karyesi ve icmâline dâhl karrâ icmâllü ze'amet karyelerinden olub ve bu mukavele icmâllü ze'amet karyeleri serbest olmak kânun-ı müfessir olmağla vâki' olan rûsûm-ı serbestiyelerine hâricden dahl ve ta'arruz olunmak iktizâ iken mir-i mirân ve mir-liva ve mütesellim ve voyvoda ve sâ'ir ehl-i 'arif ta'ifesi taraflarından hilâf-ı kânûn-ı fizûli müdâhle ve ta'arruzdan hâli olmayub ol-vechle ze'ameti mahsulünün külli kesr ve Noksan tertibine bâ'is olduklarını bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerifim sūdûrını istid'a ve defter-i hâne-i 'amiremde mahfûz ruznâmçe-i hümayûn ve defter-i icmâle mürâca'at olundukda Ayntab nahiyesine tabi' defter-i icmâlde hâsıl mâ'-ı rûsûm altı bin yedi yüz akçe bâzâr-ı Til-Hamis karyesi ma' gayr-ı haber gedirilüb kırk dokuz bin dokuz

yüz altı akçe ze‘amet bir icmâl ve icmâl-ı mezburun on altı bin akçesi müteferrika-i mûmâ-ileyh Osman veled-i Eyyübün ve bâkisi müşterekleri kaydlarından olduğu mestûr ve mûkid bulunmağın imdi icmâllü ze‘amet karyeleri serbest olmak kânûn müfessir olub rûsûm serbestiyetlerine hâricden dahl olunmak kat‘en câiz değildir bu bâbda defter-i hâkani mucebince kânûn üzere ‘amel olunmak emrim olmuştur buyurdumki hükm-ü şerifimle vusûl buldukda bu bâbda sadır olan emrim üzre ‘amel dahi ber-mûceb defter-i hâkani sâlifü’l-beyân Til-Hamis karyesi ve icmâline dahl karanın vâki‘ olan resm-i cürm-ü cinâyet ve resm-i ‘arûsane ve kul ve câriyemizin kânesi ve sâ’ir bâd-ı hevâlarına ve mir-i mirân ve mir-liva ve mütesellim voyvoda ve subaşı ve alâybegi ve ze‘amâ ve erbâb-ı tımar ve çeribaşı ve suriçileri ve umenâ‘ ve ‘imâl ve nâzır-ı nüzzâr ve muhassılın emvâl ve sa’ir iş erlerinden muhassilen hiç ferdî dahl ve ta‘arruz itdirmeyub cümlesin müşterekleriyle mûmâ-ileyhin subaşısına ahz ve kabz itdiresin ve anın gibi yazılı re‘ayâsının birinden cürm-ü ğaliz sâdır olub bi-heasbü’ş-şer‘ü’şerif sulb-ü siyâset ve yâhud kat‘-ı ‘uzve müstehak ola ol-vakitde dahi hükm-i kâdı lâ-hakk olub hüccet-i şer‘iyye virildikden sonra mücrime günâh-ı sâdır olduğu mahalde siyâsete ma’mur olanlara şer‘le hakkında lâzım gelen ma‘rifet-i şer‘ ve müşterekleri mûmâ-ileyhin subaşısı ma‘rifetiyle icrâ itdirüb hârc-ı taberra alub gitmeğe komayub ve bedel-i siyâset deyü bir akçe ve bir cebe almayalar ve aldirmayub men‘ ve def‘ eyleyesin ve dahl olunub şimdiye değin mûmâ-ileyhin beratı mucebince tahvili tarihine düşen rûsûm-u serbestiyesinden kimesne füzûlî bir nesnesin almış ise ba‘de’s-sübût hükm idüb subaşısına el-buyrub men-ba‘d defter-i hâkaniye ve kânûna ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyesin şöyle bilesin ve ba‘de’l-nazar bu hükm-ü hümâyûnumu sicil-i mahfuza kayd ve mûmâ-ileyhin subaşısı yeddinde ibkâ idüb ‘alamat-i şerife ‘itimâd kılâsın tahriren fî evâsıt şevvâlü’l-mükerrem sene sitte ve semânin ve miete ve elf. Bi-şitâ-yı Şumnu.

Hüküm No: 22	Târihi: 1167
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Mutasarrıflığa kimsenin müdâhale etmemesi.
Belge özeti: Ayntab ve sancağında ve nahiyesinde Osman veled-i Eyüb’ün mutasarrıf olduğu zeamete kimsenin müdahil olmaması hususunda.	

Kıdveü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezail ve'l-keîâm mevlana Ayntab kâdisi efendi zide fazlehu tevki'-u refi'-u hümâyûn vâsıl oluncak ma'lûm olaki nişân-ı hümâyûnum virilen dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Osman veled-i Eyyüb zide mücdihu meştâ-yı şeminede divân-ı hümâyûnuma 'arz-ı hâl idüb Ayntab sancağında ve nahiyesinde Til-Hamis nâm karye ve ğayriden yirmi bin akçe bâ-berat-ı 'alışân mutasarrıf olduğu ze'ameti mülhâkatından Ayntab kazâsı mezâfâtından nehr-i İcvaz nahiyesine tâbi' Ağcaburc nâm karye müşterekleriyle mûmâ-ileyhin kayd ve berâtına dahl olub ahirden ve dahl-i ta'arruz olunmak icâb itmez iken yine Ayntab sancağında ve nahiyesinde Ağcaburç nâm diğer Hasal? Nâm karye ve ğayriden dokuz bin yedi yüz seksan altı akçe tımara mutasarrıf seyyid İshak veled-i Abdurrahman nâm sipâhi zuhur ve tımarının başkalemi olub müşterekleriyle kayd ve beratına dahl-i Ayntab nahiyesinde sâikü'l-zikr Ağcaburc nâm diğer me'al karyesini ber-mûceb defter-i hâkani müşterekleriyle zabt-ı kanâ'at itmeyüb mûmâ-ileyhin ze'ameti mülhâkatından Nehr-i İcvaz nahiyesine tabi'mârrü'l-zikr Ağcaburç karyesine hilâf-ı defter-i hâkani füzûli müdahle takliben zabt ve mahsûl ve rûsûmunu ahz ve kabz idüb ol-vechle ze'ameti mahsulünün külli kesr ve Noksân tertibine bâ's ve bâdî olduğun bildirüb nehr-i İcvaz nahiyesine tâbi' zikr olunan Ağcaburç karyesi ber-mûceb defter-i hâkani müşterekleriyle tarafından subaşısına zabt ve vâki' olan mahsul ve rûsûmu kânûn ve defter mûcebince ahz ve kabz itdirilüb sipâhi-i mezkur seyyid İshak veled-i Abdurrahmanı hilâf-ı defter-i hâkani dahl dahl ve ta'arruz itdirilmeyüb men' ve def' ve füzûli aldığı mahsul ve rûsûm-gir ve alıvirilmek bâbında emr-i şerifim ricâ ve defter-i hâkani-i 'amiremin mahfûz ruznâmçe-i hümâyûnuma mürâca'at olundukda Nehr-i İcvaz nahiyesine tâbi' hâsıl mâ'-ı rûsûm on bin akçe yâzar Ağcaburc karyesinin ifrâz olunan sekiz bin akçesinden dört bin akçesi karye-i Til-Hamis el-mezbure ma'-ı ğayrîhâ bir gedirilüb yirmi bin akçe ze'amet hâlâ berat-ı şerifimle mûmâ-ileyh Osman veled-i Eyyübün üzerinde ve Atıntab nahiyesine tâbi'hasıl mâ'-ı rûsûm dokuz bin üç yüz altmış akçe yazar Ağcaburc nâm diğer ma'âl karyesinin ifrâz olunan yedi bin üç yüz altmış akçesinden üç bin akçesi mâ'-ı ğayrîhâ bir gedirilüb dokuz bin yedi yüz seksan altı akçe tımar dahi hâlâ berat-ı şerifimle merkur seyyid İshak veled-i Abdurrahmanın üzerinde olduğu mestûr ve müfid bulunmağın defter-i hâkani mûcebince kânûn üzre 'amil olunmak emrim olmuşdur buyurdumki hükm-ü şerifimle vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre 'amil dahi Nehr-i İcvaz

nahiyesine tâbi‘ sâlifü‘l-zikr Ağcaburc karyesiber-mûceb defter-i hâkani müşterekleriyle müteferrika-i mûmâ-ileyh Osman veled-i Eyyübün tarafından subaşıasına ve Ayntab nahiyesine tâbi‘ mârrü‘l-zikr Ağcaburc nâm diğer Karyesini dahi müşterekleriyle sipâhi-i merkum seyyid İshak veled-i Abdurrahman zabt ve vâki‘ olan mahsûlât ve rûsûmâtın kânûn-ı defter mûcebince ahz ve kabz idüb ahiren kayd ve beratına dahl karyesine ve mahsul ve rûsûmuna hilâf-ı defter-i hâkani dahl ve ta‘arruz itdirmeyesiz ve dahl olunub şimdiye değin mûmâ-ileyhin beratı mûcebince tahvili tarihine düşen mahsul menden kimesne füzûli bir nesnesi almış ise ba‘de‘ş-şebûl hükm idüb girr ve alıvirüb min-ba‘d defter-i hâkani ve hâkani ve kânûna ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyüb husûs-ı mezbur içün bir dahi emrimeylemeyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerife ‘itimâd kılasın tahriren fî evâsıt şehri-i şevvâl sene sitte ve semânin ve miete ve elf. Bi-şitâ-yı Şumnu.

Hüküm No: 23	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Deve bedeliyelerinin verilmesi hususunda.
Belge özeti: Arabistan seraskeri ve Osman Paşa hazretlerinin deve bedeliyelerinden Ayntab sancağına isabet eden yüz dört buçuk devenin imdâd-ı hazariyesinin Maraş Beğlerbeği Rışvanzade Ömer Paşa hazretlerine verilmesi hususunda.	

Bin yüz seksan altı senesine mahsûben bâ-fermân-ı ‘alışân ordu-yı hümayûn zarfına isâl olunmak üzere mukaddema matlûb buyurulub ba‘de yine bâ-ferman‘ali Arabistan seraskeri ve vezir-i celil‘ş-şân devletlü Osman Paşa hazretleri taraf-ı devletlerine edâsı emr buyurulan mekârı deve bedeliyesinden Ayntab sancağına isabet iden yüz dört buçuk devenin beher mehârı seksan gûruşdan iktizâ iden sekiz bin üç yüz altmış gûruş ve sene-i mezbureye mahsûben sâbık Maraş beğlerbeğisi Rışvanzade Ömer paşa hazretlerine virilecek üç bin gûruş imdâd-ı hazariye ve bundan makdem salyane olunmak üzere cümle ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘le ve seksan altı senesi muharremi evâ’ilinden vâki‘olan hesâbda mücdemi‘ olan mebâlağı defa‘aten tevzi‘ ve edâyâ fıkranın iktidarları olmayacağı mülâhazasıyla vakt-ı ahire tevzi‘i tevkif olunan beş

bin ğuruş ve sâbika emir el-hâc vezir mükerrer merhum el-hâc Osman Paşa Diyarbekire vali olub ‘azimetlerinde Ayıntab kazasına nüzûl buyurdıklarında da’irelerine virilen ecnâs-ı zahâir ile derûn-ı şehre vürûd-ı murad ve tazyik eylediklerinden def’iye virilen meblağ ve hâlâ emir el-hâc vezir-i mükerrer devletlû hafız Mustafa Paşa hazretleri Erzurumdan hareket ve Şam-ı şerife ‘azimet buyurdıklarında da’ire-i ‘aliyyelerine virilen zahâir ve musarrıf ve sa’ir bir seneden berü vâki’ olan cezvî ve küllî revendeye ve sâbık Haleb valisi devletlû Hüseyin Paşa hazretleri dahi Halebdan hareket ve Sivas tarafına ‘azimet ve kazâ-i Ayntabdan mürûrlarında şehir-i‘adem nüzûl için virilen def’iye ve’l-hâsıl işbu tarih-i deftere değin mecmu‘a mesarrıf-ı lâzime-i vilâye-i ‘ali vechü’l-ihimâm cümle ‘alime ve sulha ve ‘ayan ve eşrâf ve vücûh-ı sâdat kirâm meşayih esnâf ve ihtiyârân mahallât ma‘rifetleri ve ma‘rifet-i şer‘le hesâb ve kitâb olunub ve şehir-i kethüdası Mehmed Emin çelebinin defter-i nâtik olduğu üzre mesarrıf ve medfu‘atı kabul ve kat‘-ı hesâb olunduktan sonra hâlâ müctemi’ olan mebâlağ ‘ali’ü’s-seviyye tevzi’ ve taksim olunduktan sonra şehir ve karanın beher hânesine yüz kırk altı buçuk ğuruş isâbet itmeğin defteridirki ber-vech-i ati zikr olunur her refi’ü’s-sâlis fi muharremü’l-harâm sene seb‘a ve semânin ve miete ve elf.

Sene-i mezbure mahsûben Rışvanzade Ömer Paşa hazretlerine virilecek imdâd-ı hazariye Ğuruş : 3000 Yalnız üç bin Ğuruşdur	Zikr olunan seksan altı seneye mahsûben serasker müşârü’l-ileyh tarafına edâsı fermân buyurulan deve iştirâsı bedeliyesi Ğuruş : 8360 Yalnız seksan bin üç yüz altmış ğuruşdur
--	--

müşârü’l-ileyhim Osman Paşa ve Mustafa Paşa ve Hüseyin Paşa harâtlarına bekâlen taifesinin virdikleri ve sâ’ir bâ-yafta-i ayinede ve revendeye virdikleri mecmu‘a-i eşyadırki zikr olunur

şem‘-i asel 62 Ğuruş	Tuz Ğuruş 1	Nişasta Ğuruş 3	şem‘-i ruğn 362 Ğuruş	Bekmez Ğuruş 1	Bal 55 Ğuruş 40	Yağ Kantar 5 Ğuruş 500	Bulğur Kantar 1 Batman 65	Birinc Kantar 20 Ğuruş 550
---------------------------------------	-------------------	-----------------------	--	----------------------	-----------------------------------	------------------------------------	---------------------------------------	--

18			30				Ğuruş 20	
							Ve sâ'ir ber- mûceb defter-i eşya' Ğuruş 25	Katran 65 Ğuruş 10

Cem'ân ğuruş 1198 yalnız bin yüz doksan sekiz ğuruşdur

Vezirâ-yı müşârü'l-ileyhim hazrâtına ve aynede gâne 'attâranın virdikleri baharat Ğuruş 53	Vezirâ-yı müşârü'l-ileyhim hazratına ve sâ'ir ayinede ve revendeye ber-mûceb yafta-i arpacıyân hırfetinin virdikleri mecmu'a
---	---

Bazirganın ber-mûceb defter ve yafta virdikleri Kahve 14 Ğuruş 50	ma'sun kantar 6.5 Ğuruş 65	şa'ir Kesel 522 Ğuruş 1566
--	--	--

Vezira-yı müşârü'l-ileyhim hazeratına ve sa'ir ayinde ve revendeye ber-mûceb defter-i kasabân tâifesinin virdikleri sehm ve kuzî kantar adet 75 15 10 Ğuruş (belge tahrip) ğuruşdur.	Müşârü'l-ileyh Osman Paşa hazretleri tarafından matlûb buyurulub bâ-yafta demircilerin virdikleri tok ğuruş 8
---	---

Hüküm No 23'ün devamı

Mûitaf hurufatının ve virdikleri hırar Ğuruş 12	Müşârün-ileyh emir el-hâc Osman Paşanın derûn şehre nüzûlithâmesi için cümle emriyle virilen def' iye Ğuruş 2500	Müşârün-ileyh hazretlerine zâhiremanda nâmıyla virilen Ğuruş 750	
Müşârün-ileyhin kethüdasına virilen Ğuruş 250	Muma-ileyhûma kahve 3 Ğuruş 12	Müşârün-ileyhin zahirecileri kethüda-yı ebu Ebain ağaya hizmet mesarîf kahve 2 Ğuruş ğuruş ğuruş 250 11 8	
Merkum kapucular kethüdasıyla gelen bir ağa Hizmet mesarîf bölükbaşına Ğuruş ğuruş ğuruş 100 6 5.5	Zirk olunan akçenin isti'caline gelen hevakdarı Ğuruş 8 Rub 1	Zahireci ağaya saman ve sebzevât ve odun Ğuruş 9	
Zahire üzerine giden ademe	Vezir-i müşârü'l-ileyh hazretlerine hakim-i şer'-i		

Ğuruş kahve Ğuruş 100 5.5	şerif molla efendi tarafından giden çevakdar el-hac Hizmet Ğuruş 11		
Vezir müşârûl-ileyh ordusuna meblağı mezkûr götürülüb teslim olundukta akçe Noksânı ve sarafiye ve hedaya virilen ğuruş 40	Müşârûl-ileyhin ekmekçi başısına ‘vayed ? Ğuruş 5.5	Kızılhisar karye ahalisine imdadiye Ğuruş 20	
Mahire ta‘mirane ve kirasına ve zâbi‘ olanlarının bahasına virilen ğuruş 8	Zehâir-i mezkurelerin nakline esnafın virdikleri icâzet		
	Kasak ve badırcan Ğuruş 8	Nan-ı azize Ğuruş 16	Bakaliyeye Ğuruş 13
		şâ‘ire ğuruş 13	Sehme Ğuruş 2.5

İşbu zehâir cem‘i husûsunda ta‘yin olunan çekdarlara ve çavuşlar ve muhızrlara
hizmet ğuruş 25

Devletlü müşârû‘n-ileyh Hafız Mustafa Paşa hazretlerine ber-muceb fermân-ı âli mekâri davarları bedeliyesi virilen ğuruş 800	Müşârû‘n-ileyhin dâ‘ire-i aliyelerine virilen saman emini Ağaya avâid ğuruş 15	
Müşârû‘n-ileyh dâ‘iresine virilen huttab emini Ağaya ğuruş 78, ğuruş 11.	Vezir-i müşârû‘n-ileyhin harem-i muhteremelerine olan masarîf ğuruş 40	Harem ile gelen süvarilere masraf ğuruş 11,5

harem muhızlılarının mahfe-keşlerine masraf guruş 1 rub‘ 3	Müşârû’n-ileyhin zahirecisi Ağaya saman ve sebzevat guruş 7,5. Masraf guruş 11,5	Zahireci Ağanın adamı zahirenin tenzili için bâ-i‘lâm gitdikde hâlâ efendi çukadarına guruş 11.
Müşârû’n-ileyhin Kilis ve Azeze giden zahirecilerine saman 3,5 masârıf-ı sâ’ire ve sebzevât guruş 8,5	Tuğcu bayrağına ..?.. masraf guruş 6	Konakçı Ağaya olan masârıf guruş 16,5
Enderun Ağalarına iki günde masârıf guruş 5,5	Tavuk ve avâ’id ve değirmi ham tathir ve ta’mirine masârıf guruş 4,5	Koyunlarının üzerine ta’yin olunan sekbanlara guruş 8,5
Halebe dek on nefer ..?.. ücret guruş 20	Sa’âdetlü Halil Paşa hazretleri Şam-ı şerife azimet buyurdıklarında virilen zahire guruş 430	Hâlâ Erzurum valisi devletlü beğ Ahmed Paşa mahdumı Hasırcızade konağına vürudunda hazine tezkirine ücret guruş 9.
Mir-i ahur Ağaya Musulluzade konağında arpadan ma’dâ olan masârıf guruş 13,5	Seksen beş senesinin imdâd-ı hazeriye taksit-i sanisinin talebine gelen çukadara guruş 8 rub‘ 1	Maraş tarafından hazine getiren Ağaya masraf guruş 7,5
Merkume kahve guruş 4.	Merkum ile olan bayrağa masraf guruş 5,5	Sekbanda guruş 5,5. Bağına istikrâolunan hazinebargiri ücreti guruş 8 Behisni tarafından hazine-i mezkûre üzerine ta’yin olunan Ağaya masârıf guruş 10.

Hüküm No 23'ün devamı

Belviran karyesi kethüdâsına ve sekbanlara masraf gurus 7,5	Def'a üç râ'is harse bargiri ücretine gurus 12	Malatyadan gelen binbaşı Ağaya ve atlılarına olan masârif gurus 9,5
Seksen altı senesine mahsuben imdâd-ı seferiye için gelen Ağaya yirmi üç günde olan masârif gurus 95, harçlık nâmiyle gurus 10.	Seferiye-i mezkûre hususu içün gelen mübâşir AğayaHasırcızade konağında otuz üç günde vâkî' olan masârif ve kahve gurus 41,5 Harçlık nâmiyle gurus 15	
Yine seferiye-i mezkûre içün Ömer Paşa hazretleri tarafından gelen Ağaya Musulluzade konağında otuz beş günde olan masârif gurus 56, hizmet gurus 30, isti'mâl hizmeti gurus 11.	Ba'de husus-ı mezbur için gelen Ağaya harcı kat' ve i'lâm olunduktan sonra altı günde olan masraf gurus 15.	
Mumâ-ileyh Ömer Paşa tarafından hazeriye için gelen Ağaya Gergerizade konağında olan masârif gurus 12,5 Hizmet gurus 15.	Ramazan-ı şerifde yine imdâd-ı seferiye mübâşiri Ağaya on iki günde masârif gurus 42, hizmet gurus 27,5.	
Vezir çukadarı ile gelen hazine üzerinde olan süvari ve sekbanlara masârif gurus 7,5	Gümüşhaneden hazine getüren altı bayrağa bâ- cümle masârif gurus 41,5.	Molla Efendi kethüdâsı Emin Ağaya veriilen gurus 10
Ömer Paşa hazretlerine Haleb tarafından gelüb giden yirmi levend	Def'a mumâ-ileyhe giden divana gelen bayrağına cümle masârif gurus 37	Menzil için bâ-yafte imdâd gurus 250.

bayrağının bölükbaşısı Mustafa Ağaya kahve guruş 4.		
Deve mekârisi mübâşiri Zaim Ağa ikinci def'a geldikde masârıf guruş 21, hizmet guruş 15.	Mumâ-ileyh Ömer Paşanın ..?.. Beylerbeyi karyesine imdâd guruş 50.	Bedirkendi karyesine imdâd guruş 60. Suboğaz karyesinde imdad guruş 40.
Aril karyesine imdad guruş 91.	Şam karyesine şa'ayr guruş 12.	Müşârü'n-ileyh devletlü Hüseyin Paşa hazretlerine buyurulan zahire bahâ guruş 600. Müşârü'n-ileyhin kapıcılaar kethüdâsına hizmeti guruş 172
Mumâ-ileyh masraf ve kahve guruş 22,5	Mumâileyh ile olan bayrağa masraf guruş 18, hizmet guruş 35,5	Odabaşı Ağaya hizmet guruş 10. Kethüdaları misâfiren geldiklerinde masârıf guruş 20,5
Müşârü'n-ileyh Tenbe karyesine nüzulünde karye-i mezbure ahâlisinden imdâdiye guruş 60.	Seksek altı senesinin güz eyyâmında Reyhanlı aşiretinin sed ve bendi için giden bikesmarın masrafı ve Noksan şa'ayr guruş 24.	
Hâlâ Aşin beylerbeğisi İbrahim Paşa hazretleri çukadarına hizmet guruş 30.	Ömer Paşaya i'lâm getiren adama hizmet guruş 5,5	Molla Efendiye harç-ı i'lâm guruş 133.
Umur-ı vilâyet için İslambola giden sâ'ie ücret guruş 35.	Ba'de İslambola arz ve mahzar getiren adama ücret guruş 130.	Şam-ı şerife i'lâm getiren adama ücret guruş 35.
Darendeye i'lâm getiren	Behisniye i'lâm getiren ve	Batalhöyük nammevzi'de

adama ücret gurus 15.	kurralara giden sâ'îye ücret 13.	iştirâ olunan tarlaya zi-hâl olan kimesnelerin verdiğiinden ma'dâ taraf-ı vilâyetden verilen gurus 28.
-----------------------	----------------------------------	--

Hüküm No 23'ün devamı

Mahkeme-i şerifenin tāmına toprak vesâ'ir masraf gurus 5,5	Matba'-ı ta'mirine gurus 8,5	Voyvoda Ağanın ser idârine aba ve çizme gurus 5,5 Eski mahkeme ve kitap odasının ta'mir masraflarına guurş 16,5.
Salyaneci çavuş Ağalardan istidâne olunan akçelere ..gurus 116.	Sâ'ir kimesnelerden istidâne olunan akçelere ber-muceb müfredât-ı reb' gurus 86	Şhreküstü mahallesinin Abdülgaftar bölüğünden hasıl olunmayan gurus 30.
Kasaphanesinden be-hâsil gurus 15.	Tarla-yı Cedid mahallesinin selase hanesinden be-hâsil gurus 31,5	Arpacılardan Hıdıroğlu ve İbrahim ve Ömere verilen akçe ..?... gurus 10.
Voyvoda Hasan Efendinin müşârü'n-ileyh Osman Paşa vve Hafız Mustafa Paşaya getirdikde virdiği at bahâ ve masârıfı gurus 500.	Bin yüz seksen altı senesi Muharreminde olan salyane cümlesini def'âten edâya fukaranın iktidârı olmayub tevkif olunan gurus 5000.	Mukaddem salyanede tahsili adimû'l-imkân olan bakâya-yı karra-yı ma'lume gurus 1565.
Bu sene-i mübârekede vüzerâ ve mirmirân hazerâtının pazda eyledikleri karra-i	Cümlenin ma'lumı olan mahâle verilen meblâğ gurus 500	Rişvanzede hazretleri İdil karyesine asâkir ve efrâdıyle beş gün ikâmetlerine binâ'en ..?... karye-i mezbureye imdâdiye

ma‘lumelere imdâdiye guruş 1000.		guruş 150.		
Göçke karyesi Minasoğluna bargir- bahâ guruş 20.	Devletlü Hafız Mustafa gayr-ı izmi‘tâd bargiri kirâsı guruş 65, harç defteri guruş 1500.			
Kethüdâiye guruş 50	Haramiye guruş 25.	Kâtibe guruş 25 <table><tr><td>Şehir kethüdâsına icâret gu uş 120.</td></tr><tr><td>Cümle a‘yân kal‘ada iken devletlü Halil Paşa hazretlerinin tarafından gelen çukadara hizmet guruş 22, Eşrafoğluna hizmet guruş 5,5.</td></tr></table>	Şehir kethüdâsına icâret gu uş 120.	Cümle a‘yân kal‘ada iken devletlü Halil Paşa hazretlerinin tarafından gelen çukadara hizmet guruş 22, Eşrafoğluna hizmet guruş 5,5.
Şehir kethüdâsına icâret gu uş 120.				
Cümle a‘yân kal‘ada iken devletlü Halil Paşa hazretlerinin tarafından gelen çukadara hizmet guruş 22, Eşrafoğluna hizmet guruş 5,5.				
Mahkeme-i şerif loğcusuna guruş 3.	Atlara gölgelik guruş 7,5.	Cem‘ân yekün guruş 34392+09950:24342+310:24132		

Cem‘-i evvel ve ahir yalnız otuz dört bin üç yüz doksan iki guruşdur. Sernamede best olundığı üzre seksen altı senesi Muharreminde işbu deve bedeliyesi kırkar guruş olmak üzere ve ddevletlü Ömer Paşaya imdâd-ı seferiye virimek üzere men‘-i gayrû‘l-masârîf beher haneye altmış guruş tevzi‘ ve beş bin guruş tevkîf olunub ba‘de devenin beher meharı seksener guruş olmak üzere fermaan buyurulub ve seferiye dahi Paşa-yı muma-ileyh seferden ma‘zu olmağın hazıriye verilmek iktiza eylemekle bu def‘a vech-i meşruh mufassal üzre mukaddem ve mü‘ehhir cem‘ ve hesab olundukda salifû‘l-beyân beher haneye altmış guruşdan hasıl tevzi‘ olub şehir kethüdâsının tahsil ve kabz ve mahâl-ı medfu‘ını beyân eylediği işbu dokuz bin dokuz yüz elli guruş ihraç ..?.. olan masârîf-ı meblâğından tenzil ve tevkîf olunmağla ihrâc olunduktan sonra ..?.. yirmi dört bin yüz otuz iki guruşun hâlâ şehir ve karranın bi‘l-cümle yüz altmış dört hanesine beher haneye yüz kırk altı ... guruş tevzi‘

olundukda hâsıl-ı tevzi‘ yirmi dört bin altı guruş olub bu takdirce yüz altı guruş şehir kethüdasının tarâf-ı vilâyetde kalmışdır.....

Hane-i Nıfs-ı Şehir

Mahalle-i Akyol hane 2	Mahalle-i Hayıkbaba hane ..	Mahalle-i Kurb-ı Molla Ahmed hane rub‘ 3	Mahalle-i Hayık Müslüman hane 54	Mahalle-i Zımmiyan hane 14	
Yalnızhane mahallesi hane rub‘ 1	Mahalle-i Kozanlı hane 2	Mahalle-i kurb-ı Kozanlı hane 14	Mahalle-i Eblehan hane 1 rub‘ 2	Mahalle-i Kayacık hane 1 rub‘ 1	
Mahalle-i kurb-ı Kayacık hane 4	Mahalle-i İbn-i Eyüb hane 2	Mahalle-i Beğ hane 3	Mahalle-i kurb-ı Beğ hane 3	Mahalle-i Çukur hane 5 rub‘ 3	Mahalle-i Ammu hane 2 rub‘ 1
Mahalle-i Tarla-yı Atık hane 5	Mahalle-i Tube hane 3 rub‘ 1	Mahalle-i Ale’n-necâr hane 4	Mahalle-i kurb-ı Ale’n-necar hane rub‘ 1	Mahalle-i Tıslaki hane 1	Mahalle-i Kastel hane rub‘ 3

Hüküm No 23’ün devamı

Mahalle-i Bostancı hane 1,5	Mahalle-i kurb-ı Bostancı hane 1	Mahalle-i Cabi hane 1,5	Mahalle-i Kayser hane rub‘ 3	Mahalle-i Kanalıcı hane rub‘ 3	
Mahalle-i Kürtünciyan hane 1	Mahalle-i Kürkciyan hane 3	Mahalle-i Kızılcomescid hane 1,5	Mahalle-i İbn-i Kör hane 1, rub‘ 1	Mahalle-i Karasakal hane 0,5	

Mahalle-i Boyacı hane 0,5	Mahalle-i Yahni hane 2,5	Mahalle-i kurb-1 Mağarabaşı hane 0,5	Mahalle-i Cevizlice hane 1,5	Mahalle-i kurb-1 Cevizlice hane 0,5	Mahalle-i Hızırçavuş hane 0,5
Mahalle-i Şehreküstü hane 7, rub‘ 3	Mahalle-i kurb-1 Şehreküstü hane 2	Mahalle-i kurb-1 Kılıçoğlu hane 0,5	Mahalle-i Ehl-i Cefa hane 3	Mahalle-i Şarkıyan hane 1, rub‘ 1	Mahalle-i Tarla-yı Cedid hane 2
Mahalle-i kurb-1 Zincirli hane 2,5	Mahalle-i kurb-1 Tarla-yı Cedid hane 0,5	Mahalle-i kurb-1 Musulluzade hane 1	Mahalle-i Seng-i Tavil hane 1	Mahalle-i Seng-i Hoşkadim hane 1,5	
Mahalle-i Seng-i Nakkaş hane 1,5	Mahalle-i İbn-i Şeker hane 2	Mahalle-i Seferpaşa hane rub‘ 0,5	..?.. mahallât sin 90		

Hane-i Nahiye-i Burc

Mahalle-i Burç hane 3	Mahalle-i Lohan hane 1	Mahalle-i Hezek hane 0,5	Mahalle-i ..?.. hane rub‘ 1	Mahalle-i Kayagendi hane rub‘ 1	Mahalle-i Karadiken hane 0,5
Mahalle-i Kızılhisar hane 0,5	Mahalle-i Tahnetan hane rub‘ 3	Mahalle-i Kürkciyan hane 1	Mahalle-i Mihriman hane rub‘ 1	Mahalle-i Zugir hane rub‘ 1	Mahalle-i Zeval-i figar hane rub‘ 1
Mahalle-i Gelpin hane 1	Mahalle-i İbrahimi hane rub‘ 1	Mahalle-i Oyumsöğüd hane 0,5	Mahalle-i İsbatırın hane 1,5	Mahalle-i Mezra‘â-i Hevalı hane 1	Mahalle-i Çarpın hane rub‘ 1
Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i

Turnalık hane rub' 1	Göyce hane rub' 1	Narlıca hane rub' 1	Çakal hane rub' 1	Akpınar hane rub' 1	Karakoyun hane rub' 1
Mahalle-i Zemke hane rub' 1	Mahalle-i Ağcaburc hane rub' 1	Mahalle-i Taşlıca Namoluk hane 0,5	Mahalle-i Tahtimur hane rub' 1	Mahalle-i Suboğaz hane 0,5	Mahalle-i Bedirgendi hane rub' 1
Mahalle-i Güngören hane rub' 1	Mahalle-i Karahöyük hane rub' 1	Mahalle-i Atabey hane rub' 1	Mahalle-i Göksancak hane rub'	Mahalle-i Beğlerbeyi hane 1	Mahalle-i Dülük hane 1,5
Mahalle-i Sam hane 1	Mahalle-i Mezra'â-i Sam hane 1	Mahalle-i Göçke hane 3	Mahalle-i Cende hane 0,5	Mahalle-i İncesu hane rub' 1	Mahalle-i Cabi hane rub' 1
Mahalle-i ..?.. hane rub' 3	Mahalle-i Damlalıca hane 0,5	Mahalle-i Arablar hane 1	Mahalle-i Şehme hane 0,5	Mahalle-i Karacaviran hane rub' 1	Mahalle-i ..?.. hane 1
Mahalle-i Etne hane rub' 1	Mahalle-i Kızılcaenar hane rub' 1	Mahalle-i Ağcakenar hane 0,5	Mahalle-i Cartel hane rub' 1	Mahalle-i Sebke hane rub' 1	Mahalle-i Şeker hane rub' 1
Mahalle-i Vahne hane rub' 1	Mahalle-i Sandul hane 0,5	Mahalle-i Yaylacık hane rub' 1	Mahalle-i Burto hane rub' 1	Mahalle-i İbrahimse hane rub' 1	Mahalle-i Orul hane 4
Mahalle-i Hıyam hane 4,5	Mahalle-i Kürd hane 5,5	Mahalle-i Erbil hane 1,5	Mahalle-i Güllü hane 0,5	Mahalle-i Keferberedin hane rub' 1	Mahalle-i Batalhöyük hane1, rub' 1
Mahalle-i Kefercebel hane rub' 3	Mahalle-i Telafer hane 0,5	Mahalle-i göreniz hane 0,5	Mahalle-i Saylıca hane rub' 1	Mahalle-i Cered hane 1	..?.. Nahiye-i mezbur sin 54, rub' 3

Hane-i Nahiye-i Telbeşar

Mahalle-i Telbeşar hane 1	Mahall e-i mezra'â -i Setti hane rub' 1,5	Mahalle-i Zerabinu hane 0,5	Mahalle-i Karacaviran hane rub' 1	Mahalle-i Ağcahöy ük hane 0,5		
Kitab-ı ma'-cedid hane rub' 1	Mahall e-i Hırrar hane rub' 1					
Mahalle-i Karacavir an Yüreğir hane rub' 1	Mahall e-i Tilhalid hane rub' 1	Mahalle-i Görgün hane 1,5	Maahalle-i İkizkuyu hane 0,5	Mahalle-i Kantara hane rub' 1	Mahall e-i Arkık hane 0,5	Mahalle-i Elmalı hane rub' 1
Mahalle-i Şireli hane rub' 1	Mahall e-i Tahni hane rub' 1	Mahalle-i Taneb hane 0,5	Mahalle-i Babilge hane rub' 1	Mahalle-i Gülsıcak hane 0,5	Mahall e-i Nefah hane 0,5	Mahalle-i Karaçom ak hane rub' 1
Mahalle-i Beğdüz hane rub' 0,5	Mahall e-i ..?.. hane rub' 1	Mahalle-i Ulumuassa re hane 0,5	Mahalle-i Küçükmuass are hane 0,5	Mahalle-i mezzra'â- i Sart hane rub' 1	Mahall e-i Mizmiz hane 0,5	Mahalle-i Şağırın hane rub' 1
Mahalle-i Şağırın hane rub' 1	Mahall e-i Hacı Kıbrısı hane	Mahalle-i Ba-kıra hane rub' 1	Mahalle-i Kenapek hane rub' 1	Mahalle-i Beğaver hane 0,5	Mahall e-i Bostanc ı hane	Mahalle-i Çapalı hane rub' 1

	rub' 1				rub' 1	
Mahalle-i Telli hane rub' 1	Mahall- i Şekerge n hane rub' 1	Mahalle-i Bahre hane rub' 1	Mahalle-i Kayacık hane rub' 1	Mahalle-i Kayhan hane rub' 1	Mahall e-i Kebir hane rub' 1	Mahalle-i Aynfer hane rub' 1
Mahalle-i Mazmahor hane rub' 1	Mahall e-i Nurvan e hane 1,5	Mahalle-i Zağye hane rub' 1	Mahalle-i Sundu hane 0,5	Mahalle-i Bekir hane rub' 1	Mahall e-i Semadi n hane rub' 1	Mahalle-i Güdevir hane rub' 1
Mahalle-i Halek hane rub' 1	Mahall e-i Hamiri hane 1	Mahalle-i Kürd Osman hane rub' 1	Mahalle-i Süleymani hane rub' 1	Mahalle-i Hasami hane rub' 1	Mahall e-i Kandev ir hane rub' 1	Mahalle-i Til- harnib hane rub' 1

..?...Hanehâ-i nahiye-i Telbeşar ..?... 19

..?... hanehâ-i nıfs-ı şehir ve nahiye-i Burc ve Telbeşar 164

İşbu cem'de rub'ı hane-i Noksan vardır.... Cem'i ve tevzi'i yüz altmış dört haneye olmuştur.

İşbu derun defterde ma'lumetü'l-hudud karradan tahsili mümkün olmayub ademü'l-
imkân deyü işbu salyaneye vaz' olunan bin beş yüz altmış beş guruşun hangi
karyeden adimü'l-imkân olub olınmadığı ma'lum olmak için karyeleri ve aded-i
meblağı beyân olmuştur ve bu meblağda şehir kethüdasının defterinden mestur ve
cümlelerin manzurudur..?..

Hıyam-ı Kürd guruş 893,5	Telbeşar guruş 217 rub' 1	Ayn-ı far guruş 44	Erbil guruş 30	Orul guruş 308	
Cabi guruş	Kenayık	Hacı	Küçük	Etne guruş	Mezra'â-i

7	guruş 7	Kıbrısı guruş 12	Kızılhisar guruş 15	15	Sart guruş 16.
---	---------	---------------------	------------------------	----	-------------------

..?... guruş 1565.

Yalnız bin beş yüz altmış beş guruşdur.

İşbu meblağ-ı mezbur eğer hussûlü mümkün olur ise ahali-i vilâyetin olduğu kayd-ı şod.

İşbu bin yüz seksen yedi senesine mahsuben hâlâ Maraş beylerbeyisi sa'âdetlü Darende-i İbrahim Paşa hazretlerine edâsı emr buyurulan altı bin guruş imdâd-ı seferiye ile beş yüz guruş harç-ı defter ve harç-ı kitâbet ve harç-ı hüddâm cümle ulemâ-i kirâm ve'l-a'yân ve eşrafü'l-zavi'û'l-ihirâm vesâ'ir evsâ-yı esnaf ve mahallat ma'rifetleri ile ma'rifet-i şer'le hesap ve kitab ve şehir ve karra hanelerine tevzi' ve salyane olundukda beher haneye kırk bir guruş isabet itmeğin defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur tahiren fî evâsıt-ı Rebi'û'l-ahir sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Hane-i Nıfs-ı Şehr

Mahalle-i Akyol hane 2	Mahalle-i Hayıkbaba hane 0,5	Mahalle-i Kurb-ı Molla Ahmed hane rub' 3	Mahalle-i Hayık Müslüman hane 5	Mahalle-i Hayık Zımmiyan hane 1,5
Mahalle-i Yalnızhane hane rub' 1	Mahalle-i Kozanlı hane 2			

Hüküm No 23'ün Devamı

Mahalle-i Kurb-ı Kozanlı hane 1,5	Mahalle -i Eblehan hane 1,5	Mahalle-i Kayacık hane 1, rub' 1	Mahalle-i İbn-i Eyüb hane 2	Mahalle-i Beğ hane 2, rub' 1	Mahalle- i kurb-ı Beğ	
Mahalle-i	Mahalle	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-	

Çukur hane 5, rub' 3	-i Tarla- yı Atik hane 5	Ammu hane 2, rub' 1	Tube hane 3, rub' 1	Ale'n- necar hane 4	i kurb-ı Ale'n- necar haner rub' 1	
Mahalle-i Tıslaki hane 1	Mahalle -i Kastel hane rub' 3	Mahalle-i Bostancı hane 1,5				
Mahalle-i kurb-ı Bostancı hane 1	Mahalle -i Cabi hane 1,5	Mahalle-i Kayserha ne rub' 3	Mahalle-i Kanalıcı hane rub' 3	Mahalle-i Kürtünciy an hane 1	Mahalle- i Kürkciya n hane 3	Mahalle-i Kızılcamesc id hane 1,5
Mahalle-i Karasaka 1 hane 0,5	Mahalle -i Boyacı hane 0,5	Mahalle-i Yahni hane 2,5	Mahalle-i kurb-ı Mağaraba şı hane	Mahalle-i Cevizlice hane 1,5	Mahalle- i Hızırçav uş hane 0,5	Mahalle-i Şehreküstü hane 7, rub' 3
Mahalle-i kurb-ı Şehreküs tü hane 2	Mahalle -i kurb-ı Kılıçoğl u hane 0,5	Mahalle-i Ehl-i Cefa hane 3	Mahalle-i Şarkıyan hane1, ..3	Mahalle-i Tarla-yı Cedid hane 2	Mahalle- i Zincirli hane 2,5	Mahalle-i Musulluzad e hane.., 1
Mahalle-i Seng-i Tavil hane 1	Mahalle -i Seng-i Hoşkadi m hane 1,5	Mahalle-i Seng-i Nakkaş hane 1,5	Mahalle-i İbn-i Şeker hane 2	Mahalle-i Seferpaşa hane rub' 0,5	Mahalle- i ..?.. hane 88 rub' 1	

Hane-i nahiye-i Burc

Karye-i Burc hane 3	Karye-i Lohan hane 1	Karye-i Hezek hane 0,5	Karye-i i Kulu bin Kilisec ik hane rub‘	Karye-i Kayagen di hane rub‘ 1	Karye-i Karadik en hane 0,5	Karye-i Kızılhisar hane 0,5	Karye-i tahtani hane rub‘ 3
Karye-i Gerçeği n hane 1	Karye-i Mihrim an hane rub‘ 1	Karye-i Zevgir hane rub‘ 1	Karye-i i Zülfag ar hane rub‘ 1	Karye-i Gilsin hane 1	Karye-i İbrahiml i hane rub‘ 1	Karye-i Öyümsö ğüd hane 0,5	Karye-i Isbatırın hane 1,5
Karye-i mezra‘â- i Cavlı hane 1	Karye-i Çarpın hane rub‘ 1	Karye-i Turnalı k hane rub‘ 1	Karye-i i Gövce hane rub‘ 1	Karye-i Narlıca hane rub‘ 1	Karye-i Hafal hane rub‘ 1	Karye-i Akpınar hane 0,5	Karye-i Karakuy u hane rub‘ 1
Karye-i Zemke hane rub‘ 1	Karye-i Ağcabu rc hane rub‘ 1	Karye-i Taşlıca Rumevl ek hane 0,5	Karye-i i Tahta mur hane rub‘ 1	Karye-i Suboğaz hane 0,5	Karye-i Bedirge ndi hane rub‘ 1	Karye-i Güngörg e hane rub‘ 1	Karye-i Karahöo yük hane rub‘ 1
Karye-i Atabey hane rub‘ 1	Karye-i Göksan cak hane 1	Karye-i Beylerb eyi hane 1	Karye-i i Dülük hane 1,5	Karye-i Sam hane 1	Karye-i mezra‘â- i Sam hane 1	Karye-i Göçge hane 2,5	Karye-i Cende hane 0,5
Karye-i İncesu	Karye-i Cuba	Karye-i ..?..	Karye-i i	Karye-i Karacavi	Karye-i Şehme	Karye-i Mertemn	Karye-i Etne

hane rub' 1	hane rub' 1	hane 0,5	Arabla r hane 1	ran hane rub' 1	hane 0,5	eke hane 1	hane 1
karye-i Kızılca end hane rub' 1	Karye-i Ağcake nd hane 0,5	Karye-i Cartel hane rub' 1	Karye- i Seke hane rub' 1	Karye-i Vahne hane rub' 1	Karye-i ..?.. hane 0,5	Karye-i Yaylacık hane rub'	Karye-i Burtu hane rub' 1 Karye- i İbrahi mli hane rub' 1
Karye-i Orul hane 4	Karye-i Hıyam hane 4,5	Karye-i Kürd hane 5,5	Karye- i Erbil hane 1,5	Karye-i Güllü hane 0,5	Karye-i Batalhö yük hane 1	Karye-i Keferceb el hane rub' 3	Karye-i Telafer hane 0,5
Karye-i Göreniz hane 0,5	Karye-i Cirid hane 1	Cem'ân hane 52 rub' 1					

Hanehâ-yı Nahiye-i Telbeşar

Karye -i Telbe şar hane 1	Karye-i mezra'â -i şetti hane rub' 1,5	Karye-i Zarenb u hane 0,5	Karye-i Karacav iran hane rub' 1	Karye-i Ağcahöy ük hane 0,5	Karye -i Hırar hane rub' 1	Karye-i Yüreğir hane rub' 1	Karye -i Görgü n hane 1,5	
Karye -i İkizk	Karye-i ..?.. hane	Karye-i Arkık hane	Karye-i Elmalu hane	Karye-i Başdalı hane	Karye -i Tahni	Karye-i Teneb hane	Karye -i Babilg	Karye -i ..?..

uu hane 0,5	rub‘ 1	0,5	rub‘ 1	rub‘ 1	hane rub‘ 1	0,5	e hane rub‘ 1	hane 0,5
Karye -i Nifah hane 0,5	Karye-i Karaço mak hane rub‘ 1	Karye-i Bunduz hane rub‘ 0,5	Karye-i Kerer hane rub‘ 1	Karye-i Ulumuas sare hane 0,5	Karye -i Küçük Muass are hane rub‘ 1,5	Karye-i Sart mezra‘ âası hane rub‘ 1	Karye -i Mizmi z hane 0,5	
Karye -i Şegid in hane rub‘ 1	Karye-i Bakıra hane rub‘ 1	Karye-i Kenayi k hane rub‘ 1	Karye-i Begavir hane rub‘ 1	Karye-i Bostancı k hane rub‘ 1	Karye -i Çabal u hane rub‘ 1	Karye-i Telimel i hane rub‘	Karye -i Seker ken hane rub‘ 1	Karye -i Bahre e hane e rub‘ 1
Karye -i Gebe hane rub‘ 1	Karye-i Aynefar hane rub‘ 1	Karye-i Mazma hor hane rub‘ 1	Karye-i Nurvane hane 1,5	Karye-i Za‘ya hane rub‘ 0,5	Karye -i Sundu hane rub‘ 1	Karye-i Bekid hane rub‘ 1	Karye -i Sema din hane rub‘ 1	Karye -i Göre vir hane rub‘ 1
Karye -i Mele k hane rub‘ 1	Karye-i Hamiri hane rub‘ 1	Karye-i Kürd Osman hane rub‘ 0,5	Karye-i Tilnehar neb hane rub‘ 1	Cem‘ân hane 18	Cem‘â -i yekûn hane şehir ve			

					nahiye -i Burc ve Telbeş ar 157,5 yalnız yüz elli yedi buçuk hanedi r.			
--	--	--	--	--	---	--	--	--

Hüküm No: 24	Târihi: 1167
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: sefer-i hümâyuna asker ve mühimmat sevki.
Belge özeti: Maraş sancağından yeniçeri serarları zabitan ve iş erlerinin sefer-i hümâyuna asker ve mühimmat sevk etmesi hususunda.	

Mefâhirû'l-kuzzâtû'l-hükkâm ma'denü'l-fazâ'il ve'l-keîâm Maraş sancağında vakî' kazâların kadıları ve nâ'ibleri zide-fazlehum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bu hususa mübâşir olunan dergâh-ı mu'âllam gediklilerinden mir-i emin zide-mecdihu ve mefâhirû'l-emâsil ve'l-akrân kethüda yerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân ve zabitan ve sâ'ir iş erleri zide-kadrehum tevki'-i refi'-i hümâyun vâsıl olıcak ma'lum ola ki sefer-i hümâyunım bi-takdirullah-i te'âli bu sene-i mübâreke dahi Pir Bedayı hüsn-i hitâm olmayub hasmâ-yı mülk-i millet olan Moskov keferesinin mekruhı ve hüdâsının emniyet ve gaflet bir vechle caiz olmadığı cihetden serhüdât-ı mensuremin teksir-i sevad tevkîr-i ecnâd ile emr-i muhafaza ve

muharesesine ihtimam ve dikkatü'l-zem ve vacib ve hususasin sabıkada yed-i istilâ hasma giriftar olan masâr ve kala'ı ve beka'ın izn ve 'inâyet bahre-i cenâb-ı Rabbû'l-müste'ân ile Müslüman..?.. nez' ve istirdâdına bezl-i nakdine gayret-i din selâmet-i İslamiye rütbe-i vücûbdan nâşi sene-i atıyye için sabıkundan ziyâde tedârikat-ı kuvvetiyenin ihzârı mütehattim ve vacib olmağla binâ-yı âliye gerek ordu-yı hümâyun ve gerek Sevhil-i Tuna ve Cevanib-i sâ'irede zad ve zehâ'ir ve mühimmât-ı seferiye tahmil ve nakli hizmetinde istihdâm için yüke girdikleri günden hizmetinde olduklarıncı ber-vech-i mu'tâd-ı lâzım gelen ücretleri ordu-yı hümâyunum serban-başıyı yeddinden verilmek üzere nevrüz-ı firuzdan mukaddemce mevcut bulunmaları şartıyla mevkufatdan ihrâc olunan ..?.. suret-i defter mucebince Maraş sancağından seksen yedi senesine mahsub olmak üzere dört yüz mehâr-ı mekkârı develeri ihrâcı tertib ve fermanım olmağın işbu emr-i âli-şânım isdâr ve mübâşir-i mumâ-ileyh ile irsâl olunmuştur imdi vusulünde sen ki kuzzât ve nüvvâb-ı mumâ-ileyhim ve sâ'irlerisiniz bu hususda cümleiniz gönül birliğiyle iderek ol-mikdar mekkârı develerinin mecmu'â-yı yüke el verir ve hamal-ı şâkile mütehammil gayet kezire-i tüvana ve harar ve çuval ve organ vesâ'ir elbisat teknil ve cedid olmak şartıyla tevzi' ve vakt ve zamanıyla yerli yerinde ve tedarik ve yola ihrâc ve nevrüz-ı firuzdan mukaddimce mahal-i meştâ-yı hümâyunum olan Şumnu sahrasına isâl ve irsâli sizlerden matlub-ı hümâyunum olmağla ma'azallahu Te'âla bu emr-i ahimmede taraflarınızdan ednâ-yı mertebe tekâsül ve ta'hiri misillü hareket veyahut avf ve tenzili ra'ıyyesi ve mu'âfiyet ve serbest iddi'âsı ve sâ'ir bahane ile tahrirat beyhude irsâline cesaretiniz lazım gelir ise işbu sefer-i hümâyunıma ali'û'l-ittifak imdâd ve inâyet-i lâzıme-i gayret-i diyânet olduğu cihetden ol-mukavele ta'hir ve terahime sebep ve alet olanlar her kim olursa olsun hâl ve şanına göre iktiza iden cezâ-yı lâyıkanın icrâsında dakika fevt olmayacağından kat'-ı nazar ol-babda gelen tahrirata bir türlü amel ve i'tibar olunmayub mübâşir-i mumâ-ileyh tarafından zuhur ider ise der'âkib mübâşeretden azl ve nefi ve yerine ahar-ı diyarlarından tard ve teb'id ile temşiyet ..?.. ikdâm olunacağını tefekkür ve ta'mil ve lâzım-gelenlere ifâde ve tefhi birle matlub olan ol-mikdâr-ı mekkârı develerini der'âkib tevzi' ve mükemmel takımlar ile ve mu'temed ve kefillü sârbanlar ile nevrüz-ı firuzda ordu-yı hümâyunımda mevcut bulunmaları şartıyla seri'ân ta'ahhüd-i i'lâmlarını irsâl ve bir taraftan ve yerli yerinden tedârik ve ihrâcı hususuna mübâderet ve hâlâ ferdden cümlelenizz hazır ve mücânebet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mumâ-ileyhsin ber-

vech-i muharrer mazmun-ı emr-i şerifimle amel ve hareket ve hilafından tevki‘ ve mübâ‘adet eylemek bâbında ba-fermân-ı âli-şânım sadır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardukda bu babda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celilü’ş-şân vacibû’l-ittibâ‘ ve lazımû’l-imtisâlimin mazmun-ı itaat-makrunuyle amel olub hilâfiyle vaz‘ ve hareketden hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife i‘timâd kılasız tahriren fi’l-yevmi’lsadis işrin min şehr-i Ramazanû’l-mübârek sene sitte ve semanin ve mi’ete ve elf be-yurd-ı Şumnu.

Hüküm No: 25	Târihi: 17 Rebi‘û’l-Evvel 1187
Belge türü: Mektub	Belge Konusu: Deve bedeliyelerinin tahsili
Belge özeti: Ayntab sancağına isabet eden deve bedeliyelerinin Seyyid Salih Ağa tarafından toplanıp tahsil olunması hususunda.	

Vech-i tahrir-i huruf budur ki

Bin yüz seksen altı senesine mahsuben eyâlet-i Maraşdan bâ-fermân-ı âli mübâşeretim ile matlub buyurulan makârı deve bedeliyesinden Medine-i Ayntab sancağına isâbet iden meblağdan Seyyid Salih Ağa ma‘rifetiyle cem‘ ve tahsil olunan altı bin guruşu ahali-i Ayntab huzur-ı şer‘ide bana teslim idüb ben dahi kabzına me‘mur olduğum hesâbıyla meblağ-ı mezbur altı bin guruşu ahali-i merkumeden ahz ve kabz eylediğime binâ‘en yedlerine işbu varaka tahvil i‘tâ olundu. Fi 17 Rebi‘û’l-evvel sene 1187...?... dergâh-ı âli mübâşir-i mezkûr.

Hüküm No: 26	Târihi: Evâhir-i Şehr-i Muharremû’l-haram 1167.
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Asker tahsisi
Belge özeti: Haleb valisi ve vezir el-Hac Osman Paşa’nın eyalet dahilinde memur olan Bayezidzade	

Emirû’l-ümerâ’il-kirâm kebirû’l-küberâ’il-fiham zü’l-kadr ve’l-ihtirâm sahibû’l-izz ve’l-ihtişâm el-muhtass bi-mezid-i inâyetû’l-melikû’l-‘alâ müteveffî Hüseyin

Paşanın hafidi olub yakından oldukça rütbe-i mirmiranlık ile kadr ve şanı terfî ve i'lâ ve Maraş eyaletiyle kâmira kılınan İbrahim dâme-ikbalehu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mirmiran muma-ileyh savb-ı me'mure isâle me'mur hassa hasekilerden zide-kadrehu tevki'-i refi'i hümâyün vasıl olıcak ma'lum ola ki sen ki mirmiran muma-ileyhsin eyalet-i mezburenin rütbe-i mirmiraniyet ile sana tevcihi mükemmel ve mücehhez kapın halkı ve mukaddem ahali-i eyaletden sultana ma'iyetiyle evamir-i şerifemle memur oldukları istishab ile te'hir ve tevkif itmeksizin hâlâ Haleb valisi ve kahru tedmir begaye serasker olan düstur-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizâmû'l-alem vezirim el-Hac Osman Paşa edamullahi Te'âli iclâlehunun ma'iyetine vüsûle masarrı'ât eylemek şürûtına mebni olub şart-ı tevcihin bir an meks ve tevkif itmeyüb ser-asker müşir-i ileyhin ma'iyetine icâlata varmak için mu'kid ve müşeddid-i isti'câli hâvi emr-i şerifem isdâr ve haseki muma-ileyh mübâşeretiyile irsâl olunmuş iken bi'l-itti'âb vasıl ser-menzil-i amâl olduğın şükrisini ibka ile şimdiye değin ma'iyet-i müşârû'n-ileyh ..?.. haberi muntazır iken henüz varmadığın vâsıl sam'â-i mülükânem olmağla imdi me'mur itdikde bu mertebe rehavet ve tekâsülün zuhuru hakkından gelmeği icâb ve iktizâ itmiş iken fimâ-ba'd bir an ve bir dakika bir mahalde meks ve arâme cesaret itmeksizin bir saat mukaddem vüsûle mesârı'ât eylemek şartıyla bu def'a imhâl olunub seni ikaza ve havfen tekrar işbu emr-i şerifim dahi ısdar ve ile irsâl olunmuşdur imdi bundan böyle mikdar-ı zerre tevkif-i âram itmeyerek dahil-i eyâletden mukaddema me'mur olanlardan Bayezidzade Numan ve zü'l-kadrzadelerine bin nefer asker ile ma'iyetine istishâb ve mükemmel ve müretteb kapın halkını ve hasılı mumâ-ileyh mübâşeretiyile bilâ-meks ..?.. ile

Hüküm No 26'nın devamı

Giderek bir kadem-i akdem ser-asker-i müşârû'n-ileyhin ma'iyetine varır isek ..?.. tenbih-i hümâyünümünden sonra dahi vâsıl olmadığı şem'-i hümâyünima lâ-hak olmak lâzım gelir ise ednâ ve a'zâmın ervâh-ı teybeleri hak için emân virilmeksizin cezan tertib olunacağı muhakkaktır ona göre hareket ve bir saat mukaddem mükemmel ve müretteb kapın halkı ve mumâ-ileyhümâyı ol-mikdar asker ile mahal-ı me'mure vusule ve vüsûlüne ser-asker-i müşârûn-ileyh der-i aliyeme tahrir ve inhâ itdirmeğe sarait ve sen ki haseke-i mumâ-ileyhsin mir-miriân-ı mumâ-ileyh mükemmel ve mücehhez kapısı halkı ve mumâ-ileyha Bayezidzade Numan ve zü'l-

kadr zadeler ol-mikdâr-ı emhâl ve ihmâlin ve te'hir ve tevkife cesaretin sebebiyle mirmirân-ı mumâ-ileyhayı bir an ikdam ma'bet müşarû'n-ileyh vasıl olmamak veya bir mahalde meks ve tevkifî cesaret olunmak lazım gelir ise bir tarafla özr ve cevabına i'tibar olunmayub senin dahi eşedd-i akıbetle sâ'ire ibret kılınacağına ma'lumın olub ona göre hareket idüb aliyyû'l-hal emr-i şerifem infaz ve muktezi-i me'muriyetine icrâya terk-i arâm ve rahat ve ser..?.. kusur ve tekâsülden begayet hazer ve mücanebet eylemek bâbında fermân-ı âli-şânım sadır olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukda bu baabda vech-i meşruh üzre şeref-yafı-i sudur iden fermân-ı vacibû'l-ittibâ' ve lâzımû'l-imtisâlimin mazmun-ı ita'ât-makrunıyle amel ve hareket ve ser-muhalefetden begayete hazer ve mücanebet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timad kılasız tahriren fî evâhir-i Şehr-i Muharremû'l-haram sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Ba-hatm-ı İbrahim Paşa mirmirân-ı Maraş hâlâ.

Be-makam-ı İslambol el-Mahruse.

Hüküm No: 27	Târihi: 1187
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Asker sevki
Belge özeti: Maraş eyaletinin asker taifesinin olası bir sefer için hazır bulunması hususunda.	

Şeri'ât-şî'âr fazilet-disar Ayntab naibi izzetlü semahatlü efendi zide-fazlehû ve mefhirû'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet iş erleri ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân alaybeğisi ve ze'âma erbab-ı tımar vesâ'ir tevaif-i asker zide-kadrehum inhâ olunur ki iş bu sâl-ı meymenet-i eşhallere hâlâ Arabistan seraskeri ve kahr-ı tedmir begayet Haleb valisi devletlü inayetlü mürüvvetlü vezir-i celilû's-şân Osman Paşa hazretlerinin ma'iiyet-i düstûrûhanelerine eyâlet-i Maraşın tevaif-i askeriyesiyle me'muriyetimiz havi haseki hassa izzetlü el-Hac Osman Ağa mübâşeretiyle emr-i ..?.. ve isti'câli havi Tatar kaymakamı hazret-i sadaret-penahi ve mekatib-i hazret-i ser-asker zişanı birbirleri verasetiyle şerînşehe varduğun Allah û Te'âli kariben savb-ı me'muremize azimet-i müstehak olub selefimizin ma'iiyetiyle askeri ta'ifeisinin istishaya me'mur kılınmalarıyla imtisalen lâ-emr-i âli hazır ve amâde olmaları için eyvan-ı Maraşdan işbu buyuruldu tahrir ve ısdar ve irsâl olunmuştur inşaallahû

Te'âli vech-i meşruh üzre cümlesi hazır olup muceb-i buyuruldu ile amel ve hilâfindan nehasi ve mücânebet eylesiz fi 23 sene 1187.

Hüküm No: 28	Târihi: 1167
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Mültezim tayini
Belge özeti: Dimos Ayntab mukataasının zabtı ve vergilerin toplanması için mültezim tayin olunması hususunda.	

Burc karyesinin fermanı.

Kıdvetü'l-kuzzâtü'l-hükkâm ma'deni'l-faza'il ve'l-keîâm Mevlana Ayntab kadısı zide-fazlehu tevkî-i refî-i hümâyün vasıl olıcak ma'lum ola ki Abdullah zide-mücedde ile Mehmed Emin zide-kadrehu mesta-yı hümâyünüm arz-ı hâl idüb Dimos Ayntab mukata'ası tevabî'inden karye-i Burc ..?.. mukata'ası bu ..?.. ber-vech-i iştirâk malikane uhdelerine kayd ve müceddedân berât-ı âli-şânım i'tâ olunmakdan nâşi zabt için taraflarından ta'yin olunan mültezimlerine zabt ve rabt ve mahsulât ve rûsumatın ahz ve kabz itdirilüb taraf-ı ahardan ta'arruz ve müdahale itdirmemek için emr-i şerifem sudurunu istid'a itmeleriyle hazine-i amiremde tahfuz ..?.. muhasebe defterlerine nazar olundukda Dimos Ayntab mukata'am tevâbi'inden Burc ve Sason karyesinin senevi altı yüz yirmi gurus malı olup virilegeln malın bir sene Dimos Ayntab muata'ası emirlerine virilmek üzere yüz yirmi gurus mu'accele ile mumâ-ileyh Abdullah zide-mücedde ile merkum Mehmed Emin zide-kadrehunun malikane uhdelerinize olduğu ve vakî' olan mahsulât ve rûsumatı kanun-ı kadim ve evlâ geldiği üzere ahz ve kabz ve cem' ve tahsil eylemeleri verilen berât-ı âli-şânım şürûtundan idüğü der-kenar ve şürutu mucebince amel olunmak fermanım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifem vardukda bu babda sadır olan emrim üzere amel itmeyesiz ..?.. mukata'â-i mezbure mumâ-ileyhümanın ..?.. malikaneyi uhdelerinde olduğu hazine-i amirem defterlerinde mukayyed olmağla yerlerinde olan berât-ı âli-şânım şürutu mucebince taraflarından zabt ve rabta ve vasılı olan mahsulat ve rûsumatı kanun-ı kadim ve olageldiği üzre ahz ve kabz ve cem' ve tahsil itdirdüb hilâf-ı şürût-ı berât-ı âli-şân üzere müdahale ve ta'arruz itdirmeyesiz şöyle bilesin alamet-i şerife i'timad kılâsın tahriren fi'l-yevmi'l-Hams işrin min Zilhicce sene sitte ve semanin ve mi'ete ve elf.

Hüküm No: 29	Târihi: 1186
Belge türü: Temessük	Belge Konusu: Mukataa zabtı
Belge özeti: Dimos Ayntab mukataası, Burc-ı Resas ve buna tabi bulunan karyelerin zabtı ve iltizam edilmesi temessük.	

Vech-i tahrir-i huruf oldur ki

Bâ-berât-ı âli-şân ber-vech-i iştirâk malikane mutasarrıf olduğumuz Ayntab sancağında Dimos Ayntab mukata'ası aklâmından Burc-ı Resas mukata'a ve tevâbi'i karyelerini işbu bin yüz seksen altı senesi Martı ibtidâsından Şubatı gayetine değin zabt itmek üzere darend-i temessük kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zide-kadrehuya ber-vech-i emanet nüfuz ve iltizam olunmağla vech-i meşruh üzre mukata'a-i mezbureden sene-i mezburede hâsıl olan 'aşârı re'âya ve rûsûm-ı örfiyye ve bâd-ı hevâ vesâ'ir cüz'i ve külli taraflarımıza 'âid ve râci' her ne ise sene-i mezkûra mahsuben mumâ-ileyh Ağa ber-vech-i emânet ahz ve kabz eyleyüb zabt ve rabtına tarafımızdan ve taraf-ı ahârdan ferd ve ahad kimesne mani' olamamak için işbu zabt-ı temessükü i'ta olundu tahriren fi't-tarih-i mezbur.

Es-Seyid Sait vekil-i mutasarrıf mukata'a-i mezbur

Mehmed Emin mutasarrıf mukata'a-i mezbur.

Hüküm No: 30	Târihi: 1187
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Hububat temini
Belge özeti: Maraş halkına isabet eden üç günlük yiyecek-hububat gibi gıdaların temin edilmesi hususunda	

Bâ-hatm-ı emr-i Paşa mirmirânımız Hasan.

Şeri'ât-şî'âr Ayntab nâ'ibi faziletli efendi zide-fazlehu ve mefahirû'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zide-kadrehum inhâ olunur ki işbu sâl-ı meymenet-i iştiâhâlde hâlâ Arabistan cânibi ser-askeri devletli inayetli el-Hac Osman Ağa yeddiyle şeref-bahş vürûd-ı sem'ân ve ta'â? Mirasımı edâ ve inâyet Allahu Te'âla havza-i hükûmetimiz olan Maraşdan çend ruz zarfında hareket ve mekâr-ı

hükümetimiz dahlından Ayntab sancağından savb-ı memuriyetimize müteveccih olunmak müsemmin ve mütehakkık olduğundan dairemiz halkına iktizâ iden ecnâs zehâ'ir üç günlük ber-muceb defter-i yevmiye hazır-ı amâde eylemeniz bâbında divân-ı Maraşdan işbu buyuruldu tahrir ve isdar ve irsâl olunmuştur İnşaallahû Te'âla vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşruh üzere mestur olunan üç günlük ecnas zehâ'iri bir gün evvel cem' ve tahsil ve ber-muceb defter-i amâde idüb mucceb-i buyuruldu ile amel-i hilâfıyle vaz'-ı hareketden tehaşi ve mücânebet eylesin deyü fi Ramazan 9 sene 1187.

Hüküm No: 31	Târihi: 1187
Belge türü: ?	Belge Konusu: ?
Belge özeti: ?	

Defter oldur ki devletlü inayetlü veliyû't-ta'âm efendimizin dâ'ire-i âliyyelerine iktizâ iden bir günlük ecnâs-ı zehâ'iri beyân ider sahiha.

Nân-ı Aziz kıyye 450	Lahm-ı ganem kıyye 225	Pirinç kıyye 225	Ruğn-ı sade kıyye 56,5	Dakik-i has kıyye 10	Asel kıyye 5
Şem'-i asel kıyye 3	Şem'-i ruğn kıyye 8	Nohud kıyye 10	Nişasta kıyye 2	Şa'ayr kıyye 900	Hatb-ı kifâyet mikdarı saman mikdarı kifâye. Fi 15 Ramazan sene 1187.

Hüküm No: 32	Târihi: 1186
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Ordu-yı hümâyuna Zehair (yiyecek-hububat) nakli
Belge özeti: Ordu-yı hümâyuna isabet eden otuz iki bin guruşun ve zehair ihtiyacının yerli yerinden ve kanunlara uygun olarak tahsil edilmesi hususunda	

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'il ve'l-kelâm Maraş sancağında vâkî' kazâların kadıları ve nâ'ibleri zide-fazlehum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân livâ-yı mezbureden bundan akdem şükrân mekârı ihrâcına memur kılınan dergâh-ı mu'allâm gediklilerinden Niksarlı Emin beğ zide-mücedde vemefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zabitan vesâ'ir iş erleri zide-kadrehum tevkî'-i refi'-i hümâyun vâsıl olıcak ma'lum ola ki evvel behar-ı haceste ..?.. ordu-yı hümâyunumda mevcut bulunub iktizâ iden zehâ'ir nakl-i ve hizmet-i sâ'irede istihdâm olunmak üzere zikr olunan Maraş sancağında yüz seksen yedi senesine mahsuben dört yüz mehar-ı mekârı şutran ihrâcı tertib ve ol-babda sadır olan emr-i âli-şânım sen ki mübâşir-i mumâ-ileyhsin yeddine i'tâ olunmuş idi ancak canib-i mezkûrun ordu-yı hümâyunuma bâd-ı mesafesi olmak hesabıyla senin sabıkada vakt ve zamanıyla vürûd eylemediğine binâ'en beher meharına seksener guruşdur bedelleri tahsil olunagelmekden nâşi bu sene-i mübârekede dahi vakitle gelmeyeceği lede'l-mulahazaham fikrâ-yı ahâli ve re'âyat vech-i suhûlet vehm-i sâ'ir mekârı ücretlerine harç ve sarf için sabıkları misillü beher mehârına seksener guruş lazım gelen bedelleri tahsiline irâde-i aliyyem ta'alluk eylediğine binâ'en mevkufatdan hesab itdirildiği vechle ol-mikdâr-ı şutrânın fi-hi mezkûr üzere otuz iki bin guruş bedelleri yerli yerinden ma'arifetinle tahsil ve bir gün evvel rikâb-ı hümâyunım hazinesine teslimi fermanım olmağın işbu emr-i âli-şânım isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde vakı'a ..?.. dühûlî tekarrüb itmiş iken livâ-i mezburdan müretteb ol-mikdar-ı şutrânın henüz tevzi' olunduğu mübeyyin

Hüküm No 32'nin devamı

ta'ahhüd i'lâmı gelmeyüb ve bundan sonra tedârik ve ihraç olunsa dahi mesafe bâ'ide cihetiyle ordu-yı hümâyunuma vaktiyle gelmeyeceği zâhir ve bahir olmağla mezkûru'l-mikdar şutranın sabıklarına kıyasla beher meharına seksener guruşdur lazım gelen otuz iki bin guruş bedellerine seri'ân yerli yerinden tahsil ve götürüb

rikâb-ı hümâyunım hazinesine teslimine mesâri'ât eylesin şöyle ki bu husus-ı ahâliye suhûlet olub ancak ol-mikdâr-ı şutrana bedel-i ordu-yı hümâyunımda istihdâmı iktizâ iden sâ'ir mekâru ücretlerine sarf için meblağ-ı mezburun bir gün evvel hazine-i amireme teslimi muktezâ-yı halden olmağla ma'âzallahû-Te'âla tahsil ve edâsında hükkâm ve a'yân ve ahaliden te'hîr ve tesamı ve ta'lîl ve tereddüt idenler her kim olur ise olsun hâl ve sanlarına göre icâb iden ta'dibât-ı layıkları bilâ-tevkîf icrâ kılınacağını iktizâ idenlere ifade ve efham ve sen dahi bu babda ..?.. mu'atteb olacağını fikr ve mülâhaza birrle meblağ-ı mezburu bâ-ey-i hâl vüsûl emr-i şerifemden bir iki gün zarfında tahsil ve ahz ve der-sa'âdetime götürüb rikâb-ı hümâyunım hazinesine teslime ve mezid-i sa'y ve ikdâm ve hilâf-ı rızâ-yı hümâyunım emr ..?.. cerâ'itden ihtirâz-ı tâm eylesiz ve siz ki kuzzât ve nüvvâb mumâ-ileyhim ve sâ'irlersiniz ber-vech-i muharrer mazmun-ı emr-i şerifimle amel ve hareket ve hilâfindan sizler dahi gayetü'l-gaye hazır ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sadır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celilü's-şân vacibû'l-imtisâl lâzımû'l-etbâ ..?.. mazmun-ı ita'ât-makrunuyla 'amel olub hilâfıyle vaz' ve hareketden ihtirâz ve ictinâb eylesin şöyle bilesin alamet-i şerife i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmi'l-salis işrin min Zilhiccetü'l-şerife sene sitte ve semanin ve mi'ete ve elf.

..?..

Fi 18 Muharremû'l-haram sene 187.

Hüküm No: 33	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Asker ve mühimmatın hazır bulunması
Belge özeti: Moskovlu keferesi ile aramızda cereyan eden çarpışmadan sonra yeniçeri, cebeci, topçu ve top arabacılarının hazır bulunması hususunda	

Mefâhirû'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâ'il ve'l-keîâm Anadolunun orta kolu yemin ve yesârıyle nihayetine varınca vakî' kazâların kuzât ve nüvvâb zide-fazlehum

ve mefâhirü'l-emâcid va'l-a'yân Turnacıbaşıları ve bu def'a sürücülerin ve sürücülerin sürücüsü memur kılınan zide-müceddihim ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan orta kol kazâlarının dergâh-ı mu'âllam yeniçerileri serdarları ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ve atik-ı serdengeçdi ve ilimdarı ve ocak ihtiyarları ve bi'l-cümle ..?.. dâ'iyyesinde olan ehl-i İslâm erleri zide-kadrehum tevkî-i refi'-i hümâyunım vâsıl olıcak ma'lum ola ki bundan akdem i'râ-yı din ...?... karin olan Moskovlu keferesi lâ'in ile beynimizde cereyân iden ma'reke ve münakaşaların tafsili ve murâd olunan masâlihanın temdidî ve elbetde sel-i seyf ve ahz-ı şâr ve hayfa muhtaç olub evvel baharda cenk ve cidâl ve destebâr-ı inâyet rabb-i müte'âl ile müşâhede-i desters ve sâl ve câhid vâkî' sebilü'l-lâh-ı hakk-ı cihadda tevfiğ eylediği mukaddema sürücülük emrinde ve ba'de ..?.. cânibinden hüsn-i müşâhede olunan keyfiyata göre bu kere asâkir-i mansurenin kesret üzere nevruz-ı firuzda ordu-yı hümâyunımda ve ma'mur olduğu mahallerde bulunmaları farz-ı 'ayn ve herkese seri'ât ve tesyiri lâzime-i din olduğu ve ma'âzallahû Te'âla ser-muğafelet olmak ihmâli olur deyü ..?.. red ve müdafa'ası esir ve ma'azallahû Te'âla Emet Mehmedin 'iyâl itfâlleri esir olmasına bâdi olub yarın ruz-ı cezâ ve huzur-ı ma'nu-yı hazret-i Mevlana

Hüküm No 33'ün devamı

Bu kimesne cevaba kadir olmayacağını müte'âkiben gönderilen o emirlerde testir ve ayât-ı kur'âniyye ve ahâdis-i nebeviyye ile elbetde ve elbetde bu sene-i mübârekede sevk ve tesyir ve asârlarda taksirat ve gaflet olunmaması ve her memleketin kılıca kadir murâd bahadırları ve yeniçeri ve cebeci ve topçu ve top arabacısı ve guleman-ı acemi ve bahadır kul oğlanları ve bi'l-cümle ehl-i İslâm dilâverleri sâfi piyâde ve matlubdan ziyade olmak şartıyla serdarları bayraklar akıllarıyla ve ağvat ve ehemmiyet keminelerin meyân-ı cânibinde ve iki konağı bir iderek sür'ât ve azimetle gelüb nevruz-ı firuzda cümlesi ordu-yı hümâyunım bulunmaları tenbihe te'kid ve ihraç ve tesyirlerinde hükkâm ve a'yân-ı vilâyet ihtimâm ve ibrâz gayret-i İslâm eylemeleri tevsîye ve tahdid olunmuş idi binâ-yı âli ..?.. cümle ittifakıyla şimdiye değin her memleketden askeri hareket ve mukaddemata ..?.. evvel emirde vürûdlarıyla bu tarafda olan mürâtibin ve mücâhidine kıdvetü'l-kalb olmalarıyla ma'mul ve bu havâlide vakî' ahali ve asakir-i İslâm bu ümid ile gece ve gündüz düşman karşısında yekdirallah-ı peyveste-i asuman ve bugün yarın asâkir gelür deyü

yollara dide-i rüznigerân iken nevrüz-ı takarrib ve hulul ve bu vakte değin asâkirin isâr ve ihbârı ..?.. eylemediğinden bu cânibde mevcut kalub cünûd-ı gayret-i nümûd-ı mazun ve mahlul olmağla bu misillü rehâvet ve gaflet layık-ıhamiyyet ve siz ..?.. gayret-i diyanetden olmağla imdi efvâh avâm ve lisân-ıaracifde şâyi‘ olan sadâ-yı sulhe i‘tinâ ve i‘nâ-yı ikdâmı ..?..cevazlu sezmeyüb bundan sonra ta‘hir ve ta‘lil bahaneleri kalmayub ve sabah ve akşama bakacak ve katl olmayub hülâsa gelen şerâ‘it-i şânı İslam eyleyüb acele şitâb ile erişmesini begayet mühim bulub heman salifü‘z-zikr asâkir aciiletten yerlerinden ..?.. ve serdarlar bayrakları ile meşyire ikdâm-ı tam ve irâ-yı şerâ‘it-i hamiiyyet-i şân-ı İslâm eyleyüb zinhâr vezinhâr bundan sonra asâkir namına bir varak tâ‘hir ve tâ‘inesine cevaz ve ruhsat göstermekle müstehak ..?.. ve ‘unab olmakdan ziyâde hazır ve ictibâb eylemek bâbında te‘kid ve tenbihi ve hırab ve gafletten ikâz ve isti‘câli ..?.. fermân-ı âli-şânım sadır olmağın müstakib mübâşir mumâ-ileyh sürücüler sürücüsü ta‘yin ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki mukaddema ve hâlâ sadır olan evâmîr-i âliyyemde mazmun-ı ita‘ât-makrunu ile amel ve mezâya-yı merzâmın seniyyesiz bir hoşça tefekkür ve ..?.. birle ..?.. gafleti terk ve basiret-i gayret üzere olarak der-‘âkib kazâ ve kasabanızda mevcut ecnâsı asâkiri kaldırub sabah akşam ..?.. fi-kemâl serdarları bir ..?.. ile acele gelmeleri lazım olduğun serdarlara ve neferâta takhim ve iki konuğu bir eyleyerek sür‘ât-ı azimelerine tenbih ve ta‘lim ve hülâsa-i matlub olan asâkirin ihrâc ve irsâl hususunu akel ve şîrb ve hevâb ve rahatınıza te‘âddim eyleyüb ta‘âmî ve teğafil ve taksirden ittifâ eyleyesiz şöyle ki atâ-yı ihmâl sebebi ile herhangi kazânın askerisi az ve gece gelmek ihtimâli olur ise hükkâm ve a‘yân ve ihtiyarânı cevaba kâdir olmayub dinâ ve ikbada karin-i hasrân olacakları emr muhakkık olduğundan başka ibreten...?... amâl-i tertib cezâ olacakları bilâ-istibahdır ona göre aklınızı başınıza cem‘ ve encâm-ı karir fikr-i birle gayret-i İslamiyeyi ele alub tenfizi o emr-i celilü’l-kadre bezl-i tâm ve tevân eyleyesiz ve siz ki serdarlarsız bir sa‘âdet-i evvel ve ..?.. tekmil-i askeri ile hareket

Hüküm No 33’ün devamı

Ve vakt-ı mezkûrede bâ-eyyi hâl ordu-yı hümâyunumda bulunmağa mesâri‘ât eyleyesiz ve siz ki ağva ve ilimdarânsız siz dahi etbâ‘ ve livâ-i hakgüzâr ile seri‘ât ve bir gün evvel gelmeğe sa‘y ve dikkat eyleyesiz ve siz ki mukaddema sürücü ve müste‘el mübâşirleri ve hâlâ sürücüler sürücüsü mumâ-ileyhimsiz sizler dahi evâmîr-

i âliye-i mazmunları üzere kat'a durmayub ve oturmayub orta kolun kazâlarına varub akşamı sabaha sabahı akşama koymayarak ale't-te'cil serdarları bayrakları ile asâkirlerin sevk ..?.. mehâsıl gayretimizi sarf ve işâr ve bundan sonra asla asâkirden bir ferdi bir yerde koyulmayub heman ardlarına ..?.. oldukları i'lâmların alub âli eyyi hâl ordu-yı hümâyunıma erişdirmeye bezl-i ifdâr ve her kim bu emrin hilâfında bulunur ise ahz ve kal'abend ve cezaları tertib olunmak için ism ve ..?.. ile inhâ ve ihbâr-ı birle edâ-i hizmetime mübâderet ve mikdâr-ı zerre te'hîr askere ..?.. salâtdan mübâ'âdet eylemeniz için hâlâ dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmû'l-âlem vezirim Süleyman Paşa edamullahi Te'âla iclâlehu tarafından mühürlü mektub virilmekle vech-i meşruh üzre amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda sadır olan emr-i celilü'...?.. ve müşârû'n-ileyh tarafından verilen mühürlü mektub mucebince amel idüb hilâfından ictinâm ve ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fî evâhir-i Zilka'de sene sittin ve semanin ve mi'ete ve elf.ve salena fî 2 min Cemaziye'l-evveli sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Bu siyakda yeniçeri Ağası müşârû'n-ileyhin suret-i mektub-ı şerifi dahi vârid

Suret-i emr-i âli-şândır tabi'-i ahali-i Elmalu

El-Hac Ahmed sadıkû'l-Mevlehû'l-emr

Bi-medine-i Maraş .

Hüküm No: 34	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: sefer-i hümâyuna asker ve mühimmat sevki
Belge özeti: sefer-i hümâyun için Maraş sancağına isabet eden asker vve mühimmat temini hususunda.	

Emirû'l-ümreâ'il-kirâm kebirû'l-küberâ'il-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sahibû'l-izz ve'l-ihtişam e-l-muhtass bi-mezid-i inâyetû'l-melikû'l-âli sabıka-i Maraş Beylerbeyisi Rişvanzade Ömer Paşa dâme-ikbâlehu ve iftihârû'l-emâcid ve'l-ekârim

camî'û'l-amidû'l-mekârimû'l-muhtass bi-mezid-i inâyetû'l-mülkü'l-dâ'im dergâh-ı mu'âllâm kapıcıbaşlarından olub ahâr husus için ma'muriyet ile ol-cânibinde olan Mustafa dâme-mücedde ve kıdvetü'l-kuzzat ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'il ve'l- kelâm Mevlana Maraş kadısı zide-fazlehu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân dergâh-ı mu'llâm gediklilerinden olub bundan akdem deve ihrâcına me'mur Seyyid Himmet zide-mücedde tevkî'-i refî'-i hümâyun vâsıl olıcak ma'lum ola ki sefer-i hümâyunuma lâzimesi için seksen altı senesine mahsuben Maraş sancağında müretteb ve matlub olan dört yüz meharı mekâr-ı sutrânın aynı ihrâc ve Arabistan seraskeri vezirim el-Hac Osman Paşa edamullahi Te'âli iclâlehunun ma'ıyyetine irsâl ve tasyiri bâbında bi'd-defâ'at evâmîr-i âliyyem isdâr ve irsâl olunmakdan naşı bundan akdem ser-asker-i müşârû'n-ileyh tarafından der-i âliyeme vârid olan tahriratda şutrân-ı mezkûrenin ayn-ı ihrâc ve tesyiri müte'essir olduğuna binâ'en sâbıkı mucebince beher mehar-ı mekârı seksener guruşdan iktizâ iden otuz iki bin guruş bedelleri sen ki mirmirân-ı mumâ-ileyh tarafından tahsil ve üç bin beş yüz guruş ser-asker-i müşârû'n-ileyh tarafına irsâl ve teslim ve kusûrû'l-yevm zimmetinde olduğu inhâ olunmağla

Hüküm No 34'ün devamı

Mârû'z-zikr bâki kalan yirmi sekiz bin beş yüz guruş dahi taraf-ı müşârû'n-ileyhe teslim olunmak bâbında bundan akdem eğerçi emr-i âli-şanım isdâr ve irsâl olunmuş idi eshâle hâze ser-asker müşârû'n-ileyhin ma'mur olduğu umûr-ı karin Hasan hitâm olub meblağ-ı mezburun taraf-ı 'âmireme teslimine irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'allik itmekle bedeliye-i mezkûre tarafından tekmilen tahsil olunagelmış ise seri'ân ve acilen der-i aliyyme irsâl ve eğer tahsil olunmamış ise bundan sonra bir an ve bir dakika te'hîr ve tevkîfe ruhsat ve cevaz göstermeksizin vürûd-ı emr-i şerifem günü yerli yerinden âli eyyi hâl cem' ve tahsil ve seri'ân ve acilen der-i aliyyme irsâl ve teslim-i hazine-i amirem olunmak fermanım olmağın hasseten işbu emr-i âli-şanım isdâr ve irsâl olunmuştur imdi vüsûlünde sen ki mirmiran ve kapıcıbaşı ve gediklisi mumâ-ileyhimsiz livâ-i mezburun sene-i mezbure-i bedeliyesi olan otuz iki bin guruştur bundan akdem vürûd iden tahrirât-ı muktezâsınca müşârûn-ileyh tarafına teslim olunan üç bin beş yüz guruşdan ma'dâ baki kalan yirmi sekiz bin beş yüz guruşun seri'ân ve acilen der-i aliyyme irsâl ve hazine-i amireme teslimi fermân-ı hümâyunum olmağla bundan sonra bir an ve bir dakika te'hîr ve tevkîf itmeyüb

hemen vürûd-ı emr-i şerifimde yerli yerinden ve icâb ve iktizâ idenlerden âli eyyi hâl cem‘ ve tahsil ve aciletten ve meşâri‘âten der-i âliyyeme irsâl ve hazine-i amireme teslim etdirilmesine bezl-i hâsıl mikdarat ve sen ki Mevlana-yı mumâ-ileyhsin muceb-i emr-i şerifimle sen dahi amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda bu babda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celilü’ş-şân vacibû’l-etbâ‘ ve lâzımû’l-imtisâlimin mazmun-ı ita‘ât-makrunuyla amel olub hilâfından hazer eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife i‘timâd kılasız tahriren fi’l-yevmi’l-salis Rebi‘û’l-ahir sene seb‘ ve semanin ve mi’ete ve elf.

Bi-medine-i İslambol el-mahruse.

Hüküm No: 35	Târihi: 1183
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Bazeki aşiretinin nakli.
Belge özeti: Siverek’de bulunan Bazeki aşiretinin görevli voyvodalar tarafından usulüne uygun olarak ihraç edilmeleri hususunda.	

Mucebince amel oluna.

Kıdvetü’l-kuzzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-keâm Rumkal’a kadısı ile zikr-i âti Bazeki re‘âyasının bulundukları mahalin kadısı zide-fazlehuma ve kıdvetü’l-emâcid ve’l-a‘yân Rakka mütesellimi zide-mücedde tevkî‘-i refi‘-i hümayun vâsıl olıcak ma‘lum ola ki hâlâ devlet-i mu‘âlla envânımda re‘isû’l-küttabım olan iftihârû’l-emâcid ve’l-ekârim el-Hac Mehmed Recai dâme-müceddenin iştirâke malikene-i uhdesinde olan Rumkal’a ve tevâbi‘i mukata‘ası mülhakatından Bazeki re‘âyasının bazıları Siverek hassı tevâbi‘inden olan Bazeki re‘âyası ile mülhakateleri sebebi ile ba‘zı evkatre Bazeki derununa varub kıyam eylediklerinden Bazeki re‘âyasına Bazeki zabıtı tarafından ta‘arruza ba‘dı ve mâl-i mirilerin kesr ve izm-i hilâline ve nizâm-ı mukata‘anın ihtilâli ile münazaa‘ât-ı kesireye mu‘addi bir keyfiyet olmağla fi-mâ-ba‘dı Bazeki re‘âyasından bir Kürd Bazeki derununa varub ikâmet ve onlar ile muhaleta eylemeyüb mukaddema sakın oldukları mesâkin ve mevâzı‘-ı kadime-i mahsusalarında ikâmet eylemek ve el-yevmi Bazeki derununda

olanları dahi voyvodaları ma‘rifetiyle ihrâc ve mesnetlerine nakl ve eyvâ olunması bâbında emr-i şerifem sudûrını re‘isû‘l-küttâbım mumâ-ileyh bir kıt‘a arz-ı hâliye inhâ ve isti‘dâ eylediği ecilden vech-i meşruh üzre amel olunmak fermanım olmağın imdi siz ki Mevlana ve mütesellim mumâ-ileyhimsiz ber-vech-i muharrer re‘isû‘l-küttâbım mumâ-ileyhin mâlikane uhdesinde olan salifû‘z-zikr Rumkal‘a mukata‘ası nüvvâbından Bazeki re‘âyasında fimâ-ba‘de bir ferdin Siverek hassı tevâbi‘inden olan Bazeki re‘âyası derununa varub ikâmet ve onlar ile muhâlete eylemelerine bir tarikle ruhsat ve cevaz gösterilmeyüb mukaddema sakın oldukları mesâkin ve mevâzi‘-i kadime-i mahsusalarında ikâmet itdirilüb ve‘l-yevm Bazeki aşireti derununda olanları dahi mumâ-ileyhin voyvodası ma‘rifetiyle Bazeki aşireti derunundan ihrâc ve mevâ-yı kadimlerine nakl ve eyvâ olunub bir ferdi nakillerine mumâne‘ât itdirilmek bâbında fermân-ı âli-şânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle vüsûl buldukda bu babda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan ferman vacibû‘l-ittibâ‘ ve lâzımû‘l-imtisâlimin mazmun-ı ita‘ât-makrunumla amel ve hilâfından hazer eyleyesiz şöyle bilesin alamet-i şerife i‘timâd kılasız tahriren fi evâsıt-ı Saferû‘l-hayr sene selase ve semanin ve mi‘ete ve elf.

Be-yurd-ı sahrâ-yı ..?..

Hüküm No: 36	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Eşkîyaların defedilmesi.
Belge özeti: Maraş beğlerbeği Rişvanzade Ömer Paşa’nın vilâyeti ve katına gelen eşkıyaların fakir halka zulmünden dolayı defedilmesi hususunda	

Düstûrû‘l-mükerrerem müşir-i mufahham nizâmû‘l-alem müdebbir-i umûrû‘l-cumhur bi‘l-fikr-i sakîb mütemmim fihâmû‘l-enâm bi‘r-re‘y-i sâ‘ib mümehhid-i bünyadü‘d-devlet ve‘l-ikbâl mürşid-i erkanû‘s-sa‘âdetü‘l-‘âli Rakka valisi vezirim Mehmed Paşa edamullahi Te‘âla iclâlehu ve kıdvetü‘l-kuzâtû‘l-hükkâm ma‘deni‘l-fezâ‘il ve‘l-keâm Mevlana ..?.. kadısı zide-fazlûhu ve kıdvetü‘l-emâcid ve‘l-a‘yân Rakka valisi zide-mücedde tevkî‘-i refi‘-i hümayun vâsıl olıcak ma‘lum ola ki akzâ kuzâtû‘l-müslimin Mevlana Ayntab kadısı el-Hac Mustafa zide-fazlûhu rikâb-ı hümayunuma mektub gönderib Medine-i Ayntabda sâkin ulema ve sulehâ ve eimme ve huttaba ve a‘yân ve eşrâf ve askeri ve fukara ve zu‘afa meclis-i şer‘a varub sabıka Maraş

beğlerbeğisi Rişvanzade Ömer Paşa vilâyeti ve katında ba'zı umur için tarafına tevârüd iden mübâşirleri meks ve etraf ve eknafta olan kapışır levandât ve divangâh ve aşâ'ir ve kabâ'il eşkıyasından sekiz binden mütecâviz asâkiri cem' idüb ibtidâ hüsn-i mansure vürüd ve bir ay mikdârı ikâmet ve etvâ' zulm ve hasârından sonra Elbistan kazâsına 'azimet ve kezâlik bi-hududu yayan zulm ve civâra hasârat ve evvel esnada Ayntab ahâlisinden ve ticareden olub taşradan koyun getüren kimesnelerin on bin guruş kaputlu koyunlarını esna-i zarikde ahz itmekle istirhâm olundukda adem-i esgâ ve hâlâ zimmetinde kalub ba'de asâkir-i mezkûre ile vakt-i kaht ve gallada on iki gün meks ve ikamet me müfit ve mecannen me'kûlât ahz ve şehir ve karrayı muhasara itmekle şiddet-i şitâda zulm ve ezâdan fukaranın tâb ve tevâtibleri mûnkatı' ve nice insan ve hayvanat taşralarda helâk ve elli bin guruşdan ziyâde zulm ve hasarâtı nümâyan ve ol-vechle fukara ve re'âyanın ahvâlleri gayet mükedder ve perişan ve fimâ-ba'd şen ve abadân olmak adimû'l-imbân olub kendi sefere gitmemiş iken hem seferide ve hem hazeriye taleb ve iştirâsı için kürsü-i eyâlet olan Maraş tarafından taksim evrakı verilmeksizin mücerred bi-nefsih kendinin vürûdî su'ikâs ve tahrib-i memleket ve fukaraya gûna-gûn zulm ve te'âddi ve hasâretten ibâret olmağla ahvâl-i fukaraya merhamete Paşa-yı mumâ-ileyhin sefere gitmemiş iken seferiye mutâlebesiyle zulm ve te'âddisiylemen' ve def' ve gasben aldığı koyunlar ashâbına red ve teslim olunmak bâbında emr-i şerif-i sudur ricâsına muhızırımızı musaddak-ı arz idiyor deyü iltimâs ve fi'l-nefsi'l-emr hâl-ı minvâl-i muharrer üzere olduğına Mevlana-yı mumâ-ileyhin dahi ilmi mahyat olmağla vâkî' hâl bi'l-iltimâs arz itmekle sen ki Rakka valisi vezirim müşârû'n-ileyhsin savb-ı me'murin azimet itmemiş iken me'muriyetine helâl gelmemek üzere ma'rifetin ve ahir hususta me'mur kapıcıbaşı mübâşeretiyle ve sen ki mütesellim-i mumâ-ileyhsin vezir müşârû'n-ileyh azimet itmemiş bulunur ise ma'rifetin ve mübâşir-i mumâ-ileyh ma'rifetiyle Paşa-yı mumâ-ileyhin vekil-i şer'isi veyahut bi-nefsihi kendüsini Rakkaya ihzâr ve sen ki Reha kadısı Mevlana-yı mumâ-ileyhsin da'vâ-yı hak ve ta'yin-i hadde iden hasmasıyle ferdâ ferd-i efrâd-ı etrâkı şer' ve muktezâ-yı şer'i kavim üzere hareket ve tarafına gadr ve himâyeden mücânebet birle ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk dikkat ve keyfiyyeti suret-i sicillâtıyla der-i sa'âdetime arz ve i'lâm mübâderet eylemek bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olunmuşdur buyurdum ki mübâşir ta'yin olunan dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılardan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Mustafa dâme mecdihu hükm-i şerifimle vüsûl buldukda bu

bâbda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan fermanım vacib vâcibû'l-ittiba' ve lâzımû'l-imtisâlimin ita'at-makrunıyla amel ve hareket eyleyüb hilâfından gayetû'l-gaye tehâşi ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâsıt-ı Saferû'l-hayr sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı İslambol el-mahruse.

Hüküm No: 37	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Vakıfa gelir tahsili.
Belge özeti: Valide Sultan vakfının kapıcıbaşlarından Cabbarzade Mustafa Beğ'in uhdesinde bulunan Yeniil ve Türkmen Haleb hassaten tabi'i Ayntab kaymakamlığı kalemine geçirilen ve Halebü'l-şehbada Karlık mahallesinden Zazalı cemâ'ati ve yine Haleb'de sâkin Kürdler Beğdelisi tevâbi'inden arzı oğlu vesâ'irleri her sene üzerlerine edâsı lâzım-gelen mâl-i harameynlerini voyvodaları tarafından Ayntab kaymakamlarına edâ ve teslim etmeleri hususunda	

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizâmû'l-alem müdebbirû'l-umûrû'l-cumhur bi'l-fikri's-sakîb mütemmim mehâmû'l-enâm bi'r-re'y-i sâ'ib mümehhid-i bünyâdû'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânû's-sa'âdet ve iclâlehû'l-mahfuf-ı bi's-sunuf-ı avâtıfû'l-melikû'l-âlâ Haleb valisi vezirim edamullahi Te'âla iclâlehu ve akzâ kuzâtû'l-müslimin evlâ vülâtû'l-muvahhidin ma'denû'l-fezâ'il ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmû'l-şeri'ât ve'd-din vâris-i ulûmû'l-enbiyâ-i ve'l-mürselin el-muhtass bi-mezid-i inâyeti'l-melikû'l-mu'in Mevlana Haleb kadısı zide-fezâ'il ve kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'in Yeniil naibi Mevlana zide-ilmuhû ve iftihârûl-emâcid ve'l-ekârim cami'û'l-Muhammed ve'l-mükerreremû'l-muhtasımız bi-inâyetü'l-melikû'l-râim dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından olub hâlâ Yeniil hassı voyvodası olan dâme-mecdihi tevki'-i refi'-i hümayuna vâsıl olıcak ma'lum ola ki kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mehmed zahir zide-mecdihi rikâb-ı hümayunıma arz-ı hâl idüb Haremeyn-i muhteremeyne tabi' evkafdan Üsküdar da vâkî' merhum ve mağfurun-leh atik valide Sultan tâb-ı sürâhanın evkafından olub kapı kethüdası olduğu dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Cabbarzade Mustafa Beğ dâme-mecdihunun uhdesinde olan Yeniil ve Türkmen Haleb hassaten tabi'i Ayntab kaimakamlığı kalemine mezbut ve Halebü'l-şehbada Karlık mahallesinde mütevatın Zazalı cemâ'ati ve yine Halebde

sâkin Kürdler Beğdelisi tevâbi'inden arzı oğlu vesâ'irleri beher sene üzerlerine edâsı lâzım-gelen mâl-i harameynlerini voyvodaları tarafından Ayntab kaymakamlarına edâ ve teslim iderler iken birkaç seneden beri ihtilâl-ı bilâddan nâşi ba'zı a'yân ve mütegalibiyete istirdâd ile edâdan imtinâ' ve ol-vechle yüz seksen beş ve seksen altı senelerinde Ayntab kaymakamı olan Seyfî zide-mecdihuya mâl-ı harameyn nâmıyle bir akçe vermeyüb bi'l-defâ'at mürâsele-i şer'iyeye ile adam irsâl olundukda ita'ât itmeyüb ol-vechle mezkûrların harekâtı sâ'ir re'âyaya sâri ve ta'til ve mâl-i harameyne bâdi olmalarıyle emâ'ât-i mezburelerin seniyyesi mezburiyetine mahsuben zimmetlerinde bâki mal-i harameynlerin tamamen tahsis ve kaymakam mumâ-ileyhe edâ ve teslim itdirilüb fimâ-ba'd a'yân-ı makulelerin re'âya-yı vakfa sahib olmayub ve umurlarına karışmayub bu hususda inad ve muhalefet iden olur ise te'dib olunub men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerifem sudûrını istid'â eylemekle hazine-i amiremde mahfuz harameyn muhasebesi defterlerine müraca'at olundukda has-ı mezbur dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından olub ber-vech-i mâlikâne Bozok sancağı mutasarrıfı olan Cabbarzade Mustafa Beğ dâme-mecdihunun berât-ı âli-şânımla iltizâmen uhdesinde olduğu ...?... ve Kürdler cemâ'at-ı re'âyaların üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-i miri ve âidat sâ'irelerin voyvodalarına verdikleri senedât-ı mu'tebere mucebince bir def'aya voyvodalarına veyahut taraflarından kabzına ma'mure edâ ve teslim eylediklerini müş'ar yedlerinde senedât-ı

Hüküm No 37'nin devamı

Mu'teberesi olmayanlar zâbıtlarına adem-i itâ'at birrle edâsına inad ve muhalefet üzre olurlar ise hangi elviye ve sancak dâhilinde ise vâli ve mutasarrıfları ma'rifetleriyle 'âli eyy-i hâl tahsil ve kabzına me'mura teslim olunmak için emr-i şerif virilegeldiği der-kenâr olundukda imdi der-kenârı ve şürûtu mucebince amel olunmak fermanım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifim vardıkda bu babda sadır olan emrim üzre 'amel idüb has-ı mezburu berât-ı âli-şânımla mir-i mumâ-ileyhin ..?... uhdesinde olub bekaya tahsili şürûtu vech-i meşruh üzre hazine-i amirem defterlerinde mukayyed olmağla cemâ'at-i merkume re'âyalarından merkum Arzıoğlu vesâ'irlerinin ..?... mezburiyetine mahsuben zimmetlerinde baki kalan mâl-i harameynleri her ne ise şürût-ı merkume mucebince zabıtları ma'rifetiyle tahsil ve kaymakam mumâ-ileyhin edâ ve teslim itdirüb hilâf-ı şürût ve muğayyer emr-i âli bir dürlü inad ve muhalefet itdirmeyüb ve ahiren dahi ol-vechle vaki' olan müdâhale ve

ta‘arruzların men‘ ve def‘ eyleyesin şöyle bilesiz alâmet-i şerife i‘timâd kılasız tahriren fi‘l-yevmi’s-semânin Cemaziye’l-evvel sene seb‘ ve semanin ve mi’ete ve elf.

Be-makam-ı İslambol el-Mahruse.

Hüküm No: 38	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Vergi tahsili
Belge özeti: Valide Sultan vakfının kapıcıbaşlarından Cabbarzade Mustafa Beğ’in uhdesinde bulunan vakfa mal-i harameynin tahsil edilmesi hususunda.	

Ayntab kaymakamlarına lazım emr-i âli-şândır.

Düstûr-ı mükerrem müşir-i mufahham nizâmû’l-alem müdebbirû’l-umurû’l-cumhur bi’l-fikri’s-sakib mütemmim-i mehâmi’l-enâm bi’r-re’y-i sâ’ib mümehtid-i bünyâdü’d-devlet ve’l-ikbâl müşirû’l-erkânû’s-sâ’âdet ve’l-iclâlehû’l-mahfuf-ı bi’s-sunuf-i avâtıfû’l-melikû’l-‘âli Rakka valisi vezirim Paşa edamullahi Te‘âla iclâlehu ve emirû’l-ümerâ’il-kirâm ve kebirû’l-küberâ’il-fihâm ve’l-kadrû’l-ihirâm sahibû’l-izz ve’l-ihîşâm el-muhtass bi-mezid-i inâyetû’l-melikû’l-âli Maraş beğlerbeğisi dâme-ikbâlehu ve mefâhirû’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘deni’l-fezâ’il ve’l-keâm Rakka ve Maraş kadıları ve Yeniil naibi zide-fazlûhum ve kıdvetü’l-emâcid ve’l-a’yân Yeniil ve Türkmen Haleb hassı voyvodası zide-mecdihû tevkî‘-i refi‘-i hümâyunuma arz-ı hâl idüb harameyn-i muhteremeyne tâbi‘ evkafdan Üsküdar vâkî‘ merhum mağfurun-leh atik valide sultana tâbet-i şürehânın evkafından olub kapı kethüdası olduğu dergâh-ı mu‘allâm kapıcıbaşlarından Cabbarzade Mustafa Beğ dâme-mecdihûnun uhdesinde olan Yeniil Türkman Haleb hassı re‘âyasından olub Ayntab kaymakamlığına tabi‘ Ayntabın derun ve birununda ve Rakka sancağı derun ve birununda mütevatın olan re‘âyanın ekseri tarik-i itâ‘atden huruç ve ba‘zısı a’yân-ı mütegallebeye istinâd ve ba‘zısı yeniçerilik iddi‘asıyle mâl-i harameynlerin edâdan imtinâ‘ idüb ez-cümle Rakka sancağında mütevatın Kaviroğlu nâm ser-cemâ‘ati ..?.. iki seneden beri bizler Şam yeniçerisi olduk deyü hilâf-ı kanun-ı asker ilk iddi‘â ve kayımdan beher sene viregeldikleri sekiz yüz gurus mâl-i harameynlerin edâ

itmeyüb hâlâ zimmetlerinde bâki ve Ayntab sancağında ve derun-ı birununda sakın Cemcelü ve Karkın ve Ağcakoyunlu ve Herbendeli cemâ'atlerinin ba'zısı nişân-ı şerife varub birinci bölük yoldaşı olduk deyü yeniçerilik iddi'ası ve ba'zısı kezbân-ı asitâne-i âliyyede Safalı oldum deyüb ba'zısı bu yeniçerilerin akrabasıyız deyüb ve ba'zısı heman yeniçerilere birer ta'âm idüb onlar dahi bize yoldaş olmuştur deyü sahib olub ol-makule sahiblerin kuvvet-i fâsideleriyle hilâf-ı kanun onlar dahi yeniçerilik ve mu'âfiyet iddi'â ve ba'zıları dahi neslinde ve kendünde nakibû'l-eşrafdan

Hüküm No 38'in devamı

...?.. ve müteberri'in olmayarak siyâdet da'vâsıyla ve kimi dahi imam ve hatib ve sâ'ir cemâ'at siyakıyız deyü hisselerine isabet iden miri hizmetlerini edâ itmeyüb ol-vechle Ayntab kazâsı hisâb-ı kaymakam zide-mecdihu seksen beş ve seksen altı senelerine mahsuben ol-mukavelelerden ber-muceb defter-i mâl-ı hizmet ahz idemeyüb meblağ ve ifrâ zimmetlerinde ale'l-hâl baki kaldığından mâl-ı harameynin kesr ve Noksanına bâ'is ve bâdi olmalarıyla vakf-ı mezburun kadimden defterlü ve sayâları hilâfı vâkî' dâvâ-yı mücerred ile siyâdet ve bir takrib aharla mu'âfiyet irsâllerine ve hususan hilâf-ı kanun yeniçerilik iddi'âlarına veçhen men'i'l-rücû' i'tibâr olunmayub beher sene üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı harameynlerini güzeşte ve ayinesi tahsil olunub gerek a'yân ve gerek zümre-i sadât ve zümre-i yeniçeriyandan olmakla re'âyaya sahib olmayub hilâf-ı emr-i hakani adem-i iftâdları zahir olanların da târibat lâzımleri icrâ ve ol-vechle umur-ı re'âyaya tanzim olunmak için emr-i şerifim sudurunu istidâ' itmekle hazine-i amiremde mahfuz harameyn muhasebesi defterlerine nazâr olundukda ..?.. mezbur dergâh-ı mu'allam kapıcıbaşlarından olub ber-vech-i mâlikâne Bozok sancağı ...de Mustafa Bey dâme-mecdihunun bâ-berât-ı âli-şân uhdesinde olunur ve hass-ı mezburu defterde mukayyed rehabit ve rehabeti oğullarından olub ..?.. mühürlü bi'l-fi'il sefere öşr-i yeniçeri ve ..?.. Kuloğlu vesâ'ir askeri makulesinden olmayan re'âyaya taifesi yeniçerilik ve askerilik ve sahihû'l-..?.. sadât-ı kirâmdan olduklarına İslambol ..?.. yedlerinden ma'muneye temessük ve sahibleri dahi olmayanların siyâdet-i idhâllerine amel ve i'tibâr olunmayub rüsûm-ı ra'iiyetleri ..?.. sabık tahsil olunmak şürûtundan olduğu der-kenâr olundukda imdi der-kenârı ve şürûtu mucebinca amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki hüküm-i şerifim vardıkda bu babda sadır olan

emrim üzere amel idüb dahi tevzi‘ mezbur zabtından südde-i sa‘âdetimden ihrâc olunmuş mühürlü ..?.. suret-i defter-i ceride-i hakani taleb idüb göresin hass-ı mezburu defterde mukayyed ve ra‘iyyet ve rü‘iyyet oğullarından olub sahih ve mühürlü bi‘l-fi‘il sefere ..?.. sahih Kuloğlu ve sâ‘ir askeri makulesinden olmayan re‘âya tâ‘ifesini yeniçerilik vesâ‘ir askerlik ve sahihû‘l-nasb sadât-i kirâmdan olduklarına İstanbul kazâsından ma‘muleye temessük ve ..?.. olmayanların siyâdet iddi‘âlarına amel ve i‘tibâr olunmayub rüsûm-ı defteri kemâ fi‘s-sabık tahsil ve edâ itdirüb hilâf-ı şürût seneye ta‘allul ve muhalefet ile cânib-i miriye hazer ve zarar itdirmeyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife i‘timâd kılasız ..?.. fi 8 Cemaziye‘l-evvel sene 187

Be-makam-ı İslambol el-mahruse.

Hüküm No: 39	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Orduya asker sevki
Belge özeti: Ordu-yı hümayuna asker ve mühimmat temin edilmesi hususunda	

Emirü‘l-ümerâ‘il-kirâm kebirü‘l-küberâ‘iil-fiham zü‘l-kadr ve‘l-ihirâm sahibü‘l-izz ve‘l-ihitişâm el-muhtass bi-mezid-i inâyetü‘l-melikü‘l-âli hâlâ Maraş beğlerbeğisi İbrahim Paşa dâme dâmet m‘âliye ve akzâ kuzâtü‘l-müslimin evlâ vülâti‘l-muvahhidin ma‘denü‘l-fazl ve‘l-yakın vâkî‘ i‘lâmü‘ş-şeri‘âtü‘l-din vâris-i ulûmü‘l-enbiya ve‘l-mürselin el-muhtass bi-mezid-i inâyetü‘l-melikü‘l-mu‘in Mevlana Maraş kadısı zide-fezâ‘ilehu ve mefâhirü‘l-kuzât ve‘l-hükkâm ma‘deni‘l-fazl ve‘l-keâm Maraş sancağında vâkî‘ kazâların kadıları zide-fazlehum ve kıdvetü‘l-emâcid ve‘l-a‘yân dergâh-ı mu‘allâm gediklilerinden olub ordu-yı hümayunum tarafından şutrâna bedeliye tahsiline me‘mur kılınan Seyyid Mehmed Emin zide-mecdihi tevkî‘-i refi‘-i hümayun vâsıl olıcak ma‘lum ola ki ordu-yı hümayunumda mevcut bulunan zehâ‘ir ve mühimmat-ı seferiye nakli ve hizmât-ı sâ‘irede istihdâm olunmak için seksen yedi senesine mahsuben livâyı mezburede ihrâcı fermânım olan dört yüz mehâr şutrânın vakt ve zamanı ile ihrâc ve irsâl olunmayacağına binâ‘en ol-mikdar mehar şutrânın beher meharı seksener guruşdur icâb iden otuz iki bin guruş bedellerinin tahsili bâbında şeref ..?.. . sudur olan emr-i âli-şânım mübâşir mumâ-ileyh ile ol-

tarafa lede'l-vürûd fethi kırâ'et ve mazmun-ı münifi i'lân ve işâ'at olundukda merasim ita'âtı ba'de'l-edâ ancak adem-i iktidârlarından bahs ile beher meharına kırkar guruşdur tevzi' ve tahsiline mübâderet olunacağı bu def'adır bâr-ı hilâfet-medâr ..?.. tahrir ve inhâ olunmakdan nâşi bedeliye-i mezkûrun sâbıkından bir akçe Noksan cem' ve tahsiline rızâ-yı hümâyun-ı mülûkânem olmamağla ol-mikdar mehâr-ı şutrânın sabıkı mucebince beher mehârı seksener guruşdan icâb iden meblağ-ı mezbur otuz iki bin guruş 'âcîlât ve mesârî'âtın yerli yerinden cem' ve tahsil ve seri'ân ve acilen irsâl ve tesyiri matlub-ı hümâyunım olmağla her ne vechle ve her ne tarik ile olursa olsun bedeliye-i mezkûru sabıkı mucebince livâ-i mezburdan âli eyyi hâl tahsil ve mübâşir-i merkume teslim veicâleten ve mesârî'âten der-i aliyyeme irsâl olunmak fermânım olmağın ta'kidten ve isti'câlen işbu emr-i celilü'l-kadrim isdâr ve ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde sen ki mirmirân-ı mumâ-ileyhsin livâ-i mezburdan ihrâcî fermanım olan mezkûru'l-mikdâr mehâr-ı şutrâyı sabıkı mucebince beher meharı seksener guruşdan icâb iden meblağ-ı mezbur otuz iki bin guruş icâleten ve mesârî'âten yerli yerinden ve icâb ve iktizâ idenlerden seri'ân ve acilen tahsil ve mübâşir-i merkuma teslim ve der-i âliyyeme irsâl ve tesyire ihtimâm ve dikkat eyleyesiz ve sen ki mübâşir muma-ileyhsin Paşa-yı mumâ-ileyh ma'ârifet-i ve ma'ârifet-i şer' ve ma'ârifet ve mübâşeretiyle sabıkı mucebince ol-mikdar mehar-ı şutrânın beher meharı seksener guruşdan icâb iden ol-mikdar bedeliyeleri üç beş gün zarfında tamamen ve kâmilân cem' ve tahsil ve hazine-i rabt ve yanına istishâb ve seri'ân ve acilen getirüb hazine-i amireme teslim eylemeğe gereği gibi ihtimâm ve dikkat idüb avk ve te'hir misillü hilâf-ı rızâ-yı hümâyunım vaz' ve ..?.. begayet tehaşi ve mücânebet eyleyesiz ve siz ki kuzât ve nüvvâb mumâ-ileyhimsiz sizler dahi muceb-i emr-i şerifimle amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda bu babda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celilü's-şân vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımû'l-ımtisâlimin mazmun-ı ita'ât-makrunımla amel olub hilâfından hazer eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren el-yevmü's-sâni işrin Rebi'û'l-ahir sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Hüküm No: 40	Târihi: 11 Receb sene 1187
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Zehair ihtiyacının karşılanması
Belge özeti: Ayntab kazasına isabet eden zehair ihtiyacının karşılanması hususunda.	

Bâ-hatm-ı Mustafa Paşa vali-i Karaman Hâlâ

Hâlâ Ayntabda mesned-nişin-i şer‘i Mübin izzetlü faziletlü efendi hazretleri ve kıdvetü’l-alimû’l-mütebahhirin ve ve umdetü’l-ehlü’l-fazl ve’l-yakin mâdunen bi’l-iftâ es-Seyid el-Hac Mehmed Efendi ve nakibü’l-eşraf ve mefâhirü’l-alimâ’il-kirâm zü’l-kadr ve’l-ihtirâm sâ’ir efendiler zide-fezâ’ilehum ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân voyvodası Hasan Efendi ve Eyüb Ağa ve sâ’ir zabitan ve ‘ayan memleket ve iş erleri zide-kadrehum inhâ olunur ki bu hilâl-i meymenet istimâlde eyâlet-i Karaman uhde-i acizâneme tevcih buyurulub ve bâ’un-ı sübhân ve Te‘âla ma‘denlerin nizâm-ı rü’iyyet olunması irâde-i hümâyun buyurulmakdan nâşi râh-ı rastımız Malatya havalilerinden olmağla Ayntab kazâsının derun-ı birunında ber-muceb defterin üç günlük zehâ’irin tenbih ve hazır itdirilmesi bâbında işbu buyuruldu tahrir ve zahireci ta’yin olunan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân birün ağvâtımızdan el-Hac Mehmed Bey zide-kadrehu ile irsâl kılındı inşa‘allahû Te‘âla işbu Recebü’ş-şerifin on beşinci gününde hududunuza vürudumuz musammin olmakdan nâşi zikr olunan üç günlük zehâ’iri ber-muceb-i defter-i mübâşir-i mumâ-ileyh ma‘rifetiyle tamamen ve kâmilten tenbih ve ihzâr ve kabzına me’mure teslim itdirilüb muceb-i te’hir olur hâlâtdan mübâ‘âdet olunub mazmun buyuruldu ile amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve ictinâb eyleyesiz deyü fi 11 Receb sene 1187.

Numune-i haraç gurus 5000

Nan-1 aziz kıyye 2500	Lahm-1 ganem kıyye 1250	Pirinç kıyye 1250	Ruğn-1 sade kıyye 312,5	Asel kıyye 15	Şeker kıyye 5	Soğan kıyye 50
Nohud kıyye 20	Tuz kıyye 20	Dakik-i has kıyye	Nişasta kıyye 5	Şem‘i asel kıyye	Şem‘-i ruğn	Kahve kıyye 5

		0		3	kıyye 20	
Süd kıyye 15	Yoğurt kıyye 15	Tavuk kıyye 10	Yumurta kıyye 100	Katran ..?.. müşâ'al kıyye 30	Sebzevât kadr-i kifâye	Saman kadr-i kifâye
Hateb kadr-i kifâye	Şa'ayr aluk kıyye 5000	Ma'bun berây ..?.. kıyye 500				

Ber-vech-i muharrer bâ-emr-i hazret-i veliyû'n-ni'âm yevmiye masârîfın zehâ'ir defteridir ki hazır ve mihyâ itdirile deyü fi 10 Receb sene 1187.

Hüküm No: 41	Târihi: 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Mutasarrıf tayini
Belge özeti: Ayntab'da Bekmez hanı katibi oolan Ebubekir'in vefatından sonra hizmet yerinin boş kalmasıyla yerine mutasarrıf tayin edilmesi hususunda.	

Medine-i Ayntabda vâkî' Bekmez hanı dinmekle ma'ruf hanın kâtibi olan Ebubekir fevt olub yeri hâli ve hizmet-i lâzimesi mu'ttal kalmağla yerine erbâb-ı istihkakdan sulbi oğlu Aşura rafî'a tevki'û's-şân-ı hakani el-Hac Mehmed bin Ebubekir zide-ilmuhu her vechle lâyıq ve ehil ve müstehak olmağın müteveffi babası hülûlundan tevcih olunub yedine berât-ı şerif-i âli-şânım verilmek bâbında inâyet-i rehâsına Ayntabda da'vâ-yı emin olan es-Seyid Tahsin Aziz arz itmeğın sulbi oğlu olduğı vâkî' ise mezbure-i sadıka idüb bu berât-ı hümayun sa'âdet-makrunu virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbur el-Hac Mehmed ibni Ebubekir varub zikr olunan Bekmez hanının müteveffi babası yerine kâtib olub hizmet-i lâzimesi mer'i ve mü'eddi kılındıktan sonra asılıb sabıka üzere mutasarrıf olub devâm-ı mahmur-ı devletim içün du'âya müdavemet gösteresiz ol-babda sarf-ı aherden ..?.. dahl ve ta'arruz eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı İslambol.

Hüküm No: 42	Târihi: 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Mutasarrıf tayini.
Belge özeti: Ayntab'da Boyacı mahallesinde Kasım Fakih mescid-i şerifinin mutasarrıfı olan Ebubekir'in vefatıyla yerinin boş kalması nedeniyle mutasarrıf tayin edilmesi hususunda.	

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Ayntab kazâsı nâ'ibi Habib zide-ilmuhu südde-i sa'âdetime mektub gönderüb Medine-i Ayntab hilâfından Boyacı mahallesinde vâkî' Kasım fakih mescid-i şerifinin yevmi bir akçe vazife ile imâmetine nişân-ı hümâyunum berâtıyla mutasarrıf olan Ebubekir Halife fevt olub imâmet-i mezkûre hulul ve yeri hâli kalmağla sulbi oğlu râfî'û tevki'û refi'û's-şân-ı hakani el-Hac Mehmed halife zide-sulehaya her vechle lâyük ve ehil ve müstehakdır deyü imâmet-i mezkûr babası müteveffî merkum mahlulünden vazife-i mu'ayyinesiyle oğlu merkuma tevcih olunmak bâbında inâyet ricâsına arz itmeğın merkuma tevcih idüb işbu berât-ı sa'âdet-abâd ve bi-hüccet-i nihayâtı virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbur el-Hac Mehmed halife varub mescid-i mezburda babası müteveffî merkum zide-vazife-i mu'ayyinesiyle imâm olub hizmet-i lâzımesin bi-kusur edâ kılındıktan sonra ol-babda efrâd-ı istahizeden hiç ferd mâni' ve mürâhim olmayub bu vechle dahl ve ta'arruz kılınmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmi'l-işrin ve şehr-i Rebi'û'l-ahir sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı İslambol el-mahruse.

Hüküm No: 43	Târihi: 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Mütevellî tayini
Belge özeti: Ayntab'da Kızılhisar Tahtalı camii şerifi vakfının mütevellisi olan Ebubekir'in vefatıyla boş kalan yerine yeni bir görevli tayin edilmesi hususunda.	

Ayntabda Sehbolu câmi'-i şerifinde Kızılhisar Tahtalı camii-i-şerifi evkafından olmak üzere vazife-i mu'ayyine ile mütevellisi olan Ebubekir halife fevt olmağla mahlulünden sulbi oğlu rafi'-a tevki'i refi'û's-şân-ı hakani el-Hac Halife zide-

kadrehu tevcih olunub yedine berât-ı şerif-i âli-şânım virilmek ricâsına Ayntab nâ'ibi Molla Habib zide-ilmuhu arz itmekle mucebince tevcih olunmak fermânım olmağın hakkında mezid-i inâyet-i padişahanem zuhura getirüb bin yüz seksen yedi senesi Rebi'û'l-ahirinin on yedinci günü tarihiyle müverrih verilen evâmir-i hümâyunum bu ..?... hümâyunu virdim ve buyurdum ki mumâ-ileyh el-Hac Mehmed halife veled-i niş zide-kadrehu varub müteveffâ-yı mezbur pederimiz yerine vazife-i mezburun mütevellisi olub edâ-i hizmet olunduktan sonra bundan evvel vazife-i mu'ayyine ile mütevellî olanların minvâl üzere

Hüküm No 43'ün devamı

Mutasarrıf olagelmişler ise mumâ-ileyh aher ol-minvâl üzere vazife-i mu'ayyinesi vakf-ı mezbur mahsulünden alub mutasarrıf ola şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmü'l-salis işrin min Rebi'û'l-ahir sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Hüküm No: 44	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Vergi tahsili
Belge özeti: Ayntab kazasına haricden getirilen şarabın her iki batmanına bir akçe tahsil edilmesi hususunda.	

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâ'il-ve'l-keâm Mevlana Ayntab kadısı zide-fazluhu tevkî'-i refi'-i hümâyun vasıl olıcak ma'lum ola ki Ayntab kazasında sâkin ehl-i imâmet-i re'âya-yı fukarası divân-ı hümâyunıma arz-ı hâl idüb bunların haricden getirdikleri ve kendüleri için eyledikleri hamrın her iki batmânına bir akçe alına deyü defter-i hakanide mukayyed olduğuna binâ'en ber-muceb-i defter-i hakani hîn-i tahrirden beri her iki batmana bir akçe bâc-ı hamr ve sâ'ir hukuk ve rüsûmların kanun ve defteri mucebince voyvodalarına edâdan bir türlü kusurların olmayub hilâf-ı defter-i hakani ziyade rencide olmağın icâb itmez iken şimdi voyvodaları olanlar defter-i hakani mucebince almağa kana'at itmeyüb hilâf ve defter-i hakani topdan olmak ve gadr-ı ta'addi eylediklerin bildirüb defter-i hakani mucebince amel olunub hilâf-ı defter-i hakani ziyâde talebiyle rencide ve ta'addi itdirilmemek için emr-i

şerifem ricâ ile gelüb ecilden defterhane-i amiremde mahfuz olan defter-i icmâl ve mufassala müraca'ât olundukda Ayntab nahiyesine tâbi' yirmi bin akçe Pazar mahsulü ..?.. nefsi Ayntab kefare tâ'ifesinin haricden getirdikleri ve kendileri için eyledikleri hamr ve zehr iki batmanına bir akçe alına deyü defter-i atikde mukayyed olmağla mukarrer ve mufassalda muharrer tahrir ve icmâlde mir-livâ-i hassı bâ-hakânide iken livâ-i mezburun mir-livâ-i hasların bin yüz otuz bir senesinde tevkifi kalemiye hass-ı hümayunıma tashih olunmuşdur deyü iftihârû'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fi'l defter-i emin rakimû'l-hac Mehmed zide-ilmuhu arz itmeğin imdi arz mucebince amel olunmak bâbında fermân-ı âli-şânım sadr olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifim vardukda bu bâbda sadr olan emrim üzre amel idüb dahi mesfurlar haricden getirdikleri ve kendileri için eyledikleri hamrdan her iki batman bir akçe bâc alına deyü defter-i atikde mukayyed olmağla icâb ve iktizâ iden bâclar ile sâ'ir hukuka ve rûsûmların kanun ve defter mucebince edâ eylediklerinden sonra hilâf-ı kanun ve defter ziyade mutalebesiyle re'âya neferâtı rencide ve ta'addi itdirmeyesiz şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmi'l-işrin min Saferû'l-hayr sene semanın ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı İslambol el-mahrusa.

Ve salena fi'l-yevmi'l-işrin min Receb sene 1187.

Hüküm No: 45	Târihi: 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Mutasarrıf tayini
Belge özeti: Ayntab'da Kadı Kemaleddin vakfının mütevellisinin vefatıyla boş kalan yerine mutasarrıf tayin edilmesi hususunda	

Ayntabda vâkî' Kadı Kemaleddin câmi'-i şerifi vakfından almak üzre vazife-i mu'ayyine ile nısf-ı hatib olan Abdullah Efendi biraderini vazife-i mu'ayyine ile imâm-ı sâni olan mezbur Abdullah meştun-hûd ve vazife-i mu'ayyine ile vakfın nâzırı olan mezkûr Abdullah biraderi müteveffi Hüseyin fevt olub cihât-ı merkume mahlûl olmağla erbâb-ı istihkakdan ...?... Mehmed Said halife ve Mehmed Emin halife zide-suleha her vechle mahal ve müstehak olmalarıyla cihat-ı mezkûr babaları

müteveffâ-yı mezburun mahlulünden oğulları merkumana ale'l-iştirâk tevcihe ve yedlerine ...?... berât-ı âli-şânım virilmek ricâsına ..?.. işbu râfî'-i tevkî'-i refî'û'-ş-şân-ı hakani mezbur Mehmed Said halife zide-suleha hakkında mezid-i inâyet padişâhanem zuhura getirüb sadr olan hatt-ı hümayunım mucebince tevcih idüb bin yüz seksen altı senesini Zilhiccesinin yirmi dokuzuncu günü tarihiyle müverrih ve ..?.. hümayunım mucebince bu berât-ı hümayunı virdim ve buyurdum ki merkum Mehmed Said halife veled-i şin zide-suleha varub babasın mahlulün rub' hisse huttan ve nısf hisse imâmet ve nısf hisse nezâret-i cihetlerine mutasarrıf olub hizmet-i lâzimesi edâdan sonra bundan evvel mutasarrıf olanlar nısf vazife-i mu'ayyinelerine vechle masraf olagelmişler fihi merkum dahi ol-vechle mutasarrıf olub mütevellî yedine ala şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi 4 Cemaziye'l-ahir sene 187.

Be-makam-ı İslambol el-mahrusa.

..?.. ve birâderi Mehmed Eminin ..?.. bu vech üzre nısf-ı ahiri cihât-ı mezkûreye berât olmağın ..?..

Hüküm No: 46	Târihi: 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Mütevellî tayini
Belge özeti: Ayntab'da Kara Yusuf çeşmesi vakfının mütevellisinin vefat etmesiyle boş kalan yerine görevli tayin edilmesi hususunda.	

..?..

Medine-i Ayntabda vâkî' Kara Yusuf çeşmesi vakfının ber-vech-i hüsn-i nazırı olan Abdullah ..?.. fevt olub cihet-i mezkûr mahlul olmağın erbâb-ı istihkakadan işbu râfî'ân tevkî'-i refî'û'-ş-şân-ı hakani Mehmed Said ve Mehmed Emin zide-kadrehuma her vechle mahal ve müstehak olmalarıyle cihet-i mezkûr babaları müteveffâ-yı mezburun mahlulleri oğulları merkumana ale'l-iştirâk tevcih ve yedlerine berât-ı şerif-i âli-şânım virilmek ricâsına Ayntab kadısı Mevlana el-Hac Mustafa zide-fezâ'ilehu arz itmekle mucebince tevcih ve yedlerine berât-ı âli-şânım i'tâ olunmak fermânım olmağın haklarında mezid-i inâyet-i padişâhanem zuhura getirüb bin yüz

seksen altı senesi Zilhiccesinin yirminci günü tarihiyle müverrih virilen rûş-ı hümâyunım mucebince bu berât-ı hümâyunı virdim ve buyurdum ki merkuman Mehmed Said ve Mehmed Emin zide-kadrehuma varub müteveffî babaları merkum mahlulünden vakf-ı mezburun ber-vech-i iştirâk nazırı olub edâ-yı hizmet eylediklerinden sonra bundan evvel hüsn-i nizâmet-i merkumeye mutasarrıf olanlar ne minvâl üzre mutasarrıf olagelmişler ise merkuman dahi evvel minvâl üzre mutasarrıf olalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar fi hurrire Rebi'û'l-ahir sene 187.

Be-makam-ı İslambol el-mahrusa.

Hüküm No: 47	Târihi: 1187
Belge türü: Senet	Belge Konusu: Vergi tahsili
Belge özeti: Maraş ve Ayntab'a isabet eden cizye vergilerinin tahsil edilmesi hususunda.	

Vech-i terkîm-i huruf budur ki

İşbu bin yüz seksen yedi senesine mahsuben bâ-berât-ı âli-şân uhdemde olan eyâlet-i Maraş cizye cibâyeti dahilinden Ayntab cizyesi cibâyeti Maraş beğlerbeğisi İbrahim Paşa hazretlerine ilzâmanlar dahi hâlâ Ayntab düyûnesi sa'âdetlü Hüseyin Efendiye iltizâm ve bedel-i iltizâmın üç bin guruş ber-vech-i şin müşârûn-ileyh tarafından teslim ve altı bin guruşını tarafıma havale olunmak hasebiyle taksit-i sânisî olan üç bin guruş mumâ-ileyh Hüseyin Efendi hazretleri tamamen tarafımıza edâ ve teslim itmekle efendi mumâ-ileyh yedine işbu tahvil ketb ve i'tâ olunmuşdur tarafımızdan ve taraf-ı aherden bir ferd kimesne dahl ve ta'arruz eylemeyüb hîn-i hacetde ibrâz ve indimizde olan altı bin guruş temessüküne mahsub eyleye.

..es-Seyid Mehmed hazinedâr eyâlet-i Maraş hâlâ.

Hüküm No: 48	Târihi: 22 N. Sene 1187
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Hazineye mal teslimi
Belge özeti: Hazineye mal-i şûtrândan tahsil edilecek meblağın teslim edilmediği hususunda.	

Bâ-hatm-ı Osman Paşa ser-asker-i Arabistan hâlâ

Hâlâ eyâlet-i Maraşda şûtrân malının cem‘ ve tahsiline memur olan Seyyid Salih Ağa zide-kadrehu inhâ olundukda hâlâ eyâlet-i merkumeden bâ-emr-i ‘âli şûtran akçesinin tahsiline cânib-i devlet-i âliyyeden mübâşir ta‘yin olunan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân es-Seyid Himmet Ağa zide-kadrehu mübâşereti hesâbıyla mâl-i şûtrandan tahsil eylediği meblağ-ı mezkûre olan buyuruldumuz mucebince tamamen size teslim ve makbuzunızı müşâar yedinde memhur senediniz ile tarafımıza vürûd ve itmâm hizmet eylediğiniz hâvi der-i âliyyeye tarafımızdan tahrirât istid‘ât itmekle muhasebesi rü’iyyet olundukda ol-mikdâr meblağ eğerçi yerli yerinden tahsil ve bize teslim olunmuş iken hazine-i amirede mahfuz olan defâterlerimiz tatbi‘ olundukda şûtran-ı merkum malından ol-mikdar meblağı teslim-i hazine olunmadığı zâhir ve muhakkak olmakla mübâşir mumâ bu tarafda meks ve muhasebesi tashih olunmak için ..?.. bu tarafa ihzârınız iktizâ itmekle mahsusan ve müstakîlen işbu buyuruldu tahrir ve tatarlu ..?.. ile bâ’is ve irsâl olunmuşdur İnşaallahû Te‘âla vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşruh üzre mübâşir mumâ-ileyh es-Seyid Himmet Ağanın muhasebesi rü’iyyet ve tashih olunmak için buyuruldumuz vüsûlünde herhangi mahalde isek bilâ-avk ve bilâ-te’hir meks itmeyüb bundan akdem ve bir saat mukaddem Tatar merkum ile kalkub bu tarafa gelüb hesabınızı tashih idüb ve muceb-i buyuruldu ile amel ve hareket ve hilâfindan ziyâde hazer ve mücânebet eylesesiz 22 N. Sene 1187.

Hüküm No: 49	Târihi: 22 N. Sene 1187
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Deve bedeliyelerinin tahsili
Belge özeti: Maraş eyaletine isabet eden deve bedeliyesi akçelerinin tayin ve tahsili hususunda.	

Bâ-hatm-ı müşârû'n-ileyh.

Şeri'ât-şî'âr hâlâ Ayntab kadısı efendi zide-fazlûhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran voyvodası ve a'yân-ı vilâyet vesâ'ir iş erleri zide-kadrehum inhâ olunur ki mühimmat-ı seferiyemiz medâr olmak üzere eyâlet-i Maraşdan bâ-emr-i âli tarafımıza ta'yin ve tahsis olunan mehâr-ı mekârı develerinin bedeliye-i akçesinin cem' ve tahsiline cânib-i devlet-i âliyeden bâ-emr-i celilü's-şân-ı mübâşir ta'yin buyurulan dergâh-ı mu'allâm gediklilerinden es-Seyid Himmet Ağa ma'rifetiyle şutrân-ı merhum malından tahsil-i mübalığı buyuruldu muz mantukı üzere hâlâ Arabistan ...?... kapıcıbaşı Ağanın tevâbi'lerinden Seyyid Salih vakî' ve teslim itmeğin nerkum Seyyid Salih yedinde muhateli olan şutrân akçesini ahz ve umûrunıza sarf bu âna kadar hazinemize irsâl ve teslim olunmayub ol-mikdâr meblağ hâlâ zimmetlerinizde mütebakî olduğunu tarafımıza inhâ ve ihbar ve meblağ-ı merkumun tarafımıza lüzum ve iktizâsı der-kâr olmağla bir gün akdem ve bir saat mukaddem tedârik ve tamamı teslim-i hazine eylemeğe cümleliz bedel-i mikdarât ve sarf-ı ..?... eylemeniz bâbında orduyu Arabistandan işbu buyuruldu tahrir ve isdâr ve tatatrlarımızdan ile irsâl olunmuşdur inşaallahû Te'âli vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşruh üzere zimmetinize tertibiden şutrân akçesini ..?... üç gün zarfında tedârik ve abâda ve mübâşir merkum getirüb tarafımıza teslim ve tahsis zimmet eylemeğe cümleliz i'tinâ ve dikkat ve bu bâbda ma'azallahi Te'âli ..?... taksirat ve terahi ...?... bir te'hir misillü hareket zuhur itmeğe ihtimâm olur deyü 'âtab-ı padişâhiye mazhar olacağınızı muhakkak bilüb bermuceb buyuruldu ile amel ve hareket ve hilâfetden ziyâde hazer ve mücânebet eyleyesiz deyü buyuruldu fi 22 N. Sene 1187.

Hüküm No: 50	Târihi: 1186
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Mütevelli tayini.
Belge özeti: Ayntab'da Tubeane mahallesinde Esedoğlu mescidi vakfının mütevellisinin vefat etmesiyle görev yerine yeni bir mütevelli tayin edilmesi hususunda.	

Ayntabda Tubeane mahallesinde vâkî' Esedoğlu mescidi vakfının vazife-i mu'ayyine ile imâmet ve tevliyet cihetleri Abdülhalim halife ve es-Seyid Mehmedin üzerlerinde iken mezbur Seyyid Mehmed Molla veledi fevt olub nısf hissesi mahlul

olmağla erbâb-ı istihkakdan işbu râfî‘a tevkî‘-i refî‘û‘ş-şân-ı hakani müştereki mumâ-ileyh Abdülhalim halife zide-suleha ulemeden ve her vechle mahal ve müstehak ve muhtar-ı cemâ‘at olmağın cehtin mezburiyetinin nısfı dahi müteveffâ-yı mezburun mahlulünden mumâ-ileyh Abdülhalim halife zide-sulehaya tevcih ve yeddine berât-ı şerif-i âli-şânım virilmek ricâsına Ayntab kadısı Mevlana el-Hac Mustafa zide-fazlûhu arz itmekle mucebince tevcih berâtı i‘tâ olunmak bâbında fermân-ı âli-şânım sadr olmağın hakkında mezid-i ‘inâyet padişâhânem zuhura getirüb bin yüz seksen altı senesi Şevvalinin on ikinci günü tarihiyle müverrih verilen rü‘ûs-ı hümayunım mucebince bu berât-ı hümayunı virdim ve buyurdum ki mumâ-ileyh Abdülhalim halife zide-sulehaya varub vech-i meşruh üzre müştereki müteveffâ-yı merkum yerine nısf imâmet ve nısf tevliye dahi mutasarrıf olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel imam ve müteveli olanlar vazife-i mu‘ayyinesine tevcihle mutasarrıf olanlar vazife-i mu‘ayyinesine tevcihle mutasarrıf olagelmışler ise mumâ-ileyh dahi ol-vechle vazife-i mu‘ayyinesi evkaf-ı mezbur mahsulünden alub mutasarrıf ola şöyle bileler ‘âlamet-i şerife i‘timâd kılalar tahriren fi‘l-yevmi‘l-sadis işrin min Şevvâli‘l-mükerrerrem sene sitte ve semanin ve mi‘ete ve elf.

Be-makam-ı İslambol el-mahruse.

Hüküm No: 51	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Cebeli bedeliyesi tahsili
Belge özeti: Haleb eyaletinde bulunan miri mukataa için verilmesi gereken cebeli bedeliyelerinin tahsili hususunda.	

Mukata‘ât-ı miriye cebelü bedeliyesi fermânıdır.

Akzâ kuzâtı‘l-müslimin evlâ vülâti‘l-muvahhidin ma‘deni‘l-fezâ‘il ve‘l-yakîn rafi‘a i‘lâmû‘ş-şeri‘ât veledin vâris-i ulûmû‘l-enbiyâ ve‘l-mürselin el-muhtass bi-mezid-i ‘inâyetü‘l-melikû‘l-mu‘in Mevlana Haleb kadısı zidet-fezâ‘ilehu ve iftihârû‘l-emâcid ve‘l-ekârim cami‘û‘l-Muhammed ve‘l-ekârim el-muhtass bi-mezid-i inâyetü‘l-melikû‘l-dâ‘im hâlâ Haleb mütesellimi ve muhassılı olan Mehmed dâme mecdihu ve

kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteberri'in Ayntab nâ'ibi Mevlana zide-ilmuhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bu hususa hacete mübâşir ta'yin olunan umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mehmed bin zide-mecdihi ve zide-kadrehu tevkî'-i refî'-i hümayuna vâsil olacak ma'lum ola ki memâlikü'l-mahrusetü'l-mesâlik padişâhânemde vâkî' mukata'ât-ı miriye ashâbından sefer-i hümayunıma vuku'ında mu'accele mukayyedlerinden beher bin guruşdan yüz ellışer guruş cebelü bedeliyesi tahsili râ'ib kadim olmakdan nâşi sene-i sabıkada olduğı ve cümle-i mu'accele-i cedide ile zamân-ı sa'âdet-nişân hüsrevânemde fûruht olunanların yüz guruş lütfen ve kirmen avf ve en'âm birle beher binde ellışer guruş ve mu'accele-i atika ile mukayyed bulunanların kemâ fi's-sabık beher bin guruşda yüz ellışer guruş hesabıyla yerli yerinden cebelü bedeliyeleri seksen altı senesine mahsuben tahsiline irâde-i 'aliyye-i mülükânem ta'alluk itmekle binâ'en-aleyh Haleb eyâletinde vâkî' mukata'ât-ı miriye ashâbının üzerlerine edâsı lâzım gelen cebelü bedeliyeleri malları otuz iki bin sekiz yüz yirmi üç guruşa bâliğ olduğı müş'âr hazine-i amirem defterlerinden mümezzi sureti ihrâc ve irsâl olunmağla sen ki muhassıl ve mütesellim mumâ-ileyhsin meblağ-ı mezburu seksen altı senesi mahsuben ashâb-ı malikânededen ve mevcut olmayanların mültezimlerinden 'âli eyyi hâl tahsil ve mübâşir merkume teslim itdirmek fermanım olmağın hassaten işbu emr-i âli-şânım isdâr ve mübâşir-i merkum ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde zikr olunan cebelü bedeliyesi tahsili ka'ide-i mer'iiyye-i devlet-i 'âliyyemden ve masarîfât-ı sefer ve askere

Hüküm No 51'in devamı

İ'ânet-i mu'tâdiye kabilinden olub tahsin-i serhad ve şağur irâde-i hayriyesine mübteni olduğına binâ'en edâ ve tesliminde mikdar-ı zerre te'hir ve tevkif hâlâtı iktizâ itmeyüb vürûd-ı emr-i şerifimde suret-i defter-i nâtik olduğı üzre seksen altı senesine mahsuben ashâb-ı malikânenin üzerlerine edâsı lâzım gelen cebelü bedeliyelerini kendülerinden ve mevcut olmayanların voyvoda ve mültezimlerinden ve subaşılardan 'âli eyyi hâl tahsil ve muhalefet idenleri olur deyü ahz ve kabz ve emvâl veeşyalarından teknil ve uhdelerinde olan mukata'âlarının refî'-i karar iden mu'acceleleriyle taleplerine fûrûhatı için isim ve resimleriyle der-i aliyeye tahrir ve i'lâm eylemeğe ihtimâm ve dikkat ve muhassılın birkaç gün zarfında meblağ-ı mezburu 'âli eyyi hâl tahsil ve mübâşir-i merkumeye teslim itdirmeğe müsâra'at eyleyesiz ve sen ki Mevlana ve nâ'ib mumâ-ileyhuma yedinde meblağ-ı mezburun

tahsiline sen dahi bezl-i kudret eylesesin ve sen ki mübâşir merkum sütte-i muktezâ-yı me'muriyetin üzere bedeliye-i mezkûr akçenin birkaç gün zarfında tahsile ihtimam ve dikkat eylemek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şeref-yafta-i sudur iden işbu emr-i şerif-i celilü's-şân vacibû'l-ittibâ' ve lâzımû'l-iimtinâları mazmun-ı itâ'at-makrunıyle amel olub hilâfiyle vaz' ve hareketden begayet ihzâr ve ictinâb eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmi'l-hams işrin Cemâziye'l-ahir sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı İslambol el-mahruse.

Hüküm No: 52	Târihi: 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Medreseye mutasarrıf tayini
Belge özeti: Ayntab'da Mihaliye medresesi vakfının dörtte bir hissesinin Şeyhülislam Mevlana Şerifzade es-Seyid Mehmed'in tayin edimesi olunması hususunda	

Nişân-ı şerif-i âli-şandır.

Erbâb-ı istihkakdan işbu rafi'ü tevkî'-i refi'û's-şân şehriyârı kıdvettü'l-sadâtü'l-kirâm Seyyid Abdullah zide-şeref-siyâdet rikâb-ı hümayunıma arz-ı hâl idüb Ayntabda vâkî' Mihaliye medresesi vakfının rub' hisse bakı'adârı olan şeref-zade el-Hac Ahmed Efendi fevt olub cihet-i merkumu mahlul olmağla lede'l-imtihân kendüye tevcih ve ihsân olunmak bâbında istidâ-yı inâyet itmeğin ber-muceb-i arz-ı hâl tevcih olunmak üzere i'lâmû'l-ulemâ'il-mütebahhirin efdâlû'l-fudelâi'l-müteverri'in bi'l-fi'il Şeyhülislam Mevlana Şerif-zade es-Seyid Mehmed edânullahi Te'âli fezâ'ilehu işâreti mucibince tevcih ve berâtı i'tâ olunmak fermânım olmağın hakkında mezid-i inâyet-i padişâhânem zuhura getirüb bin yüz seksen yedi senesi Receb-i şerifenin yirmi yedinci günü tarihiyle müverrih virilen rü'ûs-ı hümayunım mucibince bu berât-ı hümayunı virdim ve buyurdum ki mumâ-ileyh Seyyid Abdullah zide şeref siyâdete varub müteveffâ-yı merkum yerine medrese-i mezbur vakfının rub' hisse-i

bekâ'idden olup edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel rub' hisse-i bekâ'id olanlar bu vechle mutasarrıf olagelmışler ise mumâ-ileyh dahi ol-minvâl üzre mutasarrıf olup işbu işbu berât-ı âli-şânım mucebince bekâ'idarlığına taraf-ı ahârdan hiç ferd mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmi'l-sadis işrin Receb sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı İslambol el-mahruse.

Hüküm No: 53	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Mübaşir tayini
Belge özeti: Ordu-ı hümayuna mübaşir tayin edilmesi hususunda	

Mucebince amel oluna.

Düstûr-ı mükerrem müşir-i mufahham nizâmû'l-alem müdebbir-i umuru'l-cumhur bi'l-fikri's-sakîb mütemmim fihâmû'l-enâm bi'r-re'y-i sâ'ib mümehhid-i bünyâdû'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkân-ı sâ'âdet ve'l-iclâlû'l-mahfuf bi's-sınuf-i avâtîfû'l-mülkû'l-alâ hâlâ Diyarbekir valisi vezirim Paşa edamullahi Te'âli iclâlehu ve dergâh-ı mu'âllam kapıcıbaşılardan mirahur-sani payesi ihsânıyle iftiharû'l-emâcid ve'l-ekârim hasseten der-i aliyemden müşârû'n-ileyh me'muriyeti veçhiyle mübâşir ta'yin olunan Ahmed dâme-mecdihu tevkî'-i refi'i hümayun vasıl olıncak ma'lum ola ki bi-hikmet-i Allahu Te'âla birkaç seneden berü devlet-i 'âliyye-i dâ'mû'l-kararımın düşmân-ı din hâze'l-inkarın meskulü ile vâkî' olan cenk ve cidâl ve muharebe katalın temadisi takribi ile kurb-ı mekânda ve hatt-ı Rumilide olan asâkir-i İslâm envâ'-ı mahn ve müşakka giriftar ve etraf ve eknâfda fukara ve zu'afa mübtelâ-yı hisâr ve el-haletû'l-hâze düşman-ı mesfur zabıta-i nizâm-ı askeriyesiyle Tunanın beri yakalarına güzâr ve ba'zı kazâ ve kasabat ve isâl-i rahine ve mazarra ibtidâr itmekle Anadolu ve Aydın ve mahal-i sâ'ireden me'mur asâkir-i gayret-i muzahher ve ol-havali ahalisi vesâ'ir Rumili kattan ve sükkânından taraf taraf-ı cünûd-ı muvahhidin müdafa'â ve muharebeye ile'l-ân sarf-ı tâb ve karân ile ..?.. sevâhil-i nehr-i Tunaboş ve mevcud i'râdın tathire ikdam üzre olup ancak ba-havl-i vuku'ât cenâb-ı hazret-i müstakim mehâr-ı Mart ve haviline değin mütedârikat kaviyye ve hatt-ı Anadolu askere şimağı olan eyâlet ve elviyeden kelyetlü asâkir

..?... ta'yini ve din-i İslam gayr-ı Noksanı ve devlet-i âliyet sadakatda berâtı sâ'i ve gayretleriyle ve semeni mesfurı ...?... ve gülistâne memleket-i İslâmiye-i harazar tesallutlarından tashih ve te'sis esbâb ve livâ zimâmetini ihata ve istikma-yı birle men' ve def'ine ve ibadullahın asâyiş-i istirahatlerine irâde-i kat'â-i padişâhânem ta'lluk idüb bu emre ihtimâm ve ikdâm-ı mülükânem der-kâr ve gaza ve cihad kâffe-i mü'minin ve muvahillerine farz-ı ayn olduğu zâhir ve eşkâr olduğına binâ'en ısgar-ı sabıkada Diyarbekir valideleri me'mur oldukları vechle eyâlet-i Diyarbekirde vâkî' Çarsancak vesâ'ir hükûmet ve elviye mutasarrıfları ve Kürdistan beğleri dahil hükûmetlerinde olan umuman darb ve cizye kadr ve battal ricâli yanlarına istishab ve mukaddema kahr-ı begaye ser-askeri mu'tebin me'mur Palu hakimi dahi takdim-i ehemmiyetine ri'âyetle kezklik taht-ı hükûmetinde olan bi'l-cümle cenk ..?... muktedir asâkir ile ve Diyarbekir aynû'l-a'yânı ve zümre-i sekbanbaşının akdi ve eşhedi olub voyvoda olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Şeyhoğlu İsmail zide-mecdihunun yine voyvodalığı ibkası şartıyla kelyetlü asâkir istishadı ve Harbut ve Çemişgezek vesâ'ir eyâlet-i merkumede vâkî' kazâ ve kasabat-ı sâkin dergâh-ı mu'allam yeniçerileri atik ağa ve alemdârân ..?... emr-i câğ-ı amirem kulları olanları mahfurda olan bi'l-cümle Hacı Bektaş küçükleriyle ve Halep rehânı dahi ağvât ve alemdârânı kezklik ve mecmu' yeniçeri ve dâverleriyle ocak tarafından hassaten ta'yin olunan mübâşirler ma'rifetleriyle ve Malatyada olan asakir ve kabâ'il boy beğleri ve kethüda ve iş erleri dahi ve bi'l-cümle aşiretlerini istishab ve mirmirandan Rişvanzade Ömer dâme-ikbalehu ma'îyyetiyle Malatyada dergâh-ı mu'allam yeniçerileri ve ocağı atik ağa ve alemdarları dahi Malatyanın mecmu' yeniçeri ve iş erlerini istishab ve mirmirân-ı mumâ-ileyh ma'âiyyeti ve mirmirân-ı mumâ-ileyh dahi Malatyanın gerek asâkir ve kabail boy beğleri ve gerek yeniçerilerin seri'ân yerlerinden tahrik ve cümlesini istishab ve ma'îyyetinle cihâd-ı ale'l-küffara azimet ve mart-ı husulünden müteveccih ordu-yı hümayunımda mevcut bulunmaları için başka başka mufassal ve meşruh evâmîr-i aliyyede şehinşahânem ısdâr ve irsâl olunub ve sen ki vezir-i müşârû'n-ileyhsin vüzerâ-yı uzmânın akd ve erşedi ve hassaten gars-ı yemin-i devlet mürâfî ve hatimme-i çerağ sultanım olub ..?... olan reşid-sevad ve istid'a ..?... muktezasınca mukaddema Kars canibi ser-askerlik umur-ı azimesinde ve ba'de Emirû'l-Haclık hizmet-i celilesinde ...?... muvaffak ve hatır-havân tacdarâneme mutabık ..?... zuhur olan hizmetin nezd-i ferd-i şahânemde ..?... ma'lum

ve fimâ-ba'd dahi seniyye-i ahur-ı din ve devlet-i ..?... penç penç hizmet-i seniyyende ve harekât-ı seniyyede zuhur

Hüküm No 53'ün devamı

Ve biruzı mebzul ve meczum daverânem olmakdan nâşi kemâl-i satvet ve celâdet ve mükemmel ve muntazam kapın halkıyla ibrâz kemâl-i şecâ'ât vüsûlet-i birle hareket ve piş û peş ve ..?... istekde ve ağırunda ve hatt-ı Anadolu'dan sefer-i hümâyunıma me'mur olan bi'l-cümle sipahi ve silahdar ve eyâlet halkı ve ocaklı kullarımı enfer ve ihfafen sakalan-ı mazmun-ı latifi üzre mecmu'ını tarafınızdan mukaddem ve müberrem adımlar ve tahrirat neşriyle me'muriyetleri vechiyle yerlerinden tahrik ve sürerek Mart dühûlünden evvel ordu-yı hümâyunıma isâle me'mur ve ta'yin kılınmakla ..?... semirin olan cevher-i gayret ve diyânet ve paye-i fütüvvet ve dirâyeti bu bâbda dahi ibrâz ve izhâr-ı birle şimdiden levâzımat-ı seferiyyeyi tedârik ve istikmâl ve kapın halkını tevkîr ve eksâr ve bir minvâl-i muharrer cüyûş-ı der-i bahiruş ile cümlesini sürerek ve birisinin geriye kalmasına veçhen men'il-vücuha cevaz ve ruhsat göstermeyerek ve yolda ezâd-ı ayak sürmeyüb kat'a tevkîf ve ârâm itmeyerek ordu-yı hümâyunımda olan cünud-ı mevcudına kuvve-i cedide olmak üzere asâkir-i bîkrân isâline vücahen ve ale'l-küffâra erişdirmeğe mezid-i ikdam ve dikkat ve bezl-i paye-i vâsi' ve kudret eylemek fermanım ve senden matlub tacdârânem olmağın hassaten işbu emr-i şerife itâ'ât-redifim şeref-efzâ-yı ısdar ve mübâşir mumâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur imdi mumâ-ileyhimin bir minvâl-i muharrer me'muriyetleri ve vakt-i merkumdan evvelce gerek onların ve gerek sâ'ir me'murinin ordu-yı hümâyunıma erişdirilmeleri senden matlub mülûkânem idüğü ve sen ki bu me'muriyetden avf ve te'hirin bir vechle mümkün ve mütesavvur olmadığı ma'lumın oldukda irâd-ı i'zâr ve 'âle'l-dâ'iyesinden ziyâde ittika ve mücânebet iderek ber-vech-i muharrer şimdiden kapın halkı tanzim ve teksir ve levâzımât-ı seferiyyeyi istihsâl ve tekmil-i birle ibrâz-ı sulet ve celâdet ve izhâ-şekve satvet iderek gerek mumâ-ileyhimi ve gerek yemin ve yesar ve pişû pişde olan ağvat ve memâlik-i Anadolu'dan sefer-i Nusret emr-i hümâyunıma me'mur olan kâffe-i piyâde ve silahdar ve eyâlet halkı ve ocaklı kullarımı yerlerinden ve yurtlarından kaldırub ..?... kalmasına ruhsat ve cevaz göstermeyesin bundan akdem ve ibrâm ile cümlesini sürerek asakir-i feravan ile ordu-yı hümâyunıma bezl-i hâl himmet ve meşrutdan gayret ve hamiyet ve bu babda dahi hizmet bir günde ibrâzıyla hakkında tezâyid-i

tevcihat seniyye-i hüsrevâneme bâ'is olur harekât-ı makule vücuda getirmekle ..?.. gayret ve ..?.. kusur ve rehavetden ve mikdâr-ı zerre terâhimi ve ve tekâmülüne dâ'ir ve ağvad re'âyası veyahut rikkat-i merkumeden sonra kalmağla hakkında infî'âl tab'-ı safvet hüsrevâneme bâdi olmakdan ve esnâ-yı tarikde tarafınızdan ve asâkir tarafından râbi' halk ibrâya olan fukara ve zu'afaya ..?.. rencide ve te'addi vuku'ından gayetü'l-gaye tevkîr ve mübâ'âdet ve sen ki mübâşir mumâ-ileyhsin senden uğur-ı din devler-i ..?.. sâ'i ve gayret ve kemâl-i ihtimâm ve rikkat-i me'muliyle ve meyâne-i akrânından intihâb ve hassaten müşârû'n-ileyh tahrik ve me'muriyeti vechiyle seri'ân ordu-yı hümâyûnıma isâlen mübâşir ta'yin ve tahsis kılınmakla emr-i me'murınıza mezid-i akdem iderek vezir-i müşârû'n-ileyh yerinden kaldırub sevkine me'mur olduğu cünûd-ı zafer mer'ud muvahhidin ile rikkat-i merkumeden evvele ordu-yı hümâyûnıma vâsıl ve lâ-hak olmak üzre seri'ân isâle sâ'i bi-ihmâl ve sarf-ı vasi' ve mecâl idüb izhar ve zehâ'ir ..?..ve rehavet ve mikdâr-ı zerre kusur ve betâ'etden ve icrâ-yı me'muriyetde ve enfâd-ı emr-i âli-şânımda edni mertebe ahmas ve mesahi takribi ile mazhar-ı gasb hüsrevânem olmakdan gayetü'l-gaye tevkîh ve begayet eylemek bâbında fermân-ı âli-şânım sadır olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan fermân-ı vacibû'l-ittibâ' ve lâzımû'l-imtisâlimin mazmun-ı ita'ât-makrunıyle amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesin alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fî evâ'il-i Ramazanû'l-mübârek sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı İslambol.

Hüküm No: 54	Târihi: 3 Zâ sene 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Ordu-yı hümâyûna asker sevkî
Belge özeti: Anadolu'da mevcûd bulunan askerlerin Ordu-yı hümâyûna Moskov seferi için Mart ayından önce sevkleri hakkında gönderilen fermândır.	

Bâ-hatm Hafız Mustafa Paşa vâlî-i Diyarbekir hâlâ

Mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân hâlâ Ayıntab Alaybeğisi [boşluk] Ağa ve sancâğ-ı mezkûrda bi'l-cümle zu'amâ ve erbâb-ı timârı ve nefis-i Ayıntab serdârı ağa ve sergengeçdi ağaları ve 'alemdârân ve 'umûmen yeniçeriyân zümre-i bektâşiyân vesâ'irleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki işbu sene-i mübârekeke 'umûmen Anadolu'da mevcûd asâkirin Ordu-yı hümayûna me'mûriyetleri ve bi-'avinihi sübhânehü ve te'âlâ Mart dühûlünden mukaddem herkes tedârikât-ı seferiyelerin tehiyye ve mahall-i me'mûrelerine sevk ve tesyîrleri için tarafımıza hitâben bâlâsı mübârek hatt-ı hümayûn itâ'at makrûn ile müzeyyen iki kıt'a emr-i şerîf-i 'âlîşân şeref-rîz vürûd ve bi-mennihi te'âlâ sizler dahi me'mûr olduğunuz iki kıt'a sûret-i hatt-ı hümayûnun mezâmin-i münîfelerinden ma'lûmlarınız olduk da bi-'inâyetillahi'l-meliki'l-müste'ân bu sene-i mübârekeke düşman-ı dîn-i hazalân-ı karînden ahz-i intikâm olmasının defter-i takarrub itmekle sizler ki alay beği ağa ve serdâr ağa ve serdengeçdi ağa ve 'alemdârân vesâ'irlerisiz cümleiniz tedârikât-ı seferiyelerinizi tehiyye ve hâzır ve âmâde itdiribü ve mezâmin-i münîfe-i evâmir-i 'aliyye üzre bir gün ve bir sâ'at evvel savb-i me'mûrelerinize 'azîmete şitâb iylemeğe mezîd-i dikkat ve ihtimâm ve Mart dühûlünden evvel ordu-yı zafer-i makrûna vâsil ve luhûka sarf-ı tâb ve tâkat iylemeniz için sâdır olan evâmir-i celîli's-şân mücebince tarafımızdan dahi işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bîrûn ağalarımızdan Osman Ağa zîde kadrühü ile irsâl olunmuşdur inşâllâhü te'âlâ vüsûlünde vech-i meşrûh üzre cümleiniz ittihâd-ı kalb ile tedârikât-ı seferiyelerinizi ru'yet ve tekmîl iyleyüb ve sene-i sâbıkalara kıyâsan 'avk ve tehâsür veyâhûd ber-takrîb ıgmâz iylemekden nâ-ümîd olub hemân bir gün akdem me'mûr olduğunuz vechile mart dühûlünden mukaddem ordu-yı hümayûna 'azîmet ve luhûka mezîd-i dikkat iyleyüb tahsîl-i rızâ-yı bârî ve tekmîl-i nâmûs-ı saltanat-ı 'aliyyeye ihtimâm iyleyesiz ma'âzallâhü te'âlâ hilâfiyla hareket iylemeniz lâzım gelür ise bir dürlü cevâba kudret-yâb olamacağınızdan başka dünya ve âhiretde sizlere selâmet-i hâl ve yüz aklığî lâzım ise hemân kendümez ol-havâliye vürûdumuzdan mukaddemce müfâhim-ı evâmir-i 'aliyye mücebince ve müceb-i buyuruldu ile 'amel ve hilâfından be-gâyet tehâşî ve mücânebet iyleyez deyü fi 3 Zâ sene 1187.

Vasalenâ fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-ışrîn min Zi'l-ka'de sene 1187.

Hüküm No: 55	Târihi: Ramazanü'l-mübârek 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Eşkiyaların bertarîfı
Belge özeti: Anadolu'da yeniçerilik iddiasında bulunarak halka eziyet ve cefa edenlerin bertaraf edilmesi hakkında fermân.	

Mûcebince 'amel olunmak

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ hâlâ Diyarbekir vâlisi olup memalik-i Anadolu'dan ordu-yı hümayûnuna sevk ve îsâl-ı 'asâkire me'mûr ve tahsîs kılınan vezirim El-hâc Hafız Mustafa Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehü tevkî' refî'-i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki sen ki vezir-i hamiyet-i semîr-i müşârûn-ileyhsin vüzerâ-yı 'ızâmın akl ve ezcümendi ve vükelâ-yı fihâmın erşed ve hûşmendi olup senden tertîb ve tehiyye 'add ve 'atâd ve sevk ve seyd-i ecnâd ve nümâ-ı i'tiyâd hususlarında ihâle-i irâ'e sâ'ie ve efkâr-ı sâkıbe birle i'mâl-ı reşd ve rû'yet ve kemâl-ı sa'y ve gayret-i me'mûl-i zamir-i ilhâm-ı semîr-i şâhânem ve memalik-i Anadolu'da vâki' bi'l-cümle cünûd-ı gayret-nümûdun sarf-ı ikdâm-ı tâminla Mart dühûlünden mukaddem sâye-i şefâ'at vâye-i 'ilm-i nusret tûvâm hazret-i fahr-i 'âlem sâllallâhü te'âlâ 'aleyhi ve selleimde tecemmu' ve ihtisâd ile düşman-ı gayyâ-ı meskenden bâ-'avn ve 'inâyet-i hazret-i hayrû'n-nâsırîn bu sene-i mübâreke gereği gibi ahz-ı sâr ve intikâm olunmak matlûb-ı tâcdârânem olduğuna binâ'en mukaddemce sâdır olan evâmîr-i celîle-i hüsrevânemde bast ve beyân olunduğu veçhile Diyarbekir ve Rakka eyâletlerinin 'aşâ'ir ve kabâ'il boy beğleri ve Diyarbekir'de vâki' hükûmet ve elviye mutasarrıfları ve İçil Sancâğının 'umûmen zevî'l-büyût ashâb-ı servet vesâyirini cünûd-ı nâ-mevrûd ile ve Diyarbekir ve Haleb ve Rakka eyâletlerinde ve Malatya ve Kilis ve A'zaz ve Ayıntab sancâklarında vâki' kazâlar ile Adana ve Antakya ve Birecik kazâlarının vesâ'ir etrâf ve havalilerinin 'umûmen Dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ocağı ağvât ve 'alemderân vesâ'ir ocaklularını bi'l-cümle harb ve darbe kâdir Hâcî Bektaş göçekleriyle ve eyâlet-i Maraş'da vâki' Ayıntab vesâ'ir elviye alay

beğilerini mecmû‘ zu‘amâ ve erbâb-ı timârlarıyla yerlerinden tahrik ve cümlesinin ardların alub sürerek vakt-i merkumdan evvel ordu-yı sa‘âdet-i makrûnuma îsâle sen karîha-ı sabîha-ı cihândâranemden nâmzed ve ta‘yîn kılınub ihrâc ve tesyîr-i ‘asâkirde sana istiklâlen tâm virilmekle rekîz-i zamir-i gayret-i semirin olan cevher-i reşed ve sedâd ve mâye-i isti‘dâd-ı hüdâdâd muktezasınca emr-i me’mûrunda gayret-i celîle ve hamiyet-i hatîriyeni ibrâz ve izhâr ve hâl-ı merkûmenin müretteb ve me’mûr olan ‘asâkirinden ‘özü-i sahîh-i şer‘îsi olmayub ‘azîmete kudreti nümâyân iken evâmir-i şerîfe-i şâhâneme ‘adem-i itâ‘at ve bu emr-i dînde sermû kusûr ve rehâvet birle gazâ fî-sebillillâh ve cihâd-ı ‘ale‘l-küffâra müsâra‘tada tereddüd ve muhâlefet idenler haklarında icrâ-yı siyâsete me‘zûn ve murahhas olduğunu i‘lân ve işâ‘at ve cümlesini mâ-tereke‘l-kavm-i cihâden illâ zellû mazmunundan agâh iderek infirû hifâfen ve sıkâlen emr-i zî‘l-celâline imtisâlen mezîd-i ikdâm ve ibrâm ve tarafından ikdâmları mücerrebin olan mübâşirler ve ekîd ü şedîd buyuruldular neşr ve irsâli ve vücûh-ı sâ‘ire ile sayt ve sadâ-yı ruhsat ve istiklâlini sevâmî‘-i me’mûruna ilkâ ile mukaddemâ sudur iden evâmir-i ‘âlî-şânımda mezkûr ‘aşâ‘ir ve kabâ‘il boy beğleri ve hükûmet ve elviye mutasarrıfları ve ashâb-ı servet vesâyiri ve neferâtını ve tahsîs-i mahâll-ı merkûmenin dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ocağı ve ağvât ve ‘alemdâran ve tavr-ı nâciyân vasılan ve i‘tibâren haseki takâ‘üdleri ve müte‘ayinân ve serker-i dükkân-ı ocağ-ı ‘âmire irtibâtı ve yeniçeri ‘adâdında olub cenk ve peykâre kâdir ‘umûmen bektâşiyânını vesâ‘ir pîş pes ve cenb ve verâsında ve uğurunda bulunan sefer-i hümayûna me’mûr cemî‘ sipâh ve silahdâr ve eyâlet halkını ve ocaklu kullarını ma‘rifetin ve mübâşirler ma‘rifetiyle bir ferdini gerüyü ve te’hîre koymaksızın

Hüküm No 55’in devamı

serî‘an ve ‘acilen ihrâca ve kuvvet ve kudreti olub fî-sebillilâhda ibrâz-ı rehâvet ve izhâr-ı tereddüd ve betâ‘et ve iğmâz idenler hakkında muktezâ-yı istiklâli ve isti‘dâdın üzre medâr-ı zabt ve rabt mülk ü millet olan lâzime-i siyâseti himâyeden ‘ârî veçhile ma‘rifetin ve zâbitları ma‘rifetiyle icrâ iderek mecmû‘unu o ... alub verâlarından sevk ve teseyyürr ve ta‘cîl ‘ale‘t-ta‘cîl vakt-i merkûmeden evvel ordu-yı zafer-i hadîme îsâle terk-i ârâm ve râhat ve cihâd-ı ‘ale‘l-küffâr ve i‘âneti ‘âle‘d-dîn sarf-ı cellî himmet ve me’n-nasru illâ min ‘ındallahi masdûka-ı kerimesine ittikâlen bi‘t-tevfik-i müntakîm kahlhâr-ı düşman-ı dinden ahz-ı intikâm ve şâre-i teşmîr-i sâk-

ı iktidâr itmek için sevk-i ‘asâkir ve istiklâlî mütezammının işbu bu emr-i şerîf itâ‘at-ı redifim dahi şeref-efzâ-yı ısdâr ve mübâşir ta‘yîn olunan mîr-âhûr-ı sânî pâyesiyile dergâh-ı mu‘allâm kapucu başlarımdan kıdvetü’l-emâcid ve’l-ekârim Mîr Ahmed ile irsâl olunmuşdur imdi bâ-‘avn ü ‘inâyet nusret-i melik-i ‘allâm ile ‘adüvvü le‘âmdan ahz-ı sâr ve intikâm itmedikçe tîğ-ı nesâ‘ir-i der-niyâm olmak nefis-i nefis-i hümâyûnla râhat virmek muhâll olmakdan nâşî düşmana mesfûrdan bu sene-i mübâreke de ahz-ı sâr ve intikama himmet ve illâ töhmet dâvirânem ne mertebe ma‘tûf ve masruf idiği ta‘rîf ve tevsîfden müstağni ve asâkir-i merkûmenin Mart dühûlünden mukaddem ordu-yı hümâyûnumdan mevcûd bulunmaları ihşa-ı mârib-i şâhanem olduğu ve umûr-ı muğtat-i diniyyeden olan bu emr-i ehemmdede sana ruhsat ve istiklâl-i tâm virildiği ma‘lûm-ı dirâyet-i mersûmun olduk da tesyîr meb‘ûs ve i‘tibâra dâ‘ir kâffe-i esbâb ve levâzımâtı ... ve ısdâr işbu emr-i ‘alî-şânımı müvâcehe-i enâmda ba‘de’l-kırâ‘at mazmuna itâ‘at makrûnumu cümlelerin ma‘lûmu olmak için birer suretini mahall-ı merkûme-i mekân ve zâbıtına teseyyür ve irsâl ve ber-minvâl-i muharrer müserred-i dîn haklarında icrâ-yı siyâsete murahas ve me‘zûn olduğunu i‘lân ve işâ‘at ve zât-ı hamiyet-i semâtında merkûz ve müvedda‘ ilahî olan gayret ve diyâneti iltizâm-ı vasiyet ve sadâ-yı satvet ve celâdet ve mezîd-i ikdâm ve feyzini etrâf ve eknâfa intişâr ve kemâl-i te‘kîd ve ibrâm ve ziyâde sa‘y ve ihtimâm iderek mukaddemce mehâbet-rîz sudur olan ahkâm-ı münîfe mücebberince mahall-i merkûmeden müretteb olan mecmû‘-ı me‘mûrîni ve bâ-husûs bâlâda bast ve temhîd olunduğu üzre mahall-i merkûmenin ‘umûmen dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ocağı ağvât ve ‘alemderân vâsilen ve i‘tibâren gerek Turnacıyân ve gerek ...münkâsıdlarını ve ocâğ-ı ‘âmiriye mürtebat yeniçerilük iddi‘âsında olanlarını ve müte‘ayyınanı ve bi’l-cümle harb ve darbe kâdir neferât-ı bektâşiyân gayret-i keşân ma‘rifetin ve ocakdan mu‘ayyen mübâşirler ma‘rifetleriyle kâffe-i evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve bir ferdin girüye kalmasına vechen mine’l-vücûh cevâz ve ruhsat göstermeyerek ve hazer-i sahîh-i şer‘ nâşî olmayub gazâyâ kudreti var iken münâfi-i diyânet ve rızâ-yı şâhanem ‘izzetinden nükûl ve tereddüd idenler hakkında tevfik-i rabbânî esbabının medârı garaz ve himâyeden ‘ârî vechiyle lâzime-i siyâsâtı muktezâ-yı istiklâlin üzre icrâ ve bu vechile emsâllerini terhîb iderek cümlesin der-pîş idüb sürerek vakt-i merkûmeden evvel vürûdu sa‘âdet-makrûnuma tesyîl ve irsâle sa‘y bî-ihmâl ve sarf-ı vüs‘u ve mecâl ve intizâr ‘ale’l-dîn ve cihâd-ı ‘ale’l-küffâra bezl-i cell-i himmet ile nâ‘il-i ecr-i cezîle-i dünya ve ahiret olmağa mezîd-i sa‘y ve

gayret ve bu emr-i dînde hakkında tezâyüd-i teveccühât-i seniyye-i hüsrevânemi mûceb olur hidemât-i mebrûra ibrâz ve ihzarına dâmen der-meyân-ı gayret iyleyesin şöyle ki senin bu emr-i ehemmdede tahsîs olunmakdan maksûd-ı ‘asâkir-i merkûmenin himâyesini ihrâc ve düşmandan ahz-ı intikâm olunmağa niyyet-i hâlisasıyla vakt-i mezkûrdan evvel ordu-yı hümâyûnda îsâl ve teseyyür iylemek maslahatına mebnî iken senden me’mûl ve bu âna dek meşhûd-ı şehin-şâhânem olan sadâkat ve gayrete münâfî emr-i me’mûrunda mikdâr-ı zerre rehâvet ve ihrâc ve irsâl-i ‘asakirde sermû tekâsül ve betâlet ve bir ferdin girüye kalmasına cevâz ve ruhsatın takrîbi ile ‘asâkir-i mezkûresi vaktinde iriştirmeyüb te’hîr ve ta’tîl emr-i dîne bâ’is edilmek lâzım gelür ise hakkında olan hüsn-i zan-ı şâhânem hilâfına mübeddel olacağından başka mazhar-ı ‘itâb haddi tüvânem olacağın bî-iştibâh olmağla ona göre ber-vech-i meşrûh emr-i me’mûrunda bezl-i tâb ve tüvân iylemek bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimde vardıkda bu bâbda emr-i şerifimle ‘amel ve hilâfindan hazer iyleyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılasın fî evâhir-i Şehr-i Ramazanü’l-mübârek li-sene seb’un ve semânîn ve mi’e ve elf.

‘Îşâr-ı İslambolü’l-mahmiyye.

Hüküm No: 56	Târihi: 29 Zî’l-ka’de sene 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Asker sevkî.
Belge özeti: Diyarbakır’dan Zilkade’nin on beşinci gününde tuğlarıyla beraber Der-aliyye asker sevk edilmesi.	

Bâ-hatm-i Hafız Mustafa Paşa Vâlî-i Diyarbekir ve Sürücü-i asâkir

Şeri‘at-i şî‘âr-ı fazilet-i asâr Ayıntab kâdîsı faziletlü efendi ve me’zûnen bi’l-iftâ efendi vesâ’ir ‘ulemâ-yı zevî’l-ihtirâm efendiler zîde fazlühüm ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân voyvodası Hasan Efendi ve Serdar Ağa ve serdengeçdi ağaları ve ‘alemderân ve bi’l-cümle yeniçeriyân dilâverleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki bu sene-i mübârekede mart dühûlünden akdem bi-mennihi te‘âlâ ordu-yı zafer-i makrûnda bulunmalarınız bâbında şeref-bahşâ-yı vürûd iden evâmir-i ‘aliyyeler bundan akdemce hâssa-ı bîrûn ağalarımızdan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Osman Ağa

ile irsâl kılınmışıdi müzâhîm-i münîfeleri şimdiye dek ma'lûmunuz olmak gerekdir ve bi-mennihi te'âlâ işbu mâh-ı Zî'l-ka'deti's-şerîfenin on beşinci pençşenbih günü mübârek sâ'atde tuğlarımız ihrâc ve pişgâh-ı sarayda nasb olunub ve bi-'avnihi sübhânehü ve te'âlâ on gün sarfında külliye'tlü asker ile kendümüz bi-saff ol-havâleden mürûrumuz musammim ve muhakkak olub ve mübâşiriniz irsâline sonra kaç def'a isti'câli havî evâmîr-i ekîdeler der-'aliyyeden zühûr iyleyüb bundan böyle te'hîre ruhsat verilmeyeceği nümâyân olmakdan nâşî isti'câli bâbında dîvân-ı âmdan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr [boşluk] ile irsâl kılını inşâllâhü te'âlâ vüsûlünde keyfiyet ma'lûmlarınız olduk da bundan böyle tevakkuf ve ruhsata cevâz gösterilmeyerek bi-mennihi te'âlâ ol-havâlelere vürudumuzdan mukaddeb savb-ı maksuda 'azîmete kıyâm iyeleyesiz siz ki kâdî efendi voyvoda-ı mûmâ-ileyhimâsız vech-i meşrûh üzre 'asâkir-i merkûmenin cümlesiz bir an akdem ihrâc savb-ı me'mûrelerine sevkân ve tesyîrlere ziyâde ihtihâm iyleyüb ve sizler ki serdâr ağa vesâ'ir zikr olunan rû'esâlersiz sizler dahi cümle'niz askerlerinizi ma'iyetinize istishâb ve bir an tevakkuf ve ârâm itmeyüb ve yola hurûc olub ma'âzallâhü te'âlâ hilâfına hareket olunmak lâzım gelür ise sonra bir dürlü cevaba kâdir olamayub eser-i 'ıkâbe müstehak olacağınızı bu def'a dahi şeref-rîz vürûd iden emr-i şerîfin sureti ihrâc ve tâtâr-ı merkûm ile irsâl kılınmağla ber-vech-i muharrer mücebiyle 'amel ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşi ve mücânebet iyeleyesiz ve sen ki mübâşir-i merkûmsun mukaddemâ yedinde olan hatt-ı hümâyûn-ı şerîfeleri mezâmin-i münîfeleri üzre 'amel ve bir gün akdem asâkir-i matlûbe'i yerlerinden ihrâc ve serdar bayrağı ma'iyetiyle serî'an savb-ı me'mûrelerine tesyîr iyleyüb bir mazmûn-ı münîf-i evâmîr-i aleyye ve müceb buyuruldu ile 'amel ve hareket ve hilâfından ziyâde tevakkî ve hazer oluna deyü yazılmışdır. Fî 17 min Zâ sene 1187.

Vâsâlenâ fî 29 min Zî'l-ka'de sene 1187.

Hüküm No: 57	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Vali tayini.
Belge özeti: Diyarbekir valiliğine ve asker sevkine memur olarak vezir Hafız Mustafa Paşa'nın tayin edilmesi hususunda.	

Mucebince amel oluna.

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizâmû'l-alem müdebbir-i umuru'l-cumhur bi'l-fikri's-sakîb mütemmim mehâmû'l-enâm bi'r-re'y-i sâ'ib mümehhid-i bünyâdü'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkanû's-sa'âdet ve'l-iclâlû'l-mahfuf bi's-sunuf-ı avatıfû'l-melikû'l-âla Diyarbekir vaklisi ve asâkir sevkine me'mur olan vezirim Hafız Mustafa Paşa adamullahi Te'âla iclâlehu tevkî'-i refî'-i hümayun vâsıl olıncak ma'lum ola ki bâ-irâde-i hazret-i mülk-i Mennan bevâvında karındaşım Hüdavendigar sabık sultan Mustafa Han azimdâr-cenân olub nevbet-i tasarruf hilâfet ve saltanat bi'l-irs ve'l-istibhâl cenâb-ı hilâfet-me'âb intikal eylediğine binâ'en ittifak-ı ârâ ile işbu bin yüz seksen yedi senesi Zilka'desinin sekizinci mübarek yevmi Cuma günü taht-ı 'âli baht-ı Osmâni üzre cülûs-ı meymenet mânus-ı şâhânem vâkî' olmakdan nâşi re'y-i kadime-i saltanat-ı seniyye ve ka'ide-i dirine devlet-i 'âliyye üzre cülûs-ı hümayuna meymenet ve ..?.. müş'âr emr-i şerif-i 'âli-şânım kariba-i ısdar ve ırsâl olunur lâkin sen ki vezir müşârû'n-ileyhsin karındaşım merhum müşârû'n-ileyh fermanında me'mur olduğın vechle tesyir ve isâl asâkir hususlarına kıyam ve mikdâr-ı zerre sa'ik-fütûr getirmeyüb kemâ-fi's-sabık sûk-i ecnâd ..?.. i'tiyada sa'i ufi eylemek için hassaten işbu emr-i şerif-i 'âli-şânım şeref-efzâ-yı ısdâr ve 'âli-cenâhû'l-isti'câl ile ırsâl olunmuşdur imdi i'lân-ı cülûs-ı hümayunımı mübeyyin iktizâ iden emr-i 'âli-şânım tarafına gönderilmek üzere olduğu ve kemâ-gân hizmet-i me'mure ki kıyamın matlub yemin-i üslûb daverânem idüğü ma'lumın oldukda himmet ki veçhen mine'l-vücûh fütur ve küsur getirmeksizin karındaşım merhum müşârûn-ileyh zamanında tevcihle me'mur olmuş isek yine ol-vechle tesyir ve isâl asâkir-i hamiyet mâşere ikdâm ve ihtimâm ve bezl-i hâye-i kudret idüb zinhar ve zinhar kusur ve rehâvetden begayet tevkî ve mübâ'âdet eylemek bâbında fermân-ı 'âli-şânım sadır olmuşdur buyurdum ki vusul buldukda bu babda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan fermân-ı vacibû'l-ittibâ' ve lazımû'l-imtisâlimin mazmun-ı ita'ât-makrunıyle amel ve hareket eyleyesiz şöylebilesin alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâ'il-i Zi'l-ka'de sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı İslambol el-mahruse.

Ve salena fi 5 Zi'l-hiccetü's-şerife.

Hüküm No: 58	Târihi:
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Asker sevki.
Belge özeti: Anadolu'dan ordu-yı hümayuna memur kılınan Hafız Mustafa Paşa'nın asker sevk etmesi hususunda.	

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizâmû'l-alem müdebbir-i umûrû'l-cumhur bi'l-fikri's-sakîb mütemmim mehâmû'l-enâm bi'r-re'y-i sâ'ib mümehhid-i bünyâdü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkân-ı sa'âdet ve'l-iclâlû'l-mahfuf bi's-sunuf-ı avâtıfû'l-melikû'l-âla hâlâ Diyarbekir valisi olup mülkiyet-i Anadoludan ordu-yı hümayunıma müretteb ve me'mur asâkiri bi'l-istiklâl sevk ve isâle namzed ve tahsis kılınan vezirim el-Hac Hafız Mustafa Paşa edamullahi Te'âli iclâlehu tevkî'-i refi'-i hümayuna vâsıl olıcak ma'lum ola ki sadrazam ..?.. ve vekil-i mutlak kaviyyû'l-himem tarafından südde-i seniyye-i şahâne ve atıyye-i aliyye-i padişahânem bu esnalarda müte'akibû'l-vürûd olan tahriratda asâkir-i İslam ile i'dâ-yı mülk-i millet ve düşman esâm-ı din ve devlet-i Moskov keferesi beyninde nehr-i Tunadan gayri hacz ve hâil olmayub ..?.. ve taraflara mürur.

Hüküm No: 59	Târihi: Ramazanü'l-mübârek 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Ordu-yı hümayûna asker sevki
Belge özeti: Osmanlı Devleti'nin Moskova'ya karşı düzenleyecek olacağı sefer için Anadolu'da bulunan gaza ve cihad için sefere katılacak olan askerlerin toplanıp sevk edilmesi husûsunda	

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân ocakdan mübâşir ta'yîn olunan Ser-tunâ-yı şeyhi zîde mecdühü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ayıntab'da sâkin ağvât ve 'alemderân ve müte'ayyinân serdâr ve bi'l-cümle hâcî bektâş göçekleri zîde kadrühüm tevkî' refi' hümayûna vâsıl olucakma'lûm ola ki bi-hikmetillâhi te'âlâ birkaç senedne berü devlet-i 'aliyye-i dâ'imü'l-karârımın düşman-ı dîn-i hazalan-karîn Moskovlu ile vâki' olan cenk ve cidâl ve muhârebe ve kıtâlinin temâdîsi takrîbiyle kurb-ı mekânet ve hassa-ı Rumili'de olan 'asâkir-i islâm-ı envâ'i-i mihan ve müşâka giriftâr ve etrâf

ve eknâfda olan fukarâ ve zu'afâ mübtelâ-yı hasâr ve el-hâletü hazihi düşman-ı mesfûr zâbıta-ı nizâm-ı askeriyle Tuna'nın berü yakalarına güzâr ve ba'zı kazâ ve kasabât ve kurâyâ îsâl-i rahne ve müzâra ibtidâr itmekle Anadolu ve Aydın ve mahall-i sâ'ireden me'mûr-ı asâkir-i gayret-müzâhir ve ol-havâlî ahâlîsi vesâ'ir Rumili kattân ve sükkânından taraf taraf cünûd-ı müvahhidîn müdâfa'a ve muharebeye olan sarf-ı tâbve tüvân ile bi-mennihi te'âlâ sevâhil-i nehr-i Tuna'yı levs-i vücûd-ı a'dâdan tathîre ikdâm olunub ancak bâ-havl-i kuvvet-i cenâb-ı hazret-i müntakım-i kakhâr Mart dühûlüne dek tedârikât-ı kaviyye ve hıttâ-ı Anadolu'da asker yatağı olan eyâlât ve elviyeden külliyyetlü 'asâkir-i gayret-mü'essir ta'yîni ve dîn-i islâm gayret-keşânı ve devlet-i 'aliyyem sadâkat kârânı sa'y ve gayretleriyle düşman-ı mesfûrun kahr ve tedmîri ve gülistân-ı memalik-i islâmiyenin hâr-ı azâr-ı tasallutlarından tasfiye ve te'mîni esbâb ve levâzımâtını ihâta ve istikmâl birle men' ve def'ine 'ibâdullahın âsâyış veistirâhatlarına ihtimâm ve ikdâm-ı mülûkânem derkâr ve gazvü cihâd-i kâffe-i mü'minîn ve müvahhidîne farz-ı 'ayn olduğu zâhir ve âşikâr ve siz ki ocâğ-ı 'âmiremin 'atîk ağa ve 'alemderân ve müte'ayyinân ve gayret-keşânı mûmâ-ileyhimsiz dîn ve ocak gayretini ele alub var kuvveti bâzûya getirüb nefsi-i Ayıntab ve etrâf ve ağasının bi'l-cümle hâcî Bektaş köçekleri dilâverlerini ma'iyetinize istishâb ve Mart dühûlünden evvelce ordu-yı hümâyûnumda bulunub dîn yolunda gazâ ve cihada kıyâm iylemek üzre cümmeniz hareket birle “men ığbarret kademâhü fî sebîllilâhi dehale'l-cenneh” mazmunu beşâret-i nümûneni yâd ve tezkâr ve cihâd-ı 'ale'l-küffâra sarf ve sa'y ve iktidâr iylemeniz fermân olunmağın ocakdan hâssına mübâşir mûmâ-ileyh irsâl olunmuşdur imdi gazâ ve cihâdın cümle mü'minîn ve muvahhidine farz-ı 'ayn olduğu ve bu vaktlerde taş yaslanub toprak döşenerek cihâd-ı 'ale'l-küffâra müsâra'at ve dîn karındaşlarına ve yoldaşlara i'ânet ve 'arz ocağı tekmîle ihtimâm ve dikkat vaktileri idüğü ve sizleri vesâ'ir me'mûrîni sevk ve tesyîre hâlâ Diyarbekir vâlîsi düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-'âlem vezirim Hâfız Mustafa Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehü mahsus emr-i şerîfimle me'mûr kılındığı ma'lûmunuz oldukda gayret-i diniyye ve ocağı iltizâm ve berminvâl-i muharrer nefsi-i Ayıntab ve etrâf ve enhâsında olan bi'l-cümle gayret keşân ocak ve hâcî Bektaş dilâverlerini ma'iyetinize alub vakt-i merkurda Ordu-yı hümâyûnda mevcûd bulunub gazâ ve cihada kıyâm iylemek üzre yerinizden hareket ve yola çıkub düşman-ı dinden ahz-ı intikâm niyyet-i hâlisasıyla ordu-yı zafer-i cüyumu vâsıl ve lâhık olmağla ve düşman-ı mesfûrun kahr ve tedmîriyle memalik-i

islâmiyyenin tenzîf ve tathîrine mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve sarf-ı bârâ-yı vüs' ve liyâkat ve dîn yolunda hizmet vücûda getürmekle nâ'il-i ucûr-ı dünyâ ve âhiret olmağa kemâl-i sa'y ve gayret ve zinhâr ve zinhâr tereddüd ve muhâlefet ve mikdâr-ı zerre tekâsül ve betâ'etden ve düşman-ı memalik-i islâmiyeye hücumu ve gazâ ve cihâdın cümleye farzıyetini mukarrer iken böyle hidemât-ı celîlede sermû i'râze hasebiyle mazhar-ı hazzî ve hüsrana dârîn olmakdan gâyetü'l-gâyet tevakkî ve mübâ'adet ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin ocağın mütemeyyiz ve kâr güzâr ve gayret-keş ve sadâkatkârlarından olduğuna binâ'en meyâne-i emsalinden intihâb ve hâsseten bu emr-i dîne tahsîs kılınmağla mârû'z-zikr

Hüküm No 59'un devamı

Ayıntab ve etraf ve enhâ ve kasabât ve kurâsında sâkin bi'l-cümle 'atîk ağa ve 'alemderânı ve müte'ayyinân ocak ve hâcî bektâş göceklerini mezîd-i ikdâm ve ibrâm iderek mahallerinden ihrâc ve vakt-i merkumdan evvelce Ordu-yı hümâyûnumda mevcûd bulunmak üzre gazâ ve cihâda erişdirmeğe şedd-i nitâk-ı hamîyyet ve gayret ve nisâr-ı nakdîne-i liyâkat ve kudret ve ikdâm ve ibrâmda kusûr ve rehâvet ve emr-i me'mûrunda sermû ıgmâz ve betâ'et hasebiyle gazab-ı pâdişâhâneme mazhariyetden be-gâyet hazer ve mücânebet iyleyesin deyü iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim hâlâ sekbân başı Yusuf dâme mecdühü tarafından mühürlü mektub virilmekle vech-i meşrûh üzre 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur [boşluk] vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve sekbân başı mûmâ-ileyhin tarafından verilen mektub mücebince 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mübâ'adet iyleyesiz şöyle bilesiz 'alemet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Ramazani'l-mübârek sene seb'un ve semânîn ve mi'e ve elf.

Be-makâm-ı İslambol-ı mahrûse

Hüküm No: 60	Târihi: Ramazanü'l-mübârek 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Ordu-yı hümayûna asker sevki
Belge özeti: Osmanlı Devleti'nin Moskova'ya karşı düzenleyecek olacağı sefer için Anadolu'da bulunan gaza ve cihad için sefere katılacak olan askerlerin toplanıp sevk edilmesi husûsunda	

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân ocakdan mübâşir ta'yîn olunan ser-turnâ-yı Seyfî Ağa zîde mecdühü ve mehâfirü'l-emâsil ve'l-akrân Ayıntab'da sâkin ağvât ve 'alemderân ve müte'ayyinân ocak ve bi'l-cümle Hâcî Bektâş göçekleri zîde kadrühüm ba'de'l-selâm inhâ olunur ki bi-hükmillâhi te'âlâ birkaç seneden berü Devlet-i Aliyye dâ'imü'l-karârın düşman-ı dîn-i hazalân-ı karîn Moskovlu ile vâki' olan cenk ve cidâl ve muhârebe ve kîtâlin temâdîsi takrîbiyle kurb-ı mekânda ve hatta-ı Rumili'de olan 'asâkir-i islâm envâ'-i mihan ve müşâka Tuna'nın berü yakalarına güzâr ve ba'zı kazâ ve kasabât ve kurâya îsâl-i rahne ve müzâra ibtidâr itmekle Anadolu ve Aydın ve mahall-i sâ'ireden me'mûr-ı asâkir-i gayret-müzâhir ve ol-havâlî ahâlîsi vesâ'ir Rumili kattân ve sükkânından taraf taraf cünûd-ı müvahhidîn müdâfa'a ve muharebeye olan sarf-ı tâb ve tüvân ile bi-mennihi te'âlâ sevâhil-i nehr-i Tuna'yı levs-i vücûd-ı a'dâdan tathîre ikdâm olunub ancak bâ-havl-i kuvvet-i cenâb-ı hazret-i müntakım-i kakhâr Mart dühûlüne dek tedârikât-ı kaviyye ve hatta-ı Anadolu'da asker yatağı olan eyâlât ve elviyeden külliyyetlü 'asâkir-i gayret-mü'essir ta'yîni ve dîn-i İslâm gayret-keşânı ve devlet-i 'aliyye-i sadâkat kârânı sa'y ve gayretleriyle düşman-ı mesfûrun kahr ve tedmîri ve gülistân-ı memalik-i islâmiyenin hâr-ı azâr-ı tasallutlarından tasfiye ve te'mîni esbâb ve levâzımâtını ihâta ve istikmâl birle men' ve def'ine ve 'ibâdullahın âsâyiş ve istirahatlarına ihtimâm ve ikdâm-ı mülûkânem derkâr ve gaza vü cihâd-ı kâffe-i mü'minîn ve müvahhidîne farz-ı 'ayn olduğu zâhir ve âşikâr ve siz ki ocâğ-ı âmiremin 'atîk ağa ve 'alemderân ve müte'ayyinân ve gayret-keşânı mûmâ-ileyhimsiz dîn ve ocak gayretini ele alub var kuvveti bâzûya götürüb nefsi Ayıntab ve etrâf ve enhâsının bi'l-cümle Hâcî Bektaş göçekleri dilâvârânını ma'iyetinize istishâb ve Mart dühûlünden evvelce ordu-yı hümayûnumda bulunub dîn yolunda gazâ ve cihada kıyâm iylemek üzre cümleiniz hareket birle ayet-i kerîme mazmûnu beşâret-i nümûneni yâd ve tezkâr ve cihâd-ı

‘ale’l-küffâra sarf ve vüs‘ ve iktidâr iylemeniz fermân-ı ‘âlî buyurulmağla imdi gazâ ve cihâdın cümle mü’minîn

Hüküm No 60’ın devamı

Ve muvahhıdîne farz-ı mu‘ayyen olduğu ve bu vaktler taş yasadnub toprak döşenerek cihâd-ı ‘ale’l-güffâra müsâra‘at ve dîn karındaşlarına ve yoldaşlara emânet ve ‘arz ocağı tekmîle ihtimâ ve dikkat vaktleri idüğü ve ve sizleri vesâ’ir me’mûriyeti sevke düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham hâlâ Diyarbekir vâlîsi devletlü vezir-i mükerrer Mustafa Paşa hazretleri mahsûs emr-i şerîf ile me’mûr kılındığı ma‘lûmunuz olduk da gayret-i diyete ve gayret ocağı iltizâm ve ber-minvâl-i muharrer nefis-i Ayıntab ve etrâf ve eknâfında olan bi’l-cümle gayret-keşân ocak ve Hâcî Bektâş dilâverlerini ma‘iyyetinize alub vakt-i merkûmede ordu-yı hümayûnda mevcûd bulunub gazâ ve cihâda kıyâm iylemek üzre yerlerinizden hareket ve yola çıkub düşman-ı dinden ahz-ı intikâm niyyet-i hâlisasıyla ordu-yı zafer-i cûya vâsıl olmağa ve düşman-ı mesfûrun kahr ü tedmîri ile memâlik-i islâmiyenin tanzîf ve tatyîrine mezîd-i ihtimâm ve din yolunda hizmet vücûda getürmekle nâ’il ucûr-ı dünya ve ahret olmağa kemâl-i sa’y ve gayret ve zinhâr ve zinhâr tereddüd ve muhâlefet ve mikdâr-ı zerre tekâsül ve betâ’etden ve düşman-ı memâlik-i islâmiyye hücumu ve gazâ ve cihâdın himâyeye farzıyyeti mukarrer iken böyle hidemât-ı ‘aliyyede sermû ı‘râz ve ıgmâz hasebiyle mazhar-ı hazzı ve hazelân-ı dârikiye olmakdan gâyetü’l-gâye tevakkî ve mübâ‘adet iyleyesiz sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen ocağın gayret-i keşânından olduğuna binâ’en hâssaten bu emr-i dîne tahsîs kılınub ve mârû’z-zikr Ayıntab ve etrâf ve eknâfa ve kasabât ve kurâsında sâkin bi’l-cümle ‘atîk-i ağa ve ‘alemderânı ve müte‘ayyinân ocak ve Hâcî Bektâş göçeklerini mezîd-i ikdâm iderek mahallerinden ihrâc ve vak-ı merkûmeden mukaddemce ordu-yı hümayûnda bi-vücûd bulunmak üzre gazâ ve cihâda irişdirmeğe sa’y bilâ-keîl ve sermû ıgmâz ve betâ’et hasebiyle gazab-ı padişâhâneye mazhariyetden be-gâyet hazer ve mücânebet-i tâm olunmak bâbında fermân-ı ‘âlî sâdır olmağın mücebince işbu mektub tahrîr ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre sudûr iden emr-i ‘âlî-şân mücebince amel ve hareket ve hilâfından ziyâde tehâşî ve mücânebet idüb müceb emr-i ‘âlî ve mektub ‘âmil olasız muharrerî fi evâ’il-i Ramazânî’l-mübârek sene seb’un ve semânîn ve mi’e ve elf.

Hüküm No: 61	Târihi: 7 Zî'l-ka‘de sene 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Asker temini
Belge Özeti: Diyarbakır’da bulunan askerlerin yerlerinden sefere dahil olmak için çıktığı, Ayntab ve Halep tarafında bulunan askerlerin katılması hakkında yazılan fermândır.	

Bâ-hatm-i Hâfız Mustafa Paşa Vâlî-i Diyarbekir ve sürücü-i asâkir hâlâ

Şerî‘at-ı şî‘âr-ı fazilet-i desâr Haleb kâdîsı ve Ayıntab kâdîsı faziletli efendiler hazerâtı zîde fazlihümâ ve kıdvetü’l-emâcid ve’l-a‘yân Haleb mütesellimi El-hâc Mehmed Ağa ve Ayıntab voyvodası Hasan Ağa zîde mecdühümâ ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân alay beğileri ve yeniçeri serdârları ve ordu-yı hümayûna me’mûr sâ‘ir tavâyıf-ı askeriyeleri bi’l-cümle zîde kadrühüm inhâ olunur ki bi-‘avnihi sübhânehü ve te‘âlâ işbu sene-i mübâreke de ordu-yı zafer-i makrûna me’mûr olan tavâyıf-ı askeriyenin tehiyye ve hâzır ve âmâde olmalarıçün şimdiye dek bâ-emr-i hümayûn def‘âtiyle tahrîr ve taraflarınıza irsâl olunub ve kubeyülü ‘id-i şerîfde tuğlarımız ihrâc olunub ve avn-i hazret-i rabbi’l-müste‘ân ile ‘id-i ihdânın beşinci günü Diyarbekir’den ‘asâkir-i vâfire ile hareket ve yerlerinden her ne mahallde yola ihrâc olmamış kazâlar var ise bi-nefsihi ol-kazâyâ vürûd olunub ma‘âzallâhü te‘âlâ ‘azîmet itmeyenler hakkında emr-i hümayûnda tasrîh olunan ‘idât icrâ olunacağı ma‘lûmunuz olmak içün dîvân-ı Amed’den işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve çukadâr El-hâc Hüseyin ve Tatar odabaşımız Ömer ile irsâl kılındı inşallâhü te‘âlâ vüsûlünde keyfiyet-i müşîr-i vech-i ma‘lûmlarınız olduk da heman iki gün dahi mekse ruhsat virilmeyerek yola ihrâc ve savb-ı maksûda ‘azîmet iyleyesiz hüdâ-yı müte‘âl celle şânehü hazretleri tevkîf-i ‘aleyhsin cümlenize rehber-i tarîk-i iyleye emîn yâ mu‘în ve ma‘âzallahü te‘âlâ hîn-i vürûdumuzda ferd girüye kalmak lâzım gelür ise vech-i meşrûh üzre hareket olunacağı ma‘lûmlarınız olduk da selâmet-i hâliniz ile bir gün akdem yola ihrâc ve savb-ı maksûda ‘azîmet iyleyüb müceb buyuruldu ile ‘amel ve hilâfindan gâyetü’l-gâye tehâşî ve mücânebet iyleyesin deyi yazılmışdır. Fî 7 Z sene 1187.

Hüküm No: 62	Târihi: Zî'l-ka'de sene 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Zehayir temini
Belge Özeti: Maraş Vâlisi ve Anteb'de bulunan devlet görevlileri marifetleriyle üç gün yetecek kadar zehayirin tedârikine dair.	

Bâ-hatm-ı Derviş El-hâc Mehmed Paşa mîr-i mîrân Maraş hâlâ.

Hâlâ Ayıntab'da mesned-nişîn şerî'at-ı garrâ faziletlü efendi ve me'zûn bi'l-iftâ efendi zîdet fezâ'ilühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası 'izzetlü Hasan Ağa ve a'yânından Kamalakzâde Abdurrahman Ağa ve Battal Ağazâde Sâdık Ağa ve Serdârı vesâ'ir iş erleri zîdet kadrühüm inhâ olunur ki işbu sâl-ı meymenet-i iştimâlde 'avâtıf-ı 'aliyye-i hüsrevâne ve 'avârik-ı behiyye-i mülûkânedan Eyâlet-i Maraş 'uhdemize tevcîh ve ihsân buyurulub ber-kaem akdem münâsamıza müteveccihen vürûdumuz irâde buyurulmağla binâ'en-'aleyh pesend rûz zarfında bu taraftan kıyâm ve hareket ve bi-'avnihi te'âlâ râst-ı râhımız olan kazânızdan bâ-nihâda mutâyâ-yı müsâferet ve kirâr olunmak musammim olmağın dâ'iremiz halkıyçün kazânızdan iktizâ iden üç günlük ecnâs-ı zehâyiri gönderilen defter mücebince me' ve tedârik ve tarafımızdan ta'yîn olunan zinde beynimiz ma'rifetiyle nüzûl olunacak mahallerde vaz' ve tehiyye iylemeniz içün işbu buyuruldu ısdâr ve ırsâl olunmuşdur inşallâhü te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre kazânızda dâ'iremiz içün matlûbumuz olan üç günlük zehâyiri cem' ve 'amâde iylemeğe cümleiniz ihtimâm ve dikkat ve müceb buyuruldu ile 'amel ve hareket ve hilâfından mübâ'adet iyleyesiz fî Z sene 187.

Hâlâ Maraş Vâlisi devletlü El-hâc Derviş Mehmed Paşa Hazretlerinin dâ'ire-i 'aliyyelerine rûzmuza iktizâ iden zehâyir

Nân-ı aziz 500 kıyye	Lahm 250 kıyye	Pirinç 250 kıyye	Revgan-ı sâde 62,5 kıyye
Nişasta 5 kıyye	Dakîk-i hâs 8 kıyye	Nohud 8 kıyye	Soğan 30 kıyye
Tuz 5 kıyye	Asel 8 kıyye	Şeker 5 kıyye	Kuzu 3 kıyye
Şem'-i asel 3 kıyye	Şem'-i revgan 8 kıyye	Tavuk 8 kıyye	Büber 1 kıyye

Baharat-ı mütenevvi' a dirhem 100	Sebzevât kadr-i kifâye	Hatab kadr-ı kifâye	Saman kadr-i kifâye
Katran 30 kıyye	Şa'ir alaf 1000 kîle	Kahve 10 kıyye	

Vech-i meşrûh üzre dâ'ire-i veliyi'n-ni'amiye beher gün muktezâ olan bin harc olmak üzre tedârîki emr olunmuştur.

Hüküm No: 63	Târihi: 17 Zâ sene 1187
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Sefer-i hümayuna asker sevki
Belge özeti: Ayntab kadısı, miralay ve serdarı ve sipahi ve yeniçerilerin sefer-i hümayuna bir gün evvel gelmeleri hususunda.	

Bâ-hatm Hafız Mustafa Paşa Vâlî-i Diyarbekir hâlâ

Şerî'at-ı şî'âr fazilet asâr Ayıntab kâdısı faziletlü Efendi hazretleri ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Miralay ve serdarı ve ebnâ-ı sipâhiyân ve ağa-yı serdengeçdiyân ve 'alemderân ve yeniçeriyân-ı bektâşiyân zîde kadrühüm inhâ olunur ki bi-'avnihi sübhânehü ve te'âlâ sefer-i hümayûna me'mûriyetlerinizi ve istikmâl-i levâzimât-ı seferiyeleriniz ile bir gün evvel savb-ı maksûd ve 'azîmet iylemelerinizi hâvî şeref-rîz sudur olan hutut-ı hümayûn suretleri ve müte'addid buyuruldularınız bundan akdemce bi'd-defa'ât taraflarınıza irsâl ve tenbîh ve isti'câl olunub bu def'a ma'iyetimize me'mûr sâbıkân Şam-ı şerîf ordu-yı ağası kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân ser-turnâ-yı Es-seyyid Hasan Ağa zîde mecdühü tarafımıza vürûd ve me'mûriyetlerinizi hâvî ağa-yı mûmâ-ileyhin yedinde olan evâmir-i 'aliyye ve mektub ocak suretleri ihrâc ve birkaç güne kendüsü 'indimizde meks ve ma'iyetinde olan kol çavuşlarından fahrü'l-emâsil ve'l-akrân [boşluk] zîde kadrühü ile ile irsâl itmeğin divân-ı Amed'den dahi işbu buyuruldu tahrîr olundu bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde sizler ki ağa-yı mûmâ-ileyhimsiz mukaddemâ ve hâlâ şeref-sudûr olan evâmir-i aliyyede mezkûr olan asâkiri çavuşu mûmâ-ileyh ma'rifetiyle yola ihrâc ve

ta‘dâd olunub memhûren ve mahtûben defterini çavuş-ı mûmâ-ileyhe teslim ve savb-ı maksuda ‘azîmet iylesiz ve bi-mennihi te‘âlâ bundan sonraca Turnacıbaşı ağa-yı mûmâ-ileyh dahi ol-tarafa ‘azîmet idüb ve bi-lutfihi sübhânehü ve te‘âlâ bizler dahi girüden ‘asâkir ve fire ile müte‘âkıben ol-tarafa ‘azimetimiz ma‘lûmlarınız olduk da ol-tarafa vürudunuzda ‘asâkir-i merkûmeden ferd-i vâhidi girüye kalmak lâzım gelür ise sonra bir dürlü cevaba kâdir olamayub evâmir-i ‘âlişânda tasarruh buyurulan da‘îdât ile mücâzât olunacağı muhakkak ma‘lûmlarınız olub ona göre hareket ve dünyâ ve âhiretde selâmet-i hâlleriniz sizlere lâzım ise minvâl-i muharrer üzre bundan sonra bir sâ‘at te‘hîr ve tevakkuf itmeyüb mütevekkilen ‘alellâhi te‘âlâ yola ihrâc ve savb-ı maksuda ‘azîmet iylemeğe mezîd-i ihtimâm iyleyüb ber-mantûk evâmir-i 114elili’ş-şân ve mefhum-ı mektûb ocak ve müceb buyuruldumuz ile ‘amel iyleyüb hilâfından gâyetü’l-gâyet tehâşi ve mücânebet iylesiz deyü yazılmışdır fî 17 Zâ sene 1187.

Hüküm No: 64	Târihi: Ramazanü’l-mübârek 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Ordu-yı hümayûna asker sevki
Belge özeti: Diyarbekir ve Ayntab’da askere yazılan neferlerin defter haline getirilip serdarlara mühûrletilip Der-saadete gönderilmesi husûsunda	

İzzetlü Rıf‘atlü Ayıntab Serdârı ve serdengeçdi ağaları ve ‘alemderân ve ihtiyârları ve bi’l-cümle neferât yoldaşları zîde kadrühüm iblağ-ı selâmdan sonra münhâ-yı muhabbâne budur ki işbu sâl-ı meymenet-i iştîmâlde küffâr-ı hâksâr üzerine muhârebe ve cihâd ve mukarrer olub Anadolu’dan tahrîr-i asâkir olmağla emr-i evliyâi’n-ni‘am ‘alem ve şehinşâhî-i pâdişâhî rû-yı zemîn efendimiz hazretlerinin irâde-i ‘aliyyeleri olub ve hâlâ vâlî-i Diyarbekir devletlü ‘inâyetlü velîyü’n-ni‘am efendimiz hazretlerine bâlâsı hatt-ı hümayûn ile ma’nûn ve Anadolu’nun asâkir-i şecâ‘at-ı şî‘ârlarını ordu-yı hümayûna irsâl ve îsâl içün vürûd bulan evâmir-i celîli’ş-şânın suretlerini bundan mukaddem def‘âtiyle buyuruldu-ı veliyü’n-ni‘am taraflarınıza irsâl buyurdıkları ve müfâhimi-i şerîfine ittılâ‘ınız şâmil ve hâzır-ı müheyâ olmaları tenbîhine ve isti‘âl-ı müş‘ir buyuruldu-ı şerîfleri ile ademleri

bendeleri bedeleriyle ma'lûmlarınız olduktan sonra el-hâletü hâzihi bu def'a devlet-i 'aliyye-i ebedîyyü'l-karârdan ve ocağımız tarafından ihrâc 'asâkir içün ve müşârün-ileyh efendimiz hazretlerinin ma'iiyet ve müşîrânelerinde sürücülük hizmetiyle tarafımıza vürûd bulan fermân-ı celîlî's-şân ve mektub ocak suretlerini ihrâc ve devletlü 'inâyetlü efendimiz hazretlerinin buyuruldu-ı şerîfleri mûcebince kapu emr-i sıyâkında kâ'ide-i ocak üzre işbu memhûr mektub tahrîr ve kol çavuşlarından Hüseyin Çavuş Ağa ve çukadârlarımızdan Boşnak Ali Beşe yedleriyle taraflarınıza irsâl olunmuşdur inşâllâhü te'âlâ vüsûlünde evâmir-i şerîfleri ve mektububumuzu feth ve kırâ't ve mazmununa ittilâ'nınız hâsıl olduktan sonra serdâr bayrağını küşâde ve merâsim-i du'â-yı hayr-ı pâdişâhî-i edâ ve cümleiniz ittifâk ve ittihâd iderek 'alîl ve darîr vasî-i ihtiyârdan mâ'adâ darb ve harbe kudreti olan ferd-i vâhidi girüye bırakmayub el birliğiyle cümleiniz mahall-i maksuda râhı ve ne mikdâr neferât-ı ta'dâd ve râhî olur ise defter iyleyüb ve serdarınıza mühûrledüb ve mûcebince taraf-ı şer'-i şerîfden bir kıt'a i'lâm itdirüb mübâşîr-i mûmâ-ileyhümâyâ teslîm ve karşı tarîk-i rastımıza mübâşîr mûmâ-ileyhümâyı irsâl ve 'avdet itdirdesiz zinhâr ve zinhâr muhâlîf-i emr-i 'âlîşâna mugâyir buyuruldu veliyü'n-ni'amdan gâyet hazer ve mücânebet iyleyesiz ve's-selâm

Mine'l-fakir Es-seyyid Hasan ser-turna-yı Ağa-yı sürücü hâlâ.

Hüküm No: 65	Târihi: Gurre-i Muharrem sene 1188
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Mukataa dağıtımı
Belge özeti: Ayntab ve tevâbiinde bulunan mukataaların 1188 yılında dağıtılması hususunda.	

Bâ'is-i tastîr-i hurûf budur ki

Ber-vech-i mâlikâne bâ-berât-ı 'âlî 'uhdemizde olan Dimos Ayntab ve tevâbi'î mukâta'ası ve mülhakatından başka berât ile resm-i mukırr-ı mukâta'ası işbu bin yüz seksen sekiz senesi Muharremi'l-harâmı guresinden Zî'l-hiccesi gâyetine gelinceye değin bir seneyi kâmilten zabt itmek üzre iştirâken izzetlü nakîbzâde Es-seyyid Mustafa Ağa ve 'İzzetlü Mehmed Ağa ve 'İzzetlü Es-seyyid Enbiya'ya

iltizâm olunub ve anlar dahi 116abul-i iltizâm itmeleriyle gerekdir ki sene-i mezbûre Muharrem'i guresinden ber-minvâl-i muharrer mukâta'teyn-i merkûmeteyni öteden berü zabt oluna geldiği vech üzre zabt ve istihâb mukâta'atdan mâl-ı mirîlerini cem' ve tahsil vesâ'ir cemî' mahsûlât ve rûsûmâtını ahz ve kabz iyleyüb gerek tarafımızdan ve gerek taraf-ı aherden bir ferd dahl ve ta'arruz iylemeyüb seneyn-i sâbika misüllü mukâta'teyn-i merkûmeteyn zabt ve tasarruf itmek üzere yedlerine işbu iltizâm temessükü verilmişdir vakt-ı hâcetde ibrâz oluna fî gûrre M sene 1188.

El-fakir Es-seyyid Yahya 'izzi Surre emînizâde.

Hüküm No: 66	Târihi: Zilhicce 1887
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Ordu-yı hümayûna asker sevk
Belge özeti: Diyarbekir, Haleb, Rakka, İçel, Şam civarlarında bulunan askerlerin yazılıp defter haline getirilerek Ordu-yı hümayûna sevk edilmesi için burada ki devlet görevlilerinin neler yapacağı hakkında fermân.	

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûr'ı-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-r-re'yi's-sâ'ib mümeahhid-i bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûf-i avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ hâlâ Diyarbekir vâlîsi olub memâlik-i Anadolu'dan ordu-yı hümayûnuma sevk-i asâkire me'mûr ve tahsîs kılınan vezirim Hafız Mustafa Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehü ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârimi'l-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'd-dâ'im Dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından mîr ahûr-ı sâni pâyesiyle mukaddemâ müşârün-ileyhi tahrîr ve tesyîre me'mûr Ahmed dâme mecdühü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân ocağ-ı 'âmîrenin mütemeyyiz ve mu'tenâlarından sâbıkân Şam cânibinde ordu ağası iken vezir-i müşârün-ileyh ma'iyetine ta'yîn olunan Hasan zîde mecdühü tevki' refi'-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki el-hâletü hazihi nevrüz-ı firûzun hululü ve düşmanın hareketi vaktlerinin takarrübü hasebiyle vaktde müsâ'ade kalmadığından 'umûmen sefer-i hümayûnuma müretteb ve me'mûr olan 'asâkirin serî'an ve 'âcilen ordu-yı zafer-i cûyuma varub sâye-i livâ-ı şerîf-i sa'âdet-redîfde

isbât-ı vücûd iylemeleri akdem-i umûr-ı dîniyeden olmağla sen ki vezir-i hamîyyet-i semîrim müşârûn-ileyhsin mukaddem ve mu'ahhar-ı sudur iden evâmir-i celîle mûcebberince Diyarbekir ve Rakka eyâletlerinin ve Malatya'nın 'aşâ'ir ve kabâ'il boy beğleri ve Diyarbekir'de vâki' hükûmet ve elviye mutasarrıfları ve Kürdistan beğleri ve İçil Sancâğının zevî'l-büyût ashâb-ı servet ve yesârını cünûd-ı ma'dûd ile ve Diyarbekir ve Haleb ve Rakka eyâletlerinde ve Malatya ve Kilis ve Azaz ve Ayıntab sancâklarında vâki' kazâlar ile Adana ve Antakya ve Birecik kazâlarının vesâ'ir etrâf ve havâlîlerinin 'umûmen dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı ağvât ve 'alemderân vesâ'ir ocaklularını bi'l-cümle darb ve harbe kâdir Hâcî Bektaş göçekleriyle ve eyâlet-i Maraş'da vâki' Ayıntab vesâ'ir elviye alay beğlerini mecmû' zu'amâ ve erbâb-ı timârlarıyla ve bu def'a ihtimâmen müceddeden evâmir-i şerîfemle me'mûr olan Palu sâkinlerinden İskenderbeğzâde Veyis Bey ve karındaşı Mehmed Beğ'i beş yüz ve Çemişgezek Sancâğında Septarus Nâhiyesinde sâkin kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ahmed zîde mecdühüyü beş yüz ve Arabgir Kazâsında Müşkir Karyesi'nde Arabgir a'yânı mehterbaşı-ı sâbık kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân İsmail zîde mecdühüyü üç yüz ve Harperut a'yânından kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Şeyh Hacılı oğlu El-hâc Hüseyin ve karındaşı El-hâc Ahmed zîde mecdühümâyı yüz ellişer ve Çar sancâk a'yânından El-hâc İsmail Ağa zâde Ahmed ve Malatya a'yânından Zıpatcızâde El-hâc Yusuf ve El-hâc Bektaş zîde mecdühüm ikişer yüz nefer süvârî askerleriyle evlerinden ve yerlerinden tahrîk ve ihrâc ve me'mûrların her birine bu def'a dahi tarafından vârid olan buyurulduların mûcebberince 'amel ve hareket ve me'mûriyetleri vechile elbette ve elbette bir nefes akdem ma'iyetinle ordu-yı hümayûnuma vüsûle müsâra'at iylemelerini mütezammın başka başka ısdâr ve kâyimmakâm 'âlî-makâm Tatarlarıyla irsâl olunan evâmir-i ekîde-i hüsrevânemin suretleri işbu emr-i şerîfe mutavviyen ma'lûmun olmak için tarafına irsâl olunmağla zâtında merkûz cevher-i reşed ve dirâyet ve mâye-i isti'dâd ve fetânet muktezasınca emr-i me'mûrunda gayret-i cibilliyete ve hamîyet-i fitriyye ki ibrâz ve izhâr birle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince sür'at-ı 'azîmetin sevâmi'-i me'mûruna ilkâ olunmak için derhâl tuğlarını ihrâc ve mahâll-ı merkûmenin müretteb ve me'mûr olan 'asâkiriyle sâ'ir mülkiyet Anadolu'da darb ve harbe kâdir olunlardan 'özü-i şer'îsi olmayub 'azîmete kudreti nümâyân iken rızâ-yı şâhâneme mugâyir bu emr-i dînde sermû kusûr ve rehâvet birli gazâ fî-sebîllilâh ve cihâd-ı 'ale'l-küffâra müsâra'atda tereddüd ve muhâlefet idenler haklarında icrâ-yı siyâsete me'mûr ve

me'zûn ve murahhas olduğunu müvekkid buyurulduklarınla i'lân ve işâ'at ve mezîd-i ikdâm ve ibrâm iderek ne vechile ne tarikle olur ise olsun gerek mukaddem-i me'mûr olanları ve gerek bu def'a ihtimâmen müceddeden tertîb olunan mûmâ-ileyhimi ve bi-tahsîs mahall-i merkûmenin dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı ağvât ve 'alemderân ve turnâciyân vâsılan ve i'tibâren

Hüküm No 66'nın devamı

Haseki tekâ'udları ve müte'ayyinân ve sergerdikân ve ocağ-ı 'âmireye irtibâtı ve yeniçeri 'adâdından olub cenk ve peykâre kâdir 'umûmen bektâşiyânı vesâ'ir pîş ü peş ve cenk ve râstında ve uğurunda bulunan sefer-i hümâyûnuma me'mûr cemî' sipah ve silahdâr ve eyâlât halkını ve ocaklu kullarını ve kâffe-i esnâf-ı askeriye ve bi'l-cümle müdâfa'a-ı a'dâne muktedir-i mü'minîni ma'rifetin ve ağa-yı mûmâ-ileyh ve mübâşirler ma'rifetleriyle bir ferdin girüye ve te'hîre komaksızın elbette ve elbette ihrâh ve kuvve-i kudreti olub cihâd fî-sebîllilâhda ibrâz-ı rehâvet ve ıgmâz ve tereddüd ve betâ'et idenler haklarında muktezâ-yı istiklâl üzre medâr-ı zabt ve rabt melik ve millet olan lâzime-i siyâseti himâyeden 'ârî vechile ma'rifetin ve zâbıtları ma'rifetiyle icrâ iderek mecmû'unu uğuruna alub verâlarından sevk ve sebîl ve ta'cîl 'ale't-ta'cîl bu rûzda ordu-yı zafer-i cûyuma îsâle terk-i ârâm ve râhat ve cihâd-ı 'ale'l-küffâra ve ahz ve intikama sarf ve celle ve himmet iylemek için te'kîden ve ta'cîlen işbu emr-i şerifim dahi ısdâr [boşluk] ile irsâl olunmuşdur imdi 'avn-i 'inâyet-i hazret-i meliki'l-'alâm ile 'adüvvü le'âmdan bu sene-i mübâreke de ahz-ı sâr ve intikâm olunmak ve asâkir-i merkûmenin cümlesi nevrûzda zîr-i sâye-i livâ-ı fahrü'l-enâm hazret-i server-i enbiyâ-ı 'aliyye ezgiyü't-tahıyyâda mevcûd bulunmaları matlûb-ı dâvirânem idüğü ve me'mûrların cümlesi ber-vech-i muharrer bu def'a evâmir-i şerifimle isti'câl olundukları ve tahrîrâtında iltimâsın olan mîr-i mîrân müceddeden me'mûr kılındıkları ve cümlesine ısdâr ve irsâl olunan evâmir-i şerîfemin suretleri mutavviyen tarafına tesyîr kılındığı ve fimâ-ba'd vaktinde müsâ'ade kalmadığı ma'lûmun olduk da ber-minvâl-i meşrûh evvel emrde tuğlarını ihrâc ve mecmû' me'mûriyeti ma'rifetin ve ağa-yı mûmâ-ileyh ve mübâşirler ma'rifetleriyle kâffe-i evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve bir ferdin girüye kalmasına vechen mine'l-vücûh cevâz ve ruhsat göstermeyerek ve 'özü-i sahîh-i şer'iyyesi olmayub gazâyâ kudreti var iken münâfî-i diyânet ve rızâ-yı şâhâneme 'azîmetinden nükûl ve tereddüd idenler haklarında tevîk-i rabbânî esbâbın medârı garaz ve

himâyeden ‘ârî vechile lâzime-i siyâseti muktezâ-yı istiklâlin üzre ma‘rifetin ve zâbıtları ma‘rifetleriyle icrâ ve bu vechile isbâtlarını terhîb ve cümlesini deriş iderek bir ân akdem ve bir sâ‘at mukaddem ordu-yı sa‘âdet makrûnuma tesbîl ve irsâle ve nevrûzda sancâğ-ı şerîf-i nusret-i redif sâyesinde mevcûd iylemeke dâmen der-meyân gayret ve terk-i hâb ve râhat ve bu vesîle ile intişar ‘ale’ d-dîne ve düşmandan ahz ve intikama kemâl-i gayret ve ikdâm ile nâ‘il-i ucûr-u cezile-i dünyâ ve âhiret olmağla mezîd-i sa‘y ve gayret ve bu emr-i dînde hakkında tezâyüd-i teveccühât-ı seniyye-i hüsrevâne fî müceb mezbûr hidemât-ı mebrûre ibrâz ve ihzâhrına dâmen-i der-meyân gayret ve l-hâsıl me’mûriyetinin cümlesi vesâ‘ir cüyûş-ı deryâ hurûş ile dikkat-ı mezbûrda orduya irişmekde nisâr-ı nakdîne-i kudret ü bezl-i liyâkat idüb şöyle ki bu def‘a dahi tekrâr emr-i ‘âlişânımla sâkine tenbîh ve te’kîd olunmuşken ma‘azallâhü te‘âlâ münâfi-i diyânet ve rızâullâhi ve rızâ-yı şâhâneme ednâ-ı müsâmaha ve kusûr ve ta‘îl-i maslahat-ı hayriyeyi müceb olur sermû tekâsül ve betâ‘et zühûr itmek ve asâkir-i merkûm vaktiyle irişmeyüb te‘hire kalmak lâzım gelür isehakkında olan hüsn-i i‘tikâd ve pâdişâhânemem hilâfına mübdeddil olacağından başka mazhar-ı eşedd-i ‘ikâb olacağın muhakkaktır ona göre hareket ve bu emr-i dînde muntazır-ı şehinşâhânem olan cevher-i gayreti ibraza teşmîr-i sâ‘iye himmet ve mikdâr-ı zerre te’hîrden tevakkî ve mübâ‘adet ve sene-i mukaddemâ müşârün-ileyh ma‘iyyetine ta‘yîn olunan

Hüküm No 66’nın devamı

mûmâ-ileyhsin sen vezir-i müşârün-ileyhin râyine-i mütâbe‘at iderek bâlâda mezkûr me’mûrların bir sâ‘at akdem ve bir dakika mukaddem cümlesinin ihrâc ve sevk ve îsâllerinde senin dahi ednâ tekâsülün vükû‘ bulmak lâzım gelür ise i‘zâr ve ‘alîlin zebân-ı sebak-ı şâhâneme havâle olunacağı mukarrer olduğunu gereği gibi mülâhaza iderek emr-i me’mûrunda mezîd-i gayret ve kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve zinhâr ve zinhâr betâ‘et ve tekâsülden gâyetü’l-gâyet tevakkî ve mübâ‘adet ve sen ki kapucu başı mûmâ-ileyhsin ber-vech-i me’mûriyet mezîd ve ibrâm iderek vezir-i müşârün-ileyh asâkir-i matlûbeyi ihrâc ve istishâb itdirrüb serî‘an ve ‘acilen savb-ı me’mûruna tesyîr ve tesbîl iylemekd ednâ kusûrun vukû‘unda bilâ-emân giriftâr-ı eşna‘ ve ‘ukûbet olunacağın rayb ü kemândan ‘ârîdir ona göre icrâ-yı me’mûriyet ve mübâşiretine sarf-ı vüs‘ ve kudret ve terâhî ve rehâvetden be-gâyet tevakkî ve mübâ‘adet iylemek bâbında fermân-ı ‘âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki [boşluk]

vüsûl bulduk da bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte sudur iden fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından mübâ'adet iyleyesin şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahriren fî evâ'il-i Zî'l-hiceti's-şerîfe sene seb'un ve semânîn ve mi'e ve elf.

Be-Makam-ı Kostantiniye el-mahrûse

Hüküm No: 67	Târihi: 23 Zilkade sene 1187
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Asker ihrâcı
Belge özeti: Rakka ve Birecik askerlerinin ihrâcı için Dergâh-ı alî çavuşlarından Seyfi Çavuş'un görevlendirilmesi husûsunda.	

Bâ-hatm-i Hafız Mustafa Paşa Vâlî-i Diyarbekir ve Sürücü-i 'asâkir hâlâ

Medîne-i Diyarbekir'den İçil'e varınca Sivas ve Rakka ve Birecik ve Ayıntab ve Kilis ve Azaz ve Haleb ve Antakya ve Adana ve İçil kâdîları 'izzetlü faziletlü efendiler hazerâtları zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve a'yân mütesellimleri ve voyvodaları [boşluk] ağalar zîde mecdühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân alay beğileri ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdârları ve serdengeçdi ağaları ve 'alemderân ve bi'l-cümle sefer-i hümâyûna me'mûr ağvât ve müte'ayyinân ve zu'amâ ve sipâhiyân ve yeniçeriyân dilâverâne Hâcî Bektâşiyân ve der-'aliyyeden hâsseten Rakka'nın ve Birecik'in 'asâkirlerinin ihrâcına me'mûr dergâh-ı 'âlî ocağ-ı 'âmireden bâ-fermân-ı celîli's-şân ta'yîn buyurulan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân serturnâ-yı Seyfî Ağa zîde mecdühü ve mahall-i sâ'ireden ihrâcına me'mûr ocağ-ı 'âmire kol çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan fahrü'l-akrân [boşluk] çavuş ağalar zîde kadrühüm inhâ olunur ki bu sene-i mübâreke de ordu-yı hümâyuna me'mûriyetlerinizi hâvî bundan akdem def'atle taraflarınıza sûret-i evâmir-i celîli's-şân buyuruldularınız müte'addid ve mübâşirler ile irsâl ve hâzır ve âmâde olmalarınız te'kîd-i 'ale't-te'kîd olunmuş idi ve bundan akdemce tuğlarımız dahi ihrâc olunmağla bi-'avnihi sübhânihi ve te'âlâ işbu sene-i mübâreke-i cedîd gurre-i Muharrem'de mütevekkilen 'alellâhi te'âlâ Diyarbekir'den 'asâkir-i ferâvân ile 'azîmet ve her birlerinizin kazâlarınıza vürûd ideceğimiz mütehakkık olub bu def'a

dahi şeref-rîz vürûd iden ekîd ve şedîdi hâvî bir kıt'a emr-i celîlî's-şânın mûmzâ sureti ihrâc ve mûcebince bir kıt'a buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve [boşluk] ve çukadârimız El-hâc İsmail Ağa ile irsâl kılındı inşâllahü te'âlâ kazâlarınıza vâsıl ve müfâhim ve müzâyâsında ıttılâ'larınız hâsıl olduk da bundan sonra tevakkuf ve ruhsata vechen mine'l-vücûh cevâz gösterülmeyüb me'mûr olanlardan ferd-i vâhid girüyü kalmayub savb-ı maksûde 'azîmete müsâra'at iyleyesiz ve eğerce hilâfına hareket ile ba'zı sefere me'mûrlar girüye kalmak lâzım gelür ise bi-'inâyetillâhi te'âlâ kendümüz

Hüküm No 67'nin devamı

ol-havâîlilere vürudumuzda emr-i 'âlîde zikr olunan va'idât ile 'ilmullâhi te'âlâ elbet ve elbet mücâzât olacaklarınızı muhakkak bilüb selâmet hâlleriniz sizlere lâzım ise müfâhim emr-i 'âlîden hissemend olub hemân bilâ-te'hîr savb-ı maksûde 'azîmet idesiz ma'âzallâhü te'âlâ mugâyiri hareketiniz zühûr ider ise 'özü ve cevâbınız bir dürlü sem'-i kabule karîn olmayub vech-i meşrûh üzre te'dîbât-ı meşrû'alarınız 'alâ-eyyi-hâl icrâ olunacağını muhakkak bilüb ve sizler ki mübâşir-i ser-turnâ-yı ağa ve çavuşân mûmâ-ileyhimsiz sevk ve ihrâcına me'mûr olduğunuz 'asâkir-i nusret-i mü'esser-i muvahhidîni ta'cîl 'ale't-ta'cîl evlerinden ihrâc itmeğe ziyâde ihtimâm iyleyesiz ma'âzallâhü te'âlâ bundan sonra te'hîr ve meks ve ârâme ruhsatınız mesmû' olunur ise dirlikleriniz üzerlerinizden ref' olması ile kanâ'at olunmayub 'alâ-eyyi-hâl her birileriniz eşedd-i 'ukûbâta giriftâr olacaklarınızı bilüb ona göre mûceb-i emr-i 'âlî mefhum buyuruldu ile 'amel ve hareket ve hilâfından ziyâde tevakkî ve 'avk ve te'hîr ve tesâmüh ve taksirden gâyetü'l-gâyet tehâşî ve mücânebet iyleyesüz deyü. Fî 23 Z sene 1187.

Bu siyâkda ser-turnalı Es-seyyid Hasan Ağa'nın dahi mektubu vardır.

Hüküm No: 68	Târihi: Ramazanü'l-mübârek 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Ordu-yı hümayûna asker sevk
Belge özeti: Ayntab ve civarında bulunan hacı bektaş dilaverlerinin Diyarbekir Valisi Mustafa Paşa'nın maiyetiyle beraber ordu-yı hümayûna sevk ve vüsûlü husûsunda	

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân mukaddemâ ocakdan mübâşir ta'yîn olunan [boşluk] zîde mecdühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân 'Ayıntab'da sâkin ağvât ve 'alemderân ve müte'ayyinân ocak ve bi'l-cümle Hâcî Bektaş göçekleri zîde kadrühüm tevkî' refî' hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki el-hâletü hazîhi nevrûz-ı firûzun hulûlu ve düşman-ı dînin hareketi vaktleri takarrüb idüb vaktinde müsâ'ade kalmamağla 'umûmen sefer-i hümâyûnuma müretteb ve me'mûr olan 'asâkirin serî'an ve 'acilen ordu-yı hümâyûnuma varub vakt-i mezbûrda sâye-i livâ-ı şerîf sa'âdet-redîfde isbât-ı vücûd iylemeleri akdem umûr-ı dîniyyeden olmağla siz ki ocağ-ı 'âmiremin 'atîk ağa ve 'alemdârân ve müte'ayyinân gayret-keşânî mûmâ-ileyhim siz mukaddem ve mu'ahhar-ı sudur iden evâmir-i şerîfem müceblerince nefsi-i Ayıntab ve etrâf ve inhasının bi'l-cümle Hâcî Bektâş göçekleri dilâverlerini ma'iyetinize istishâb ve bir nefes akdem ordu-yı hümâyûnuma vüsûl ve nevrûzda isbât-ı vücûd iylemeğe mezîd-i sür'at ve şitâb iylemeniz için te'kîd ve isti'câlen tekrar işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr [boşluk] ile irsâl olunmuşdur imdi düşmandan ahz-ı intikâm olunmak ve sizin me'mûriyetiniz vechiyle nevrûzda ordu-yı hümâyûnumda isbât-ı vücûd iylemeniz matlûb-ı dâvirânem olduğu ma'lûmunuz oldukda fimâ-ba'd tevakkuf ve ârâm itmeksizin nefsi-i Ayıntab ve etraf ve enhâsında olan bi'l-cümle gayret-keşân ocak ve Hâcî Bektaş dilâverlerini ma'iyetinize alub Diyarbekir vâlîsi ve sevk-i asâkire me'mûr düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham nizâmü'l-'âlem vezirim Mustafa Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehünün evâmir-i şerîfem müceblerince tarafınıza buyurulduları vârid olduğu sâ'at derhâl hareket ve ma'iyetiyle ta'cîl 'ale't-ta'cîl ordu-yı hümâyûnuma vüsûl ve vakt-ı merkûmda isbât-ı vücûd iylemeğe mezîd-i dikkat ve ihtimâm iyleyesiz şöyle ki bu def'a dahi tekrar emr-i şerîfimle tenbîh ve te'kîd olunmuşken mikdâr-ı zerre tekâsül ve betâ'etiniz zühûru sem'-i hümâyûnuma lâhık olmak lâzım gelür ise 'özü ve cevâb vechile karîn-i kabûl olmayub hâl ve şânınıza göre mazhar-ı eşedd-i 'ıkâb olacağınız muhakkaktır ona göre hareket ve me'mûr olduğunuz vechile vakt mezbûrda mukâbele-i i'dâda mevcûd bulunmağa müsâra'at ve zinhâr te'hîr ve tevakkufdan

Hüküm No 68'in devamı

Be-gâyet tevakkî ve mübâ'adet ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin ocaklu-yı mûmâ-ileyhimin serî'an ihrâc ve dikkat-ı mezbûrede ordu-yı hümâyûnuma îsâllerine ednâ tekâsülün vükû'uyla 'asâkir-i merkûme nevrûzda ordu-yı zafer-i cuyûmda mevcûd

bulunmamak lâzım gelir ise senin için selâmet-i hâl ba‘îd-i ‘ani’l-ihimâl olduğunu gereği gibi mülâhaza birle icrâ-yı me’mûriyet ve mübâşeretine dâmen-i dermeyân gayret ve mikdâr-ı zerre tekâsülün hasebiyle gazab-ı şâhânem mazhariyetden be-gâyet hazz ve mücânebet iylemek bâbında fermân-ı ‘âlî-şânım sâdır olmuştur buyurdum ki [boşluk] vüsûl bulduk da bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr iden fermân vâcibü’l-ittibâ‘ ve lâzımü’l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ‘at makrûnuyla ‘âmil olub hilâfından tevakkî ve mübâ‘adet iyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fî evâhir-i Zî’l-ka‘deti’ş-şerife sene seb‘un ve semânîn ve mi’e ve elf.

Bi-makâm-ı Kostantiye el-mahrûse

Bu siyâkda kâ’immakâm sâdr-ı a‘zamı mektûb-ı ‘âlîleri dahi vardır.

Hüküm No: 69	Târihi: Zî’l-ka‘de sene 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Asker temini
Belge Özeti: Tayin olunan mübaşire verilen görevde gaza ve cihad için düzenlenecek sefere Anteb ve çevresinden ordu-yı hümâyûn için asker tedârîki hakkında fermân.	

Kıdvetü’l-emâcid ve’l-a‘yân mukaddemâ ocakdan mübâşir ta‘yîn olunan [boşluk] zîde mecdühü mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân Ayıntab’da sâkin ağvât ve ‘alemderân ve müte‘ayyinân ocak ve bi’l-cümle Hacı Bektaş göçekleri zîde kadrühüm tevkî‘ refî‘ hümâyûn vâsıl olucak ma‘lûm ola ki bi-irâde-i hazret-i melik-i mennân-ı bu avâne de karındaşım hüdâvendigâr-ı sâbık Sultan Mustafa Han ‘âzim-i dâr-ı cinân olub nevbet tasarruf-ı hilâfet ve saltanat bi’l-irs ve’l-istihâl cenâb-ı hilâfet me‘âbıma intikâl iylediğine binâ’en evvelen mefhar-ı enbiyâ Hazret-i Muhammedü’l-Mustafa ‘aleyhi ezgiyi’t-tahıyyâtın sarây-ı behşet-i asâ-yı hümâyûnumda hırka-ı şerîf-i sa‘âdet-i redîfleri mahfûz olan oda-ı mu‘ataraya dühûl ve a‘dâ-yı dînin kahr ve i‘dâmı ve eyâdî-i menhûselerine giriftâr olan mecmû‘-ı beledân ve kılâ‘ ve bekâ‘ın istihlâsıyla düşman-ı mesfûrdan ahz-ı sâr ve intikâm olunmamasını rûh-ı pür-fütûh münevverlerinden tevessül birle cenâb-ı hazret-i

müsehhelü'l-umûr tenezzüh-i zâte 'ane'n-naks ve'l-kusûrun dergâh-ı icâbet penâh-ı kübreyâsına def'-i eyâdî-i tazarru' ve ricâ ve niyâzdan sonra ittifâk vüzerâ-yı 'ızâm ve icmâ'-ı 'ulemâ-ı fihâm ve inkıyâd-ı hâs ve 'âmm ile işbu bin yüz seksen yedi senesi Zî'l-ka'deti's-şerîfesinin sekizinci mübârek yevm-i Cum'a'da taht-ı 'âlî-baht-ı Osmanî üzre cülûs-ı meymenet me'nûs-ı şâhânem vâki' olmağla siz ki ocağ-ı 'âmiremin ağvât ve 'alemderân ve müte'ayyinân gayret-keşân mûmâ-ileyhimsiz karındaşım merhûm müşârün-ileyh zamanında me'mûr olduğunuz vechile dîn ve ocak gayretini ele ağılub var kuvveti bazuya götürüb nefis-i Ayıntab ve etrâf ve enhâsının bi'l-cümle Hâcî Bektâş göçekleri dilâverlerini ma'iyetinize istishâb ve mübâşir mûmâ-ileyh ma'iyetiyle bir nefis-i akdem ordu-yı hümâyûnumda bulunub dîn yolunda gazâ ve cihâda kıyâm ve düşman-ı dînden ahz-ı intikâm iylemek üzre hareket ve cihâd-ı 'âle'l-küffâra sarf-ı vüs' ve iktidâr iylemeniz fermânım olmağın me'mûriyetinizi tecdîden ve isti'câlen ve ikDâmen hâssaten işbu emr-i şerîfim isdâr [boşluk] ile irsâl olunmuşdur imdi düşmandan ahz-ı intikâm ahass-ı mü'eddeb-i şâhânem ve bu merâmın faziletli asker-i me'mûrenin bir sâ'at evvel ordu-yı hümâyûnumda mevcûd bulunmalarına menût idüğü ma'lûmunuz olduk da gayret-i diniye ve ocağı iltizâm ve nefis-i Ayıntab ve etrâf ve inhâsının

Hüküm No 69'un devamı

bi'l-cümle gayret keşân ocak-ı Hâcî Bektâş dilâverlerini istishâb ve mübâşir mûmâ-ileyh ma'rifetleriyle ve Diyarbekir vâlisi ve sevk-i asâkire me'mûr düstûr-ı mükerrem ve müşîr-i müfahham nizâmü'l-'âlem vezirim Mustafa Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehü ma'rifetiyle bir sâ'at akdem ordu-yı hümâyûnumda mevcûd bulunub gazâ ve cihâda kıyâma mezîd-i dikkat ve ihtimâm idüb zinhâr ve zinhâr tereddüd ve muhâlefet ve mikdâr-ı zerre tekâsül ve betâ'etden gâyetü'l-gâye tevakkî ve mübâ'adet ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin mukaddemâ me'mûr olduğun vechile Ayıntab ve etrâf ve inhâ ve kasabât ve kurâsında sâkin bi'l-cümle 'atîk-i ağa ve 'alemdârânı ve müte'ayyinân ocak Hâcî Bektâş göçeklerini mezîd-i ikdâm ve ibrâm iderek mahallerinden ihrâc ve serî'an ve 'âcilen gazâ ve cihâda irişdirmeğe şedd-i nitâk hamîyyet ve sâbika kıyâs ile ikdâm ve ibrâmda kusûr ve rehâvetden mücânebet iylemek bâbında fermân-ı 'âlî-şânım sâdır olmuştur [boşluk] buyurdum ki vüsûl bulduk da bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnla 'âmil olub hilâfından be-

gâyet hazer ve mücânebet iyleyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılasın fî evâsıt-ı Zî’l-ka‘de sene seb‘un ve semânîn ve mi’e ve elf.

Bi-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse.

Vasalenâ fî 7 min muharrem sene 1188.

Hüküm No: 70	Târihi: 7 M sene 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Sefer-i hümayuna asker sevkî
Belge Özeti: Sefer-i hümayuna Ayntab eyaletine isabet eden asker sevkinin temini hususunda.	

Bâ-hatm-i Dervîş Hâcî Mehmed Paşa mîr-i mîrâ Maraş hâlâ

Fahrü’l-‘ulemâ’i’l-ikrâm hâlâ Ayntab müftîsi Faziletlü Efendi vesâ’ir ‘ulemâ efendiler zîdet ‘ulüvvühümâ ve kıdvetü’l-emâcid ve’l-a’yân voyvodası Hasan Efendi ve a’yânından Kamalakzâde Abdurrahman Ağa ve Battal zâde Sadık Ağa vesâ’ir a’yânı ve mîr-alay ve yeniçeri ve ‘umûmen iş erleri bâ-cem‘ihim inhâ olunur ki bu helâlde sâ’ik ‘asâkir-i Anadolu vezir-i sûtûde 125eşrif ve müşîr-i me‘âlî-i mûr devletlü ‘inâyetlü Hâfız Mustafa Paşa Efendimiz hazretlerinin taraf-ı bâhri’ş-şereflerinden tahrîrât-ı seniyyeleri vürûd ve hülâsa-ı 125eşrif-ı celîlesinde hasebü’l-me’mûre dâhil havza-ı hükûmetimiz olan Ayıntab Eyâleti ocaklu dilâverleri müte‘addid 125eşri-ı şerîfe ile me’mûr oldukları sefer-i hümayûn 125eşrif-makrûna bir kadem akdem sevk ve tesyîli husûsuna te’kîd ve betâ’et ve tesâmuh olduğu sûretde taraf-ı devletlerine ifâde olunub bi’n-nefs 125eşrif ve asâkir-i mezkûrenin ihrâcî husûsuna himem-i velâ-i nühümleri münzamm olup tesyer ve tesbîl ve bâ’is

Hüküm No 70’in devamı

tesâmüh olanlar her kimler işe istîsâl ve 125azmun olunmasını tasarruh buyurmalarıyla binâ’en ‘aleyh divân-ı Maraş’dan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuşdur bi-mennihi te’âlâ vüsûlünde ocak ihtiyârları ve serdengeçdi ağaları ve rû’esâ ve sipâhî mahzarlarında feth ve kırâ’at ve işbu

buyuruldumuz vüsûlünde üç gün sonra bilâ tevakkuf ihrâc ve savb-ı me'mûra tesyîre sa'y ve dikkat ve ma'âzallâh te'âlâ bu def'a dahi bâzda 'akde-i te'hîr olmak gelür ise müşârün-ileyh efendimiz hazretlerinin tahrîrât-ı sâmiyleri üzre tarafımızdan tahrîr ve bu cülûbenet seccâde-i nişîn şerî'at-ı gazâ faziletlü efendi hazretleri tarafından vukû'î üzre i'lâm olunub aher güne mu'âmeleye mübâşeret ve şürû' olunacağı 126azmun ve sermû betâ'et ve rehâvete cevâz gösterilmeyüb infâzı ferîza-ı zimmet-i vüzerâ-ı 'ızâm ve ümerâ-ı kirâm ve belki vâcibe-i 'uhde-i 'âmme-i enâm olan hatvet-i cezîlenin infâzı ve 'asâkir-i mezkûre-i me'mûrenin ihrâcında bezl-i cell-i himmet ve sarf-ı külli-i miknet ve 126azmun buyuruldumuzla 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet iyleyesiz deyü fî 7 M sene 1188.

Hüküm No: 71	Târihi: 25 Zilkade 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Zehayir temini
Belge özeti: Ayntab'de bulunan seferiyelerin toplanıp sevk edilmesi için Enderun ağalarından El-hâc Ahmed Ağa'nın tayin olunmuş ve beş günlük ecnâs-ı zehayirinin tedariki husûsunda	

Bâ-hatm Hâfız El-hâc Mustafa Paşa Vâlî Diyarbekir ve sürücü asâkir hâlâ

Hâlâ Ayıntab'da mesned-nişîn garrâ faziletlü efendi hazretleri ve me'zûn bi'l-iftâ vesâ'ir 'ulemâ zevî'l-ihtrâm izzetlü efendiler ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası ağa ve alay beğisi ve yeniçeri serdârı ağalar ve battâl ağazâde Mehmed Sadık Ağa ve ağayân-ı serdengeçdiyân ve 'alemderân vesâ'ir a'yân-ı memleket ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki işbu sene-i mübâreke bâlâsı hatt-ı hümayûn şevket-makrûn ile müzeyyen şeref-rîz sudûr iden evâmir-i 'aliyye mücebberince bi-'inâyetillâhi te'âlâ bi'l-cümle Anadolu'da vâki' eyâlât ve elviyelerden sefer-i nusret-karîne me'mûr 'asâkir-i muvahiddînin sevk ve tesyîrlerine me'mûriyetimiz olmakdan nâşî ol-havâlilerde bâ-fermân-ı 'âlî ordu-yı hümayûna me'mûr kılınan cünûd-ı zafer-i mev'ûdun sevk ve tesyîrleriçün râh-ı râstımız olan 'Ayıntab'dan güzâr olunmak ve muzâmîn-i evâmir-i 'aliyye yemîn ve yesâr olan 'asâkir-i me'mûrînin güzâr ve 'akeblerini alıncıya dek 'Ayıntab'da meks ve arâmımız muktezâ ve lâzime-i hâlden olduğuna binâ'en dâ'iremiz halkına ber-müceb defter-i beher yevm iktizâ iden beş günlük ecnâs-ı zehâyiri tedârik ve tehiyye iylemeniz bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve

ısdâr ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Enderun ağalarımızdan El-hâc Ahmed Ağa zîde kadrühü zahîreci ta'yîn ve ırsâl kılındığı inşâllâhü te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre dâ'iremiz halkına beher yevm ber-mûceb defter iktizâ iden beş günlük ecnâs-ı zehâyiri müheyyâ ve amâde iyleyesiz ma'âzallâhü te'âlâ sermû tekâsül ve taksîrâtınız sebîle zarûret-i askerimize bâ'is olur hâlât vukû'unda ziyâde mübâ'adet ve mûceb buyuruldu ile 'amel ve hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâyet tehâşî ve mücânebet iyleyesiz deyü yazılmışdır. Fî 25 Z sene 1187.

Hüküm No: 71	Târihi: 25 Zilkade 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Zehayir temini
Belge özeti: Ayntab'da bulunan seferiyelerin toplanıp sevk edilmesi için Enderun ağalarından El-hâc Ahmed Ağa'nın tayin olunmuş ve beş günlük ecnâs-ı zehayiri gösterir tablo	

Bi-tevfikillâhi te'âlâ dâ'ire-i hazret-i velîyi'n-ni'amı yevmiye iktizâ iden ecnâs-ı zehâyirin defteridir. 5000 harc yevmiye yalnız beş bin harcdır

Nân-ı 'azîz 2500 kıyye	Lahm-ı ganem 1250 kıyye	Pirinç 1250 kıyye	Revgan-ı sâde 312,5 kıyye
Asel 15 kıyye	Şeker 5 kıyye	Soğan 100 kıyye	Tuz 25 kıyye
Nohud 25 kıyye	Dakîk-i hâs 25 kıyye	Nışasta 5 kıyye	Süd 20 kıyye
Yoğurt 20 kıyye	Tavuk 20 re's	Yumurta 100 aded	Kuzu 5 re's
Çir 15 kıyye	Sirke 5 kıyye	Sumak 3 kıyye	Büber 1 kıyye
Şem'-i asel 5 kıyye	Şem'-i revgan 25 kıyye	Kahve 6 kıyye	Badem 2 kıyye
Keşniş 2 kıyye	Katran 40 kıyye	Sebze mikdâr kifâye	Hatab mikdâr-ı kifâye
Saman mikdâr-ı kifâye	Develere ma'bûk yem 400 guruş	Şa'îr ... 5000 guruş	Vehc-i meşrûh üzre

Devletlü 'inâyetlü velîyi'n-ni'am efendimiz hazretlerinin dâ'ire-i 'âlîlerinde mevcûd-ı enderûn ve bîrûn-ı ittibâ'ı kullarıçün iktizâ iden ecnâs-ı zehâyiri merhameten ba'de't-tenzîl yevmiye beşer bin harc ile iktifâ olunmağla buyuruldu-ı 'aliyyelerinde zikr ve beyân buyurulduğu vech üzre yevmiye ol-mikdâr zehâyiri ma'rifet-i şer'le ve cümle ma'rifeti ve ta'yîn olunan zahîreci ma'rifetleriyle cem' ve tedârik ve hâzır ve âmâde olunması matlûbumdur fî 25 Z sene 1187.

Hüküm No: 72	Târihi: 1188
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Asker sevki
Belge özeti: Moskov keferesine yapılacak olan gaza için ordu-yı hümayuna asker sevki hususunda ferman	

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân mukaddemâ ocakdan mübâşir ta'yîn olunan [boşluk] zîde mecdühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Ayntab'da sâkin dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı ağvât ve 'alemdârânı ve müte'ayyinân ocak ve bi'l-cümle Hâcî Bektaş göçekleri zîde kadrühüm tevkî' refî' hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki fî'l-asl devlet-i 'aliyye-i ebed-i müddetim dîn-i mübînin hâris ve nûkhebâtı ve sünnet-i seniyye-i seyyidi'l-mürselîn tervîc-i sâz bî-imtinânı olmakdan nâşî birkaç seneden berü Moskovlu keferesiyle vükû' bulan cenk ve cevâlât bi-takdîrillâhi'l-meliki'l-müte'âl ayâdî-i menhûsalarına giriftâr olan beledân ve kılâ' istihlâs ve düşman-ı mesfûrun gereği gibi ahz-ı intikâm ile zamîr-i mâye-i fitrat-ı pâkîze tînet-i mülûkânemde merkûz ve mermûz olan salâbet-i diniye-i muktezâsı icrâyâ ikdâm ve tahsîli rızâ-yı hazret-i mevlâ ve tekmîl-i nâmûs-ı cenâb-ı resûl-ı muhabbeti için tedârikât-ı külliye-i seferiye ve tertîb-i cünûd-ı zafr ve fevde min külli'l-vücûh ihtimâm-ı tâm mülûkânem masrûf ve 'inân-ı eşheb-i himmet vâlâ nihmet-i şâhânem semt-i gazâyâ ma'tûf olub bu merâm-ı hayr-ı encâm tâcdârânemin husûlû mecmû'-ı asâkir-i mürettebenin ve kâffe-i darb ve harbe kâdir mü'mînin müsâre'aten ordu-yı nusret-cûyuma vüsûl ve lühûklarına menût ve mevkûf olmağla siz ki ocağ-ı âmiremin 'atîk ağa ve 'alemderân ve müte'ayyinân gayr-i Bekteşânî mûmâ-ileyhimsiz

Hüküm No 72'nin devamı

Mukaddem ve mu'ahhar sudûr iden evâmîr-i şerîfem mücebberince me'mûr olduğunuz vech ile şimdiye dek hareket itmemiş iseniz vakt be-gâyet sizin olmağla bundan böyle zinhâr ve zinhâr bir mahallde meks ve ârâm itmeksizin nefis-i Ayıntab ve etrâf inhâsının bi'l-cümle Hacı Bektaş göçekleri dilâverlerini ma'iyetinize alub müsâra'aten gazâyâ irişmekde dâmen-i der-meyân gayret iylemeniz için ikdâmen ve ta'cîlen tekrar işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuşdur imdi zimâm-ı tûsen-i himem-i hadd-i yevânem semt-i gazâyâ ma'tûf olduğu ve sizin ber-vech-i me'mûriyet-i nevrûzda ordu-yı hümayûnumda bulunmanız bundan böyle te'eyyûr ve tevakkuf itmeksizin hareket ve gayretinize mütevakıf idüğü ve bu bâbda ednâ betâ'ete cesâret ma'âzallahü te'âlâ bâ'is-i dâğ-ı nedâmet olacağı ma'lûmunuz oldukda vech-i meşrûh üzre nefis-i Ayıntab ve etrâf-ı inhâsında olan gayret-keşân ocak ve Hacı Bektaş dilâverlerini ma'iyetinize alub hâlâ Diyarbekir vâlîsi ve sevk-i asâkire me'mûr düstûr-ı mûkerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezirim Mustafa Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehü ma'iyetiyle bir an akdem gazâyâ irişmeğe kemâl-i şitâb ve sür'at ve bundan sonra sermû tekâsül ile mücâzâtınız icrâ kılınmakdan kendünüzü sıyânet ve sen ki mübâşir mûmâ-ileyhsiz ocaklu-yı mûmâ-ileyhin serî'an ihrâc ve vakt-i mezbûrda ordu-yı hümayûnuma îsâllerinde ednâ-ı tekâsülün vukû'u sem'-i şâhânemde vâsıl olmak lâzım gelür ise sâ'ire-i ibret kılıncağın muhakkak olduğu gereği gibi mülâhaza birle 'alâ-eyyi-vechgân icrâ-yı mübaşeretine kemâl-i ikdâm ve gayret iylemek bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki [boşluk] vüsûl bulduk da bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibi'-ittibâ' ve lâzîmü'l-imtisâlimin mazmû' itâ'at makrûnuyla 'amel ve hareket iyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâ'il-i Zi'l-hicce sene seb'un ve semânîn ve mi'e ve elf. Be-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse.

Bu siyâkda kâ'immakâm sadr-ı 'âlî mektub-ı şerîfi vardır

Vasalenâ fî 16 min Muharremi'l-harâm sene 1188.

Hüküm No: 73	Târihi: Zilkade 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Cülûs-ı hümayûn
Belge özeti: Sultan Mustafa Han'ın cülûs-ı hümayûnun dağıtılması hakkında Maraş ve civarına ilan edilmesi hakkında fermân.	

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ve ma'âdinü'l-fezâ'il ve'l-keâm Maraş Eyâletinde vâki' kuzât ve nüvvâb zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Maraş mütesellimi zîde mecdühü tevkî' refî' hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki sâyika-ı hikmet-i celîle-i melik-i hallâk ve irâde-i ezeliyye-i mâlikü'l-mülk ale'l-ıtlâk te'âlâ şânehü ve te'âlâ ihsânehü aktâr-ı meşârik ve meğârib-i afâkda envâr-ı millet-i Muhammediye ve disâr-ı sa'âdet-i sermediyyeyi işrâk ve 130azmun-i âlem-i efrûz-ı dîn-i İslâm ve lema'î mâhce-i tûğ pür-fürûğ sünnet-i seyyidi'l-enâm 'aleyhi efdalü's-salât ve's-selâm 'âlemkîr ve zıyâ-ı şer'-i şerîf-i Ahmedî besît-i zemîni müstenîr ve hısn-ı 130azmu-i dîn-i mübîni ile'l-inkırâzi's-şühûr ve's-sinînmüstekarr ve bu ayîn-i hidâyet rehini ile's-...i's-semevât ve'l-arazîn müstemir kılmağa ta'alluk itmekle muhâfaza-ı beyzâ-ı islâm ve mu'âhede-i 'uhde-i ihkâm-ı ahkâm için bir pâdişâh-ı islâm penâh-ı karîn 'avn-ı rahmânî ve her devr-i hidâyet devrânda 'âlîşân-ı 130azmu savn-ı subhânî ile sâye-i devlet-i peyrâyesi mâye-i emn ve amân ve ârâmgâh-ı ehl-i îmân olduğu bî-rayb ve kümândır lihazâ [boşluk] bu âvânede hüdâvendigâr-ı sâbık karındaşım Sultan Mustafa Han 'âzim-i gülşen-saray-ı cinân ve nûr-ı isti'dâd-ı ezeli cebîn-i hümayûn-ı mülûkânemde sâtı' ve dirahşân olmağla nöbet tasarruf-ı saltanat ve cihândârı bi'l-irs ve'l-istihâl cenâb-ı hilâfet-mâyeme intikâl ve emr-i vâcibi't-tebcîl-i übhet ve iclâlîm nazm-ı kerîm innâ ce'alnâke halîfeten fi'l-arzı zîb-i zîneti ile müzeyyen ve tâc-ı pür-ibtihâc-ı devlet ve ikbâl-i meymenet iştîmâlîm fâhküm beyne'n-nâs 'unvânıyla ma'nûn olub ittifâk-ı ârâ-yı vüzerâ-yı 'ızâm ve icmâ'-ı 'ulemâ-ı kirâm ve inkıyâd-ı cümle-i hâss ve 'âmm ile sene seb'un ve semânîn ve mi'e ve elf Şehr-i Zî'l-ka'deti's-şerîfesinin sekizinci mübârek-i yevm Cum'a'da serîr-i şevket-masîr cihân-bânîye bi'y-yümn ve's-sa'âde iclâs ve libâs-ı kerâmet iktibâs ve ce'alnaküm halâ'ife fi'l-arz kâmet vâlâ nihmet hüsrevânem ilbâs olunub hubbe ve sikke nâm-ı sâmi-i hümayûnumla müste'id olmağın bu mevhîbe-i 'uzmâ ve 'atiyye-i küberâ-yı rabbaniyyenin cemî' mazmun-ı mahrûsemde ve husûsan eyâlet-i merkûmede i'lân-ı işâ'atını ve taklîd-i kazâ ve hükmûmeti müş'ir emr-i şerîf-i

meserret-redîfim ısdâr ve dergâh-ı mu‘allâm kapucu başlarından iftîhârü’l-emâcid ve’l-ekârim Mir Abdi dâme ikbâlühü ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde taht-ı ‘âlî baht-ı Osmanî üzre cülûs-ı meymenet vâki‘ olduğunu mehâkim-i sicillâtına ba‘de’l-kayd gerek sükkân-ı eyâlet-i mezbûre ve gerek sâ’ir sekene-i kazâ ve kurâ ve enhâya birer sureti ile i‘lân ve işâ‘at ve kılâ‘ ve kulelerden toplar atdırub şâd-ı mâfi ve meserret ile devâm-ı ‘ömr ü devlet ve akvâm fer ve şevketim ve makhûriyet-i ‘adüvvü bed-tı‘net ve mansûriyet-i asâkir-i hamîyyet mezâhirim ed’iyye-i hayriyesine müdâvemet ve fimâ-ba’d mebgûz-ı cenâb-ı hazret-i rabb-i ‘izzet ve mugâyir-i rızâ-yı padişâhânem olan mezâlim ve ta‘addiyâtdan mübâ‘adet ve her hâlde ahâlî-i fukarâ ve ra‘iyyet himâye ve sıyânet olunmak bâbında fermân-ı ‘âlî-şânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vüsûl bulduk da bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudur olan fermân-ı vâcibü’l-ittibâ‘ ve lâzımü’l-ımtisâlimin 131azmun-ı itâ‘at makrûnuyla ‘amel ve hareket iyleyesiz şöyle bölesiz ‘alemet şerîfe i‘timâd kılâsız tahrîren fî evâ’il-i Zî’l-ka‘de sene seb‘un ve semânîn ve mi’e ve elf.

Be-makâm-ı İslambol el-mahrûse

Vasalenâ fî 23 Muharremi’l-harâm sene 1188.

Hüküm No: 74	Târihi: 18 Muharrem 1188
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Cülûs-ı hümâyûn
Belge özeti: Sultan Mustafa Han’ın cülûs-ı hümâyûnun dağıtılması hakkında Ayntab ve civarına ilan edilmesi için yazılan fermandır	

Bâ-hatm-i Dervîş El-hâc Mehmed Paşa Mîr-i mîrân Maraş hâlâ

Şerî‘at-i şî‘ar Ayntab nâ’ibi fazîletlü efendi zîde fazlühü ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân voyvodası Hasan Efendi ve ‘umûmen a‘yân ve zâbitân ve iş erleri zîdet kadrühüm inhâ olunur ki bu âvânede bi-irâdetullâhi te‘âlâ Hüdâvendigâr-ı sâbık Sultan Mustafa Han ‘aleyhi’r-rahmeti ve’l-gufrân ‘âzim-i gülşen-saray cinân ve nevîn-i saltanat ve cihândârı bi’l-irs ve’l-istibhâl şevketlü kerâmetlü kudretlü veliyü’n-ni‘am ‘âlem-i sultan Abdülhamid Han Efendimiz Hazretleri bi’l-yümn ve’s-sa‘âde taht-ı ‘âlî-baht-ı Osmanî üzre iclâs ve libâs-ı kerâmet iktibâs buyurub ittîfâk

ârâ-yı vüzerâ-yı 'ızâm ve icmâ'-ı 'ulemâ-yı kirâm ve inkıyâ ve cümle-i hâs ve 'âmm ile sene sub'un ve semânîn ve mi'e ve elf şehr-i Zî'l-ka'deti's-şerîfesinin sekizinci mübârek cum'a günü cülûs-ı serîr-i saltanat vâki' olmağla bu mevhîbe-i 'azîmi ve 'atiyye-i küberâ-yı zebbâniyenin cemî' memâlik-i mecrûseye i'lân ve işâ'ını öteden berü de'b-i kadîm ve âmm'e'i 'ibâd cümleten devâm-ı 'ömr ü devlet ve kavâm-ı fer ve şevket ve mefhûriyyet 'adüvvü bed-tıynet ve mensûriyyet-i 'asâkir-i hamîyyet-i mezâhirin ed'iyye-i hayriyesine müdâvemet için gerek sükkân-ı kazâ ve gerek sâ'ir sekene-i kurâlara i'lân ve münâbirlerde nâm-ı sâmi-i hümâyûnlarıyla du'â-yı hayriyeye iştigâl olunmak bâbında dergâh-ı 'âlî kapucu başlarından necâbetlü Abdi Bey ile eyâlet-i Maraş'a bir kıt'a emr-i şerîf meserret redîf-i 'âlîşân ısdâr ve mazmûn-ı celîlesi cümleye i'lân ve sicil-i mahfuza kayd ve sureti ihrâc mümzayan tarafınıza irsâl olunmağla müceb emr-i âlî dîvân-ı Maraş'dan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuştur inşâllahü te'âlâ vüsûlünde sûret-i emr-i 'âlî ve buyuruldumuzu cümle müvâchelerinde feth ve kırâ'at ve meserret-i şâdumânı birli devâm-ı 'ömr-i devlet-i hazret-i cihândâriye du'â-yı hayr birle müvâzabet ve ahâlî-i fukarâ-yı ra'îyyete himâyet ve ta'diyâtından mübâ'adet ve hazer idüb müceb buyurulduyla 'amel iyleyesiz deyü fî 18 M sene 1188.

Hüküm No: 75	Târihi: Zilkade 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Cülûs-ı hümâyûn
Belge özeti: Maraş ve civarında bulunan askerlerin Moskov seferinde gaza ve cihad için sevk edilmesi husûsunda	

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâ'il ve'l-keâm Maraş Sancağında vâki' kazâların kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Osman zîde mecdühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyerleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân ve zâbitân-ı vesâ'ir iş erleri zîde kadrühüm tevkî' refî' hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki i'dâ-yı dîn-i devlet ve husemâ-ı melik ve millet olan Moskov keferesinden bu sene-i mübârekede bi-takdîrillâhi te'âlâ gereği gibi ahz ve intikâm olunmakdan nâşî 'avn-i 'inâyet hazret-i meliki'l-müte'âl ve hazret-i tevfik-i

ni‘ami’r-refik cenâb-ı vâhibi’l-amâl ile sene-i âtiyye-i meymenet iştîmâlde sabıkından ziyâde tedârikât kuvviye ile mütevekkilen ‘alellâhi’l-vâhidi’l-kahhâr her taraftan üzerine hücum ve kahr-ı tedmîr-i istîsâllerile levs-i vücûd habâset âlâdî memâlik-i islâmiyyeden külliyyen ref‘ ve şîmdiye dek yed-i istîlâyâ giriftâr olan mülk-i mahrûsemin istirdâd ve istihlâs-ı niyyet hâlisasına teşebbüs rütbe-i vücûbdan olmakdan nâşî evvel huçeste-i disârda zîr-i nusreti’n-nüvâ hazret-i fahrü’l-verâ-ı aliyye efdalü’t-tahıyyâ sâyesinde sadr-ı a‘zam ve serdârı ekremim ve bi’l-cümle ocaklum ile etrâf-ı eknâfda ihtîşâr idicek ‘asâkir-i kesîreden mâ‘adâ ittifâk-ı arâyla

Hüküm No 75’in devamı

lede’l-müzâkeret ve’l-istîşâr üç koldan başka başka tedârikât-ı kuvviye ile mükemmel ser-‘asker kavîyi’l-iktidâr ve asâkir-i encüm-i şî‘âr-ı tertîb olunmağla binâ’en ‘aleyh ordu-yı hümâyûnumda ve ser-askerler ordularında vesâ’ir mahallerde zâd-ı zahire ve mühimmât-ı seferiye tahmil ve nakli hizmetinde istihdâm olunmak için yüke girdikleri günden hizmetde olduklarıncâ ber-vech-i mu’tâd ücretleri sârbânbaşı yedinden verilmek üzere nevrûz-ı fîrûzdan mukaddemce mevcûd bulunmaları şartıyla Maraş Sancâğından seksen sekiz senesine mahsûb olmak sâbıkları misüllü dört yüz mehâr-ı mükârî develeri ihrâcı tertîb ve fermânım olmağın işbu emr-i şerîf-i ‘âlî-şânım ısdâr ve mevkûfâtıdan mûmzâ sûret defteri ihrâc ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde sen ki kuzât ve nüvvâb mûmâ-ileyhim vesâ’irlerisiz keyfiyet hâlî seneyn-i sabıkaya kıyâs olunmayub vech-i meşrûh üzere sene-i atıyye için sancağınızdan tertîb olunan ol-mikdâr mükârî develerinin bir mehârı Noksan olmamak şartıyla beher hâl nevrûzdan mukaddem sahrâ-yı şemnîde mevcûd bulunması ehemm ve elzem olmağla bu bâbda ittifâk-ı a‘yân ve zâbitân ve bi’l-cümle ahâlî ve re‘âyâ-yı sükkân kurâ ve beldân ile dâmen-i gayret ve hamıyyeti der-pîş ‘an-ı sahîhi’l-bâl teşmîr-i sâ‘i ihtimâm iderek vüsûl-i emr-i şerîfde ol-mikdâr develerin mecmû‘u yüke elvirir ve haml-ı sakıyla muhtemel-i gâyet güzîde ve tûvânen ve havat ve çuval ve urgan sâ’ir alât besâtları mükemmel ve cedîd ve ceyyid olmak ve tâ‘ife-i Sarban ile Sârbân başları yerlü ve yurdlu ve kefilli kimesnelerden intihâb ve ta‘yîn olunmak şartıyla tevzî‘ ve der-‘akeb yerlü yerinden tedârik-i vakt zemânıyla yola ihrâc ve bi-eyyi-hâl nevrûzdan mukaddem mahrûse-i Erene’den ve hamûleleriyle semenli sahrâsına îsâl ve irsâli husûsuna mezîd-i takayyüd ve ihtimâm iyleyesiz şöyle ki ma‘âzallahü te‘âlâ sâbıkı misüllü ordu-yı

hümâyûnuma nevrûzda gelmeyüb ve birkaç gün sonra gelmek ... ve tenzîl dâ'iyesi ve mu'âfiyet ve serbestiyyet iddi'âsı ve bedel virilmek behânesi vesâ'ir behâne ile tahrîrât beyhude irsâline cesâretiniz lâzım gelür ise bu sene-i mübârekenin keyfiyeti seneyn-i sabıkaya kıyas olunmadığı cihâtdan ol-makûle te'hîr ve terâhiye sebeb ve 'illet olanlar her kim olur ise olsun nefy ve kûşmâl ve kal'a-bend ile iktifâ olunmayub tertîb-i cezâ'ile mücâzât olunacakların bir hoşça tefekkür ve te'emmül ve lâzım gelenlere gereği gibi ifâde ve tefhim birle 'alâ-eyyi-hâl ol-mikdâr mükârî develerin der-'akeb tevzî' ve mükemmel takımlarıyla ve mu'temed ve kefillü sârbânlar ile bi-eyyi-hâl nevrûzdan mukaddem ordu-yı hümâyûnumda mevcûd bulunmaları şartıyla serî'an ta'ahhüd i'lâmların irsâl ve bir taraftan yerlü yerinden tedârik ve ihrâcı husûsuna bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve hilâfından cümleliz hazer ve mücânebet iyleyesiz sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi me'mûr kılındığın vechile ordu-yı hümâyûnumdan hareket ve doğru livâ-ı mezbûre varub ol-mikdâr develeri ma'rifet-i şer' ve ma'rifetin ve cümle ittifakıyla tevzî' ve ta'ahhüd i'lâmların mu'temed ademin ile ordu-yı hümâyûnuma irsâl sa'y-ı ikâmet ve bir hatve aher mahalle hareket itmeksizin mecmû'unu yerlü yerinden tedârik vaktiyle yola ihrâc ve ma'yyetine istishâb ve nevrûzdan mukaddem ordu-yı hümâyûnuma getürmeğe sür'at-ı şitâb iyleyüb sene-i sabıkaya kıyas ile ol-mikdâr develeri yola ihrâc itmeksizin yalnız ta'ahhüd i'lâmıyla 'advet ve mahall-i âhere 'azîmet ile te'hîr ve tevakkufa bâdî olmak ihtimâlin olursa senin dahi 'ibreten lil-gayr nân-paranı üzerinden ref' ve kendüğü

Hüküm No 75'in devamı

Diyyâr-ı ahire nefy ve hakkından gelinceğini mukarrer bilüb ona göre mütebassırâne hareket ve matlûb olan mezkûrû'l-mikdâr şetrâbı bi-eyyi vechgân nevrûz-ı firûzdan mukaddem hamûleleriyle bi'l-mu'ayyene sahrâ-yı şemnîde mevcûd bulunmağa ikdâm-ı tâm iylemek bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle [boşluk] vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlî's-şân vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla 'âmil olub hilâfiyla vaz' ve hareketden be-gâyet ihtirâz ve ictinâb iyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî 'aşere min Zî'l-ka'de sene seb'un ve semânîn ve mi'e ve elf.

El-makâm-ı İslambol el-mahrûse.

Hüküm No: 76	Târihi: gurre-i Muharrem sene 1188
Belge türü: Pusula	Belge Konusu: Zehayir ve mühimmât temini
Belge özeti: 1188 senesinde Maraş Sancağından Ordu-yı hümâyûna zehayir, mühimmat ve dört yüz devenin nakli hususunda yazılan pusuladır.	

Kazâ-ı Ayıntab Mühâr 1042

İşbu yüz seksen sekiz senesi nevrûz-ı firûzunda ordu-yı hümâyûna zehâyir ve mühimmât-ı sâ'ire nakli için sene-i mezkûre mahsûb olmak üzere Maraş Sancâğından bâ-fermân-ı 'âlî ve savt-ı defter-i mevkûfât matlûb buyurulan dört yüz mühâr mekârî develeri sene-i sâbık ve mu'tâd-ı kadîm üzere cümle ma'nî ve ma'rifet-i şerr'le tevzî' ve taksîm olunduk da Ayıntab Kazâsına yüz dört buçuk mühâr-ı mekârî deve pusulasıdır ki sicil-i mahfûzdan ihrâc olunmuşdur gurre Muharrem sene 1188.

Medîne-i Ayıntab mesned-i ârâ-yı şerî'at garrâ 'izzetlü faziletlü efendi tasarrufları sâhibân-ı 'arzihâlin yedlerinde mevcûd evâmir-i 'aliyye ve hüccet ve fetvâ-yı şerîfe müceblerince karye-i mezkûr Haleb nehri üzerine olduğundan nâşî âsyâblarından kadîmi mu'tâd alına gelen resimden ziyâde nesne mutâlebesiyle rencîde itdirilmeye fi 17 M sene 188.

El-Fakir El-hâc Mehmed ser-divân-ı mütesellîm-i Haleb hâlâ.

Hüküm No: 77	Târihi: Zilkade 1187
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: Değirmenden vergi alınması
Belge özeti: Ayntab topğrağında bulunan değirmenden alınan üç guruşun on guruşa çıkarılması hususunda	

Devletlü ‘Înâyetlü Merhametlü Efendim Sultanım hazretleri sağ olsun ‘arzihâl kulları budur ki Haleb harkı üzerinde ve Ayıntab toprağında vâki’ beş bâb değirman ikişer göz olmak üzre bundan akdem mu’tâd-ı kadîm üzre göz başına üçer guruş su müşîrliği mukâta‘asına viregelmişiken bundan akdem Ayıntab mütesellimî olan Eyyub Ağa bu kullarından göz başına on guruş taleb iyledik de şer‘-i şerîfe da‘vet idüb yedimizde olan senedât-ı ibrâz ve ba‘de’l-mürâfava men‘ ve def‘ olunub ve yedimizde olan hüccet-i şer‘iyye ahz idüb ve’l-hâletü hazîhi yine bu kullarından göz başına on guruş taleb idüb değirmanı ta’tîl ve gadr-ı küllî itmekle ‘arzihâle cesâret olundu mercûdur ki Haleb-i şehbâda defter-i hâkânî mahfûza der-kenâr defteri yedimize kerem ve en‘âm buyurub ol-kadîmî üzre üzerimizde ki ta‘addî ve zulm olunmasun ve rızâmızı iğtinâm ve kuvâyı nâ’il buyurulmak bâbında emr-i fermân devletlü efendimiz hazretlerindir Osman Paşa, Mustafa Paşa.

Hüküm No: 78	Târihi: 19 Muharrem sene 1188
Belge türü: fermân	Belge Konusu: Mukataa dağıtımı
Belge özeti: Haleb’de cerayan iden nehr üzerinde vaki değirmenler ashabından Osman ve Mustafa nam kimesnelere verilen mukataalar hakkında ferman	

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-keâm Ayıntab kâdisı efendi zîde fazlühü tezkere-i dîvân varıcak ma’lûm oldur ki Haleb muhassallığına tâbi‘ su müşîrliği mukâta‘ası aklâmından Haleb’e cereyân iden nehr üzerinde vâki’ değirmanlar ashâbından Osman ve Mustafa nâm kimesneler tarafımıza gelüb yedlerinde olan evâmir-i ‘aliyye ve hüccet-i şerîfe ve fetvâ-yı şerîfi irâ’et ve mukâta‘a mutasarrıfları mu’tâddan ziyâde resm-i tâbi diyorlar deyü takrîr yedlerinde olan evâmir-i ‘aliyye ve hüccet-i şer‘iyye ve fetvâ-yı şerîfe ve buyuruldu mûceblerince mu’tâd-ı kadîmden ez-diyâd aldırmağa ruhsat ve ta‘addür itdirmeyüb mûceb-i tezkere-i dîvân ile ‘âmil olasız fî 19 M sene 188.

Medîne-i Haleb-i el-mahrûse

Muhassıl-ı Haleb hazretlerinin tezkere-i dîvânlarıdır.

Hüküm No: 79	Târihi: 3 Safer sene 1188
Belge türü: Fermân	Belge Konusu: imdâd-ı seferiye toplanması
Belge özeti: Ayntab ve Maraş civarından imdâd-ı seferiye Şam'da bulunan El-hâc Osman Paşa ma'îyyetinde bulunan memurların toplanması hususunda	

Bâ-hatm-i Dervîş El-hâc Mehmed Paşa mîr-i mîrân-ı Maraş hâlâ

Şerî'at-ı şî'âr-ı fazilet-i disâr hâlâ Ayıntab nâ'ibi faziletli efendi zîde fazlühü ve fâhrü'l-'ulemâi'l-kirâm hâlâ ve sâbıkân müftîleri efendiler vesâ'ir 'ulemâ efendiler zîdet 'ulüvvühümâ ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve 'umûmen iş erleri zîdet-i mukâdîrühüm inhâ olunur ki işbu sâl-ı meymenet-i iştîmâlde Şam-ı şerîfde sâye-i enderâz olan ser-'asker-i hamîyyet kester devletli El-hâc Osman Paşa Efendimiz'in ma'îyyet-i müşîrânelerine me'mûriyetimiz hasebiyle tanzîm-i dâ'iremizin takviyyeti zimmında eyâlet-i Maraş'dan tarafımıza bâ-emr-i âlî tahsîs buyurulan imdâd-ı seferiye bu tarafdán cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tevzî' olunduğu vech üzre kîbel-i şer'den ihrâc olunan mûmzâ pusula mücebince kazâ-ı Ayıntab'a musîb olan imdâd-ı seferiye tarafınızda tevzî' ve taksîm ve bir an akdem tarafımıza edâ ve teslîme ihtimâm ve dikkat iylemeniz içün dîvân-ı Maraş'dan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve bîrûn ağalarımızdan Ahmed Efendi mübâşeretîyle ırsâl olunmuşdur inşallâhü te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre mevâdî mezkûr umûr-ı müsta'acceleden olmakdan kat'-ı nazar savb-ı me'mûra teveccühümüz dahi mütekayyın olmağla bilâ mühlin seferiye-i mezkûrun bir sa'ât akdem tarafımıza teslîme ihtimâm ve dikkat ve müceb tesâmüh ve fûtûr olacak hâlâtdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet idüb müceb buyurulduyla 'amel iyleyesiz deyü yazılmışdır fî 3 S sene 1188.

Hüküm No: 80	Târihi: 10 Zilkade sene 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: İmam Tayini
Belge özeti: Ayntab'da bulunan Ali Tüccar Câmîi imamı Es-seyyid Mehmed veled-i Hasan'ın yerine Es-seyyid Musa'nın atanmasına dair berat	

Nişân-ı şerîf-i 'âlî-şân

Ayıntab'da vâki' Ali Tüccâr Câmi'i-i şerîfi vakfindan almak üzere yevmî bir buçuk akçe vazîfe ile nasb imâmına mutasarrıf olan diğer Es-seyyid Mehmed veled-i Hasan rikâb-ı hümayûnuma 'arzihâl idüb mutasarrıf olduğu imâmetini kendi hüsn-i rızasıyla işbu râfi' tevkî' refi'ü's-şân-ı hâkânî Es-seyyid Musa Kelim zîde salâhüye ferâgat ve kasr-ı yed itmeğin kasr-ı yedinden tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd-i 'inâyet-i pâdişâhânem zühûra getürüb bin yüz seksen yedi senesi Şevval'ının yirmi yedinci günü târihiyle müverrih verilen rû'us-ı hümayûnum mücebince bu berât-ı hümayûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Es-seyyid Musa Kelim zîde salâhuhü varub kasr-i yed iden merkûm yerine câmi'i-i şerîfde nısf imâm olub edâ-yı hizmet iylediğinden sonra ta'yîn olunan yevmî bir buçuk akçe vazîfesin evkâf-ı mezbûr mahsûlünden mütevellîleri yedimden alub mutasarrıf ola şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren el-yevmi'l-'aşere min Zî'l-ka'de sene seb'un ve semânîn ve mi'e ve elf.

Kostantiniye el-mahrûse.

Hüküm No: 81	Târihi: 20 Zilkade sene 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Nüzul vergisi
Belge özeti: Ayntab'da bulunan hanelerden hazine-i amireye alınan nüzulhane vergisi hakkında berat	

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâ'il ve'l-keâm Ayıntab eyâletinde vâki' kazâları ve kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazlühüm tevkî' refi' hümayûn vâsıl olucak ma'lûm olaki hazîne-i 'âmirem defterleri mücebince Ayıntab Eyâletinde vâki' kazâların üç yüz yetmiş iki buçuk ve bu hakk-ı sülûs bedel-i nüzulhâneleri olub bin yüz seksen sekiz senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîli lâzım gelmeğin [boşluk] der-'uhde olunub yedine memhûr ve nişânlu mevkûfât defteri sureti verilmeğin imdi cem' ve tahsil itdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle mübâşir-i merkûm vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idib dahi sene-i mezbûreye mahsuben eyâlet-i mezbûre hükm-i şerifimle mübâşir-i merkûm vardık da bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi sene-i mezbûreye mahsuben eyâlet-i mezbûrede vâki' kazâların ol-mikdâr bedel-i nüzulhânelerinin

beherhânesinden altışar yüz akçe bedel-i nüzulları malların irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti mücebince cem' ve tahsîli ve dâhil hazîne-i 'âmirem itdirdüb hilâf-ı emr-i 'âlî kimesneye ta'allül ve 'inâd ve muhâlefet itdirmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i ma'âşı içün mihr-i bedel-i nüzulhanesinden otuzar akçe dahi aldirdub ve bedel-i nezl içün alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî gurus tahsil itdirdüb ve hîn-i tahsilde mîri içün alınan akçeyi hazîne-i 'âmireme alındığı vech üzre aldirdub bundan ziyâde ve Noksan alınmaya ve aldirmayasız küsr-i defterden ve Noksan hânedan ve fermanımdan ziyâde mutâlebesiyle zulm ve ta'addî olunmakdan be-gâyet ihtirâz ve ictinâb iyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmi'l-ışrîn min Zî'l-ka'de sene seb'un ve semânîn ve mi'e ve elf.

Kostantiniye el-mahrûse.

Hüküm No: 82	Târihi: 20 Zilkade sene 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Avarız vergisi
Belge özeti: Ayntab'da bulunan hanelerden hazine-i amireye alınan avarız vergisi hakkında berat	

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâ'il ve'l-keâm Ayıntab Eyâletinde vâki' kazâların kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazlühüm tevkî' refi'-i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki hazîne-i 'âmirem defterleri mücebince Ayıntab eyâletinde vâki' kazâların üç yüz yetmiş iki buçuk ve hakk-ı sülûs 'avârizhâneleri olup bin yüz seksen sekiz senesine mahsûb olmak üzre cem' ve tahsîli lâzım gelmeğin [boşluk] der-'uhde olunub yedine mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sureti verilmekle imdi mücebince cem' ve tahsîl itdirilmek emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimde merkûm vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre 'amel idüb dahi sene-i mezbûreye mahsuben eyâlet-i merkûmede vâki' kazâların ol-mikdâr 'avârizhânelerinin beher hânesinden dörd yüz akçe 'avârz malların irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sureti mücebince cem' ve tahsîli ve dâhili hazîne-i 'âmirem itdirdüb hilâf-ı emr ve defter kimesneye ta'allül ve 'inâd ve muhâlefet itdirmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûrun ve cihet-i ma'âşı içün her bir 'avârizhânesinden ellişer

akçe dahi aldirdub ve ‘avâriz için alınan akçenin her yüz sekiz akçesinden bir esedî gurus tahsîl itdirdüb ve hîn-i tahsilde mîrî için alınan akçeyi hazîne-i ‘âmire alındığı vech üzre aldirdub ziyâde ve Noksan alınmaya ve aldirmayasız küsr-i defterden Noksan hânedan ve fermanımdan ziyâde mutâlebesiyle zulm ve ta‘addî olunmakdan ihtirâz ve ictinâb iyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahriren fî'l-yevmi'l-ışrîn min Zî'l-ka‘de li-sene seb‘un ve semânîn ve mi’e ve elf.

Kostantiniye el-mahrûse.

Hüküm No: 83	Târihi: 14 Muharrem sene 1188
Belge türü: Tezkere	Belge Konusu: Nüzul ve Avarız vergisi tahsili
Belge özeti: Ayntab’da ve Telbaşar’da bulunan hanelerden nüzul ve avarız vergisi alınması hakkında tezkere	

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-keâm Ayıntab kâdîsı efendi zîde fazlühü tezkere-i dîvân varıcak ma‘lûm olaki işbu bin yüz seksen sekiz senesine mahsûb olmak üzre Ayıntab ve Telbaşar kazâlarından bâ-fermân-ı ‘âlî ve sûret-i defter-i mevkûfât müceblerince tahsîli lâzım gelen mâl-ı ‘avâriz ve bedel-i nezl-i akçelerin mâ‘a ma‘îşet mahallerinden cem‘ ve tahsîl olunmak için tarafımızdan dâr-ı ... takarründe dîvân-ı ademimiz ta‘yîn ve irsâl olunmuşdur inşâllâhü te‘âlâ vüsûlünde gerekdir ki bâ-emr-i ‘âlî ve sûret-i defter-i mevkûfât matlubumuz olub gönderilen defter mücebince mâl-ı ‘avâriz ve bedel-i ma‘a ma‘îşet yalnız üç bin altı yüz seksen sekiz buçuk gurus on iki pâreyi yerlü yerinden cem‘ ve tahsîli ve bir sâ‘at mukaddemce ta‘yîn olunan ma‘rifetiyle gönderilüb teslimine ihtimâm ve sa‘y iyleyüb husûs-ı mezbûrda bir dürlü müsâmaha ve ümerâ-ı evkât olunmayub müceb-i tezkere-i dîvân ile ‘âmil olasıf fî 14 M sene 1188.

El-fakîr Ahmed Muhassıl-ı Haleb.

Hüküm No: 84	Târihi: Ramazan sene 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Ser-bölükbaşı ataması
Belge özeti: Ayıntab kal'asında ser-bölük başının vefat etmesi dolayısıyla yeni ser-bölükbaşının tayini hakkında nişan-ı şerif	

Nişan-ı şerif-i 'âlişandır.

Râfi' tevkî' refi'i's-şân-ı hâkânî Es-seyyid Mehmed Südde-i Sa'âdetime 'arzihâl idüb Ayıntab Sancâğında Telebşar Nâhiyesinde Semavan nâm karye ve gayriden bin altı yüz akçe gedik tımarlıyla Ayıntab Kal'ası ser-bölüklüğüne mutasarrıf olan Hüseyin veled-i El-hâc İbrahim bilâ veled fevt olub gerek timârlıyla kal'a-ı mezbûre ser-bölüklü mahlûl olmağla kendüye virilmek bâbında 'inâyet ricâ itmeğin derûn-ı kal'ada sâkin olub hizmet-i lâzimesin edâ itmek şartıyla fevti vaki' ise 141erkum Es-seyyid Mehmed'e tevcih olunmak için sene seb'un ve semânîn ve mi'e ve elf Ramazani'l-mübârekinin yirmi ikinci günü tarihiyle hükm-i şerifim verildikten sonra tezkeresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan bin altı yüz akçe gerek timârlıyla kal'a-ı mezbûre ser-bölüklüğü vech-i meşrûh üzre 141erkum Es-seyyid Mehmed'e tevcih olunub virdüm ki zikr olunur (Semaven-i tâbi'i Telebşar 3000/1600) ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şol ki vezâ'if-i hidemât gedik tımarlıyla kal'a-ı mezbûre ser-bölüklüğüdür ber-mûceb defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve müveddâ kıla ol-bâbda efrâd-ı efrîdeden ihç ahd-i mâni' ve ferâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler 'alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren şehr-i Ramazan li-sene seb'un ve semânîn ve mi'e ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse.

Defter 'avâriz bedel-i nezl-i kazâ-ı mezkûreyn ma'a ma'âş berâyisene 1188 ber-mûceb defter-i hazîne-i 'âmire	Asl-ı mâl-ı 'avâriz-ı Ayıntab ve Telebşar ma'a ma'âş 1381 guruş asl-ı mâl 0172,5 guruş	Asl-ı mâl bedel-i nezl-i Ayıntab ve Telebşar ma'a ma'âş 2033,5 guruş 6 para asl-ı mâl 0101,5 guruş 6	Yekûn meblâğ 1553,5 guruş mâl-ı 'avâriz Ayıntab ve Telebşar ma'a ma'îşet 2135 guruş 12 para mâl-ı bedel-i nezl-i
--	--	--	--

	ma'âş 1553,5 guruş yekûn	para ma'âş 2135 guruş 12 para yekûn	Ayıntab ve Telebşar ma'a ma'îşet 3688,5 guruş 12 para
ma'a ma'âş üç bin altı yüz seksen sekiz buçuk guruş on iki paradır fî 15 Muharrem sene 188.	El-fakir Ahmed muhassıl-ı Haleb		

Hüküm No: 85	Târihi: Muharrem sene 1188
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: İmdâd-ı Seferiye hakkında
Belge Özeti: Bin yüz seksen sekiz senesine aid Maraş Beğlerbeğisi Derviş Mehmed Paşa hazretlerine fermân olunan imdâd seferiyede Anteb Kazası'nda toplanan 6000 guruş imdâd-ı seferiyeyi gösterir fermân.	

Kazâ-ı Ayıntab 6000 guruş imdâd-ı seferiye'nin temâmı

İşbu bin yüz seksen sekiz senesine mahsûben Maraş eyâletinden bâ-fermân-ı 'âlî hâlâ Maraş Beğlerbeğisi Sa'âdetlü Derviş Mehmed Paşa Hazretlerine ta'ayyün ve tasarruh buyurulan imdâd-ı seferiye'nin temâmı ber-mûceb emr-i 'âlî cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le şürût-ı seferiye üzre tevzî' ve defter olunduk da Ayıntab Kazâsının imdâd-ı seferiyesdir bâlâda mestûrdur fî Selâh Muharrem sene 188.

Hâlâ Maraş Mollâsı Sinaullah Efendi hatmiyle mahtûm pusula kayd-ı şüdde.

Hüküm No: 86	Târihi: Receb sene 1188
Belge türü: Berât	Belge Konusu: Aşrhân ta'yîni
Belge Özeti: Ayıntab'da bulunan Merhûm Sivas vâlisi Hüseyin Paşa'nın yaptırdığı camiye yevmî dört akçe ile aşrhân olan Seyyid Abdullah ve Seyyid Mehmed'in görevlerine layık olmadıkları için yerlerine Basmacızâde Es-seyyid Mehmed'in tayin buyurulması hakkında.	

Nişân-ı şerîf-i âlişândır

Medîne-i Ayıntab'da vâki' merhûm Sivas Vâlisi Hüseyin Paşa binâ iylediği câmi' i şerîfde yevmî dört akçe vazîfe ile aşrhân olan Seyyid Abdullah ve Es-esyid Mehmed nâ-ehl desârın hizmet olduklarından mâ'adâ ihlâf-ı şarf-ı vâkıf üzerlerine ber-takrîb ile berât itdirüb hizmet-i merkûmede kusurları nümâyân olmağın ref olunmayub yerlerine erbâb-ı istihkâkdan işbu râfi' tevki' refi' i'ş-şân-ı hâkânî Basmacızâde Es-seyyid Mehmed Halîfe her vechile lâyük ve mahall ve müstehak olmağın mezbûrların ref'lerinden tevcîh olub yedine berât-ı şerîf-i 'âlîşân verilmek bâbında vakf-ı mezbûrun mütevellîsi olan İbrahim zîde kadrühü 'arz itmeğın mücebince vech-i meşrûh üzre mezbûra sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki el-yevm merkûm Basmacızâde Seyyid Mehmed varub zıkr olunan câmi' i-i şerîfde ref' olunan mezbûrların yerine 'aşrhân olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî dört akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı 'ömr ü devletim içün du'âya müdâvemet göstere ol-bâbda taraf-ı aherden ber-vechile dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis 'ışrîn min şehr-i Recebi'l-ferd sene seb'un ve semânîn ve mi'e ve elf.

El-makâm-ı İslambol.

Hüküm No: 87	Târihi:
Belge türü: fermân	Belge Konusu: Mal-ı mîrî hakkında
Belge Özeti: Bin yüz seksen sekiz senesi mâl-ı mîrîye tâlib olan Borçlu Mehmed Beşe'ye verilmesi ve hiçbir ferdin dahl olmaması konusunda fermân.	

Sizler ki efrâz-ı Zûlkadriye ve hâss re'âyâları inhâ olunur ki

İşbu bin yüz seksen sekiz senesinin sene-i sâbık on iki guruş bir sülüs beher senede bu şart üzre sizden hâsıl olan mâl-ı mîrîni tâlib olan Borçlu oğlu Mehmed Beşe iltizâm idüb ol-dahi kabûl itmeğin yedine işbu varaka i'tâ olundu tarafımızdan ve taraf-ı aherden aslâ bir ferd dahl ve ta'arruz itmeyeler El-fakir Zûlkadrzâde Ömer Bey

Hüküm No: 88	Târihi: 10Safer 1188
Belge türü: fermân	Belge Konusu: Sefere katılamayacaklar
Belge Özeti: Bin yüz seksen sekiz senesinde Moska üzerine düzenlenecek seferde Ayntab'da yeniçeri bayrağı altına girmeyecek yaşlı ve hasta olanları gösterir belge.	

İşbu bin yüz seksen sekiz senesinde bâ-fermân-ı 'âlî Moskov üzerine sefere me'mûr Yeniçeriyan Dergâh-ı 'âlî medîne-i Ayntab'dan bayraklarıyla gitdiklerinde içlerinden pîr ve 'alîl olub darb ve harbe kâdir olmayanları mânda olmak üzre bermu'tâd-ı kadîm-i defter itmeleriyle bi't-temâsihüm cânib-i şer'den esâmileri defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fî'l-yevmi'l-âşir fî şehr-i Saferü'l-hayr sene semân ve semanîn ve mi'e ve elf.

Bölük-i Birinciyan	Kara Hüseyin Beşe	Gök Beşe	Bazarbaşı Hüseyin Ağa
Solak Alizâde Abdullah Beşe	Kasâb oğlu El-hâc Hüseyin	Abacı El-hâc Hasan	Alikaya Beşe
Şamî Ali Beşe	Monlâ Hasan	Konakçı Mustafa Peşe	Veyis Beşe
Çiftci Ali Beşe	Tüccar Veli	Hamza Beşe oğlu Mehmed Beşe	Topuz oğlu İbrahim Beşe
El-hâc Halil oğlu Yusuf Beşe		Muhzır oğlu El-hâc Mehmed	Mısırlı Abdurrahman Beşe

Koyun Beşe	Doğan oğlu Halil Beşe	Çılıkdır oğlu Osman Beşe	Duman oğlu Halil Beşe
Tütüncü Osman Beşe	Rumkal'alı Kör Mehmed	Cebeci Beşe	Köylü Mehmed Beşe
Mustafa Beşe	Birinci Yusuf	Kürd Ahmed oğlu Mehmed Beşe	Ber-Kuvvet beşe
Sakalı Kınalı oğlu Mehmed Beşe	Mîr-şam oğlu İsmail Beşe	Lapacı Beşe	Rum-ı evvelinli İbrahim Beşe
Nalband Ramazan	Kanlı Mehmed Beşe	Tüstar Ali Beşe	Kahveci İbrahim Beşe
El-hâc Mustafa Beşe	Halil Beşe	Kalaycı Ahmed	Hâcî Kasım Beşe
Köfteci Halil Beş	Külhancı Mehmed Beşe	Mollâ Ganem	Allahvirdi Beşe
Cem'an re's 46	Bölük Onuncuyan	Derviş oğlu	Kasab Süleyman Beşe
Kaşkaval Beşe	Ccanbaz Ali Beşe	Kara Kullukcu	Berber Abdullah
Süllü Beşe	Neci Ahmed Beşe	Nalband Deli Mehmed	Vaysal Beşe
Hayamlı Çeni Beşi	Attarîked başısı	Fellâh oğlu Mustafa Beşe	Kör Sağır karındaşı
Mısırlı Mustafa Beşe	Kanti Ali Beşe	Mısırlı Yusuf Beşe	Mestci Ahmed Beşe
Çolak İbrahim Beşe	Paçcu Köpalı	Boyacı Osman Beşe	İnce Beşe
Harata Ömer Beşe	Ta... oğlu	İnek oğlu Abdurrahman Beşe	İmam Hüseyin Beşe
Kuyucu Ali Beşe	İnce Murad Beşe	Eskici Kölesi Mirza Beşe	Karzık Beşe oğlu
Mazman Ahmed	Çavuş Deli Mehmed Beşe	Abid oğlu	Berber Ali Beşe
Halim oğlu	Şerbetci Osman	Yamuk oğlu	Allahvirdi Beşe

Karabaş oğlu Mehmed Beşe	Cafer Beşe	Suhte oğlu Abdullah Beşe	Hâcî Faki
Mirza Beşe Hâcî Îvad Yeğeni	Fellah oğlu Mustafa Beşe	Katna Hüseyin Beşe	Sarrâc Kara Hüseyin Beşe
Mazman Kara Mehmed	Göçek Beşe	Tütüncü Feyzi Beşe	Tahir Beşe
Boyacı İbrahim	Salih Beşe	Hudarcı Yusuf Beşe	Cem'an nefer 53
Cemâ'at-ı Yetmiş birinciyan	Abdurrahman Beşe	Bektaş Beşe	Köle Beşe
Hâcî Osman Beşe	Aşçı Bekir Beşe	Çulcu Ahmed Beşe	Ocakçı Mustafa
Hunderi oğlu Hüseyin Beşe	Mikdad Mustafa Beşe	Burçlu oğlu Mehmed Beşe	Südcü Mustafa Beşe
Hâcî Mihr oğlu Abdullah Beşe	Hâcî Hızır Beşe	Berber Mehmed Beşe	Hayek El-hâc Mehmed Beşe
Çantacı Ebubekir Beşe	Şerbetci El-hâc Hasan Beşe	Merkebcî oğlu Mehmed Beşe	Kasarcı Halil Beşe
Kara Mollâ oğlu Ömer Beşe	Hâcî Çupur Beşe	Solak Mehmed Beşe	Perem oğlu Ömer Beşe
Dağlı oğlu Kölesi Mehmed Beşe	Leli Mustafa Beşe	Kaşıkcı oğlu Ali Beşe	Köscekle Mustafa Beşe
Değirmenci Ali Beşe	Çavuş Hüseyin Beşe	Neccâr Ahmed Beşe	Sarı Ali oğlu Hasan Beşe
Abdussamed oğlu Kara Mehmed	Südcü Ömer Beşe	Solak Beşe	Cem'an 133 nefer

Hurrire hâzâ bi'l-iltimâs bi-müftî el-fakir ...Ali İsbirî el-mütevellî hilâfe bi-medîne-i
Ayıntab gafürün leh.

Hüküm No: 89	Târihi: 25 Safer sene 1188
Belge türü: Sened	Belge Konusu: Yeniçeri askeri ihracı
Belge Özeti: Bin yüz seksen sekiz senesinde sefer-i hümayûn için Diyarbakır vâlisi El-hâc Mustafa Paşa'nın ma'iyetiyle beldelerden yeniçeri askeri ihrâc ve sevklerine sürücü tayin edilip yaşlı ve hasta kimesneler hariç sefer-i hümayûn için yeniçeri askeri sevk ve ihracı hakkında sened.	

Bâ'is-i testîr-i rakm budur ki

İşbu bin yüz seksen sekiz senesi sefer-i hümayûn nusret-makrûn canibine bâ-fermân-ı 'âlî hâlâ vâlî-i Diyarbekir devletlü 'inâyetlü velîyi'n-ni'am El-hâc Mustafa Paşa Efendimiz hazretleri ma'iyetiyle beldelerden yeniçeri askeri ihrâc ve sevklerine Sürücü ta'yîn olduğum ecilden mübâşirlerimiz ma'rifetleriyle ba'de ihrâc asâkir-i rehâvet ile kılan muhtefî olan neferâtların teftîş ve tefahhusu bâbında bi'n-nefs kendümüz Ayıntab Kazâsında dâhil olduğumuzda ahâlî-i beldeden ve ocağın mândekân ihtiyârâtından girü kalmış neferâtlarından su'âl olunduk da her ne yeniçeri askerimiz var ise serdar bayrağıyla sefer-i hümayûna râhî oldular yeniçeri neferâtından bir kimesne girü kalmadı taraf-ı şer'-i enverden mümzâ ve mahtûm cümlelerin ma'rifetleriyle yüz otuz üç adem'alîl ve ihtiyâr rûkûb ve nüzûla 'adîmü'l-iktidâr kimesnemizden gayri bir neferimiz kalmadı deyü haber vormeleriyle hâmil olduğumuz fermân-ı 'âlîşânda musarrıh evâmîr-i devlet-i 'aliyye ve ocağımız vesâ'ir ocaklu tarafından temşiyet ve nizâm virildiği vech üze ki neferâtdan bir kimesne işbu sene-i mübârekde sefer-i hümayûna varmayub esnâ-yı tarîkden firâr veyâhûd girü rehâvet ile kalub sefer-i hümayûna fitmede imtinâ' ve muhtefî veyâhûd bir kimesneye istînâd ile kalmış neferât var ise bir dahi o misüllü kimesne yeniçerilik iddi'âsında olamayub ve re'âyâ silkine münselik olmalarıçün ber-mûceb fermân-ı 'âlîşân ve emr ocağı müş'ir cümle ahâlî vilâyet ve mândekân-i ihtiyârân ocak tarafımızdan memhûr tezkere iltimâs itmeleriyle ber-mûceb fermân-ı 'âlî-şânım ve ber-mantûk mektub ocak işbu memhûr sened ahâlî-i vilâyete ve mandekân-ı ihtiyârân ocağa virilüb sicillât-ı mahkemeye kayd ve mahfuz ve mer'î tutulmak üze mûmâ-ileyhlerin taraflarına teslîm olunmuşdur vakt-i hâcetde ibrâz oluna fî 25 S sene 1188.

Ale'l-efrâz Es-seyyid Hasan Ağa-yı Ser-... sâbık-ı Sürücü-i me'mûr-ı asker hâlâ.

Hüküm No: 90	Târihi: 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: İmdâd-ı hazariye gönderilmesi
Belge Özeti: Ser-asker El-hâc Osman Paşa'nın maiyyet ile fermân ile Maraş eyaletinden vülât-ı kirâma tahsîs olan ve Ayntab kazâsına isâbet iden altı bin guruşun paylaşılıp Der- 'aliyyeye gönderilmesi husûsunda.	

Bâ-hatm-i Dervîş Mehmed Paşa mîr-i mîrân Maraş hâlâ.

Şerî'at-ı şî'âr hâlâ Ayıntab nâ'ibi efendi zîde 'ilmühü ve mefâhirü'l-'ulemâ me'zûn bi'l-iftâ efendi vesâ'ir 'ulemâ efendiler zîdet 'ulüvvühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde makâdîrihüm inhâ olunur ki hâlâ Şam şerîfde sâye endâz ve iclâl olan ser-asker Arabistan Devletlü El-hâc Osman Paşa Efendimiz'in ma'iiyet-i düstûrânelerine bâ-emr-i 'âlî me'mûriyetimiz hasebiyle tecehhüz-i asâkir ve tanzîm-i dâ'iremiz zımında havza-ı hükûmetimiz olan Maraş eyaletinden vülât-ı kirâma ber-mu'tâd-ı kadîm tahsîs olan imdâd-ı seferiye bu cânibde cümle ma'rifetiyle tevzî' olunub kıbel-i şer'den i'tâ olunan mahtûm-ı yâfte mûcebince Ayntab Kazâsında isâbet iden yalnız altı bin guruş kazâ-ı mezkûreden taksîm ve müsâra'aten cem' ve tarafımıza îsâle mübâderet olunmak bâbında bundan esbak dîvân-ı Maraş'dan bir kıt'a buyuruldumuz ısdâr ve mübâşir ile tarafınıza lede'l-vürûd huzûr-ı şer'de cümle müvâcehelerinde feth ve kırâ'at ve mazmunu ma'lûm oldukda sem'an ve tâ'a deyüb tevzî'ine mübâşeretde nâbir-i hâcergândan nâşî hazariyeyi tevzî' ve taksîm ideriz lakin imdâd-ı seferiye için emr-i 'âlî taleb iylediğinizden mübâşiri tehî dest-i i'âde itdirilmeğle eyâlet-i mezkûre tarafımıza tevcihi emrî imdâd-ı seferiye ahzına müş'ir olduğundan mâ'adâ işbu bin yüz seksen sekiz senesine mahsuben eyâlet-i Maraş'dan tarafımıza imdâd-ı seferiye ta'yîn ve tahsîs buyurulub fermân-ı 'âlîşân sâdır olduğu bu esnâda Der-'Aliyyeden vârid olan tahrîrâtda tasrîh olunmağla işbu buyuruldumuz vüsûlünde berâ-yı hazariyye üç bin guruşu beynimizde tevzî' ve taksîm ve mahallinden cem' ve tarafımıza irsâl ve îsâli müsâra'at iyleyüb seferiyye emri dahi lede'l-vürûd sûreti tarafımıza irsâl ve manzûrınız oldukda ol-hûnde bakıyye matlubumuz olan üç bin guruşunu dahi tekrâr tevzî' olunmak bâbında Divân-ı Maraş'dan işbu buyuruldu ısdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre matlûb

olunan ma'lûmü'l-mikdâr meblağın cem' ve 'acâleten tarafımıza irsâle mübâderet idüb harekât-ı sâlîfe misüllü tehâvün ve tekâsül ile ... temâhûlden mücânebet ve ber-mûceb buyuruldu 'amel ve hareket iyleyesiz deyü fi sene 1188.

Hüküm No: 91	Târihi:10 Şevval sene 1187
Belge türü: Salyane Defteri	Belge Konusu: Devlet Erkanının masrafı
Belge özeti: Vezir Mustafa Paşa ve Şam Valisi ile bir takım devlet erkanının yaptıkları masraflarının halktan vergi olarak toplanması	

İşbu sene-i mübârekede sâbıkân Vâlî-i Şam ve Emîr El-hâc vezir-i 'âlî-şânım devletli Hafız Mustafa Paşa Hazretleri Şam-ı şerîf tarafından Ma'den canibine 'atf-ı 'inân-ı 'azîmet ve medîne-i Ayıntab'a teşrîf ve üç gün ikâmet buyurduklarında vâki' olan masârîf ile hâlâ Rakka vâlîsi vezir-i mükerrer devletlü Mehmed Paşa Hazretleri Rakka'dan hareket ve Şam-ı şerîfe 'azîmetlerinde olan masârîf ve Karaca Ali Paşa ve ba'dehü Daredevî İbrahim Paşa hazerâtına vesâ'ir-i devlet-i 'aliyye taraflarından vüzerâ-yı 'ızâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm taraflarından umûr-ı mühimme mübaşirlerine ve înde ve revendeye ve'l-hâsıl işbu bin yüz seksen yedi senesi Muharremi'l-harâmı ibtidâsından Şevvâli'l-mükerreminin on sekizinci gününe değin kalîl ve kesîr bi'l-cümle masârîf-ı vilâyet cümle 'ulemâ-ı kirâm ve a'yân ve şerâf zevî'l-ihirâm ve vüçûh-ı esnâf ve mahallât ma'rifetleriyle ve ma'rifet-i şer'le dikkat ve ihtimâm üzre hesâb ve kitâb olundukdan sonra şehir ve kurâya 'ale's-seviye tevzî' ve taksîm ve sâlyâne olunduk da beherhâneye yüz on üçer guruş isâbet itmeğın cümle ma'rifetiyle tahrîr ve şehir kethüdasına savb-ı şer'den verilen sâlyâne defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur cerâ zâlike hurre fi'l-yevmi's-sâmin 'aşere min Şehr-i Şevvâli'l-mükerrerrem sene seb'un ve semânîn ve mi'e ve elf.

Ekmekciyânın vezir-i mükerrer Hafız Mustafa Paşa hazretlerine vesâyir inde ve revendeye	Kantar 61 732 guruş	Dakîk-i hâss 70 okka 14 guruş	Bârbaklık yağlı 10 guruş 756 guruş yalnız yedi yüz elli altı guruşdur
---	------------------------	----------------------------------	---

yâfte ve defter ile virdikleri nân-ı ‘azîz			
Vezir-i müşârün-ileyhe ve mîr-i mîrân mûmâ-ileyhe iki def‘ada bakâlânın virdikleri	Pirinç 30 kantar 88 kıyye 1100 guruş	Revgan-ı sâde 7 kantar 70 kıyye 850 guruş	Bal 59 kıyye 40 guruş
Nişasta 26,5 kıyye 13 guruş	Şîr-i revgan 3,5 kıyye 3,5 guruş	Yumurta 800 aded 7 guruş	Nohud 56 kıyye 10 guruş
Tuz 34 kıyye 2 guruş	Sumak 11 kıyye 3 guruş	Yoğurt 72 kıyye 6 guruş	Soğan 84 kıyye 4,5 guruş
	Şem‘-i revgan 56,5 kıyye 50 guruş	... 10,5 kıyye 5 guruş	Vüzerâ-yı müşârün-ileyhime ve âyindeye ve kasâbâtın virdikleri
Bi‘l-cümle lahm 29 kantar 68,5 kıyye 750 guruş yalnız yedi yüz elli guruşdur behâ-yı lahm	Bâzargân-ı hırfetinin virdikleri kahve 22 kıyye guruş 88	Yalnız seksen sekiz guruşdur	Oduncuyânın virdikleri davar kantâr 25,5 guruş 306 yalnız üç yüz altı guruşdur
Arpacıyân tâyifesinin bi‘l-cümle virdikleri Şa‘îr 936 kîle 3533 guruş yalnız üç bin beş yüz otuz üç guruşdur	Müşârün-ileyhemâ ve gayriye şem‘-i asel 9,5 kıyye 28,5 guruş	Katrancıyânın virdikleri katran 108 kıyye 25 guruş	Müşârün-ileyhime ‘attâların virdiği şeker 8,5 kıyye 13 guruş Baharat 11 guruş
Neccârların vezir-i müşârün-ileyhe ve mîr-mîrân mûmâ-ileyhin çadırlarına karıklar ve müceddeden i‘mâl	Müşârünileyh Mehmed Paşa‘ya virilen zahire behâ 1100 guruş	Bâlâda olan şa‘îr kıymeti üçür ve dörderden ve Ramazan-ı şerîfede İbrahim Paşa geldiğinde	Müşârün-ileyhe verilen at voyvoda ağa ma‘rifetiyle 160 guruş

iyledikleri sandukaları 30 guruş		verilen beşer guruşa olmağla tefâvüt şa'îr 67 guruş	
Dâ'irelerine ihdâ olunan dizgin ve çicikli 28 guruş	Müşârün-ileyh voyvoda Hasan Efendi gitdikde mûmâ-ileyhe verilen 100 guruş	Husûs-ı mezbûr içün Nizib Kasabasına gönderilen sâ'îye 2 guruş	Seksen yedi senesi deve bedeliyesi mübâşiri za'îm Emin Ağa'ya Kerkerîzâde konağında on beş günde olan masârîf 24guruş kahve 4 guruş
Za'îm-i merkûme hizmet 170 guruş	Darendevî İbrahim Paşa tarafından Deve bedeliyesi husûsuna gelen ağaya Musulluzâde konağında olan on altı günde masraf kahve 8 guruş, hidmet 80 guruş 60 guruş	Seksen yedi senesine mahsuben imdâd-ı seferiye içün mübâşir gelen kapucu kethüdasına mukaddemâ olan masârıfdan mâ'adâ otuz dört günde olan masârîf 153 guruş İsti'câle 20 guruş, Hizmet 125 guruş Kahve 12 guruş	Mûmâ-ileyh İbrahim Paşa Değirmi Çumra ikâmetlerinde deve iştirâsına dâ'ir isti'câle me'mûr tatara hidmet 25 guruş
Yine mûmâ-ileyhin zahire-i ceysine Kerkerizâde konağında yedi	Paşa-yı mûmâ- ileyh tarafından zâhîre isti'câline gelen çukadâra	Dâ'irelerine altı günde verilen sebzevât 15,5 guruş	Dâ'irelerine altı günde verilen saman 195 guruş ve emîn-i hidmet

günde olan masârif 14 guruş kahve 4 guruş hizmet 100 guruş	hizmet 5,5 guruş		15 guruş
Altı günde verilen hatab 50 guruş ve emîn-i hidmet 10 guruş	Mûmâ-ileyhin dâ'irelerine esnâfin yâfte ile virdiği zahireden mâ'adâ şehir kethüdasının virdiği	Nân-ı azîz 4 kantar 40 guruş	Lahm 1 kantar 25 guruş
Pirinç 2 kantar 70 akçe	Yağ 40 kıyye 40 guru	Şem'-i asel 12 guruş	Şa'îr 100 kîle 300 guruş
Katrân 1 guruş	Cem'an 488 guruş	Mûmâ-ileyh İbrahim Paşa'ya Sam Karyesine giden zahireye kira 10 guruş	Telfâr çayırına giden zahireye kira 7,5 guruş
Zâyi' olan mâhire kıymeti 5 guruş	Zâyi' olan harâr kıymeti 3 çift 6 guruş	Husûs-ı cem' zehâyirde çukadârlara ve muhtırlara ve çavuşlara hidmet 12 guruş	Telebşâr Nâhiyesine mirasla götüren ademe 1 guruş
Müşârün-ileyh Mehmed Paşa hazretlerine hiffâflardan alınub irsâl olunan cizme ve mest ve babuç 32,5 guruş	İki yüz on guruşluk menkûr sarfı 10,5 guruş+ def'a sarf 09,5 guruş 20guruş yekûn	Mukaddemâ cümle ma'rifetiyle beherhâneyi yüz kırk altı buçuk guruş salyânesinden göçekeden merhamete	Ba'dehü cümle ma'rifetiyle beher hâneye kırk guruş salyânesinden karye-i mezbûreden tenzîl olunan 20,5 guruş

		ba‘de‘l-sâlyâne-i tenzîl olunan 73 guruş 1 rub‘	
Beher hâneye zikr olunan kırk guruş sâlyânesinden	Su Begaz karyesinde en‘am 20,5 guruş	Nefac Karyesinde en‘am 20,5 guruş	Küçük ...en‘am 5 guruş
Bekâyâ-yı ‘atîkden Begavir Karyesinde kalub ba‘dehü cümle ma‘rifetiyle en‘amâm 42,5 guruş	Paşa-yı mûmâ- ileyh tarafına cizme ve mest ve babuç 5 guruş	Def‘a iki çift harâr 3 guruş	Mûmâ-ileyh İbrahim Paşa Hazretleri Şam‘a gider iken kurâlardan ademler tutub Haleb‘e değîn mahbûsen götürdüklerinde halâslarıyçün cümle ma‘rifetiyle verilen 320 guruş
Def‘a husûs-ı mezbûr içün Şu‘ayb oğlu yediyle 50 guruş	Haleb tarafından Mızmız Karyesi suyu içün vürûd iden mübâşire hizmet 3 guruş	Reşvanzâde hazretleri maddesiyçün bâ- fermân vürûd iden kapucubaşı Mustafa Ağa‘ya on beş günde saman ve sebzevât 52,5 guruş	Ağa-yı mûmâ- ileyh Haleb tarafına gitdikde ‘adetden ziyâde estger olunan bârgîr 15 re’s 60 guruş
Kapucubaşı mûmâ- ileyhin şâtırına ve konakçısına hidmet 22 guruş	Deve iştirâsı bedeliyesi seksen guruşa olmak üzre fermân götüren tatara 14 guruş	Yine iştirâ-yı şetrân husûsuna bâ-fermân-ı ‘âlî gelen tatara hidmet 22 guruş	Rum Kal‘a ve kurâlara giden sâ‘îkere 5 guruş
Mâh-ı Rebî‘ü‘l-	Malatya‘dan	Müşârün-ileyh	Ol-gün verilen

evveli guresinden Receb aherine deĝin verilen akçe murâhabesi 90 guruş	hazine götüren süvârilere masraf 17 guruş	Hâfız Mustafa Paşa hazretleri Ma‘den tarafına gider iken teşriflerinde dâ‘irelerine verilen ‘avâyid 500 guruş	saman 255 guruş
İkinci gün verilen saman 195 guruş	Üçüncü gün verilen saman 185 guruş	Saman eminine ‘avâyid 16,5 guruş	Üç günde verilen hatab 145 guruş
Hatab eminine ‘avâyid 13 guruş	Üç günde verilen kömür 12 guruş	Kattâr ağasına 3 guruş	Zahîrecisine ve üzerinde olan bayraklara üç günde saman ve sebzevât 13 guruş
Harem ile gelen bayraklara saman ve sebzevât 10 guruş	Kethüdâ çukadârına 3 guruş	Sakallı Ağasına Musulluzâde konağında dört günde masraf 6 guruş Arpa ve saman 7 guruş	Deve iştirâsı mübâşiri za‘îm Himmet Ağa Kerkerizâde konağında Receb-i şerîf ahirine deĝin altmış günde olan bî‘l-cümle masârif 273 guruş
Vezir-i müşârün- ileyh hazretleri teşriflerinde hasebü‘l-iktizâ çukadârlara ve muhzırlara ve çavulara hidmet 25	Mahkemenin mürâfavat tahtına masraf 3 guruş	Telfar çayırına gidüb ba‘dehü girü gelen zahire kirâsına 10 uruş	Voyvoda Hasan Efendi Paşa-yı müşârün-ileyhim hazerâtına gitdikde iylediği masârif içün cümle ma‘rifetiyle vaz‘

guruş			olunan 200 guruş
Hâkimü'ş-şer' Hasib Efendi'nin Maraş'dan getürdüğü bârgîr kıymeti 30 guruş	Ücret-i şehir kethüdâsı ve sarrâfiye ve kâtibiye 70 guruş		

Def'a za'îm merkûm Himmet Ağa geldikde yirmi iki günde masraf 104,5 guruş	Müşârün-ileyh Mustafa Paşa hazretleri teşerrüflerinde Hakim Efendi çukadârına hizmet 12 guruş	Müşârün-ileyh Devlet-i Aliyye'den gelüb geçen Zaim Ağa'ya masraf 15 guruş	Behni tarafından Haleb tarafına giden hazine üzerinde olan piyâde ve süvârlere olan masraf 16 guruş
Sipâhîlerden tahsîl olunan meblağı tahmil için verilen kîra 5 guruş	İğneli Salih Ağa'ya dört günde masraf 20 guruş	Şam tarafından gelen iştirâ-yı şetrân husûsuyçün Tatar'a 30 guruş	Mûmâ-ileyh Darindevî İbrahim Paşa şerîfiden avdet iyledikde dört günde yâfte ile esnâfın virdiğinden mâ'adâ verilen saman 40 guruş saman eminine 2 guruş
Dört hatab eminine 22 guruş	Tütün hânında tüfekcilere masraf 8 guruş	Arpa eminine masraf 3 guruş	Paşa-yı mûmâ-ileyh dâ'iresine sebzevât 9 guruş
Kömür 4 guruş	Bir günlük bakkâliye 25 guruş	Zahîreci ağaya masraf 42 guruş	Kenayek Karyesine beherhâneye yüz kırk altı buçuk guruş sayânesinden

			ve hazariyeden en'âm olunan 17 guruş rub' 1
Mâh-ı Şa'banü'l-mu'azzamdan tarih-i deftere diken virelen akçe rubhu 120 guruş	Mahkeme-i şerîfenin tamları boğcasına 3 guruş tamlara ırgada 1 araba	Mâbeyn odasında ta'mîre olan masraf 14 guruş	Kethüdâ odası önünde olan saçak ta'mîri 5 guruş
Müşârün-ileyh Mustafa Paşa hazretleri ile giden menzil bârgîrlerinden gayri 'âdetden ziyâde istikrâ olunan bârgîr re's 25 guruş 150	Evkadlızâde Mustafa Paşa vürudunda verilen şa'ır 45 guruş	İmdâd-ı seferiye salyânesinden sonra tahsili mümkün olmayan kurâların küsrü 67 guruş 3 rub	Cem'an 14411 guruş yalnız işbu cem' on dört bin dört yüz on bir guruşdur

Yine bin yüz seksen yedi Muharrem'inden Rebî'ü'l-evveli'ye gelinceye değin vâki' olub cümle 'ulemâ ve a'yân ve eşrâf ma'rifetiyle bundan akdem kethüdâzâde Hüseyin Efendi konağında hesâb ve cem' olunub şehir kethüdasının zikri âti makbuzu olan üç bin guruş hazariye akçesi takâs olunan masârıfıdır ki zikr olunur

Karaca Ali Paşa Şam-ı şerîfe gider iken Ayıntab Kazâsına uğradıkda zahire behâ 650 guruş	İsti'câle gelen tatara hizmet 8 guruş	Mûmâ-ileyhin zahîrecesine masraf ve yazucu efendi çukadârına verilen 53,5 guruş	Bağdad tarafından gelen hazine tahmile istikrâ olunan bârgîr kirâsı 9 guruş
Üzerinde olan ademe masraf 1,5 guruş	Reyhanlu aşireti husûsuyçün Battal Ağazâde Abdullah	Reyhanlu için gönderilen câsusa ve sâ'ilere ve	İbrahim Paşa hazretleri tarafından asker

	Ağa ve askere verilen 100 guruş Beksemet 5 kantar 83,5 guruş Harâr 1,5 guruş	sekbân tedârikiyçün giden çukadârlara ve muhzır-ı temhîr itdirmeğe 13,5 guruş	içün buyuruldu getüren fellâh oğluna 15 guruş
Şam ser-askeri hazretleri tarafından seksen altı senesinin deve iştirâsı husûsuyçün isti'mâl gelen ağaya 50 guruş	Yine mezbûre iştirâsı isti'câline gelen çukadâra 25 guruş	Yine husûs-ı mezbûr içün Şam tarafından gelen isti'câle tararına 25 guruş	Yine sene-i mezbûre iştirâsı mübâşiri Himmet Ağa'ya Omuzumzâde konağında on sekiz günde beher yevm beşer guruş masraf 90 guruş
Rakka vâlisi müştârün-ileyh Mehmed Paşa hazretleri Şam tarafına geçer iken vürûd iden zahirecisine yedi günde masraf 52,5 guruş	Telebşar karyesine gelen zahirecisine iki günde masraf 6 guruş	Eğni Seyyid Salih Ağa Şam ser-askeri tarafından deve bedeliyesine ve imdâd-ı hazariye tahsiline me'mûr olmağla yevmî beşer guruşdan altmış günde masârıf nâmıyla verilen 300 guruş	Ağa-yı merkûm mukaddemâ Reşvanzâde Ayıntab kurâlarına nüzulünde istirhâm içün gönderildik de verilen 70 guruş
Sâlyâne meşûrutu içün Telebşar ve Berc nâhiyeleri ihtiyârlarını ihzâra giden ademe bârgîr 4 guruş	Mehmed Çavuş Ağa'ya ve gayriye verilen mürâbaha 100 guruş	Maraş tarafından gelen baş odabaşına masraf 4 guruş hazîne bârgîri 6 guruş	Haleb'den Reyhanlu husûsuyçün 'arz ve mahzara giden sâ'îye 3 guruş

Eski mahkemenin seykisi ta'mîrine 1,5 guruş	Battal hüyük için ırgadlara 1,5 guruş	Devlek Karyesi'nden avdet iden Beksemade kirâ ve masraf 3 guruş	İbn-i Şeker Mahallesi'nde bâ-temessük olan meblağ bî-hâsıl olmağla 28 guruş
Seferie i'lâmını götüren ademe hizmet 2,5 guruş	Salih Ağa ma'rifetiyle bâ-yâfte Şatır Ağa'ya verelin 100 guruş	Şam tarafına giden akçeyi tahmile kirâ 4 guruş	Bin yüz seksen yedi senesi seferiyesiyçün İbrahim Paşa hazretleri tarafından gelen ağaya Musulluzâde konağında yirmi günde masraf 95 guruş
Yine sene-i mezbûre iştirâsıyçün gelen ağaya on iki günde masraf 60 guruş	Defter-i küsr ve Noksanı 143 guruş	Sâlyâne tevzî' olundukdan sonra cümle ma'rifetiyle en'âm ve tenkis olunan kurâlardan terettüb iden küsr ve Noksandır zikr olunur	Kürd ve Hıyam karyesinden 568,5 guruş
Beder Kendi Karyesi'nden 37 guruş	Telebşar Karyesi'nde iki yüz elli guruşdan mâ'adâ 37 guruş	Hamiriden 10 guruş	Taşlıca Rum-ı evvelin karyesinden 37 guruş
Burc Karyesi'nden 37,5 guruş	Kilisecik Karyesinden 34 guruş	Hâcı Köprüsü Karyesinden 15 guruş	Melik 7 guruş
Aynfar 17 guruş	Gürgün Karyesi'nden 30	Küçük mısradan 19 guruş	Cided karyesinden 7 guruş

	guruş		
Bedr-i kendi 9 guruş	Cem'an 3040 guruş kethüdâzâde konağında ber- vech-i muharrer hesâb olunan yalnız üç bin kırk guruşdur		

Bin yüz seksen beş senesi Muharrem'inden işbu tarih-i deftere gelinceye değin ber-
mûceb defter-i müfredât vâki' olan sâlyânelerden kurâlarda bâkî kalub tahsîli
'adîmü'l-îmkân olan 1617 guruş

Harc-ı defter 1600 guruş	Kethüdâiyye ve hadâmiye 100 guruş	Kâtibiye 30 guruş	cem'an 3374 guruş işbu dört esamiye-i müfredât yalnız üç bin üç yüz kırk yedi guruşdur
Cem'an yekûn üç def'a cem' olunan müfredât-ı mezkûre 20797 guruş yalnız yirmi bin yedi yüz doksan yedi guruşdur	20797- 03000=17797 guruş seksen altı senesinde mahsuben bir senelik üç bin guruş imdâd-ı hazârîye mukaddemâ sâlyâne olunub lakin Maraş mutasarrıffı Reşvanzâde Ömer Paşa'ya verilen tenzîl hâlâ sâlyâne yalnız on yedi bin		

	yedi yüz doksan yedi guruşdur		
--	----------------------------------	--	--

Hâne-i nefis-i şehir	Mahalle-i Akyol hâne 2	Mahalle-i Kurb Monlâ Ahmed hâne rub´ 3	Mahalle-i Hayek Baba hâne 2
Mahalle-i Kurb-1 Kozanlı hâne 1,5	Mahalle-i Kozanlı hâne 2	Mahalle-i Hayek-i Müsülman hâne 5	Mahalle-i Hâyek zimmîyân 1,5
Mahalle-i Yalnız Hâne hâne 1 rub´	Mahalle-i İblihan hâne 1,5	Mahalle-i Bey hâne 2 rub´ 1	Mahalle-i Kurb Bey hâne 2
Mahalle-i Kayacık hâne 1 rub´ 1	Mahalle-i Kurb Kayacık hâne 2	Mahalle-i İbn-i Eyyub hâne 2	Mahalle-i Çukur hâne 5 rub´ 3
Mahalle-i kurb Zincirli hâne 2,5	Mahalle-i Musulluzâde hâne 1	Mahalle-i Ehl-i Cefa hâne 3	Mahalle-i Tarla-yı ‘atık hâne 5
Mahalle-i tarla-yı cedid hâne 2	Mahalle-i kurb tarla-ı cedid hâne 0,5	Mahalle-i Sinek Tavil hâne 1	Mahalle-i Sinek hoşkadem hâne 1,5
Mahalle-i senk Nakkaş hâne 1,5	Mahalle-i ömer hâne 2 rub´ 1	Mahalle Tuba hâne 3 rub´ 1	Mahalle-i ‘ale’l- neccâr hâne 4
Mahalle-i kurb ‘ale’l-neccâr hâne rub´ 1	Mahalle-i Sefer Paşa 2	Mahalle-i Taşlakı hâne 1	Mahalle-i Kastal hâne rub´ 3
Mahalle-i Bostancı hâne 1,5	Mahalle-i kurb bostancı hâne 1	Mahalle-i Cabi hâne 1,5	Mahalle-i Kan Alıcı hâne rub´ 3
Mahalle-i Kayser hâne rub´ 3	Mahalle-i ibn-i Şeker hâne 2	Mahalle-i Kızılca Mescid hâne 1,5	Mahalle-i ibn-i Kör hâne 1
Mahalle-i Kara Sakal hâne 2	Mahalle-i Boyacı hâne 2	Mahalle-i Yahni hâne 2,5	Mahalle-i Kürtciyan hâne 3
Mahalle-i Kürtciyan hâne 1	Mahalle-i Mağarabaşı hâne 2	Mahalle-i Cevizlice hâne 1,5	Mahalle-i kurb-1 Cevizlice hâne 0,5
Mahalle-i Hızır	Mahalle-i Şarkıyân	Mahalle-i	Mahalle-i kurb-1

Çavuş hâne 2	hâne 1 sülüs 1	Şehreküstü hâne 7 rub´ 3	Şehre küstü hâne 2
Mahalle-i Kılıç Oğlukla hâne 2	Cem´an hânühâ-ı şehr 88 rub´ 1		

Hâne-yi nâhiye-i Burc

Karye-i Burc hâne 3	Karye-i Levhan hâne 1	Karye-i Hezek hâne 2	Karye-i Kavlü Bey Gelineği hâne rub´ 1
Karye-i Karakendi hâne rub´ 1	Karye-i Kara Dikik hâne 2	Karye-i Kızılhisar hâne 2	Karye-i tahtân hâne rub´ 3
Karye-i Göçkin hâne 1	Karye-i Merhüman hâne rub´ 1	Karye-i Zevgir hâne rub´ 1	Karye-i Zülfikar hâne rub´ 1
Karye-i Kelpin hâne 1	Karye-i İbrahimi hâne rub´ 1	Karye-i Eyum Sükud hâne 2	Karye-i İsbtırın hâne 1,5
Karye-i mezra´-ı Çavli hâne 1	Karye-i Çarpın hâne rub´ 1	Karye-i Turnalık hâne rub´ 1	Karye-i Göçe hâne rub´ 1
Karye-i Narlıca hâne rub´ 1	Karye-i Çakal hâne rub´ 1	Karye-i Akpekar hâne 0.5	Karye-i Karakuyu hâne rub´ 1
Karye-i Zemke hâne rub´ 1	Karye-i Ağca burç hâne rub´ 1	Karye-i Tahtatemür hâne rub´ 1	Karye-i Taşlıca Rum-ı evvelin hâne 0,5
Karye-i Sulugaz hâne 0,5	Karye-i Bedr-i kendi hâne rub´ 1	Karye-i Künkerki hâne rub´ 1	Karye-i Kara Höyük hâne rub´ 1
Karye-i Ata Bey hâne rub´ 1	Karye-i Göksencek hâne 1	Karye-i Beğlerbeği hâne 1	Karye-i Devlek hâne 1.5
Karye-i Şam hâne 1	Karye-i Mezra´a-ı Şam hâne 1	Karye-i Göçke hâne 2,5	Karye-i Çekde hâne 0,5
Karye-i İncesu hâne rub´ 1	Karye-i Cuba hâne rub´ 1	Karye-i Cubakir hâne rub´ 3	Karye-i Damlalıca hâne 0.5
Karye-i Arablar	Karye-i	Karye-i Şahme	Karye-i

hâne 1	Karacaviran hâne rub 1	hâne 0.5	Merdimenke hâne 1
Karye-i Atne hâne rub 1	Karye-i Kızılca kend hâne rub 1	Karye-i Ağcakend hâne 0,5	Karye-i Cartıl hâne rub 1
Karye-i Sebke hâne rub 1	Karye-i Vahine hâne rub 1	Karye-i Sandul hâne 0.5	Karye-i Yaylacık hâne rub 1
Karye-i Bortı hâne rub 1	Karye-i İbrahimi	Karye-i Evrul hâne 4	Karye-i Hıyam 4,5
Karye-i Kürd hâne 5,5	Karye-i Eril hâne 1,5	Karye-i Kelli hâne 0,5	Karye-i Battal Höyük hâne 1
Karye-i Küfr-i Cebl hâne rub 3	Karye-i Telfar hâne 0,5	Karye-i Körenez hâne 0,5	Karye-i Cirid hâne 1
Cem'an hâniâ-ı nâhiye burç 52 rub 1			

Hâne-i nâhiye-i Telbeşar

Karye-i Telbeşar hâne 1	Karye-i mezra'-ı Sünni hâne rub 1,5	Karye-i Zira... hâne 0,5	Karye-i Karacaviran hâne rub 1
Karye-i Akçahöyük hâne 0,5	Karye-i Harar hâne rub 1	Karye-i Gürgen hâne 1,5	Karye-i Yüreğir hâne 1 rub
Karye-i ikiz kuyu hâne 0,5	Karye-i Kantara hâne rub 1	Karye-i Atik hâne 0,5	Karye-i Elmalu hâne rub 1
Karye-i Peşdeli hâne rub 1	Karye-i Tahı hâne rub 1	Karye-i ...hâne0.5	Karye-i Babeğlik hâne rub 1
Karye-i Kilisecik hâne 0.5	Karye-i Nikah hâne 0.5	Karye-i Kara Çomak hâne rub 1	Karye-i Beğdüz hâne rub 0.5
Karye-i Kör hâne rub 1	Karye-i Ulu Mısra hâne 2	Karye-i Küçük Mısra hâne rub 1,5	Karye-i Saret mezra'ası rub 1
Karye-i Mızımız	Karye-i Şağiden	Karye-i Bakbere	Karye-i Kenayek

hâne 0.5	hâne rub´ 1	hâne rub´ 1	hâne rub´ 1
Karye-i Çapalu hâne rub´ 1	Karye-i Tilili hâne rub´ 1	Karye-i Sekerken hâne rub´ 1	Karye-i Bahre hâne rub´ 1
Karye-i Kebe hâne rub´ 1	Karye-i Aynfar hâne rub´ 2	Karye-i Mazmahur hâne rub´ 1	Karye-i Nurvane hâne 1,5
Karye-i Za´iye hâne rub´ 2	Karye-i Sevendi hâne rub´ 1	Karye-i Beğid hâne rub´ 1	Karye-i Semavin hâne rub´ 1
Karye-i Gödevir hâne rub´ 1	Karye-i Melik hâne rub´ 1	Karye-i Hamiri hâne rub´ 1	Karye-i Kürd Osman hâne rub´ 2
Karye-i Telharnab hâne rub´ 1	Karye-i Begavir hâne rub´ 1	Karye-i Bostancık hâne rub´ 1	Cem´an hânehâ-ı nâhiye-i Telebşâr 17 yalnız on yedi hânedir
Hânihâ-ı Cem´an nefs-i şehir ve nâhiye-i Burc ve Telebşâr 157,5 yalnız yüz elli yedi buçuk hanedir.			

Ber-vech-i meşrûh şehir ve nâhiyeteyn-i mezbûreteyn hâneleri olan yüz elli yedi buçuk hâneye beher hâneye yüz on üçer gurus tevzi´ olunduk da hâsıl taksîm bâlâda beyân olduğu üzere on yedi bin yedi yüz doksan yedi gurusâ vâsıl ve bâliğ olduğu bu mahalle şerh verildi.

Hatm-i muhâli´l-mahall-ı kuyûdâtü´l-evâmir ve´l-berevât ve ta´abbüre min eyyâm-ı ikâmete hazret-i İsbiri Ali Efendi el-hâkimi´ş-şer´i´ş-şeref.

Hüküm No:92	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Maraş´da Cizye Tahsili
Belge özeti: Maraş ve bağlı kazalarında cizye tahsili hususunda.	

Akzâ-ı kuzzatı'l-müslimîn evlâ-yı vülâti'l-müvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî'-i i'lâmi's-şerî'ati ve'd-dîn vâris-i 'ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass-ı bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Mar'aş Kadâsı zîdet fezâ'ilühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâ'il ve'l-keâm Mar'aş tevâbi'inde vâki' kazâların kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazlühüm tevkî' refî'-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki bin yüz seksen sekiz senesine mahsuben Mar'aş ve tevâbi'i cizyesi cibâyetine me'mûr kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mustafa zîde mecdühü rikâb-ı hümayûnuma 'arızhâl idüb kalem-i mezbûr ve tevâbi'de sâkin ve mevcûd mu'âniye levâhil-i zimmet re'âyânın bir ferdi hâric ve kağıdsız kalmamak şartıyla vech-i şer'î üzre hâl ve istihkâklarına göre evrâkları mu'atiyesine dâhil oldukları Mar'aş cizyedârı tarafından tevzî' ve mâl cizyeleri cânib-i mîriyçün cibâyet ve tahsîl olunmak lâzıme-i hâlde ve şürût-ı mer'ıyyesinden iken kalem-i mezbûr du'âyâsının ekseri kemâl-i hilelerinden nâşî civârında vâki' aher kazâ cizyedârlarından râhîs behâ ile evrâk almak için etrâf ve eknâfa perâkende ve hîle ile haffıyyeten evrâk olduklarından mâl-ı cizyenin küsrüne mu'âyene evrakının Noksan sürülmesiyle nizâm-ı cizyenin ihtilâline bâ'is ve bâdî olacakları emr-i bedîhî olduğun bildirüb ol-makûle mu'âyene ...yânın aher kazâ-ı cizyedârlarından hafıyyeten rahîs-i behâ ile aldıkları evrâk-ı cizye şer'an sâbit olduk da girüye redd ve akçesi bi't-temâm tahsîl vâsıl mu'âyenesine dâhil oldukları cizyedâr mûmâ-ileyh tarafından evrâkları virilüb cizyeleri mâlî cânib-i mîriyçün cem' ve tahsîl olunub bir ferde muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ iylediği ecilden hazine-i 'âmiremde mafhûz olan kaç muhâsebesi defterlerine nazar olunduk da cizyedârlar birbirlerinin mu'âyenelerine

Hüküm No 92'nin devamı

Dahil olmayan re'âyaya hile ile hayfeten evrak vormeyüb ve virdiği şer'â te'yit oldukda geriye zerre ve akçesi bi't-tamam tahsil ve asl-ı hazinedârına teslim ve tahmillerine Kürd evrakları ..?.. dahil oldukları haziedâr tarafından virilüb hazineleri malî cânib-i miri için cem' ve tahsil olunmak üzere şürûtı mukayyed idüğü der-kenâr olunmağın imdî şürûtı mucebince amel olunmak fermanım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sadr olan emrim üzre amel idüb dahi husus-ı mezbur şürûtı bâlâda temhid olunduğı üzre cizye-i amirem defterlerine mukayyed olmağla kalm-i mezbur civârında vâki' ba'zı kazâ cizyedârları re'âyasına dahil

olmağın re‘âyaya hile ile çifte evrak vormeyüb ve virdiği şer‘a sabit oldukda geriye zerre akçesi bi’t-tamam tahsil ve kalm-i mezbur cizyedârı mumâ-ileyh tarafından virdirüb cizyeleri malını cânib-i miri içün cem‘ ve tahsil itdirüb hilâf-ı şürût ve muğayyer emr-i ‘âli-şân bir ferde vaz‘ ve hareket itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i’timâd kılasız tahriren fi’l-yevmi’l-sabi‘ işrin Zi’l-ka‘de sene seb‘ ve semanin ve mi’ete ve elf.

Kostantin el-mahruse.

Hüküm No: 93	Târihi:
Belge türü: ?	Belge Konusu: ?
Belge özeti: ?	

Bâ-hatm-ı Derviş el-Hac Mehmed Paşa mirmirân-ı Maraş hâlâ.

Şeri‘ât-şi‘âr Ayntab kadısı faziletlü Efendi zide-fazlehû ve iftîhârû’l-ulemâ’il-kirâm hâlâ ve sabıka müftüleri efendiler ve sâ’ir ulemâ efendiler zidet-ulmuham ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân voyvodası Hüseyin Efendi ve a‘yânından Battal Ağazade Sadık Ağa ve Kamalakzade Abdurrahman Ağa ve nakib serdârı vesâ’ir iş erleri zidet-kadrehum inhâ olunur ki (Belge Tahrip)

Hüküm No: 94	Târihi: 1188
Belge türü: Temessük	Belge Konusu: Vergi tahsili
Belge özeti: Maraş ve Ayntab karralarına isabet eden resm-i dönüm ve amediyesinin tahsil edilmesi hususunda.	

Bâ’is-i tahrir-i huruf budur ki

İşbu bin yüz seksen sekiz senesi rûz-ı hazır ibtidâsından bir sene tamamen ve kâmilten zabt itmek üzre uhde ve iltizamımızda olan resm-i dönüm duhan ve amediye-i duhan Maraş ve tevâbi‘i mülhakatından Medine-i Ayntab ve karralarının resm-i dönüm ve amediyesinin tarafımızdan talep ve ragıb kıdvetü’l-emâsil ve’l-

akrân izzetlü serdar-ı sabık el-Hac Ebubekir Ağaya bir sene kâmilten zabt itmek üzere bedel-i ma'lume iltizâm olduğu kabul ve iltizâm idüb ve bedel-i iltizâmı olan meblağı tamamen ahz ve yedine işbu zabt-ı temessüki virildi gerekdir ki merhum Ağa hazretleri mu'tâd-ı kadim üzere resm-i dönüm ve amediye duhanı zabt idüb gayrı müdâhale itdirmeye ve's-selâm.

...es-Seyid İshak ufiye.

Hüküm No: 95	Târihi: 1188
Belge türü: Zabıtname	Belge Konusu: Vergi tahsili
Belge özeti: Maraş ve Ayntab karralarına isabet eden resm-i dönüm ve amediyesinin tahsil edilmesi hususunda	

Vech-i tahrir-i huruf budur ki

İşbu bin üz seksen sekiz senesi rûz-ı hazır ibtidâsından bir sene tamamen ve kâmilten zabt itmek üzere uhde ve iltizamımızda olan resm-i dönüm duhan ve amediye-i duhan Maraş ve tevâbi'i mülhakatından Medine-i Ayntab ve karralarının resm-i dönüm ve amediyesinin tarafımızdan talep ve ragıb olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân izzetlües-Seyid İshak Efendi zidet-kadrehuya sene-i sabık üzere iltizam ve tefviz ve mumâ-ileyh dahi iltizam ve tefviz ve kabul idüb mâl-ı iltizâmını ber-vech-i peşin tarafımıza tamamen edâ ve teslim itmekle işbu zabıtname tahrir ve yedine i'tâ olundu gerekdir ki sene-i mezbure mahsuben Medine-i Ayntab ve karralarında vâkî' resm-i dönüm duhan ve amediye-i duhan resimlerin sinin-i sabık ve olageldiği vech üzere zabt ve rabt ve cem' ve tahsil eyleyüb zabtına taraf-ı aherden hiç ferd mâni' ve terahim olmayalar tahriren fi't-tarihû'l-mezbur.

.. 'âli mültezim-i mukata'a hâlâ.

Hüküm No: 96	Târihi: ?
Belge türü: ?	Belge Konusu: ?
Belge özeti: ?	

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâ'il-ve'l-keâm Maraş sancağında ve Rakka eyâletinde vâkî' kazâların kadıları ve nâ'ibleri zide-fazlehum ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-a'yân mukaddema mekârı (belge tahrip)

POZ 45 (Görüntülenemiyor)

POZ 46 (Hüküm No 97)

Hüküm No: 97	Târihi: 20 Safer 1888
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Sefer için yük hayvanı
Belge özeti: Rakka Eyaleti Ve Maraş Sancağı'ndan Yapılacak Sefer İçin Yük Hayvanı Tedariki Hakkındadır	

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdenü'l-fezâ'il ve'l-keâm Rakka Eyâletinde ve Maraş Sancâğında vâkî' kazâların kâdıları ve nâ'ibleri zide fazlühüm ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-a'yân mukaddemâ şerrân mekârî ihrâcına me'mûr kılınan mübâşirler zide mecdühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve a'yân ve zâbitân vesâ'ir iş erleri zide kadrühüm tevkî' refî'-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki bu sene-i mübâreke de 'avn ve 'inâyet bârî ve yemn-i himmet-i şehinşâhânem ile düşman-ı dîn hür-ı hamkîn üzerine hareket ve hücum ve bi-lutfihi te'âlâ ahz-ı sâr ve intikâm olunmak maslahatı musammım olmakdan nâşî nakl-i zâhiyrde istihdâm olunmak üzre eyâlet-i mezkûre ile Maraş Sancağından ve Reşvan 'aşâyirinden ihrâcî tertîb ve fermânım olan ma'lûmü'l-mikdâr mekârî şetrânın bir gün evvel mahallerinden ihrâc ve Edirne'den nakline me'mûr oldukları zehâyir-i hamûleleriyle şimdiye dek gelüb sahrâ-yı şemnîde mevcûd bulunmaları iktizâ ider iken henüz bir mühârî vürûd itmeyüb ve'l-hâletü hazihi işbu mâh-ı Saferü'l-hayrın yirmi altıncı günü kemâl-i yümn ve ikbâl ve ebhet ve iclâl ile sadr-ı a'zamım ve serdâr-ı erkemim tûğ-ı zafer fûrûğu nerdibân başına vaz' ve bi-tevfika sübhânehü ve te'âlâ ordu-yı hümayûn nusret-makrûnumun dahi birkaç gün zarfında müştâ-yı şemnîden sahrâya hareketi musammım ve mukarrer olduğuna binâ'en ol-mikdâr mekârî şetrâından yola ihrâc olunmamışları var ise bundan sonra bir gün dahi te'hîrlerine ruhsat gösterilmeyüb der-'akeb ihrâc ve Edirne'den nakline me'mûr oldukları zahîre hamûleleriyle bir sâ'at mukaddem ordu-yı hümayûna vüsûlleri fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i 'âlîşânım ısdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuşdur imdi

vüsûlünde siz kuzât ve nüvvâb ve mübâşir-i mûmâ-ileyhim vesâ'irlerisiz bu sene-i mübârekenin keyfiyeti seneyn-i sâbıkaya kıyâs olunmayub hem asâkir-i mertebenin kesreti ve hem ordu-yı hümâyûnumda mevcûd zehâyirin kılleti olmakdan nâşî o makûle ihrâcî müretteb mekârî develerinin bir gün evvel ve bir sâ'at mukaddem hamûleleriyle gelüb etrâf ve eknâfdan zahîre naklinden istihdâm olunmaları rûtbe-i vücûbda olmağla eğer şimdiye dek yola ihrâc olunmamışları ve irâye bundan sonra kat'an te'hîr ve tevakkuf itmeksizin hemân vüsûl-ı emr-i şerîfimde 'alâ-eyyi-hâl tekmiilen yola ihrâc ve mahrûse-i mezbûreden hamûlelerin tahmîl ve esnâ-yı râhda beyhûde bir an te'hîr ve tevakkufdan ve hamûlelerini etlâf ve ızâ'atdan zıdd ve mücânebet itmeleri husûsunu sârbân başı ve tâyife-i sarbânâna vesâ'ir lâzım gelenlere gereği gibi tenbîh ve te'kîd olunarak seyr-i serî ile bir sâ'at mukaddem bu cânibe tesyîre bi'-dakûk takayyüd ve ihtimâm iyleyesiz şöyle ki ol-mikdâr mekârîler vakt-i harekete dek hamûleleriyle bu tarafa gelmemek veyâhûd Noksan vürûd iylemek lâzım gelür ise îrâd olunacak i'zâr-ı beyhûdeye kat'an havâle-i sem'-i i'tibâr olunmaksızın iki kât bedelleri ahâlîden tahsîli ile iktifâ olunmayub a'yân ve ahâlî ve mübâşirlerinden îcâb idenlerin bilâ emân haklarından gelineceğini yakînen ve tahkîkan bilüb ona göre mütebassırâne hareket ve şimdiye dek ihrâc olunmamışları ve irâ'eye beher hâl vürûd emr-i şerîfim günü tedârik ve ihrâc ve savb-ı me'mûrelerine îsâle sarf-ı vüs' ve iktidâr itmeniz bâbında fermân-ı 'âlî-şânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle [boşluk] vardık da bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîli's-şân vâcibü'l-ımtisâl ve lâzımü'l-ittibâ'ımın mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla 'âmil olub hilâfıyla vaz' ve hareketden ihtirâz ve ictinâb ileyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren el-yevmi's-sâdis 'ışrîn Safer sene semân ve semânîn ve mi'e ve elf.

Bu sıyâkda sadr-ı a'zam hâlâ devletlü Mehmed Paşa hazretlerinin dahi mektub-ı 'âlî kadrleri vardır vasalenâ fî 3 Min Cemâziye'l-evvel sene 1188.

Hüküm No: 98	Târihi: Mart 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Zeamet hakkında
Belge özeti: Maraş Sancağı, Auntab kazası ve Nahiyesinin Telhamas Karyesi ve diğer zeametlerin mutasarrıfı ve subaşısı olarak Müftizade Es-seyyid İshak Efendi'nin tayini	

Bâ'is-i terkîm-i hurûf budur ki

Hâlâ Maraş Sancâğında Ayıntab Kazâsında ve nâhiyesinde Telhamas nâm karye ve gayriden berât-ı pâdişâhî ile mutasarrıf olduğum ze'âmetin hâsıl olan mahsûlât ve rûsûmâtı işbu bin yüz seksen yedi senesi Martı ibtidâsından şubatı gâyetine gelince i'şâr-ı şer'îyye derecât-ı 'örfiyye ve tapu-yı zemîn ve resm-i guruşâne ve kul ve mezdekâne ve bâd-ı hevâ ve bi'l-cümle tarafımıza 'â'id olan hukûk-ı rûsûmların kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Müftîzâde Es-seyyid İshak Efendi zîde mecdühüye sene-i merkûmun iltizâmı ber-vech-i emânet tefvîz ve ber-vech-i tevkîl sene-i merkûme mahsûben mahsûlât ve rûsûmâtı ve ze'âmeti mezkûre-i serbestiyyet üzre zabt ve vekâleten hâsılâtı cem' ve tahsîli ve tarafımıza temâmen teslîm olunmak şartıyla mûmâ-ileyhe ihâle olunmağın siz ki ze'âmetim karyeleri re'âyâları ve ihtiyârlarısız mûmâ-ileyhi kendü üzerinize bir seneye değin zâbıt ve subaşı bilüb subaşılığına müte'allık cüz'î ve küllî umûrunuzu mûmâ-ileyhe mürâca'at iyleyesiz fî mart.

El-fakir Hâcî Osman Gediklüyân-ı dergâh-ı âlî.

Hüküm No: 99	Târihi: 19 Rebiulahir sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Tayin
Belge özeti: Bostancı Mahallesi Mescidi Vakfı'nın Mütevellisinin vefatı ile yeni müteveli tayini hakkındadır	

Nişân-ı şerîf-i 'âlîşân-ı mekân-ı sultan-ı tuğra-yı garrâ-ı cihân-ı hâkân-ı hükmü budur ki

Ayıntab'da vâki' Bostancı Mahallesi Mescidi vakfının vazîfe-i mu'ayyene ile mütevellîsi olan Mustafa Halîfe Beraderiş fevt olmağla mahlûlünden birâderi işbu râfi' tevkî' refi'i'ş-şân-ı hâkânî Ahmed Halife zîde kadrühüye tevcîh olunub yedine berât-ı şerîf-i 'âlî-şânım verilmek ricâsına Ayıntab nâ'ibi Mevlânâ İsbirî Ali zîde 'ilmühü ve iftîhârü'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fi'l rikâb-ı hümâyûnumda re'isü'l-küttâbım olan İsmail Rauf Bey dâme mecdühü i'lâm itmekle i'lâmı mücebince tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd-i 'inâyet-i pâdişâhânem zühûra götürüb

bin yüz sensen sekiz senesi Rebî'ü'l-ahirinin on ikinci günü tarihiyle müteverrih verilen rü'ûs-ı hümâyûnum mücebince bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Ahmed Halîfe Birâdereş zîde kadrühü vârub müteveffâ-yı merkûm birâderi yerine vakf-ı mezbûrun mütevellîsi olub edâ-yı hizmet iyledikten sonra bundan evvel mütevellî olanlar vazîfe-i mu'ayyenesine ne vechile mutasarrıf ola gelmiş ise mezbûr dahi ol-vechile vazîfe-i mu'ayyenesin evkâf-ı mezbûr mahsûlünden alub mutasarrıf ola şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren el-yevmi't-tâsi' aşere Rebî'ü'l-ahir sene semân ve semânîn ve mi'e ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse.

Hüküm No: 100	Târihi: 2 Rebiulevvel 1188
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Mukata'a dağıtımı
Belge özeti: Ayntab, Erzurum, Kars ,Van Ahsenha ve Susum kaleleri sorumluluk alanındaki mukataalar ve mevacibler hakkında	

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdünü'l-fazl ve'l-keâm Mevlânâ Dimos Ayıntab kâdîsı zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ayıntab voyvodası zîde mecdühü tevki' refî' hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Erzurum ve Kars ve Van ve Ahsenha ve Susum kal'aları muhâzalarına me'mûr dergâh-ı mu'allâm cebecilerinin seksen dört senesi müstehak oldukları mevâcib ve zahire behâlarıyçün bin yüz seksen beş ve seksen altı senelerine mahsuben hâsîhâ-ı mîr-i livâ-ı Ayıntab ve Dimos-ı Ayıntab ve Battal Höyük ve Sima karyeleri mâllarından sebep-i tahrîr-i ahkâmı ile on iki bin dört yüz otuz ki guruh havâle olunmağla yerlû yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîm olunmak fermânım olmağın işbu emr-i 'âlî-şânım ısdâr ve [boşluk] ile ırsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde siz ki kâdî ve voyvoda-ı mûmâ-ileyhümâsîz meblağ-ı mezbûr neferât-ı mezbûrun müstehak oldukları mevâcibleriçün havâle olunmuş olub birgün evvel tahsîli matlûb olmağla sebep tahrîr-i ahkâmı müceblerince 'alâ-eyyi-hâl temâmen tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîme mezîd-i sa'y ve dikkat ve hilâfından mücânebet iylemeniz bâbında fermân-ı 'âlî-şânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle [boşluk] vardık da bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîfimin mazmûnı

münîfi üzre ‘âmil olasız şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılasız tahiren el-yevmi’s-sâmin Recebü’l-mürecceb sene sitte ve semânîn ve mi’e ve elf. Buyurdu-ı sahrâ-yı semeni.

Hüküm No: 101	Târihi: 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Feragat
Belge özeti: Ayntab sancağında Mervane ve Kızılhisar mukataası mutasarrıfı Hafız Mehmed Emin’in mukataasından feragat etmesi hususunda.	

Nişân-ı şerîf-i ‘âlî-şân

Binâ’en-‘aleyh zâlike senevî yedi yüz elli guruş mâlî ve zemân-ı zabtı Muharrem guresinden olan Ayntab Sancağında vâki‘ Mervane ve Kızılhisar mukâta‘asının ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olan Hafız Mehmed Emin mukâta‘a-ı mezbûrun nısfî hüsn-i rızasıyla Hasan nâm kimesneye ve nısf-ı âheri dahi Seyyid Mehmed ve Seyyid Ahmed Sıdkı zîde kadrühümâ’ya ferâgat ve kasr-ı yed iylediğini hâvî sadıreyn-i muhteremeyn imzâlarıyla mûmzâ ve hüccet-i şer’iyye olunub mu‘accele-i mukûdesi olan üç bin guruşun beher on guruşda bir guruş hesabınca iktizâ iden resm-i kasr-ı yedi rikâb-ı hümayûnum hazinesine teslim olunduğuna sûret-i rûznâmçe-i hümayûn verilmeğin sâdır olan hatt-ı hümayûn şevket-makrûnum şürûtu üzre mâlikâne ‘uhdelerine kayd ve şürûtuyla berât-ı celîli’ş-şânım verilmek bâbında bi’t-tehlîs fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmağın hakkında mezîd-i ‘inâyet-i pâdişâhânem zühûra getirüb bin yüz seksen sekkiz senesi Rebî’ü’l-evvelî’nin dördüncü günü bu berât-ı hümayûn virdim ve buyurdum ki merkumundan işbu râfi‘ tevkî‘ refi‘î’ş-şân-ı hâkânî kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Hasan zîde kadrühü mukâta‘a-ı mezbûrun nısf hissesini merkûm Hâfız Mehmed Emin’in ferâğ ve kasr-ı yedinden bin beş yüz guruş mu‘accele ile bin yüz seksen sekiz senesi Muharrem’i guresinden düyunda oldukça te’yîden ber-vech-i mâlikâne zabt ve rabt ve vâki‘ olan mahsûlât ve rûsûmâtın kânûn-ı kadîm ve olunageldiği üzre ahz ve kabz ve senevî mâlî olan meblağ-ı mezbûru beher sene müşteriyle me‘an hazîne-i ‘âmireme edâ ve kalemiyesin virüb ve senden aherinde hesâbın görüb yedine sûret-i muhâsebesin aldıkça zabt ve rabtına mahsûlât ve rûsûmâtın ahz ve kabzına taraf-ı âherden ferd

mâni‘ ve terâhüm olmayalar şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren el-yevmi’s-sâni Şehr-i Rebî‘ü’l-evvel li-sene semân ve semânîn ve mi’e ve elf.

Buyurdu-ı sahrâ-sı semîr.

Hüküm No: 102	Târihi: 1 Cemaziyelahir 1188
Belge türü: Buyruldu	Belge Konusu: Eşkiyalık
Belge özeti: Ayntab’da Rumkale’de bulunan eşkıya Halil Paşa ve oğlunun civar köylere saldırıp yağma ve soygun yapıp insan öldürdüğü ve bunun önlenmesi hakkında ferman	

Bâ-hatm-i Derviş El-hâc Mehmed Paşa Mîr-i mîrân Maraş hâlâ

Şerî‘at-me‘âb Ayıntab nâ‘ibi efendi zîde ‘ilmühü ve nuhbetü’l-‘ulemâi’l-kirâm hâlâ me‘zûn-ı bi’l-iftâ efendi sâyir ‘ulemâ ve sulehâları efendiler zîde ‘ilmühüm ve ‘umdetü’s-sâdât Nakıbi Efendi zîde şerefehü ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân voyvodası ‘izzetlü Es-seyyid Sadık Ağa ve a‘yândan Kamalakzâde Es-seyyid Abdurrahman Ağa zîde kadrühüm ve a‘yân-ı vilâyet ve iş erleri ve kurâ ihtiyârları ve derûnunda ve bîrûnunda ‘umûmen re‘âyâları inhâ olunur ki bu esnâda Ayıntab re‘âyâ ve fukarasının kurâ ve harmanlarını ihrâk ve mâl ve eşyâlarını hâlâ Rum-ı kal‘ada müstakarr olan Halil Paşa’nın nehb ü gâret ve katl-i nüfus iyledüğü mesmû‘umuz olub ba‘de’l-yevm gerek paşa-yı mûmâ-ileyh ve gerek oğlu ve kendü hevâdârlarından Ayıntab yâhûd kurâlarını selb-i emvâl ve katl-i ‘ibâd ve mazarrat-ı re‘âyâ için üzerlerine gelür olur ise yedinizde olan mürâsele-i şer‘iyye fetvâ-yı şerîfe mûceblerince paşa-yı mûmâ-ileyhin askerini darb ve harb ve cümleliz ittihâd ve ittifâk üzre olub ve kendü askerlerinden ne kadar katl olur ise demleri mehdûr ve bu husûsda kimesnenin tarafından size dahl ve ta‘arruz olmayacağı ma‘lûmunuz ve ‘adem tevakkufunuz olmak için hâssetin işbu buyuruldu tahrîr ve ısdar [boşluk] ile irsâl olunmuşdur bi-mennihi te‘âlâ vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre bu husûsda kat‘an tevakkufunuz ve ‘ibâdullaha üzerlerinden def‘-i mazarratda sermû kusûrunuz olmayub ber-mûceb buyurulduyla ‘amel ve hareket ve hılâfından hazer ve mücânebet iyleyesiz deyü fî gurre-i C sene 1188.

Hüküm No: 103	Târihi: 1 Cemaziyelahir 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Tayin
Belge özeti: Ayntab kazâsına kaymakam tayini hususunda.	

Kıdvetü's-sâdâtı'l-kirâm Battal Ağazâde Seyyid Mehmed Sadık Çelebi dâme şeref-i siyâdete gıbbe't-tahıyyatü'l-vâfiye inhâ olunur ki iş bu sene semân ve semanîn ve mi'e ve elf Cemâziye'l-ahresi gurrelerinden Ayntab Kazâsında olan sâdât-ı kirâm zevî'l-ihirâm üzerlerine tarafımızdan cenâbınızı kâ'immakâm nasb ve ta'yîn itmişizdir gerekdir ki sâdât-ı kirâma tevkîr ve ihtirâm ve kuzât ve kâ'immakâmlar senedleriyle teseyyüd ve izhâr-ı 'alâmet hazarâ idenleri def'ada ihtimâm ve cenâbgir dahi kimesneye 'alâmet-i hazarâ-ı vaz'ına izin virmekden mücânebet ve iddi'â-yı sıhhat nisb-i siyâdet idenleri tarafımıza mûmâ-ileyhe mübâderet ve te'dîbleri ve hukuk-ı şer'îyye-i sâbite tahsîli iktizâ itdikde cenâbınız idüb sâdât-ı kirâmı sâ'ir hükkâmı rencide itdirmeyesiz halâsa-ı kelâm bu emânet-i küberâda kemâl-i istikâmet idüb tevcîhiyye ve 'urûsiye ve mümed-i sât sâ'ire-i nâmziye nâmıyla bir akçelerin almayub ve aldırmayub sıyânet-i 'arz ve mallarında sa'y-ı mevfûr zımnında şevketlü mehâbetle kerâmetlü padişah-ı islâm ide Allah-ı te'âlâ ve ibkâh ilâ yevmi'l-kıyâm hazretlerinin devâm-ı 'ömr ve devletleriçün sâdât-ı kirâmın da'vât-ı Hayriyelerin isticlâb idüb her emrde şer'-i şerîfe imtisâl ile mazhar-ı şefâ'at-ı hazret seyyidü'l-enâm-ı 'aliyye efdalü't-tahıyyatü ve ekmelü's-selâm olası ve's-selâm el-fakr es-seyyid İbrahim ...en-nakîb ale'l-eşrâf.

Hüküm No: 104	Târihi: 19 Cemaziyelahir sene 1188
Belge türü: Nişan-ı Şerif	Belge Konusu: Zahir Defteri
Belge özeti: Zahir defteri ve zahirelerin mikdarları hususunda	

Bâ-muhzır Hasan Ağa Kethüdâ-yı Vâlî Rakka

Hâlâ Rakka Vâlisi devletlü velîyü'n-ni'âm efendimizin dâ'ire-i 'aliyyelerine rûz-ı mihr-i iktizâ iden ecnâs-ı zehâyir defter-i ... bi-menzil Ayıntab fî 19 Cemâziye'l-ahir sene 1188.

Nân-ı 'azîz 1500 kıyye	Lahm 750 kıyye	Rûz 750 kıyye	Semen 187,5 kıyye
Kuzu aded 5	Şeker 10 kıyye	Asel kıyye 15	Şem'-i asel 5 kıyye
Zafran 50 dirhem	Biber karanfil darçın kakulu mezdeki 1 kıyye	Badem fısdık ... 10 kıyye	Nişasta 10 kıyye
Dakîk 30 kıyye	Şem'-i şahm 10 kıyye	Revgan-ı zeyt 30 kıyye	Katran 50 kıyye
Selh-i Nohud basl- i sebzevât matbah-ı mikdâr-ı kifâye	Halîb sebze mikdâr-ı kifâye	Hatab-ı müretteb mikdâr-ı kifâye	cem'an 3000 guruş
Meb'ûk 200 guruş	Vech-i meşrûh üzre Ayıntab mîr-i livâ-ı dâ'ire-i hazret-i velîyü'n- ni'amaya iktizâ iden ecnâs-ı zehâ'ir defteridir ki fî 19 C sene 1188.	El-fakir Hâcî Hasan Kethüdâyeri vâlî-i Rakka Hâlâ	Bu siyâkda Aynı Telebşar'a dahi defter vardır.

Hüküm No: 105	Târihi: 12 Cemaziyelahir sene 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Zahire
Belge özeti: Gerekli zahirenin tedarik edilmesi hakkında	

Medîne-i Ayıntab'da seccâde nişân-i şerî'at guberâ faziletlü efendi zîde fezâilühü ve mefâhirü'l-'ulemâi'l-kirâm me'zûn ve bi'l-iftâ efendi vesâ'ir 'ulemâ efendiler zîdet-i fezâ'ilühümü ve kıdvetu'l-emâsil voyvodası 'izzetlü Hasan Efendi

vesâ'ir a'yân-ı vilâyet ve zâbitân-ı sâ'ire bi'l-cem'ihim inhâ olunur ki Şam-ı şerîfden mensubemize müteveccihen işbu mâh-ı Cemâziye'l-ahirin on yedinci yevm-i Çeharşenbih bi-hasebi't-tarîk halebi's-şehbâye vüsûlümüz müyesser ve bir iki günden ârâm veistirâhat olundukdan sonra bu rakka-ı tevîk-i samadanî ile ol-tarafdan imrârımız mütesammım olmağla dâ'iremiz halkıyçün iktizâ iden iki günlük ecnâs-ı zehâyiri görünülen defter mücebince cem' ve tedârik ve kabzına me'mûra teslîme ihtimâm ve müceb terâhî ve tesâmüh olacak hâlâtdan mübâ'adet iylemeniz bâbında tarafımızdan ...ten işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve fahrü'l-akrân [boşluk] zîde kadrühü ile ırsâl olunmuşdur inşâllahü te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre zehâ'iri matlûbe-i vürudumuzdan akdem tehiyye ve âmâde iylemeğe cümleiniz dikkat ve ihtimâm idüb müceb buyurulduyla 'amel ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet iyleyesiz fi 12 C sene 1188.

Hüküm No: 106	Târihi: 20 Rebiulevvel sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Tayin
Belge özeti: Ayntab Kürtçiyân mahallesinde bulunan Hamam Gazzalı Tahtani mescidine imam tayini hakkında	

Nişân-ı şerîf

Medîne-i Ayıntab'da Kürtenciyan Mahallesi'nde vâki' Hamam Gazzalı Tahtânî mescid-i şerifinde yevmî iki akçe vazifesiyle imâm ve mütevellisi olan erbâb-ı istihkâkdan işbu râfi' tevki' refi'i's-şân şehr-i yârî Es-seyyid Mehmed ve Es-seyyid Abdullah nâmân karındaşlar bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub lakin taht-ı 'âlî-cennet Osmanî üzre cülûs-ı hümayûnum vâki' olmağın Der-sa'âdetimden yedine müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında yedinde olan 'atîk-i berâtı mücebince mezbûre sadaka idüb bu berât-ı hümayûn sa'âdet-makrûn virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûrân varub zikr olunan mescidler ba'dehü kemakân imâm ve mütevellisi olub hizmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıktan sonra yevmî iki akçe vazifesiyle ber-vech-i iştirâk mutasarrıflar olub vâkfın ruhu ve devâm-ı 'ömr-i devletiyçün du'âya müdâvemet göstereler ol-bâbda taraf-ı aherden hiç ferd mâni' ve mürâhim olmayub aslâ dahl ve ta'rruz kılmayalar şöyle bileler 'alâmet-i

şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-ışrîn min Şehr-i Rebî'ü'l-evvel li-sene semân ve semânîn ve mi'e ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiye el-mahrûse.

Hüküm No: 107	Târihi: 22 Rebiulevvel sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Tayin
Belge özeti: Bostancı mahallesinde bulunan mescide cüzhan tayini hakkında	

Nişân-ı şerîf-i 'âlîşân

Medîne-i Ayıntab'da Bostancı Mahallesi'nde vâki' câmi'i-i şerîfde yevmî iki akçe vazife ile cüzhân olan erbâb-ı istihkâkdan ve muhtâr ve işbu râfi' tevkî' refî'i'ş-şân-ı hâkânî es-seyyid Mehmed ve Es-seyyid Abdullah zîde şerefühü siyâdethümâ bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mutasarrıflar olub lakin taht-ı 'âlî-cennet-i Osmanî üzre cülûs-ı hümâyûn sa'âdet-makrûnum vâki' olmağın Der-sa'âdetimden yedine müceddeden berât-ı şerîf-i 'âlî-şânım verilmek bâbında yedinde olan 'atîk berâtı mücebince mezbûrana sadaka idüb bu berât-ı hümâyânu virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkûmân varub zikr olunan câmi'i-i şerîfde kemakân cüzhân olub hidmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıktan sonra yevmî iki akçe vazifesin alub mutasarrıf olub vakfin ruhu ve devâm 'ömr devletiyeçün du'âya müdâvemet göstereler ol-bâbda taraf-ı âherden hiç ferd mâni' ve terâhüm olmayalar aslâ dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bilüb 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi's-sâni ve'l-ışrîn min şehr-i Rebî'ü'l-evvel sene semân ve semânîn ve mi'e ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse.

Hüküm No: 108	Târihi: 21 Rebiulevvel sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Tayin
Belge özeti: Tahtalu camiine cüzhan olanların beratlarının tecdidi hakkında nişân-ı şerif	

Nişân-ı şerîf

Medîne-i Ayıntab'da Ammu Mahallesi'nde vâki' Handaniye câmi'i-i şerifi kurbunde mebni ashâb-ı hayrâtdan nâ'ib Emrullah Efendi binâ iylediği çeşme ve mu'allimhâneye vakf iylediği evkâfdan beher cum'a gecesi birer cüz'-i şerif kur'an-ı 'azîmi's-şân tilâveti ve yine vakf-ı mezbûrdan almak üzere yevmî bir akçe vazife ile Tahtalu câmi'i-i şerîfde kıbel-i salâtü'l-cum'a sûre-i binâ-ı tilâvet itmek üzere tasarruf üzere olan erbâb-ı istihkâkdan işbu râfi'ân tevki' refi'i's-şân şehir-i yârî Es-seyyid Mehmed ve Es-seyyid Abdullah nâmân karındaşlar bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mutasarrıflar iken taht-ı âlî-i cennet-i osmanî üzere cülûs-ı hümayûnum vâki' olmağın Der-sa'âdetimden yedine müceddeden berât-ı şerîfim verilmek bâbında yedlerinde olan 'atıkan berâtları mücebince mezbûrana sadaka idüb bu berât-ı hümayûn sa'âdet-makrûnu virdüm ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûrân varub zikr olunan çeşme evkafından alub beher cum'a gecelerinden birer cüz-i şerif ve Tahtalu Câmi'i'inde sûre-i Nebe kırâ'at idüb yevmî birer akçe vazifeye mutasarrıf oldular şöyle bileler 'âlemt-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevm ihdâ ve 'ışrîn min Rebî'ü'l-evvel sene semân ve semânîn ve mi'e ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse.

Hüküm No: 109	Târihi: Evahir-i Zilkade sene 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: imdâd-ı seferiye
Belge özeti: Devam eden sefer için Ayntab ve bağlı yerlerden imdad-ı seferiye olarak yardım toplanması hakkında	

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâ'il ve'l-kirâm Maraş Eyâletinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân müştâ-yı hümayûnumdan bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Mustafa ve a'yân-ı vilâyet zîde kadrühüm tevki' refi' hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki a'dâ-yı dîn-i devlet ve husamâ-yı melik ve millet olan Moskov keferesiyle devlet-i 'aliyyem beyninde Haruşa'da muhâsım ve mâ'dât ve cenk ve peykâr beş altı senedir bi-hikmetillâhi te'âlâ mütemâdî ve istimrâr kabûl idüb masârif-ı seferiye ve tedârik-i mühimmât-ı çeriye'nin tezâyüdü sebîle hazâ'in-i mîriyye ve Beytü'l-mâl-ı müslimîne kıllettârı ve küffâr-ı düzeh-i karârın

eyâdî mahzûlelerine giriftâr olan kılâ‘ ve bekâ‘ ve hudûd ve şügûrun ‘avn ve ‘inâyet bârî ile nez‘ ve istirdâdî muhâzîb hâsırından ahz-ı sâr ve intikâm mukaddemânın temhîri husûsuna himmet-i mülûkânem ve miknet-i şâhânem her tarafa sene-i âtiyye nevrûz-ı fîrûzunda memâlik-i mahrûse-i Meduh senîn-i sâ‘ireden ez-yed ve efzûn ‘asâkir isticlâb ve var kuvvet-i bâzûya getürülüb bi-tevkîfa sübhânühü ve te‘âlâ ber-vech-i etemm-i ikmâl ve i‘dâd-ı levâzım ve esbâb-ı emrine ibtidâr ve taraf taraf bilâd-ı islâmiyye evâmir-i celîlem neşr ve nesyâr olunub cünûd-ı muvahhîdînin takviye-i bâzû-yı kudretleri ta‘ayyünât-ı mertebelerinin i‘tâsına ve teshîr-i kılâ‘ husûn-ı tedmîr-i düşman hazalân-ı makrûn dahi edevât-ı hurûb ve kıtâl ve tetimmât-ı cenk ve cidâlin bâligâ mâbliğ-i tehiyyâ ve ihzârına mevkûf ve bu takdîrce masrûfât-i mîrîyesin terakkî ve müzâ‘îfî muhtâc-ı ta‘rîf ve beyân olmayub esfâr-ı sâbıkada devlet-i ebed-i müddetimle a‘dâ-yı dîn-i meyânesinde muhârebe ve muhâsamanın temâdîsi sebebiyle hazîneye Noksan ve kılllet-i tatarruk iyledik de eyâlât ve elviye mutasarrıfları olan vüzerâ-yı ‘ızâm ve mîr-i mîrân-ı kirâmımdan seferber olmayanların mensûblar mu‘ayyen olan seferiyeler sefere me‘mûrlar misüllü tahsîl ve vülât ve mîr-i mîrâna ‘â‘id hazariyeyi zikr olunan seferiyeden efrâz ve vâlât ve elviye mutasarrıflarına i‘tâ ve bakıyyesi hazine-i âmireme teslim ile umûr-ı zarûriyye-i cihâda sarf oluna geldiği tevârîh-i mazbûta ve kuyûd-ı ‘atıkada musarrıh olmakdan nâşî mutasarrıfları sefere me‘mûr olmayan eyâletlerin ve sancakların dîvân-ı hümayûnum kalemi defterlerinde mukayyed olan seferiyeleri bin yüz seksen sekiz senesi gurre-i Muharrem’inde şürût-ı seferiye mûcebince def‘aten tarh ve tevzî‘ ve ba‘de’t-tahsîl hazariye-i mu‘ayyeneleri eyâlât ve elviye-i merkûmenin mutasarrıfları câniblerine ve mâ‘adâsı hazineye ihsân-ı defîne-i şâhâneme teslim olunmak bâbında emr-i hümayûnum şeref-bahşâ-yı sudûr olub hâlâ Maraş Beğlerbeğisi emirü’l-ümerâi’l-kirâm Veis Mehmed dâme ikbâlehü sefer-i hümayûnuma me‘mûr olmadığından siz ki mevlânâ ve a‘yân-ı mûmâ-ileyhimsiz alâlet Maraş’dan seferler vukû‘unda mutasarrıflarıyçün müretteb olan yirmi beş bin guruh seferiyyeyi seksen sekiz senesi Muharrem’i guresinde def‘aten tevzî‘ ve yerlü yerinden cem‘ ve tahsîl iylediğinden sonra eyâlet-i mezbûrenin hazariye-i mu‘ayyenesi olan on bir bin beş yüz guruhu seferiye-i merkûme derûnundan ifrâz ve mîr-i mîrân-ı mevâliye tarafından edâ ve kusûr kalan on üç bin beş yüz guruhu hazineye rabt ve mübâşir-i mûmâ-ileyhe teslim ve hazine-i hümayûnuma îsâle

Hüküm No 109'un devamı

mübâderet iylemeniz bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuşdur ber-minvâl-i muharrer eyâlet-i merkûme kazâlarında mutasarrıfı için tahsîs kılınan yirmi beş bin guruş seferiye-i re'ssine i'tibâr olunan seksen sekiz senesi gurre-i Muharrem'inde def'aten Maraş eyâleti dâhilinde vâki' kazâlar ahâlîlerine cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tevzî' ve taksîm ve yerlû yerinden cem' ve tahsîl iylediğinden sonra eyâlet-i mezbûrenin hazariye-i mu'ayyenesi olan on bir bin beş yüz guruşu seferiye-i merkûme derûnundan ifrâz ve mîr-i mîrân mûmâ-ileyhe edâ ve kusûr kılan on üç bin beş yüz guruşu hazîne rabt ve mübâşir mûmâ-ileyhe teslîm ve hazîne-i 'âmireme tesyîr ve îsâl itdirdüb 'avk ve te'hîrden ve mikdâr-ı mu'ayyenden ziyâde bir akçe ve bir habbe tevzî' ve mükerrer tahsîlinden mübâ'adet ve kesret üzre mübâşir irsâliyle fukarâ ve zu'afâyâ ta'addî ve tecâvüz vukû'undan tehâşî ve mücânebet iyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ-liyehsin sen dahi siyâk-ı şûrûh üzre yirmi beş bin guruşu seferiye-i ba'de't-tahsîl mîr-i mûmâ-ileyhin hazariye-i mu'ayyenesi olan on bir bin beş yüz guruşu tarafına edâ ve kusûr kılan on üç bin beş yüz guruşu mûmzâ ve mahtûm defteriyle yanına istishâb ve hazîne-i hümâyûnuma getürüb teslîme ikdâm ve dikkat iylemek bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki vüsûl bulduk da bu bâbda vech-i meşrûh üzre şerefyâfte-i sudûr olan fermân vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla 'âmil olub hilâfından gâyetü'l-gâyet hazer ve mücânebet iyleyesiz söyle bilesiz 'alamet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâhir-i Zî'l-ka'deti's-şerîfe sene seb'un ve semânîn ve mi'e ve elf.

Sancağ-ı Ayıntab 6000 guruş

Bâ-fermân-ı 'âlî matlûb buyurulan imdâd-ı seferiyeden yalnız altı bin guruş Ayıntab Sancağına isâbet itmiştir.

Hüküm No: 110	Târihi: Recebü'l-ferd sene 1188
Belge türü: Mektub	Belge Konusu: Tayin
Belge özeti: Ayntab'da mevcut serdarın yerine yeni bir serdar tayin edilmesi hususunda.	

Şeri'ât-şî'âr Ayntab kadısı Efendi zide-fazlehu ba'de's-selâm inhâ olunur ki taht-ı hükûmetinizde serdar olan ref' olunub yerine işbu sabık üzre kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Ağa zide-kadrehu nasb ve ta'yin olunmağın işbu mektub tahrir ve irsâl olunmuşdur inşallahû Te'âli vüsûlünde gerekdir ki merkumu kazâ-i mezkûrun serdarlığı umurunda kıyam ve öteden beri olageldiği vechle zabt ve rabtı hususunda i'ânet ve ihtimâm eyleyesiz ve sen ki serdar-ı merkumsun kazâ-i mezkûrun serdarlığı sana tefviz olunmağla gerekdir ki ka'ide-i kadim üzre zabt ve rabt neferât ve def' ve ref' mazarrât-ı haşerâtıyla tanzim-i bilâd ve arâha-i hâl 'ibâda bezl-i kudret eyleyesin ve kazâ-i mezburede mukim ve misafir-i yeniçeri ve cebeci ve topçu ve top arabacısı ve guleman-ı acemi ve kuloğulları bi'l-cümlesini serdar biilüb sürekden taşra ve re'ikden hariç vaz' ve hareketde bulunmayub ita'ât ve inkıyad üzre olalar ve sen dahi cümle umûrını ahkâm-ı şer'-i şerife ve kanun-ı kadim ve emr-i münif tatbik ve tevâ'if-i merkumdan bilâ-veled-i varis-ma'ruf fevt olanların ma'rifet-i şer'le metrûkâtların zabt ve sûk-i sultânide fûrûht ve hâsıl olan nûkûdını cânib-i beytü'l-mâl için defter müfredâtıyla ocak tarafına göndermeğe mübâderet ve beher hâl fukaranın emin ve rahatlarına ba'is-i hizmet müstahsene-i mebrure-i vücude getirmeğe mücedded sa'î olub mucib-i mektub ile amel olası tahriren evâ'il-i Şehr-i Recebü'l-ferd sene 1188.

Mustafa Ağa-yı serdar Ayntab.

Hüküm No: 111	Târihi: 22 Receb sene 1188.
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Orduya iştirak
Belge özeti: Ayntab voyvodası, yeniçeri serdarı ve iş erlerinin Birecik'de orduya katılıp Halep'e gitmesi hususunda.	

Ba-hatm-ı Mehmed Paşa vali-i Rakka Hâlâ.

Medine-i Ayntabda mesned-nişin şeri'ât-garra faziletli Efendi zide-fazlehu ve müftü vesâ'ir ulemâ ..?.. efendiler zide-fazlehum ve mefâhirû'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası Battalzade Mehmed Sadık Ağa ve Seyyid Abdurrahman Ağa ve yeniçeri serdarı ve iş

erleri zide-mekadirehum inhâ olunur ki Rakka havâlisinde?..... kahr û tedmirlerine ihtimâm ve sarf-ı dikkat-ı tamm olacağı ...?... sadakamız olmakdan nâşi rehber-i tevfik hazır-ı refik sübhânı ile Halebden hareket ve işbu mâh-ı Receb-i şerifin yirminci günü Sacur nam mahale nüzul olunub inşaallahû Te'ala ferdâsı yevm-i nâşi Birecik dühûl ve vüsûle niyet olunmağla şakk-ı merkurî kahr û tedmirleri lâzime-i uhdemiz olmağın imdi sizler dahi bi'l-cümle süvâri ve piyâdeleriniz ile gelüb ma'yyetimizde bölünmekle ehemm ve elzem olduğu ma'lumunuz oldukda siz ki voyvoda ve Seyyid Abdurrahman Ağa vesâ'ir Ağa bir ân ve bir saat tevkif itmeyüb bi'l-cümle süvari ve piyadeleriniz cem' ve mâh-ı mezbur yirmi birinci yevmi sâni Birecikde tarafımıza mülâki olmağa mezid-i masârî'at ve ihtimâm ve sarf-ı gayret hâlâ kelâm idüb şöyle ki bir saat te'hir ve terahim ve kusur ve mekâsil zuhur itdirmeyüb bir türlü hevâya kadir olmayub ve hâmisine düçâr olacağınız muhakkak bilüb ona göre bu hususa sadakat ve hizmetiniz bir dürlü zâyî' olmayub nezd-i mülûkânede ve tarafımızda makbul ve meşkûr olacağı da irtiyab olmağın tarafımıza gelmenizde ve sözünüz olur deyü bizlere ma'ân gelenlere ...?... ve kendi re'yimiz verilmişdir bir dürlü tehaşi itmeyüb bir ân akdem vüsûle sür'ât eyleyesiz ve sen ki efendi mumâ-ileyhsin kibel-i şer'iden dahi cümlesine tenbih ve irsâle ihtimâm eylemeniz için işbu buyuruldu tahrir ve ısdâr [boşluk] irsâl

Hüküm No 111'in devamı

Olunmuşdur inşaallah û Te'âla vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşruh üzre muceb-i buyuruldumuz ile amel ve hareket ve hilâfından begayet ..?... ve mücânebet eyleyesiz fi 22 Receb sene 1188.

Hüküm No: 112	Târihi: 19 Safer sene 1186.
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Hatip ataması
Belge özeti: Ayntab'da Kal'a Camii şerifine hatip atanması hususunda.	

Ayntabda Kal'a cami'-i şerifi ve ..?... üzre yevmi üç akçe vazife ile hatib olan işbu rafi'-i tevkî'-i refi'û's-şân-ı hakânî Mehmed zide fazlehuma yedinde olan beratın zâyî' itmekle zâ'idin yedine berât-ı 'âli-şân virilmek ricâsına vakf-ı mezbur

mütevellisi Şeyh Ebubekir zide-kadrehu farz itmekle mucebince sînâyi'den tevcih olunmak fermânım olmağın hakkında mezid-i 'inâyet padişâhanem zuhura getirüb bin yüz seksen altı senesi Muharreminin on dokuzuncu günü tarihiyle müverrih verilen rû'ûs-ı hümayunım mucebince zayı'den müceddedan bu berât-ı hümayunı virdim ve buyurdum ki mezbur Mehmed zide-suleha varub vech-i meşruh üzre cami'-i mezkûrda kemâ-gân hatib olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra ta'yin olunan yevmi üç akçe vazifesin evkaf-ı mezbure mahsulünden müteveli olanlar yedinden alub mutasarrıf ola şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar fî 19 Safer sene 186.

Be-makam-ı İslambol el-mahruse.

Hüküm No: 113	Târihi: 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Müteveli tayini
Belge özeti: Ayntab'da Hüsne bin Vahid Hatun ve kızlarına ait dükkanlara müteveli atanması hususunda.	

Nişân-ı şerif-i âli-şân budur ki,

Medine-i Ayntabda vâkî' Hüsne bin Vahid hatun ve kızları olan ..?.. dükkânların mütevellisi olmayub şart ve vakf üzre umûr-ı vakıf mezkûr rû'yyet olunmayub ta'dil ve vakfa ..?.. olduğına binâ'en müceddedân bir müteveli nasb ve ta'yin olunmak lâzım ve mühim olmağla erbâb-ı istihkakdan işbu rafî'-i tevkî'-i refî'û's-şân-ı hakânî Mustafa bin Mehmed zide-kadrehu her vechle lâıyk ve mahal-i müstehak olmağla tevliyet-i mezkûre mecdum kendüye ber-vech-i hüsn-i tevcih olunub yedine berât-ı şerif-i âli-şânım virilmek ricâsına ..?.. Mevlana Ceyba zide-ilmûhu arz eylemeğın mucebince merkum Mustafaya sadaka idüb işbu şerif-i hümayunım virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkum Mustafa zide-kadrehu varub zıkr olunan evkafın mütevellisi olub hizmet üzresiniz bi-kusur mer'i ve mü'eddi kıldıktan sonra ber-vech-i hüsn-i tasarruf olub vakfın ömrü benim devam-ı ömr-i devletim için du'âya müdâvemet göstere ol-babda taraf-ı aherden bir vechle dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fî'l-yevmi'l-tasi' ve'l-işrin min şehri Zilhiccetü's-şerife sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahruse.

Hüküm No: 114	Târihi: 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Katib ataması
Belge özeti: Berat Ayntab'da Burc-ı Rasas nahiyesinde Abdurrahman Erzincani vakfına katib atanması hususunda	

Medine-i Ayntab kazâsında Burcu Rasas nahiyesinde vâkî' Abdurrahman Erzincani evkafından Sam nam karyenin kâtibi olmayub mütevellisi olan kimesnenin vakfa gadrekli ve hıyanet itmekle ..?.. vezâ' ifin ihbârıyla bir kâtib lâzım ve mühim olmağla erbâb-ı istihkakdan işbu râfi'a tevkî'-i refi'û'ş-şân-ı hakani Mehmed halife her vechle layık ve mahal-i müstehak olmağın vazife-i mu'ayyine ile tevcih olunub yedine müceddedân berât-ı şerife virilmek bâbında istika-yı 'inâyet itmeğın mezbure sadaka idüb bu berât-ı hümâyun sa'âdet-makrunım virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkum Mehmed varub zikr olunan karyenin kâtibi olub hizmet-i lâzimesi mer'i ve mü'eddi kıldıktan sonra vakf-ı mezbur mahsulünden almak üzre vazife-i mu'ayyinesiyle mutasarrıf olub vakfın ruhı ve devâm-ı ömr-i devletim içün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerifime i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmi'l-samin şehr-i Cemaziye'l-evveli sene seman ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahruse.

Hüküm No: 115	Târihi: 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Atama
Belge özeti: Ayntabda Seng-i Hoşkadem mahallesinde Bürücekli mescid-i şerifine imam ve müteveli atanması hususunda.	

Medine-i Ayntabda Seng-i Hoşkadem mahallesinde Bürücekli mescid-i şerifi dinmekle ma'ruf mescid-i şerif on beş seneden mütecaviz harabe-müşerref olub tevliyet ve imâmeti mahlul ve hizmet-i lâzimesi mahlul kalmağla yerine erbab-ı

istihkakdan işbu râfî'î tevki'-i refî'û's-şân-ı hakânî İsmail halife her vechle lâıyk ve mahal-i müstehak olmağın tevcih olunub müceddedan berât-ı şerif virilmek bâbında istid'â-yı 'inâyet itmeğın mucebince mezbure sadaka idüb bu berât-ı hümâyun sa'âdet-makrunı virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkum varub zıkr olunan mescid-i şerifde imam ve mütevellisi olub hizmet-i lâzımelerin mer'i ve mü'eddi kıldıktan sonra yevmi iki akçe vazife ile mutasarrıf olub vakfın ruhi ve devâm-ı ömr-i devletim için du'âya müdâvemet göstere ol-bâbda taraf-ı aherden bir vechle dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren el-yevmi'l-sâmin şehr-i Cemâziye'l-evveli sene seman ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahruse.

Hüküm No: 116	Târihi: 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Atama
Belge özeti: Ayntabda Karayusuf mescid-i şerifine müezzin tayin edilmesi hususunda	

Medine-i Ayntabda vâkî' Karayusuf mescid-i şerifinde yevmi bir akçe vazife ile mü'ezzin olan Mehmed kimesne hüsn-i rızâsıyla erbâb-ı istihkakdan işbu râfî'î tevki'î refî'û's-şân-ı hakani es-Seyid Mehmed halife feragat ve kasr-ı yed idüb merkum dahi her vechle layık ve mahal-i müstehak olmağla cihet-i mezkûre tarih-i mezburun kasr-ı yedine kendüye tevcih olunub yedine berât-ı 'âli-şânım virilmek ricâsına yedinde olan tarih-i mezburun atik re'yi mucebince inâyet taleb itmekle vech-i meşruh üzre merkuma sadaka idüb bu berât-ı hümâyunı virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkum es-Seyid Mehmed varub zıkr olunan mescid-i şerifde tarih-i mezburun yedine mü'ezzin olub hizmet-i lâzımesin mer'i ve mü'eddi kıldıktan sonra yevmi bir akçe vazifesiyle mutasarrıf olub vakfın ruı ve devâm-ı ömr-i devletim için du'âya müdâvemet göstere ol-bâbda taraf-ı aherden bir vechle dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmi'l-tasi' ve'l-işrin min şehr-i Rebi'û'l-evvel sene seman ve mi'ete ve elf.

Kostantin el-mahruse.

Hüküm No: 117	Târihi: 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Tayin
Belge özeti: Ayntabda Şhreküstü mahallesinde Hoca Helvacı mescid-i şerifine imam atanması hususunda	

Medine-i Ayntabda Şhreküstü mahallesinde vâkî‘ Hoca Helvacı mescid-i şerifinde vazife-i mu‘ayyine ile imam olan Seyyid Mehmed fevt olub yeri hâli ve hizmet-i lâzimesi mahlul olmağla yerine erbâb-ı istihkakdan işbu râfî‘-i tevkî‘-i refî‘û‘ş-şân-ı hakani Mehmed halife her vechle layık ve mahal-i müstehak olmağla imâmet-i mezbure müteveffâ-yı mezburun mahlulünden kendüye tevcih olunub yedine berât-ı şerif-i âli-şânım virilmek ricâsına istid‘â-yı ‘inâyet itmekle fevti vâkî‘ ise sadaka idüb bu berât-ı hümâyun izzet-makrunı virdim ve buyurdum ki ba‘de’l-yevm merkum Mehmed halife varub zikr olunan mescid-i şerifde müteveffâ-yı mezburun yerine imam olub hizmet-i lâzimesin mer’i ve mü’eddi kıldıktan sonra vazife-i mu‘ayyinesiyle mutasarrıf olub vakfın ruhu ve benim devâm-ı ömr-i devletim içün du‘âya müdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerife i‘timâd kılalar tahriren fi’l-hadi işrin Cemâziye’l-ahir sene seman ve mi’ete ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Hüküm No: 118	Târihi: 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Müteveli tayini
Belge özeti: Ayntabda el-Hac İsmail Efendi vakfına müteveli tayin edilmesi hususunda.	

Nişân-ı şerif-i ‘âli-şân-ı sâmi-mekân-ı sultân-ı tuğrâ-yı garra-yı cihan

Medine-i Ayntabda vâkî‘ ashab-ı hayratdan el-Hac İsmail Efendi vakfının yevmi iki akçe vazife ile tevliyeti şart-ı vakıf ve ber-muceb-i meşrutiyet mutasarrıf olan işbu râfî‘-i tevkî‘-i refî‘û‘ş-şân-ı hakani es-Seyid Mehmed zide-kadrehu mutasarrıf olub

lâkin yedinde berâtı olmayub bi-berât olmağla der-i sa'âdetimden yedine müceddedân berât-ı şerif-i âli-şânım virilmek bâbında nâbi Molla Ali Esedi zide-ilmûhu arz itmeğin mucebince mezbura sadaka idüb bu berât-ı hümayun sa'âdet-makrunı virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm markuma varub zikr olunan vakfın ber-vech-i meşrut mütevellisi olub hizmet-i lâzimesi mer'i ve mü'eddi kıldıktan sonra iki akçe vazife ile mutasarrıf olub vakfın ruhu ve devâm-ı ömr-i devletim içün du'âya müdâvemet göstere ol-bâbda taraf-ı aherden bir vechle dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmi'lsani min şehr-i Rebi'û'l-ahir sene seman ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı Kostantiniyye el-mahruse.

Hüküm No: 119	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Azletme
Belge özeti: Ayntab sancağı alaybeğliğinden Seyyid Mehmed'in azledilmesi hususunda	

Düstûr-ı mükerrem müşir-i mufahham nizâmû'l-alem müdebbir-i umûrû'l-cumhur bi'l-fikri's-sakib mütemmim mehâmû'l-enâm bi'r-re'y-i sâ'ib mümehhid-i bünyâdü'd-devlet ve'l-ikbal müşeyyid-i erkânû's-sa'âde ve'l-iclâl el-mahfuf-ı bi's-sunuf-i avâtıfû'l-melikû'l-âla Maraş valisi vezirim Paşa edamullahi Te'âla iclâlehu tevkî'-i refi'-i hümayun vâsıl olıcak ma'lum ola ki eyâlet-i askeri devlet-i âliyyenin mu'tedin ve mu'tena askerinden olub nizâm-ı ahvâllerine takyid ve ihtimam olunmak emr-i lâzım ve mütehattim olmağla imdi alaybeği olanlar tevcihat hususunda cadde-i hakkaniyet ve istikametde sabit-i kadim ve ..?.. olub mahlul olunan ze'âmet ve tımarları hayn-ı iktizada darb ve harb ve ıslaha amâline kadir yarar ve kişizade yeğenlere arz idüb min-ba'd re'âya ve çingâne makulesi ..?.. arz itmeyüb ve ba'zı kimesnelere gadr ve ba'zılarına himâye ile ze'âmet ve tımar ref' ve ibkası mütezammin hilâf-ı vâkî' arz virmeyüb ihtilâl nizâm-ı askere bâ'is olur keyfiyet ve hâlât-ı

Hüküm No 119'un devamı

İrtikâbından ziyâde hazer idüb ve her ne makule arz virilir ise msârıflarına medâr içün arzını virdikleri ze'âmet ve tımarın senevi hasılının öşrü mişdarı arz akçesi alub ziyade taleb itmeyüb ve ba'zı kimesnelerin mü'ekkel idindikleri sepet tımarlarını ketm ve ihfâ itmeyüb talebine arz idüb müsamahaya cevâz göstermeyeler gediksiz Zaimoğullarının yerine beş bin ve yerine dört bin ve erbâb-ı tımarın ancak bir oğluna üç bin akçesi dildikleri icmâlden tevcih ve merhameten tamamıyla virilüb ve müteka'idin tımarından oğluna kanun olmayub ancak merhameten mikdarı veyahut tamamıyla dahi virilmek câ'iz olmağla vech-i meşruh üzre mer'î ve düsturu'l-alem tutulmak içün hatt-ı hümayuna şevket-makrunım sadır ve darende-i fermân vacibû'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Davud veled-i Yusuf zide-kadrehu südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb Ayntab sancağında Telbeşar nahiyesinde Karacaviran nam karye ve gayriden on bir bin iki yüz yirmi beş akçe tımara mutasarrıf ve ocak-zade olub şayeste-i inâyet olduğuna binâ'en livâ-i mezbur alaybeğliği Seyyid Mehmedin ref'inden kendüye tevcih ve hizmet-i mezbure istihdam olunmak bâbında istid'â-yı inâyet itmeğin ber-muceb hatt-ı hümayun şevket-makrun bâ-irâde-i hat ve temhid olunan nizâm-ı müstahsanenin şürûtını tenfiz ve icrâ eylemek üzre zıkr olunan Ayntab sancağı alaybeğliği mezkûr Seyyid Mehmedin ref'inden mumâ-ileyh tevcih ve hizmet-i mezkûrede istihdâm olunmak emrim olmuştur buyurdum ki sâdır olan emrim üzre mumâ-ileyh Seyyid Davud veled-i Yusuf zide-kadrehu zıkr olunan Ayntab sancağı alaybeğliği hizmetinde istihdâm eyleyüb min-ba'd sâdır olan emr-i şerifime muğayyer ref' olunan mezbur Seyyid Mehmedi ve ahiri dahl ve ta'arruz itdirmeyesiz ve miralay mumâ-ileyh virdiği arz-ı hallerinde sath-ı tarihi tahrir eylemek üzere muhkem tenbih eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmi'lsadis işrin min Recebû'l-ferd sene seman ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahruse.

Hüküm No: 120	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Tımar erbabını görevlendirme
Belge özeti: Şam-ı şerif tarafında bulunan zeama ve erbab-ı tımarın perişan hallerine merhamet edilerek Maraş ve Diyarbekir kale muhafazalarına tayin edilmeleri hususunda	

Mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân eyâlet-i Maraşın elviye alaybeğileri tevkî'-i refî'-i hümâyuna vâsıl olıcak ma'lum ola ki eyâlet-i merkumın ze'âma ve erbâb-ı tımarı rikâb-ı hüsvâneme sundukları arz-ı hallerinde sefer-i hümâyunım vuku'ından beri me'mur oldukları mahallerde ve Bender muhasarasında ve Şam-ı şerif cânibinde mevcut olarak kimi şehid ve kimi esir ve işbu sene-i mübârekeye gelinceye değin hizmet-i me'murede bi-kusur olub ve esnada eyâlet-i sâ'ire ze'âma ve erbâb-ı tımarının ekseri vilâyetlerine azimet itmeleriyle eyâlet-i merkume asâkiri 'iyâl ve evladlarından ..?... kesireye müstağrak vücûhla şayeste olduklarına binâ'en hâl-i perişânelerine merhameten vilâyetlerine izin ruhsatı hâvi emr-i âli-şânım sudurını istid'â ve istirham Maraşın ve Diyarbekirin eyâletlerinin ze'âma ve erbâb-ı tımarı

Hüküm No 120'nin devamı

Sabıka Diyarbekir vâlisi ma'yyetiyle karin-i abâdda vürudlarında kale muhafazasına ta'yin olunduklarını müş'ar işbu sene-i mübâreke de evâsıt-ı Cemâziye'l-evvelisinde ordu-yı hümâyunım tarafından emr-i şerifim sâdır olduğu divân-ı hümâyunım kaleminden ihrâc olunmağın bi't-tevfikullah-i Te'ali ve düşman-ı din ile masalıha olunub şimdilik eyâlet-i mezkûrenin serhadde bulunmaları lâzım olmağla bir mahale me'mur oluncaya değin el-hâletü'l-hâze vilâyetleri taraflarına gitmelerine izn-i ruhsat-ı hümâyunım erzâni kılınmağla imdi siz ki mumâ-ileyhimsiz her birileriniz ve sancaklarınızın ze'âma ve erbâb-ı tımarı vilâyetlerine azimet ve bir mahale me'mur oluncaya değin hanelerinizde ikamet ve devâm-ı ömr-i devlet-i şahânem ..?... muvâzabet eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuştur buyurdum ki [Boşluk] vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan fermân-ı vâcibû'l-ittibâ' ve lâzımû'l-imtisâlimin mazmun-ı itâ'at-makrunıyla amel

olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılâsız tahrîren fî evasıt-ı Recebû'l-mürecceb sene seman ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahrusa.

Hüküm No: 121	Târihi: 1188
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Orduya katılmayanlar hususunda
Belge özeti: Ordu-yı hümâyuna gelmeyen müretteplerden masraf için seksener gurus tahsil edilmesi hususunda	

Seksen sekiz senesine mahsuben deve bedeliyesi tahsili fermânıdır

Mefâhirû'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinû'l-fezâ'il ve'l-keâm Maraş sancağında vâkî' kazâların kadıları ve nâ'ibleri zide-fazlehum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân livâ-i mezburdan mekârı şutrân ihrâcına me'murin ile el-yevm ol-câhibde olan [boşluk] zide-mecdihu ve mefâhirû'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zabitan ve iş erleri zide-kadrehum tevkî'-i refi'-i hümâyuna vâsıl olıcak ma'lum ola ki sinin-i sabıkada vâkî' olan sefer-i hümâyunım için livâ-i mezburdan ihrâcı tertib olunan dört yüz cehâr mekârı develerinin mesâfe-i ba'ide hasebiyle aynı ihracında ahaliye külli sefalet ve ordu-yı hümâyunıma dahi vaktiyle gelüb işe yaramayacakları cihetden beher mehârına seksener gurusdan lâzım gelen bedelleri sâ'ir istihdâm olunan mekârı ücretlerine sarf için yerli yerinden tahsil ve rikâb-ı hümâyunım hazinesine teslimi tanzim olunagelmekle işbu seksen sekiz senesine mahsuben yine livâ-i mezburdan bir sene-i sabık ihrâcı fermânım olan ol-mikdâr mekârı develerinin bu âna dek bir mehârı ordu-yı hümâyunıma gelmeyüb ve el-haletü'l-hâze devlet-i âliyye-i ebedü'l-gramla Rusya devleti beyinde vâkî' olan mu'âdemet müeddine mübeddel ve akd-i masalıha ve mesafat-ı mukarrer olmağla livâ-i mezburdan müretteb ol-mikdarla mekârı develerinin kemâ-fi's-sabık beher mehârına seksener gurusdan lâzım-gelen otuz iki bin gurus bedelleri o misillü masârıf-ı mühimmeye medâr için acilen yerli yerinden tahsil ve mumâ-ileyh mübâşeretiyile bir gün evvel rikâb-ı hümâyunım hazinesine teslimi fermanım olmağın işbu emr-i âli-şânım ısdâr ve [boşluk] ile irsâl

olunmuştur imdi vüsûlünde siz ki kuzzât ve nüvvâb mumâ-ileyhim vesâ'irlerisiz mevkufatdan ..?.. emr-i şerîfime mevzu'ân gönderilen bir kat' memhur ve mümezzi suret-i defterden tasrih

Hüküm No 121'in devamı

Ve beyân olunduğı üzere livâ-i mezburdan yüz seksen sekiz senesine mahsuben ihrâcî tertib olunub bu âna dek ordu-yı hümâyunıma vürûd eylemeyen ol-mikdâr mekârı develerinin sabıklarına kıyasen beher mehârına seksener guruşdan tahsili fermânım olan meblağ-ı mezkûru'l-mikdârı vüsûl emr-i şerîfimde yerli yerinden tamamen tahsil ve mumâ-ileyh mübâşeretîyle bir ân akdem rikâb-ı hümâyunım hazinesine irsâl ve teslimi hususuna bi'l-ittifak mezid ve ihtimâm eyleyesiz şöyle ki sefer-i hümâyunım mübârekede akd-i masalıha birle hitama reside olmakdan nâşi vâkî' olan masârıf mühimme-i kesireye medâr için meblağ-ı mezburun 'icâleten gelüb hazine-i amireme teslimi matlub olmağla vüsûl-i emr-i şerîfimde kat'a te'hîr ve tevkîf eylemeksizin pâ-yı hâl meblağ-ı mezburı yerli yerinden tekmilen tahsil ve mumâ-ileyh mübâşeretîyle bir saat mukaddem rikâb-ı hümâyunım hazinesine irsâl ve teslime mübâderet ve hilâfından mücânebet eyleyesiz ve sen ki mübâşîr mumâ-ileyhsin sen dahi mucib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket ve bedeliye-i mezkûru'l-mikdârın bir gün evvel ve bir saat mukaddem yerli yerinden tahsil ve vech-i münâsibiyle bir ân mukaddem getirüb rikâb-ı hümâyunım hazinesine teslime mesâri'at ve hilâf-ı rızâ halâtdan hazer ve mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âli-şânımsadr olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda bu bâbda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan işbu emr-i şerîf-i celilü's-şân vacibû'l-ittibâ' ve lâzımû'l-imtisâlimin ita'at-makrunıyle amel olub hilâfından begayet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevm-i rabi' işrin min şehr-i Cemaziye'l-evvel sene seman ve semanın ve mi'ete ve elf.

Be-yurd-ı sahra-yı Şumnu.

Hüküm No: 122	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Cezalandırma.
Belge özeti: Rakka eyaletinde fukara halka zulmedenlerin cezalandırılması hususunda	

Timur nam şakkının inhidâmı bâbında Rakka valisi Mehmed Paşaya ser-askerlik fermânıdır.

Mefâhirû'l-emâsil ve'l-akrân Ayntab kazâsı a'yânı ve serdar ve iş erleri zide-kadrehum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lum ola ki Rakka iskânlarından ..?.. iskânbaşısı Timur nam şekavetkârın bu âna dek gerek Rakka eyâleti derununda ve gerek sâ'ir geşt ve güzâr eylediği mahallerde fukarayı ra'yyet ve ahâli-i memlekete eylediği gadr ve haşaratın nihâyeti olmayub sefer-i hümâyûnım sebebi ile eyâlet-i mezkûre vüzerâdan hâli kaldığını fırsat ittihaz ve katl-i nüfus ve garret emvâl-i imtisâli fesâdeti irtikâba kana'ât itmediğinden başka Rakkaya tarafından mütesellim nasb ve eyâleti zabt sūdâ-yı fâsidiyle Medine-i Rehani muhasara ve tazyik ve katala tasaddi eylediği hâlâ Rakka valisi vezirim Mehmed Paşa edamullahi Te'âli iclâlehunun mesmu'ı oldukda asâkir-i vafire ile Halebdan Nehzat ve Rehaya beri azimeti şakk-ı mezburın mesmu'ı olmakdan nâşi pişegâh-ı Rehadan hareket ve nehr-i Culab civârında ikamet idüb devamında cay-gir olan irâde-i batılasının ihrâzı re'âyasından olduğu vürûd iden aruz ve muhazıradan zâhir ve müstebân ve dağ-ı mezburun izâle-i vücudıyla ibadullah üzerlerinden def'-i şer ve şürûna ikdam olunması muhtevi Rakka valisi müşârû'n-ileyhe ve bi'l-mekâtibe birbirlerini mu'âvenet ve güzergâhları ..?.. mezburun ele getirilmesine bezl-i makdur eylemesi mütezammin Diyarbekir valisi mestur mükerrerem müşir-i mufahham nizâmû'l-alem vezirim Abdullah Paşa edamullah-i Te'âli iclâlehuya vesâ'ir iktizâ idenlere başka hitaben başka evâmir-i celilem sadr olmağın siz ki Ayntab kazâsının a'yân ve serdâr ve iş erleri mumâ-ileyhimsiz müşârû'n-ileyhüma taraflarından size her ne zaman buyuruldu vârid

Hüküm No 122'nin devamı

Olur ise muceb ve muktezâsıyla amel ve hareket ve cümleliz kazâ-i mezburun neferât ve ricâl-i harb ve harbi ile Rakka valisi müşârû'n-ileyh ma'yyetine azimet ve Timur ..?.. bi'l-ittifak ile getirilüb tertib cezâsına şedd-i netak ikdam ve gayret eylemeniz bâbında işbu fermân-ı âli-şânım isdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuşdur elbetde ve elbetde dağî marû'z-zikrin icrâ-yı mecazat ve izâle-i vücud habaset âludı matlub tacdarânem olub bu bâbda edni mertebe kusur ve rehavet ve me'mur olduğunuz hakkınızda gazab-ı padişahânem zuhurını icâb ideceği ma'lumunuz oldukda

ber-vech-i muharrer asker ve neferât ve ricâl-i harb ile Rakka valisi müşârû'n-ileyhin hayn-ı talebinde ma'yyetine varub şakk-ı mezkûrın tedmir ve tekмили emrinde her biriniz ikdâm ve gayret ve tahsil rızâ-yı şahânem bezl-i mükennet ve tekâsülden hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sadr olmuştur buyurdum ki [Boşluk] vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan fermân-ı vacibû'l-ittibâ' ve lâzımû'l-imtisâlimin mazmun-ı itâ'at-makrunıyle amel olub hilâfından tevkî ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılâsız tahriren fi evâhir-i Şa'banü'l-mu'azzam sene seman ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahruse.

Hüküm No: 123	Târihi: 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Orduya asker sevki
Belge özeti: Ayntab kazâsının bilcümle askerinin ordu hareketine katılması için hazır bulunması hususunda	

Bâ-hatm-i Mehmed Paşa vali-i Rakka hâlâ

Mefâhirû'l-emâsil ve'l-akrân Ayntab voyvodası ve bi'l-cümle a'yân ve iş erleri ve yeniçeri serdarı ve alaybeğisi zidet-mekadirehum inhâ olunur ki bundan akdemce Rakka havâlisinde ref'-i livâ-i bağı ve şekaveti iden Midilli iskânbaşısı Timur ..?.. bağı ve tuğyanı metnu' atıbe-i 'âliyye kılınan muhazır ve i'lânlardan ma'lum hüsrevâne olmağın şakk-ı mezburun izâle ve i'dâmıyle eyâlet-i mezbure tathir ve ibadullahın ahd ve rahatlarına idâre-i aliyye-i mülükâne ta'alluk eylediğine binâ'en eyâlet-i mezburun kurb ve civârında olan bi'l-cümle eyâlet ve kasabât ve aşâ'ir ve kaba'il-i asâkiri ..?.. olduklarını hâvi cümleye başka ..?.. evâmir-i 'âliyyeleri ısdâr ve tatarımız ile tarafımıza i'ânet ve mefâhir eylemek üzere hâlâ Diyarbekir valisi vezir-i mükerrerem hazretlerine ve muhafaza Bağdad ve Basra vezir-i ..?.. nazır hazretlerine emr-i âli-şân ısdâr kılınub ve Mardin voyvodası dahi mecmu' askeri ve aşâ'ir askeriyle muhitimize me'mur kalmağla Ayntabın dahi bi'l-cümle a'yân serdar ve iş erleri ve alaybeğisi ve mecmu' piyâde ve seferâ-yı askeri ma'yyetimiz ile me'mur olduğunızı müş'ar bir kıt'a emr-i 'âli şeref-sudur itmekle imdi ayni ile tarafınıza irsâl olunmuştur keyfiyet-i me'muriyetiniz ve re'âyadan ma'lumlarınız oldukda avk ve

inâyet ...?.. tevkîf hamedâni ile ba‘de‘l-yevm şakk-ı mezburun ordu hareketimize müstehak olmağla menzil dahi me‘muriyetiniz üzre Ayntab kazâsının bi‘l-cümle asâkiriyle hazır ve abâda ve her ne vakit tarafımızdan hareketinizi hâvi buyuruldu isdâr ve ırsâl olunur deyü tarafımıza gelüb mülaki olmağla ihtimâm ve dikkat bu hizmet-i padişahanede izhâr-ı sadakat ve istikamet eylemek sarf-ı nakdine hamiyet eylemeniz bâbında ve bir mantuk emr-i âli divân-ı Rakkadan işbu buyuruldu tahrir ve isdâr ile ırsâl olunmuşdur inşaallahu Te‘âli vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşruh üzre keyfiyete ma‘luminiz oldukda husus-ı mezkûrî ..?.. sâ‘ire kıyas itmeyüb bu hususda rehavet ve tekâsül muceb-i vehâmet olacağı

Hüküm No 123’ün devamı

..?.. olmağla mantuk-ı emr-i âli ve muceb-i buyuruldu ile amel ve hareket eyleyesiz fi 22 min Ramazan sene 1188.

Hüküm No: 124	Târihi: 1187
Belge türü: Mektub	Belge Konusu: Azletme
Belge özeti: Ayntab serdarının görevine son verilip yerine Serdengeçti İbrahim Ağa’nın tayin edilmesi hususunda.	

Şeri‘ât-şî‘âr Ayntab kadısı efendi zide-fazlehu ba‘de‘s-selâm inhâ olunur ki taht-ı hükûmetinizde serdar olan ref‘ olunub yerine üslub-ı sabık üzre kıdvetü‘l-emâsil ve‘l-akrân birinci bölüğün Serdengeçti İbrahim Ağa zide-kadrehu nasb ve ta‘yin olunmağın işbu mektub tahrir ve ırsâl olunmuşdur inşaallahû Te‘âla vüsûlünde gerekdir ki merkumu kazâ-i mezburun serdarlığı umurında kıyam ve öteden beri olageldiği vechle rabt ve zabtı hususunda i‘ânet ve ihtimâm eyleyesiz ve sen ki serdar merkumu kazâ-i mezburun serdarlığı sana tefviz olunmağla gerekdir ki ka‘ide-i kadim üzre zabt ve rabt neferât ve def‘ ve ref‘ mazarrar haseratıyla tanzim bilâd ve iraha-i hâl ‘ibâda bezl-i kudret eyleyesiz ve kazâ-i mezkûrede mukim ve misafir yeniçeri ve cebeci ve guleman ve acemi ve kul oğulları üzerlerine bi‘l-cümle seni serdar ve zabt bilüb sözünden taşra ve re‘ikden hariç vaz‘ ve hareketde bulunmayub ita‘ât ve inkıyad üzre olalar ve sen dahi cümle umûrını ahkâm-ı şer‘i şerife ve kanun-

ı kadim ve emr-i münife tatbik ve tevâ'if-i merkumeden bilâ-vâris ma'ruf fevt olanların ma'rifet-i şer'le metrûkâtların zabt ve sûk-i sultânide fûruhat ve hâsıl olan nûkûdını cânib-i beytü'l-mâl için defter müfredâtıyla ocak tarafına göndermeğe mübâderet ve beher hâl sükkân-ı vilâyetin emin ve rahatlarına bâ'is-i hizmet müstahsene-i mebrure vücuda getirmeğe ..?.. sâ'i olub olub muceb-i mektubla amel olasız tahriren fî evâ'il-i şehr-i Şevvali'l-Mükerrem sene seman ve semanin ve mi'ete ve elf.

Seyyid Yeğen el-Hac Mehmed Ağa-yı yeniçeriyân dergâh-ı 'âli.

Hüküm No: 125	Târihi: 1187
Belge türü: Mektub	Belge Konusu: İsyan bastırma
Belge özeti: Rakka'da meydana gelen hareket üzerine hareketin defedilmesi hususunda	

Şeri'ât-şî'âr Ayntab kadısı efendi zide-fazlehu ve mefâhirü'l-emâsıl ve'l-akran serdar ve a'yân ve iş erleri ve ocak ihtiyarları zide-kadrehum ba'de's-selâm inhâ olunur ki bu esnada Rakka valisi vezir-i mükerrem devletlü Mehmed Paşa hazretlerinin tarafından vârid olan tahrirat müşirlerinden eyâlet-i Rakkada vakî' olan Şoreş vakfının men' ve ref'i zımmında müşârü'n-ileyh hazretleri tarafından taraflarınıza vürûd iden tahrirat ve buyuruldu muceblerince amel ve neferât-ı vefire ile siz ki serdarân ve sâ'ir mumâ-ileyhimsiz ma'ıyyet-i müşârü'n-ileyh varub emr ve re'yine mutaba'at ve her halde müvaneset ve muvaffakat iderek def'-i ihtilâle ale'l-devâm bezl ve sa'i mukadderet ve hilâf-ı rızâ ve muğayyer emr-i 'âli harekâtdan hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında sadrolan fermân-ı celilü'l-burhân mucebince işbu mektub tahrir

Hüküm No 125'in devamı

Ve irsâl olunmuşdur inşaallahû Te'âli vüsûlünde gerekdir ki bu bâbda şerefriz sudur iden emr-i 'âli mucebince ve müşârü'n-ileyh tarafından vârid olan tahrirat ve buyuruldu ile hareket ve neferât-ı kesire ile ma'ıyyet-i müşârü'n-ileyh varub emr ve re'y-i müşiriyetlerine mutaba'at ve her halde muvaffakat ve def'-i ihtilâle bi'l-ittihad

ikdam ve ihtimâm birle hizmet-i müstahsene-i mebrure istihsâline mecdû sa'î olub hilâf-ı fermân-ı âli ve muğayyer rızâ-yı 'âliyye harekâtdan hazer ve mübâ'âdet ve bir mantuk emr-i 'âli muceb-i mektubla 'âmel olasız tahriren fî evâ'il-i şehr-i Ramazanû'l-mübârek sene seman ve semanin ve mi'ete ve elf.

..?... Mehmed Ağa-yıyeniçeriyân dergâh-ı 'âli.

Hüküm No: 126	Târihi: 7 L. Sene 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Fitne bertarafı
Belge özeti: Rakka'da meydana gelen fitnenin ortadan kaldırılması için asker ve yeniçeri dilaverlerinin harekete geçmesi hususunda	

Bâ-hatm-i Mehmed Paşa Vali-i Rakka hâlâ

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ayntabda vâkî' yeniçeri serdarı ve Serdengeçdi Ağaları ve alemdarân ve ocak ihtiyarları zide-kadrehum inhâ olunur ki bundan akdem izhâr bağı ve fesad ve Şoreş fitneye mu'tâd olan Tümmur Pir mahurun kahr ve i'dâm ve def'i şer ve mazarratına sa'î ve ihtimâm olunmak hususuna irâde-i mülûkâne ta'alluk itmeğin kıla' ve kam'ı hususunu uhdemize tefviz ve etraf-ı eknâfın bi'l-cümle asâkiri ve hassaten yeniçeri dilâverleri ma'iyyetimize me'mur ve ta'yin olunduklarını hâvi bundan akdemce şeref-sudur olan evâmîr-i 'âliyyeler mucebince bu def'a dahi ocağ-ı dergâh-ı mu'âlla tarafından sadr-ı Ağa mektubu kapı kethüdâımız çukadarı ile vürud ve mahsus-ı tarafınıza irsâl olunmağla mucebince dahi divân-ı Rakkadan işbu buyuruldu tahrir ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur inşaallahû Te'âli vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşruh üzre keyfiyet-i me'muriyetiniz mukaddem emr-i 'âliden bu def'a ocak mektubundan ma'lumunuz oldukda bizler dahi bi'l-cümle neferâtınıza tenbih ve te'kid ve hazır amâde olub hareketimizi müş'ar diğer buyuruldumuz vüsûlünde cümleiniz bayrağınız ile ma'iyyetimize gelmeğe ihtimâm ve mesâri'ât var ..?... fütur ve kusurdan mübâ'âdet ve muceb-i buyuruldu ile amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eyleyesiz deyü fî 7 L. Sene 1188.

Ba-hatm-ı Mehmed Paşa Vali-i Rakka hâlâ

Ya Muhammed

Şeri‘ât-şî‘âr Ayntab nâ’bi

Hüküm No: 127	Târihi: 21 L. Sene 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Vergi tahsili
Belge özeti: Maraş eyaletine isabet eden taksitlerin toplanıp teslim edilmesi hususunda	

Ba-hatm-ı Abdullah Paşa vali-i Maraş hâlâ

Şeri‘ât-şî‘âr Ayntab kadısı faziletli efendi zide-fazlehu ve mefâhirû’l-emâsil ve’l-akrân voyvodası Ağa zide-mecdihu ve mefâhirû’l-akrân a’yân-ı vilâyet ve iş erleri zide-kadrehum inhâ olunur ki bin yüz seksen sekiz senesine mahsuben bâ-fermân-ı ‘âli eyâlet-i Maraşın tarafımıza tahsis kılınan taksit-i sanisi vakit ve zamanı dühûl itmekle bir mu‘tâd kadim virile ..?.. taksit-i san ima‘rifet-i şer‘ ve cümle ma‘rifeti ve ta‘yin olunan mübâşir ma‘rifetiyle cem‘ ve tahsil ve bir gün te’hirden irsâl-i hususuna mezid-i ..?.. ve mesâri‘âtı ..?.. ve tekâsülden ve avk ve te’hirden mübâ‘adet ve icâleten irsâline ihtimâm eylemenizin mahsub-ı divân-ı Maraşdan işbu buyuruldu tahrir ve ısdâr ve kıdvetü’l-emâcid ve’l-akrân hazinedarımız izzetli Ali Ağa zide-mecdihu ile irsâl olunmuşdur inşaallahû Te‘âla vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşruh üzre tarafımıza tahsis kılınan sene-i mezbura mahsuben sancağınza bir mu‘tâd isâbet iden taksit-i sâni mübâşir merhum ma‘rifetiyle tahsil ve seri‘ân tarafımıza irsâli hususuna gayet dikkat ve müsara‘at ve muceb-i buyuruldu ile amel ve hareket ve hilâfindan tevkî ve hazer eyleyesiz deyü fi 21 L. Sene 1188.

Hüküm No: 128	Târihi: 17 L. Sene 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Cebeli bedeliyesi tahsili
Belge özeti: Ayntab sancağında zeama ve erbab-ı tımardan cebeli bedeliyesi tahsil edilmesi hususunda.	

Ba-hatm-ı vezir-i müşârû'n-ileyh

Şeri'ât-şî'âr Ayntab kadısı faziletli efendi zide-fazlûhu ve mefâhirû'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası Ağa ve miralay ve çeribaşı Ağalar zide-kadrehum inhâ olunur ki işbu bin yüz seksen sekiz senesine mahsuben Ayntab sancağında vâkî' ze'âma ve erbâb-ı tımardan sıyan ve müteka'idinin cebelü bedeliyeleri tahsili bâ-emr-i celilü's-şân divân-ı hümâyun hocagânlarından hâlâ piyade mukabelecisi kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Selim Efendi zide-mecdihununuhdesine kayd ve baş muhasebeden ihraç ve yedine verilen memhur ve mümza suret-i defter mucebince elviye-i mezkûrun kırk sekiz buçuk cebelü bedeliyeleri olub sancak-ı mezkûrda vâkî' ze'âma ve erbâb-ı tımardan sıbyan ve müteka'idinin sene-i mezbure mahsuben üzerlerine edâsı lâzım gelen ma'lûmû'l-mikdâr cebelü bedeliyelerini ma'rifet-i şer'le ve ma'rifetleriniz ve ta'yin olunan mübâşir ma'rifetiyle bir neferi ketm ve ihfâ olmamak ve emr-i deftere kesr ve Noksan gelmemek üzere alâ eyyi hâlin tahsiline mezid-i dikkat ve ihtimâm eylesesiz ve sen ki mübâşir-i merkumsun bedeliye-i mezkûre malı ser-hâdat-ı mansure mevâciblerine havale ve tertib olmağla tahsili muktezi olan mâl-ı mezkûrî pây-ı vechgân mahallerinden tahsil ve sebep-i tahrir hükmi ie havâle olan mahallere ve hazine-i amireye edâ ve teslimi hususuna mezid-i sadaka kudret eylemeniz bâbında divân-ı Maraşdan işbu buyuruldu tahrir ve ısdâr ve fahrû'l-akrân Enderun Ağalarımızdan Mehmed Ağa zide-kadrehu ile irsâl olunmuşdur inşaallahû Te'âla vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşruh üzre hareket ve hâl-i mezkûrî bir gün akdem mahallerinden tahsil ve kabzına me'mure edâ ve teslim itdirilmesin dikkat ve bir mantuk emr-i 'âli ve muceb-i buyuruldu ile amel ve hiilâfindan hazer ve mücânebet eylesesiz deyü fi 17 L. Sene 1188.

Hüküm No: 129	Târihi: 13 L. 1188
Belge türü: Mektub	Belge Konusu: Mazluma merhamet
Belge özeti: Mazlumların hakkının teslim edilmesi hususunda	

Ba-hatm-ı Abdullah Paşa vali-i Maraş hâlâ.

Hâlâ Ayntab nâ'bi faziletlü efendi derun i'lâmda mesturu'l-esâmi olan kimesneleri ta'yin olunan mübâşir ma'rifetiyle ol-tarafda huzur-ı şer'a ihzâr ve müdde'asıyle terâfi'-i şer'i ve ihkak-ı hak itdirilüb keyfiyet hâli ale'v-vuku'a i'lâm oluna deyü fi 13 L. 1188.

Hüküm No: 130	Târihi: t.y
Belge türü: Mektub	Belge Konusu: Vergi tahsili
Belge özeti: Vergi tahsili sırasında çarpışma çıkması hususunda	

Ma'ruz-ı dâ'i devletleri budur ki Medine-i Ayntab sükkânından ve erbâb-ı mültezimden es-Seyid Mehmed nam kullarının Medine-i mezbure tâbi' karye-i Göçge der'uhde ve iltizâmında olub a'sâr-ı şer'iyye ve rüsûmât-ı örfiyye tahsil ve ta'sir için merkum kulları vardıklarında karye-i mezbure sükkânından ve zümre-i eşkıyadan Ceyceli Hüseyin ve Davudoğlu Mustafa ve karındaşı İbiş ve Tengoğlu Ali ve Araboğlu ve Fakaoğlu İsmail ve Mineoğlu nâmun eşkıyalar yekdil ve yek-cihet olub merkum kulları nihâren alet-i harb ile basub ve efraşya ve emvâl-i ...?.. galiza ile şetm eylediklerine binâ'en mürâsele-i şer'îye ile bâ-iltimas müddet-i şer' olundukda adem-i ita'ât izhâr ve bu vechle icrâ-yı ahkâm-ı şer'îyye ve ihkak-ı hak hadimû'l-imkân olmağla taraf-ı devletlerinden bir çeri ve hubur-ı mübâşir kusuru ta'yin ve ahali-i karye-i mezbure huzur-ı şer'a ihzâr ve hasmasıyle ma'rifet-i şer' ve ihkak-ı hak olunmak ricâsına ola ki ...?... i'lâm olundı bâki emir aliyyû'l-emrindir

..?..

Hüküm No: 131	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Sefere katılmayanlar
Belge özeti: Sefer-i hümayuna katılmayanlardan bedeliye alınacağı hususunda	

Düstûr-ı mükerrerrem müşir-i mufahham nizâmû'l-alem müdebbir-i umûrû'l-cumhur bi'l-fikri's-sakîb mütemmim mehâmû'l-enâm bi'r-re'y-i sâ'ib mümehhid-i bünyâdü'd-devlet ve'l-ikbal müşeyyid-i erkanû's-sa'âde ve'l-iclâlû'l-mahfuf-ı bi's-sunufi avâtıfû'l-melikû'l-âla hâlâ Maraş valisi vezirim Abdullah Paşa edamullahi

Te'âli iclâlehu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân imdâd-ı seferiye tahsiline me'muriyetle el-yevm ol-canibde olan zide-mecdihu tevki'-i refi'-i hümâyün vasil olıcak ma'lum ola ki mukaddema vakı' olan sefer-i hümâyünümün imtidâdı takribiyle beytü'l-mâl müslimin masarîf-ı kesireye düçâr olmakdan nâşi seferber olmayan eyâlat ve elviye mutasarrıflarının mensublarından seferiyeleri tahsil ve mu'tad olanların hazeriyeleri derunundan efrac ve mutasarrıfları taraflarına i'tâ ve bakiyesi masarîf-ı mühimmeye sarf için hazine-i 'âmireme isâli tanzim olunduğuna binâ'en mârûz-zıkr Maraş eyâletinde vâkı' kazâlardan mutasarrıf için sefer vuku'ında tertib ve ta'yin olunagelen yirmi beş bin gurusın imdâd-ı seferiye işbu sene-i mübâreke gurre-i Muharreminde def'âten tevzi' ve taksim ve yerli yerinden cem' ve tahsil olunduktan sonra eyâlet-i mezkûre mutasarrıfı için sefersiz vakitkerde virilegelen on bir bin beş yüz gurus imdâd-ı hazeriyesi seferiye-i merkum derunundan efrac ve mutasarrıfı tarafından teslim ve kusur kılan on üç bin beş yüz gurus masarîf-ı mühimmeye sarf için ta'yin olunan mübâşire teslim ve hazine-i amireme tesyiri bâbında bundan akdem divân-ı hümâyünüm tarafından emr-i 'âli-şânım ısdâr ve isâl olunmuş iken meblağ-ı mezbur bu âna dek gelüb hazine-i amireme teslim olunmayub ve vakı'a beytü'l-mâl müslimine mütemâdi sefer takribiyle za'if târî olub el-haletü'l-hâze masarîf-ı mühimmenin kesreti der-kâr olmakdan nâşi bu esnada divân-ı müşeyyidü'l-erkân-ı mülûkânemde ihrâcı musammim olan kapum kullarının mevâcibleri dahi bu makule tertib olan akçeler gelüb ..?.. takribi ile mahal-i aherden ta'vızan tedârik ve tekmil itdirlmek hasebiyle eyâlet-i

Hüküm No 131'in devamı

Mezkûre seferiyesinden hazeriyesi ba'de'l-efrâz kusur hazine-i amireme teslimi matlub olan üç bin beş yüz gurusın bir gün evvel mübâşiri mumâ-ileyh ma'rifetiyle der-i 'âliyeme isâl ve hazine-i amireme teslimi hususu sen ki vezir müşârû'n-ileyhsin senden matlub-ı hümâyünüm olmağın meblağ-ı mezbur şimdiye dek tahsil ve der-i 'âliyeme tesyir olunmamış ise 'âli eyyi hâl der'âkib inzimâm re'y ve ma'rifetinle yerlü yerinden tahsil ve seri'ân ve acilen mübâşir mumâ-ileyh ile isâl ve hazine-i amireme teslime bezl-i hal kudret eylemek fermânım olmağın te'kiden ve iş'icâlen işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde fi'l-hakika bu vakit evkat-ı sâ'ireye kıyas olunmayub bedâyet sefer-i hümâyünümün beri nice gün mütemekkim olmuş masarîf-ı mühimme-i kesireden gayrı kapum kullarının

güzeşte mevaciblerinden bu def'a ihrâc olunan yalnız bir kıstı dahi mevâd-ı ahirden tefviz şartıyla teknil olunmak hasebiyle eyâlet-i mezkûrun seferiyesinden hazeriyesi ba'de'l-efrâz kusur matlub olan meblağ-ı mezbur on üç bin beş yüz guruşın bir ân akdem gelüb hazine-i amireme teslimi hassaten senden matlub-ı hümayunım olduğu ma'lumın oldukda mukaddem ve bu def'a şerefriş sudur olan evâmîr-i şerifem mucebince seferiye-i mezkû henüz tahsil olunmamış ise pâ-yı hâl yerli yerinden tahsil ve hazeriyesi olan meblağı efrâz ve bakıyye kılan ol-mikdâr guruşu bir gün evvel der-i 'âliyyeme irsâl ve hazine-i amireme teslime sarf-ı celilü'l-mükennet eylesiz ve sen ki mübâşir mumâ-ileyhsin mucib-i emr-i şerifimle amel ve hareket ve meblağ-ı mezburu vezir müşârû'n-ileyhim inzimâm-ı re'y ve ma'rifetiyle bir gün evvel yerli yerinden cem' ve tahsil ve ma'iyyetinle iktisâb ve der-i 'âliyyeye getirüb hazine-i amireme teslimi mesari'ât ve hilâfından hazer ve mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âli-şânım sadr olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardukda bu bâbda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan işbu emr-i celilü's-şân vacibü'l-ittibâ' ve lazımu'l-imtisâlinin mazmun-ı ita'ât-makrunıyle amel idesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmi'l-rabi' Şa'banü'l-mu'azzam sene seman ve semanın ve mi'ete ve elf. Be-makam-ı Kostantin el-mahruse.

Hüküm No: 132	Târihi: 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Mütevellî tayini
Belge özeti: Ayntabda Arsa Meydanı kurbunda İhlasiye Tekyesinin mütevellisinin vefat etmesiyle yerine mütevellî tayin edilmesi hususunda	

Nişân-ı şerif-i âli-şân budur ki

Ayntabda Arsa Meydanı kurbunda vakî' İhlasiye Tekyesinin evlâdiyet ve meşrutiyet üzere Şeyhi ve mütevellisi olan Mehmed fevt olub yeri hâli ve hizmet-i lâzimesi mu'attal kalmağla yerine erbâb-ı istihkakdan oğlunun oğlu işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hakani Mehmed Said ve Mehmed Emin nam karındaşlar her vechle lâyük ve mahal ve müstehak olmalarıyle müteveffâ-yı mezburun mahlulünden ale'l-iştirâk tevcih olunub yerlerine berât-ı şerif-i âli-şânım virilmek bâbında yerlerinde

olan müteveffânın atik beratı mucebince inâyet taleb itmesiyle vech-i meşruh üzre sadaka idüb bu berât-ı hümayun-ı sa'âdet-makrunı virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkumun varub zikr olunan tekyenin müteveffâ-yı mezbur yerine şeyhi ve mütevellisi olub hizmet-i lâzimesi mer'î ve mü'eddi kıldıktan sonra ber-vech-i hüsn-i ale'l-iştirâk tasarruf olub vakfın ruhu ve devâm-ı ömr-i devletim için du'âya müdâvemet göstere ol-bâbda taraf-ı aherden ferd mani' ve terahim olmayub bir ferd dahl ve ta'arruz itmeyeler şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmi'l-hadi ve'l-işrin min şehri Rebi'ü'l-ahir sene seman ve mi'ete ve elf.

Bi-medine-i Kostantin.

Hüküm No: 133	Târihi: 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Feragat-Tayin
Belge özeti: Ayntabda Burc karyesinde cami'-i şerifinde görevli Rahmanzade Ahmed'in feragat etmesi ve yerine damadının gelmesi hususunda	

Nişân-ı şerif

Medine-i Ayntabda Burc karyesinde vakî' cami'-i şerifde vazife-i mu'ayyine ile imam ve hatib ve mütevellisi olan Rahmanzade Ahmed halife kendi olan erbâb-ı istihkakdan damadı işbu rafi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hakani Mustafa Halifeye feragat ve tasrid idüb merkum dahi her vechle layık ve mahal-i müstehak olmağın tevcih olunub yedine berât-ı âli-şânım virilmek bâbında yedinde olan atik beratı mucebince inâyet taleb itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümayunı virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkum varub zikr olunan cami'-i şerifde fariğ mezburun yerine imam ve hatib ve mütevellisi olub hizmet-i lâzımelerin mer'î ve mü'eddi kıldıktan sonra vazife-i mu'ayyinesiyle mutasarrıf olub vakfın ruhu ve devam-ı ömr-i devletim için du'âya müdâvemet göstere ol-babda taraf-ı aherden bir vechle dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmi'l-tasi' ve şehri Cemaziye'l-evvel sene seman ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı Kostantin el-mahruse.

Hüküm No: 134	Târihi: 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Tayin
Belge özeti: Ayntabda Tışlaki mahallesinde Debbâğ Hamamı kurbunda Mençek çeşmesi vakfının mütevellisinin eski beratının yenilenip tekrar tayin edilmesi hususunda	

Nişân-ı şerif

Medine-i Ayntabda Tışlaki mahallesinde Debbâğ Hamamı kurbunda vâkî Mençek çeşmesi vakfının yevmi bir akçe vazife ile mütevellisi olan erbâb-ı istihkakdan işbu rafî-i tevkî-i refî-û-ş-şân-ı hakani Monla Mehmed bi'l-fiil berât-ı şerifle mutasarrıf olub taht-ı âli baht-ı Osmani üzre cülûs-ı hümâyuna meymenet-makrunım vakî olmağla der-sa'âdetimden yedine müceddedân berât-ı şerif-i âli-şânım virilmek bâbında olan atik beratı mucibince istid'â-yı inâyet itmeğin vech-i meşruh üzre sadaka idüb bu berât-ı hümâyun sa'âdet-makrunı virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkum varub zikr olunan vakfın kemâ-gân mütevellisi olub hizmet-i lâzimesin mer'i ve mü'eddi kıldıktan sonra yevmi bir akçe vazifesiyle mutasarrıf olub vakfın ruhi ve devâm-ı ömr-i devletim için du'âya müdavemet göstere şöyle bilü alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmi'l-tâsi min Şehr-i Şa'banû'l-mu'azzam sene seman ve semanin ve mi'ete ve elf.

Be-makam-ı Kostantin.

Hüküm No: 135	Târihi: 5 Z. Sene 1188.
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Zorla alıkoyma
Belge özeti: Ayntabda Kızılhisar karyesinde es-Seyid Mehmed nam kimesneyi misafir olduğu akrabasının hanesinden yatsı vaktinde cebren ahz ve ihrâc edildiğini ve bu kişilerin cezalandırılmasını istediği hususunda	

Ba-hatm-ı Abdullah Paşa vali-i Maraş hâlâ

Şeri'ât-şî'âr Ayntab kadısı faziletli efendi zide-fazlûhu ve me'zun-ı bi'l-iftâ faziletli efendi zide-ilmuhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası Ağa ve a'yân-ı vilâyet ve yeniçeri serdarı Ağa vesâ'ir iş erleri zide-kadrehum inhâ olunur ki Ayntab sükkânından Yahya Beşe oğlu Hammu ve Acem oğlu Ahmed nâmân-ı irâzil kendü

hevalarına tabi‘ derunlarında muzammir olan mel‘anat ve habasetlerini icrâ kasdıyle derun Ayntabda geşt ve güzâr ve ehl-i arizân taifelerine dest-ı dirazlık ve rahatlarını meskub eylediklerinden ma‘dâ Ayntab karralarından Kızılhisar nam karye sakinlerinden sadât-ı kirâmdan ve ehl-i arz zümresinden şab ve emir ve es-Seyid Mehmed nam kimesneyi misafir olduğu akrabasının hanesinden vakt-i işâda cebren ahz ve ihrâc ve götürüb fi‘-il-i şeni‘ ve heng-i arz eylediklerini merkurum es-Seyid Mehmed bu tarafa gelüb tezallûm-ı hal ve iştigâ itmekle bilâd-ı müsliminde bugün fi‘il-i kabiha cesaret iden irâzil makulesinin te‘dibât-ı meşru‘aları elzem halden ve cümlelerin vacibe-i zimmetleri olmağla madde-i mezkûr huzurumuzda rü‘iyyet ve icrâ-yı hak olunması için mezburları pay-ı vech-gân ahz ve girfet ve ta‘yin olunan mübâşir ma‘rifetiyle tarafımıza ihzâr ve huzurumuzda terfî-i şer‘i ve ihkak-ı hak olunması için divân-ı Maraşdan işbu buyuruldu tahrir ve isdar ve [boşluk] ile irsâl olunmuştur inşaallah Te‘âla vüsûlünde bir minvâl-i meşruh harekete mübâderet eyleyüb bu misillü mel‘anet ve ..?.. mazarrat ve zulm ve te‘addilerin ehl-i arizân tâ‘ifeleri üzerinden men‘ ve def‘ ve te‘dib güşmalleri matlub hazret-i tacedârî olmağla bu hususda mezburlara mu‘ayyen ve istishab ider olur ise mezburların hakkında olacak akab ve ataba onlar düçâr olunacağı bilâ-ıştibâh olub ihzârlarına mezid-i dikkat ve mucib-i buyuruldu ile amel ve hareket ve hilâfindan hazer eyleyesiz deyü fi 5 Z. Sene 1188.

Hüküm No: 136	Târihi: 2 Zi‘l-ka‘de sene 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Zorla alıkoyma
Belge özeti: Ayntabda Kızılhisar karyesinde es-Seyid Mehmed nam kimesneyi misafir olduğu akrabasının hanesinden yatsı vaktinde cebren ahz ve ihrâc edildiğini ve bu kişilerin cezalandırılmasını istediği hususunda	

Bâ-hatm-ı müşârû’n-ileyh

Kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Ayntab serdarı Ağa ve bilcümle ağvat ve Alemdaran ve ocak ihtiyarları zide-kadrehum inhâ olunur ki Ayntab sükkânından Yahya Beşe oğlu Hammu ve Acem oğlu Ahmed naman irâzil kendi hallerinde olmayub Kızılhisar karyesi sükkânlarından ve sadât-ı kirâmdan es-Seyid Mehmed nam kimesneyi

misafir olduğu akrabası hanesinden vakt-i işada ahz ve cebren ihrâc ve götürüb fi‘il-i kabiha cür‘et ve ..?.. arz eylediklerini tarafımıza arz-ı hâliyle tezallüm eylemeleriyle mevâd-ı mezkûr bi-nefsi huzurumuzda rü‘iyyet ve ihkak-ı hak olunması için cümleye hitaben bir kıt‘a uyuruldu dahi ısdâr ve ma‘cun Ağamız ile irsâl olunmağın size dahi te‘kidi zımmında işbu buyuruldu tahrir ve Ağa-yı merkum ile irsâl olunmuşdur inşaallahû Te‘âla vüsûlünde buyuruldumuzun mefhumuna gereği gibi ıtlâ‘ hasıl idüb mezburları

Hüküm No 136’nın devamı

Pây-ı hâl ahz ve gürf ve mübâşir-i merkum ma‘rifetiyle tarafımıza irsâl eyleyesiz bu bâbda ağca-hak ve rehavet ile ...?... olub te‘hiri iktizâ ider deyü mezburların yerine ..?... bu tarafa ihzâr ve olanların haklarında olacak işbu akıbetiniz giriftar olacağınızı yakinen bilib ona göre hareket eyleyüb huzurumuzda mürâfa‘â-i şer‘i ve icrâ-yı hak olunmak için mezburları ahz ve gürfet tarafımıza irsâl ve muceb-i buyuruldu ile amel ve hilâfindan begayet hazer eyleyesiz fi 2 Zi‘l-ka‘de sene 1188.

Hüküm No: 137	Târihi: 15 Zi‘l-ka‘de sene 1188.
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Eşkîyaların cezalandırılması
Belge özeti: Ayntab kaza ve karyelerinde karra ahalilerine eşkıyaların ve başıboş gezen serserilerin zulmettiği ve cezalandırılması gerektiği hususunda	

Ba-hatm-ı Abdullah Paşa vali-i Maraş hâlâ

Medine-i Ayntabda seccâde-i nişin şeri‘ât-garra faziletlü efendi zide-fazlehu ve me‘zunen bi‘l-iftâ faziletlü efendi zide-takvahu ve umdetü‘l-ulemâ‘il-muhakkikin efendiler zide-fazlehum ve mefâhirü‘l-emâsil ve‘l-akrân voyvodası Ağa ve a‘yân-ı vilâyet ve yeniçeri serdarı Ağalaarı ve bi‘l-cümle iş erleri zide-kadrehum ve karra kethüdâları ve söz sahibleri ve ahâlileri inhâ olunur ki bu hululde Ayntab kazâsı karyelerinde kapusız levandat ve eşkıya-i sâ‘ire serseri-geşt ve güzâr ve karra ahalilerine te‘addi ve rencide eyledikleri tarafımıza inhâ ve ihbar olunmağla ve râyi‘ halkû‘l-berâya olan fikrâ-yı ra‘iyyetin emin ve rahat ve asayiş halleri ve dest-i tetavil eşkıyadan hıfz ve hırsatleri lâzıme-i halden olduğına binâ‘en kazâ-i mezkûr karyelerinde güzâr iden kapusız ve levandat ve sâ‘ir tevâ‘if-i askeriyeden bilâ-emr-i âli meks ve ikametlerine ve büyüce te‘hir ve tevkiflerine bir türlü ruhsat virilmeyüb

kazâ ve karyeleriniz hudud ve sınırlarınızdan ihrâc-ı tard ve teb'id itdirilmesi hususunda bi'l-ittifak teşmir-i sabık gayret ve sarf bezl-i kudret eylemeleriniz için divân-ı Maraşdan işbu buyuruldu tahrir ve ısdâr [boşluk] ile irsâl olunmuştur inşallah û Te'âla vüsûlünde gerekdir ki bir minvâl-i meşruh harekete mübâderet ve fukara-yı za'ifanın refah halleri hususuna dikkat ve kapusız ve askeri ta'ifesinden beyhude karyelerinizde güzâr itdirmeyüb ve ikametlerine dahi zinhar cevaz ve ruhsat virilmeyüb ber-vech-i ittifak hudud ve sınırlarınızdan tard ve teb'id ve ihrâc eyleyüb bu bâbda ağmâz ve rehavetden ve tekâsül ve tehavünden mübâ'adet ve mucceb-i buyuruldu ile amel ve hareket ve hilâfından tevkî ve hazer eyleyesiz deyi fi 15 Zi'l-ka'de sene 1188.

Hüküm No: 138	Târihi: 1187
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: Mal-i bedeliye
Belge özeti: Ayntab, Maraş ve Malatya sancaklarına isabet eden mal-i bedeliyelerin tahsili hususunda.	

Mefâhirû'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâ'il ve'l-keâm Maraş ve Kars Maraş ve Ayntab ve Malatya sancaklarında vâkî kazâların kadıları ve nâ'ibleri zide-fazlehum ve mefâhirû'l-emâsil ve'l-akran hocagan divân-ı hümayunumda hâlâ piyade mukabelecisi Selim zide-mecdihu tarafından ta'yin olunan ve livâ-i mezkûre alaybeğileri ve çeribaşları zide-kadrehum tevkî-i refî-i hümayun vâsil olıcak ma'lum ola ki livâ-i mezkûrede vâkî ze'ama ve erbâb-ı tımardan sıbyan ve müteka'idinin bin yüz seksen sekiz senesine mahsuben cebelü bedeliyeleri tahsili henüz kimesneye der'uhde olunmamağla piyade mukabelecisi mumâ-ileyh Selim zide-mecdihunun uhdesine kayd olunub emir ve defteri virilmek fermanım olmağın hazine-i amiremde mahfuz baş muhasebe defterlerine nazar olundukda Maraş sancağında vakî ze'ama ve erbâb-ı tımardan sıbyan ve müteka'idinin yüz on buçuk neferleri ve Kars Maraş sancağının yetmiş dört neferleri ve Ayntab sancağının kırk sekiz buçuk neferleri ve Malatya sancağının elli neferleri ki cem'a iki yüz seksen dört neferleri olub beher neferine kırk guruşdan icâb iden on bir bin üç yüz altmış guruş mâl-i bedeliyeleri olduğu ihrâc olunmağla siz ki kuzzât ve nüvvâb mumâ-

ileyhim ve alaybeğleri ve çeribaşılarısız işbu emr-i şerif-i celilü'l-kadrim ile ma'ân irsâl olunan memhur ve mümezzî sureti defterlerde tahrir ve tasrih olunduğu üzre livâ-i mezkûrda vâkî' ze'âma ve erbâb-ı tımardan sıbyan ve müteka'idinin sene-i mezbure mahsuben üzerlerine edâsı lâzım-gelen ol-mikdar cebelü bedeliyelerini ma'rifet-i şer' ve ma'rifetleriniz ve ta'yin olunan merkum ma'rifetiyle bir neferi hariç ve mektum kalmak ve emr-i defterde kesr ve Noksan gelmek şartıyla 'âli eyyi hâl tahsiline ihtimâm ve dikkat eyleyesiz ve sen ki tahsildâr-ı merkumsun bedeliye-i mezkûre malı ba'zı serhadat-ı mensurum kılâ' muhafazalarında olan kapum kullarının mevâciblerine müretteb olmağla bir ferde beyhude öZR ve illet itdirmeksizin kendülerinden ve kendüleri mevcut bulunmayanların subaşılardan ve onlar dahi mevcut bulunmadıkları suretde karyeleri mahsulâtından ze'âama ve erbâb-ı tımara aid olan a'şâr-ı şer'iyyelerinden canib-i miri için 'âli eyyi hâlin cem' ve tahsil ve sebeb-i tahrir-i ahkâmıyle havâle olunan mahallere ve hazine-i amireme edâ ve teslim ve senesi hitâmında bi'l-cümle senedâtın gönderüb miri ile hesabın rü'yyet ve ibrâ-yı zimmet eylemek bâbında fermân-ı âli-şânım sadr olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifim vardukda bu babda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan işbu emr-i şerif-i celilü's-şân vacibü'l-ittibâ' ve lâzımû'l-imtisâlimin mazmun-ı ita'ât-makrunıyle amel olub hilâfından ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmi'l-salis işrin sene seb' ve semanin ve mi'ete ve elf.

Hüküm No: 139	Târihi: 17 min Zi'l-ka'de sene 1188
Belge türü: Mektub	Belge Konusu: Cezalandırma
Belge özeti: Hafız Ahmed'in hasımlarının cezalandırılması hususunda	

Ba-hatm-i Abdullah Paşa vali-i Maraş hâlâ

Hâlâ Ayntabda seccâde-i nişin şeri'ât-garra faziletlü efendi ve izzetlü voyvodası Ağa sahib-i arz-ı hâl Hafız Ahmedin hasmalarını ta'yin olunan mübâşir ma'rifeti ve zabtı ma'rifetiyle mahallinde huzur-ı şer'a ihzâr ve terfâ'-i şer'i ve icrâ ve ihkak-ı hak itdirilüb keyfiyet-i hâl ale'v-vuku'a tarafımıza i'lâm olunmak deyü fi 17 min Zi'l-ka'de sene 1188.

Hüküm No: 140	Târihi:
Belge türü: Mektub	Belge Konusu: yağma ve yaralama
Belge özeti: Kadioğlu ve Bayrakdar nam kimesnelerin Şeyhoğlunun eşyalarını yağmalayıp kendisini yaraladığı hususunda.	

Devletlü merhametlü efendim sultanım hazretleri sağolsun arz-ı hâl-i kullarıdır ki bu kulları tahsil ulum ve rızâ-yı rahman Ayntabda medrese-nişin iken Haleb tedriyesinde Şeyhoğlu dinmekle ma'ruf ve hevalarları Kadioğlu ve Bayrakdar nâmun kimesneler kendi hevalarına tabi' olub leylen hücremizi basub mâlik olduğumuz kitabımızı ve cümle eşyalarımızı neheb ve garrat idüb ve birkaç yerlerimizden bizleri mecruh idüb gadr-i külli itmeleriyle arz-ı hâle cesaret olunmuşdur merâhim düstûrânelerinden mercudur ki şikk-ı mezkûrları tahrik iden Şeyhoğluna ve refiklerine mübâşir kulları ta'yin ve hakkım icrâ ve ihkak-ı hak buyurulmak bâbında emr û fermân devletlü merhametlü efendim sultanım hazretlerininindir.

Es-Seyid Hafız Ahmed.

Hüküm No: 141	Târihi: 5 Zi'l-ka'de sene 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Mal paylaşımı
Belge özeti: Ayntab'da Karakuyu nam karye ahalilerinden olan adı geçen kimselerin haslarında bulunan malları pay etmesi için adı geçen Ağa'nın tayin edilmesi hususunda	

Ba-hatm-ı Abdullah Paşa vali-i Maraş hâlâ

Şeri'ât-şî'âr Ayntab kadısı faziletli efendi ve me'zun mülakata faziletlü efendi zide-ilmuhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası Ağa ve a'yân-ı vilâyet ve yeniçeri serdarı Ağa vesâ'ir iş erleri zide-kadrehum inhâ olunur ki Ayntab kazâsında Karakuyu nam karye ahalilerinden Alakoğlu Mustafa ve ..?.. Hüseyin namân kimesnelerin haslarında bundan akdem bir kıt'a buyuruldumuz ile ma'cure itmesi ta'yin olunub vardukda mer'isi ile mürafa'â-i şer'i şerif olmakdan imtinâ' da'vâm

itâ'ati zâhir olub mezburların bir maksadı şer'î te'dib ve güşmalları lâzım olmağla bu def'a dahi Ayntab mahallesinde terafi'-i şer'î ve ihkak-ı hak olunması içün Ağa-yı merkuman ta'yin olunmuşdur mezburânı pây-i hâlin huzur-ı şer'a ihzâr ve mürafa'â-i şer'î ve keyfiyet hâli suret-i sicillâtıyla tarafımıza i'lâm eylemeniz içün divân-ı Maraşdan işbu buyuruldu tahrir ve ısdâr ve irsâl olundu inşaallahu Te'âla vüsûlünde gerekdir ki mübâşir-i merkum ma'rifetiyle mezburları ol-tarafda huzur-ı şer'a ihzâr ve mürafa'â ve ihkak-ı hak itdirilüb i'lâm-ı şer'îyesiz ..?.. ile irsâle ihtimâm ve dikkat ve ..?.. buyuruldu ile amel ve hareket eyleyesiz deyü fi 5 Zi'l-ka'de sene 1188.

Hüküm No: 142	Târihi: Zi'l-ka'de sene 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Hak talep etme
Belge özeti: es-Seyid el-Hac Ahmed Ağanın Ayntab'da ... karye ahalisinin zimmetlerinde sekiz yüz guruş alacağı olduğunu ve hakkının tahsil edilmesini talep etmesi hususunda	

Ba-hatm-i vezir-i müşârûn-ileyh

Şeri'ât-şî'âr Ayntab kadısı faziletlü efendi zide-fazlehu ve me'zun mülakata faziletli efendi zide-suleha ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası Ağa ve a'yân ve vilâyet ve yeniçeri serdarı ve iş erleri zide-kadrehum inhâ olunur ki es-Seyid el-Hac Ahmed Ağanın ibâd-ı hissesine tabi' ..?.. nam karye ahalisi zimmetlerinde ber-muceb-i temessük sekiz yüz guruş alacağı olub edâsı hususunda ..?.. ve muhalefet ve birkaç def'a Ayntab kadısı faziletlü efendi tarafından mürâsele irsâl oldukda adem-i itâ'atleri tarafımıza ihbâr ve meblağ-ı mezburun tahsilini istid'a itmeleriyle ta'yin olunan hakkını tahsil itdirüb ashabına teslim ve keyfiyet hâli ale'v-vuku'a sicillâtıyla tarafımıza i'lân-ı mübâderet ve mürafa'â-i vesâ'it olan meblağı tahsil ve teslime mübâderet ve muceb-i buyuruldu ile amel ve hareket eyleyesiz deyü fi 5 şehr-i Zi'l-ka'de sene 1188.

Hüküm No: 143	Târihi: 17 Ra. Sene 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Şeriata uymama
Belge özeti: Ayntab kazâsında vâkî‘ Hıyam nam karye sükkânından Hafız Mahmud nam kimesnenin şeriata uygun hareket etmediğini ve haddinin bildirilmesi gerektiği hususunda	

Hatm-i vezir-i müşârû’n-ileyh

Ayntabda seccâde-i nişin şeri‘ât-garra faziletli efendi zide-fazlehu ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân voyvodası Ağa inha olunur ki Ayntab kazâsında vâkî‘ Hıyam nam karye sükkânından Hafız Mahmud nam kimesneden karye-i mezbure civârında olan karra ahalisinin şarkan ve ..?.. olub merkur Hafız Mahmud terafi‘-i şer‘-i şerif olmakdan imtinâ‘ idüb merkurun ita‘ât-i şer‘i eylemediğinden te’dib ve ..?.. lâzımgelmekle ol-tarafda ahir-i hususa-i mukarrer mektubumuz ma‘rifetli Ahmed Efendi ma‘rifetiyle mezburu ol-tarafda huzur-ı şer‘a ihzâr ve yedleriyle mürafa‘â-i şer‘ ve icrâ ve ihkak-ı hak itdirilmesi hususunda mezid-i vakt ve ihtimâm eylemeniz için divân-ı Maraşdan işbu buyuruldu tahrir ve ısdâr ve irsâl olunmuşdur inşallah û Te‘âla vüsûlünde vech-i meşruh üzre amel ve hareket ve mezbur Hafız Mahmudu mübâşir mumâ-ileyh ma‘rifetiyle huzur-ı şer‘a ihzâr ve yedimde olan karra ahalileriyle terâfi‘-i şer‘i şerif ve ihkak-ı hak olunması hususunda dikkat ve ihtimâm eyleyüb muceb-i buyuruldu ile amel ve hilâfetden tevkî ve hazer eyleyesiz deyü fî 17 Ra. Sene 188.

Hüküm No: 144	Târihi: 19 min Zi’l-ka‘de sene 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: İltizam tahsili
Belge özeti: Sehamiyye mukata‘âsının iltizamının Ayntab sâkinlerinden Nakıbzade Ahmed’den tahsili hususunda	

Ba-hatm-i Mehmed Paşa vilâyet-i Rakka hâlâ

Medine-i Ayntabda mesned-nişin-i şer‘i mübeyyin izzetli faziletli efendi ve kaimakam nakibû’l-eşraf efendi zide-fazlehuma inhâ olunur ki Rakka hazinesi

mukata'âtından Reşi dağında vakî' Sehamiyye mukata'âsının seksen altı senesine mahsuben iltizâmı Ayntab sâkinlerinden Nakıbzade Ahmed nam kimesnenin uhdesinde olub iktizâ iden iki yüz seksen yedi buçuk guruş mâl-i mirisi olan merkumun zimmetinde kalub teslim-i hazine olmadığından nâşi bu def'a tahsili için çukadarımız ba'is ve irsâl olunmağla imdi emvâl-i mirinin tahsili muktezi ve ehemmm ve cümlelerin vacib-i uhdeleri olmağla sene-i mezbure mahsuben mukata'â-i merkumun iktizâ iden ma'lumû'l-mikdâr mâl-i mirisi merkum Ahmed Ağanın zimmetinden tahsil ve tamamen çukadarımız mumâ-ileyhe edâ ve teslim ve Rakka hazinesine irsâl ve teslime mezid-i ihtimâm ve dikkat ve sarf mâ-hasıl mükennet eylemeniz bâbında divân-ı Rakkadan işbu buyuruldu tahrir ve ısdâr ve [boşluk] ile irsâl olunmuşdur inşallah û Te'âla vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşruh üzre mucib-i buyuruldu ile amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eyleyesiz deyü fi 19 min Zi'l-ka'de sene 1188.

Hüküm No: 145	Târihi: 25 Ra sene 1188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: mal tahsili
Belge özeti: Haleb muhassıllığı malından yerli yerinde tahsil olunarak Battal Ağazade es-Seyid Mehmed Ağa'ya teslim edilmesi hususunda	

Şeri'ât-şi'âr Ayntab kadısı efendi zide-fazlehu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân voyvodası Battal Ağazade es-Seyid Mehmed Ağa zide-mecdihu inhâ olunur ki sabıka Haleb muhassılı ser-bevvabin dergâh- âli kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân izzetlü el-Hac Mehmed Ağa zide-mecdihunun uhdesinde olan seksen iki ve seksen üç ve seksen altı ve seksen yedi senelerine mahsuben Haleb muhassıllığı malından bekayası ba'de't-tashih yerli yerinden ve icâb idenlerden tahsil ve Ağa-yı mumâ-ileyhe teslim olunmak bâbında tarafımıza hitâben müte'addid evâmir-i âliyye şeref-nişin vürûd ve kabzengiz sa'ud itmekle Haleb hazinesi ruznamçecileri ve Arabi kâtibleri ile muhasebeleri rü'yyet olunub sahih-i bekayası defteri üzre icâb idenlerden tahsiline mübâdereten beher kazâdan tahsil olunmağla bu def'a irsâl olunan pusulada mestur ve musarrih olan dokuz yüz kırk yedi guruş fark akçe mal ol-tarafda her kimin zimmetinde ise bi't-tecessüs tahsil ve bi't-tamama kabzına

me'mure edâ ve teslimen bu tarafa irsâl ve isâle bezl-i mükennet ve sarf-ı mikdarat eylemeniz için divân-ı Halebden işbu buyuruldu tahrir ve ısdâr ve çukadarlarımızdan el-Hac Hüseyin Ağa ile irsâl olunmuştur İnşaallah ü Te'âli vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşruh üzre mal-i merkum ol-tarafda her kimin zimmetinde ise pâ-yi hâl tahsil ve bi't-tamam kabzına me'mur ..?.. mumâ-ileyhe teslimen tarafımıza irsâl ve isâle mesâri'ât ve dikkat eyleyüb muceb-i buyurulduyle amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eyleyesiz deyü fi 25 Ra sene 188.

Hüküm No: 146	Târihi: 23 L. Sene 188
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: İmdad-ı seferiye
Belge özeti: Maraş'dan istenilen imdad-ı seferiye'nin teslim edilmesi hususunda	

Ba-hatm-i Abdullah Paşa vali-i Haleb

Şeri'ât-şî'âr Medine-i Ayntabda seccade-nişin şeri'ât-garra ..?.. zide-fazlûhu ve mefâhirû'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası Ağa ve yeniçeri serdarı ve a'yân-ı vilâyet ve bi'l-cümle iş erleri zide-kadrehum inhâ olunur ki bin yüz seksen sekiz senesine mahsuben bâ-emr-i celilû's-şân eyâlet-i Maraşdan matlub buyurulan imdâd-ı seferiye'nin vakı'a tevzi' ve tahsil ve bir mantuk emr-i âli hazeriye mikdarı efrâz ve tarafımıza teslim ve bakîsi hazine-i amireme irsâl olunması babında bu def'a tarafımıza hitaben şeref-sudur iden emr-i âli-şânım mantukınca tahsili muktezi olan imdâd-ı seferiye'nin bir an akdem tevzi' ve tahsil olunması lâzım-gelmeğin ba'is olunan suret-i emr-i âli ve ..?.. mahallesinden mahreç bu vech mucebince Ayntab sancağına isâbet iden meblağ ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifeti ve ta'yin olunan mübâşir ma'rifetiyle bir gün evvel vakt-i tevzi' ve teslim ve yerli yerinden cem' ve tahsil ve mübâşir mumâ-ileyh edâ ve teslim itmeniz için divân-ı Halebden işbu buyuruldu tahrir ve ısdâr ve kıdvet-i erbâb-ı tahrir ve'l-taksim mektubcu Ahmed Efendi ile irsâl olunmuştur inşaallahu Te'âli vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşruh üzre meblağ-ı mezbur ba'is olunan vech mucebince bir ân akdem tevzi' ve tahsil ve kabzına me'mure edâ ve teslim ve irsâli hususuna mezid-i dikkat ve sarf-ı kudret ve bir mantuk emr-i âli ve muceb-i buyuruldu ile amel ve hareket ve hilâfetden tevkî ve hazer eyleyesiz deyü fi 23 L. Sene 188.

Hüküm No: 147	Târihi: 23 min şehr-i Şevval sene 1188
Belge türü: Pusula	Belge Konusu: İmdad-ı seferiye
Belge özeti: Maraş'dan istenilen imdad-ı seferiye'nin teslim edilmesi hususunda	

Kazâ-i Ayntab seferiye nehamı guruş 6000

Bin yüz seksen sekiz senesine mahsub olmak üzere eyâlet-i Maraşdan matlub buyurulan imdâd-ı seferiye'nin ..?.. tevzi' ve bir mantuk emr-i âli ..?.. mikdarı efrâz ve mutasarrıfına edâ ve bakisi hazine-i amireye irsâl için mübaşirine teslim olunmak muktezi olmak sene-i sabık ve mu'tâd-ı kadim ve şürût-ı hazıriye üzere sicill-i mahfuza mahreç pusuladır ki balâda terkîm ola fi 23 min şehr-i Şevval sene 188.ba-hatm-i Sunullah Efendi kadı ..?..

Hüküm No: 148	Târihi: 27 Zilkade sene 1187
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Mahkeme
Belge özeti: Ayntab'a bağlı Hayyam karyesinde bulunan Hafız Mahmud'un şekavetden dolayı mahkeme edilmesi hakkında	

Bâ-hatm Abdullah Paşa vâli-i Maraş

Ayıntab'da mesned-nişîn şerî'at-ı garrâ-ı faziletli efendi zîde fazlühü me'zûn bi'l-iftâ faziletli efendi zîde takvâhü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası Rakka ve a'yân-ı vilâyet ve yeniçeri serdârı ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki bundan akdem Ayıntab Kazâsında vâki' Hayyam nâm karye sâkinlerinden Hâfız Mahmud nâm kimesnenin hakkında tarafımıza iştikâ olunub Ayıntab Mahkemesinde husamâsıyla murâfa'a-ı şer' ve ihkâk-ı hakk olunması için bir kıt'a buyuruldumuz ile mübaşir ta'yîn ve irsâl olunduk da ol-tarafda dahi mürâsele-i şer' iyye ile mezbûru ihzâra vardıklarında itâ'at-ı şer' iylediğindün mâ'adâ ba'zı kimesneler dahi mezbûre mu'ayyen ve karîne mezbûreden bir nefer kimesneyi bî-cürm-i katle sebep oldukları ve bu vechen mezbûr Hâfız Mahmud ve 'avaneleri kâtil olduklarından başka şekâvetleri zâhir olub bu misüllü katl-ı nüfûsa cür'et ve rızâ-yı şer'-i şerîf ve rızâmıza mugâyir hareketleri zühûr iden erâzil ve inîzâ(?) makûlesinin zulm ve

ta‘addî ve şerr ve mazarratları ve dîka-ı ümmet olan fukarâ-yı zemînin üzerlerinden def‘ ve ref‘ ve te‘dîb ve kûşmalları lâzime-i hâlden olmağla bi-eyyi-hâl mezbûrları ahz ve murâfa‘a-ı şer‘ ve ihkâk-ı hakk itdirilmesi için divân-ı Maraş‘dan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr [boşluk] ile irsâl olunmuşdur inşallâhü te‘âlâ vüsûlünden vech-i muharrer üzre hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet iyleyesiz deyü yazılmışdır. Fî 27 Zâ sene 188.

Hüküm No: 149	Târihi: 1 Zilhicce sene 1188
Belge türü: Tezkere	Belge Konusu: İmdad-ı Seferiye
Belge özeti: Ayntab Sancağından istenen imdâd-ı seferiyenin dört bin beş yüz guruş olarak hazineye teslim edildiğine dâir	

Bin yüz seksen sekiz senesine mahsûben bâ-fermân-ı ‘âlî Ayntab Sancâğından matlûb buyurulan imdâd-ı seferiyeden şa‘îr ve kürk nakden olmak üzre dört bin beş yüz guruşla hâlâ Mar‘aş Vâlisi vezîr-i celîli‘ş-şân-ı inâyetlü Abdullah Paşa Efendimiz hazretleri tarafından bâ-buyuruldu tahsîline me‘mûriyetim hasebiyle meblâğ-ı mezbûr vech-i meşrîh üzre müşârün-ileyh efendimizin hazîne-i ‘âlîlerine teslîm olunduğunu müş‘îr yedlerine işbu tahvîl tezkeresi verildi fî gurre-i Zî‘l-hicce sene 188. El-fakir Ahmed mektubu vâlî-i Maraş hâlâ.

Hüküm No: 150	Târihi: Evail-i Şaban sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Cizye
Belge özeti: Ayntab‘ta cizye vermeyenlere dair	

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham nizâmü‘l-‘âlem müdebbir-i umûri‘l-cumhûr bi‘l-fikri‘s-sâkıb mütemmim-i mühâmi‘l-enâm bi‘r-re‘yi‘s-sâ‘ib mümehhid-i bünyânî‘d-devlet ve‘l-ikbâl müşîd-i erkânî‘s-sa‘âdeh ve‘l-iclâlî‘l-mahfûfe bi-sunûf-i ‘avatıfî‘l-meliki‘l-a‘lâ Maraş Vâlisi vezirim Abdullah Paşa edâmallâhü te‘âlâ iclâlehü vekdîvetü‘l-kuzât ve‘l-hükâm ma‘âdenü‘l-fezâ‘il ve‘l-keâm Maraş ve Ayntab kâdîları zîde fazlühümâ tevkî‘ refî‘-i hümayûn vâsıl olucak ma‘lûm ola ki

bin yüz seksen yedi senesine mahsûbe eyâlet-i Maraş ve tevâbi'î-i cizyesinin cibâyetine me'mûr kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân El-hâc Ahmed zîde kadrihü dîvân-ı hümâyûnuma 'arzihâl idüb sene-i mezbûre cizyesi emvâlinden olmak üzere bâ-temessük Maraş a'yânından Beyâzıdî oğlu Numan Bey zimmetinde iki bin dokuz yüz elli guruş ve yine kalem-i mezbûr mülhakkâtından Ayıntab voyvodası Hasan dimekle 'arîf nâm kimesne zimmetinde ber-mûceb temessük iki bin dört yüz guruş ve yine Ayıntab'da sâlyâneci Mustafa Çavuş zimmetinde iki bin üç yüz altmış beş guruş ve Ömer Bey dimekle ma'rûf nâm kimesne ve ba'zı ahâlî-i Maraş zimmetlerinde dahi cizye-i mezbûre emvâlinden ber-mûceb defter-i bekâyâ-yı ma'lûmesi olub bekâyâ-yı mezkûre sipâh ve silahdâr neferâtlarının mevâciblerine havâle olunub merkûmândan talep olunduk de virmekde ta'allül veliyet ... ile emrâr-ı vakt birle bu âna dğın zimmetlerinde olduğun buldırüb sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin mâl-ı cizye nassan ve ictihâden îccâb iden vâridât-ı şer'îyyeden ve beytû'l-mâl-ı müslimîn olmağla bu makûle bekâyâ kalan mâl-ı cizye ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le yerlû yerinden ber-mûceb-i temessük ve defter îcâb idenlerden 'alâ-eyyi-hâl temâmen tahsîl ve eğer bu def'a dahi edâda ta'allül ve muhâlefet ile zikr olunan sipâh ve silahdâr neferâtları havâlâtlarının te'hîrine sebep olanlar her olur ise olsun ahz ve habs ile emvâl ve eşyalarından

Hüküm No 150'nin devamı

tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu cizyedâr-ı merkûm istid'â iylediği ecilden hazîne-i 'âmerimde mahfûz harâc-ı muhâsebesisi defterlerine nazar olunduk da bu makûle kazâ der-'uhde idüb memhûr ve ma'mûlün bih temessük viren cizye tahsildârlarının zimmetlerinde olan mâl-ı cizye virdikleri memhûr ve ma'mûlünbih deyn temessükleri mûcebince ma'rifet-i şer'le kendülerinden veyâhûd kefillerinden 'alâ-eyyi-hâl temâmen tahsîl olunub edâda ta'allül ve muhâlefet iden olur ise ahz ve habs olunub temâmen edâ iylemedikçe ıtlâk olunmamak şartıyla evâmir-i şerîfe virile geldiği der-kenâr olunduk da memhûr ve ma'mûlün bih deyn temessükleri mûcebince ma'rifet-i şer'le kendüleinden yâhûd kefillerinden 'alâ-eyyi-hâl temâmen tahsîl olunub edâda ta'allül ve muhâlefet ideri olur ise ahz ve habs olunub temâmen edâ iylemedikçe ıtlak olunmamak şartıyla evâmir-i şerîfem verile geldiği der-kenâr olundukda memhûr ve ma'mûlün bih deyn temessükleri mûcebince mâl-ı cizyeden zimmetlerinde olan akçeleri bu def'a dahi edâda ta'allül ve muhâlefet ile cânib-i

mîrîye hasârat iyleme ihtimâlleri olur ise şürûta-ı mer'îyye ve cizye mûcebince ahz ve habs olunub emvâl ve eşyâları zabt ve fûrûht olunarak tahsîl ve tekmîl itdirilmek için seksen yedi senesi Şa'bânında misline verilen emr-i şerîfim der-kenâr olundukda imdi der-kenârı mûcebince emrim üzre 'amel idüb dahi ber-vech-i muharrer o makûle temessük verdikleri memhûr ve ma'mûlün-bih deyn temessükleri mûcebince mâl-ı cizyeden kazâlarında olan akçelerin bu def'a dahi edâda ta'allül ve muhâlefet ile cânib-i mîrîye hasârat iylemek ihtimâlleri olur ise şürût-ı mer'îyye cizye mûcebince ahz ve habs olunub emvâl ve eşyâları zabt ve fûrûht olunarak tahsîl ve tekmîl itdirilmek için mukaddemâ târih-i mezbûrda misline mer-i şerîfim virildiği hazîne-i 'âmirem defterlerinde mukayyed olmağla mîsl-i mesbûkuna kıyâsen bu def'a şeref-rîz sudûr iden işbu emr-i 'âlî-şânımın mazmûn-ı münîfî birle 'amel olunub hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren evâ'il-i Şehr-i Şa'bân li-sene semân ve semânîn ve mi'e ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse.

Hüküm No: 151	Târihi: Zilkade sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Cizye
Belge özeti: 1187 senesi Maraş sancağı ve bağlı yerlerdekilere alınan cizye hakkında	

Bâ-hatm-i Abdullah Paşa vâlî-i Maraş hâlâ

Medîne-i Ayıntab'da mesned-nişîn şerî'at-ı garrâ faziletlü efendi zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası Hasan Efendi zîde kadrühü inhâ olunur ki bin yüz seksen yedi senesinde mahsûben eyâlet-i Maraş ve tevâbi'i-i cizyesinin cibayetine me'mûr fahrü'l-emâsil ve'l-akrân El-hâc Ahmed Ağa rikâb-ı müstetâba 'arzihâl idüb sene-i mezbûra mahsûb Ayıntab cizyesi mâlından voyvoda ağanın zimmetinde ber-mûceb temessük iki bin dört yüz gurus alacağının tahsîli bâbında bir kıt'a ekîd ve şedîd tarafımıza hitâben emr-i celîli's-şân sudûr itmeğin emvâl-i mezkûr sâ'ire kıyâs olunmayub cizye-i şer'îyyeden olub tahassülü ehemmi-i lâzime-i hâlden olmağla meblağ-ı mezkûr ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle tahsîl ve cizyedâr-ı merkûm tarafına edâ ve teslîm olunması için divân-ı Maraş'dan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve fahrü'l-emâsil ve'l-akrân mîr-ahûrumuz Hamza Ağa zîde kadrühü

ile irsâl olunmuştur inşallâhü te‘âlâ vüsûlünde ber-minvâl-i meşrûh mütebakî kılan mâl-ı mezkûru tahsîl ve ağa-yı merkûm tarafına edâ ve teslîm itdirilmesi husûsunda dikkat ve ber-mantûk emr-i ‘âlî ve müceb buyurulduyla ‘amel ve hareket iyleyesiz deyü yazılmışdır. Fî Zâ sene 1188.

Hüküm No: 152	Târihi: 26 Rebiulahir Sene 1187
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Cizye
Belge özeti: 1187 senesi Ayntab’dan toplanan cizyenin taksitler halinde ödenmesi hakkında	

vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Bin yüz seksen yedi senesine mahsûben Ayıntab’ın ehl-i zimmet cizyeleri cibâyeti hâlâ Maraş Beglerbeğisi devlelü İbrahim Paşa hazretleri ‘uhde-i iltizâmlarında olmak hasebiyle bu kullarına dokuz bin guruşa iltizâm buyurub bedel-i iltizâmdan üç bin guruşunu ber-vech-i peşîn müşârûn-ileyh efendimiz taraf-ı ‘âlîlerine teslîm olunub bâkî altı bin guruşu hâlâ Maraş cizyedârı sa‘âdetlü Hâcî Ahmed Ağa’ya iki taksît ile edâya havâle ve emr buyurmalarıyla cihet-i havâle-i mezkûrdan meblağ-ı merkûm altı bin guruş iki taksît ile mûmâ-ileyh Hâcî Ahmed Ağa’ya deynimdir inşallâhü te‘âlâ ber-vech-i muharrer taksît üzre temâmen edâ ve teslîm iylediğimizde işbu temessükümüz şakka oluna fî 26 Şehr-i Rebî‘ü’l-ahir sene 1187.

El-fakir Hasan voyvoda-ı Ayıntab hâlâ.

Hüküm No: 153	Târihi: 7 Zilhicce Sene 1188
Belge türü: Temessük	Belge Konusu: Cizye
Belge özeti: 1187 senesi Ayntab’dan toplanan cizyenin taksitler halinde ödenmesi hakkında	

İşbu derûn temessükde mestûr altı bin guruşun üç bin guruşunu bu sene-i mukaddem ahz idüb ba‘dehü bin altı yüz altmış dört buçuk guruşunu dahi temessükden bir kak mâh sonra kab idüb bâkî bin üç yüz otuz beş buçuk guruşunu

dahi bâ-emr-i ‘âlî Maraş vâlisi devletlü Abdullah Paşa hazretlerinin mîr-ahurları Hamza Ağa mübâşeret ve ma‘rifetiyle ahz ve ol-vechile temâmen dokuz bin guruşu Hasan Ağa’dan ahz ve kabz iylediğini cizyedâr-ı merkûm Es-seyyid El-hâc Ahmed Ağa meclis-i şer‘de ikrâr ve i‘tirâf ve mûmâ-ileyh Hasan Ağa’nın zimmetini ibrâ ve yedine halâs-ı tezkeresi virdiği bu mahalle kayd olundu fî min 7 Zî’l-hicce sene 1188.

Hüküm No: 154	Târihi: 7 Zilhicce Sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Cizye
Belge özeti: 1187 senesi Ayıntab’dan toplanan cizyenin taksitler halinde ödenmesi hakkında	

Bâ’is-i terkîm budur ki

Bin yüz seksen yedi senesine mahsûben ‘uhde olan bi-emr-i celîli’ş-şân cizye cibâyeti eyâlet-i Maraş’dan Ayıntab cizye cibâyeti mültezimi hâlâ Ayıntab voyvodası Hasan Efendi’nin zimmetinde olan bâ-temessûk altı bin guruş akçemi ağa-yı mûmâ-ileyh yedinden temâmen ahz ve kabz olunmağla yedine işbu halâs verilmiştir hîn-i hâcetde ibrâz oluna fî 7 min Zî’l-hicce sene 1188.

Hacı Ahmed cizyedâr-ı Ayıntab-ı sâbık.

Hüküm No: 155	Târihi: Evail-i Ramazan Sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Caize
Belge özeti: Ocak caizesi hakkında	

Mefahirü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdenü’l-fezâ’il ve’l-keâm Rakka ve Ayıntab ve Kilis ve Azaz kazâlarının kâdîları zîde fazlühüm ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân bu husûsa mübâşir ta’yîn olunan [boşluk] çavuş ve zikr olunan kazâların dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri serdârları ve a’yân-ı vilâyet ve iş erleri ve ‘atîk-i serdenceğdi ağvât ve ‘alemderânları ve ocak ihtiyârları zîde kadrühüm ve mefâhirü’s-sikât ve’l-

müstahfızîn kurb-ı civârda vâki‘ kılâ‘dan [boşluk] ve [boşluk] vesâ‘ir kalâ‘ dizdârları zîde hıfzihüm tevkî‘ refi‘ hümâyûn vâsıl olucak ma‘lûm ola ki dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri serdârları beher üç ayda bir kere yarım mühürlü ocak mektubuyla ref‘ veyâhûd ibkâsıyla zabt-ı mektubu tecdîd olunub bilâ mektub ocak mürassale ve buyuruldu ile bir vilâyetde serdârlık zabt olunmamak bâbında mukaddemâ bi‘d-defa‘ât evâmir-i ‘aliyye ısdâr ve müceblerince ocak mekâtibleri tahrîr ve mahsûs-ı mübâşirler ta‘yîn ve taraf taraf sevk ve tesyîr olunub fîmâ-ba‘d hilâf-ı emr-i ‘âlî ve mugâyir-i kâ‘ide-i mer‘î serdârlık bilâ-mektûb zâbt olunmayub ve hasebü’l-iktizâ serdâr bulunanlar zabt mektûbları varıncaya dek zabt iyledikleri serdârlığın ocâğ-ı ‘âmireme ez-kadîm îrâd-ı tahsîs kılınan cevâ‘iz-i kadîmini virmek şartıyla cümle ocak ihtiyârları ma‘rifetleriyle mu‘âhede ve nizâm virüb ber-müceb emr-i ‘âlî virdikleri nizâm mahkemelerde tescîl ve mezbûr bilâ mektûb zabt olunmamak ve olduğu sûretde zabtlarına düşen câ‘iz atî cânib ocağa irsâl ikdâm iylemek üzre ta‘ahhüdleri der-‘aliyyem ve ocağ-ı ‘âmirem tarafına i‘lâm ve bu nizâmü’l-ihimâmın hilâfına ictisâr ve bilâ-mektub serdârlık zabt ve ocağın îrâd mu‘ayyenesini ahz ve ekl idenlerin zimmetlerinde olan câ‘izât ocağa tahsîl ve bu güne hilâf-ı emr-i ‘âlî-şân ve mugâyir-i kâ‘ide-i mer‘î harekâta ibtidâr iyledikleriyçün bi‘l-ittihâd ahz ve te‘dîb vesâ‘ire müceb ‘ibret kal‘a-bend olunmak üzre kuyûdâtta mukayyed ve musarrıh olub ocaklu olan bu emrin hilâfına harekâtdan ictinâb birle ocâğ-ı ‘âmiremen îrâdına küsr ve Noksan tasarrufundan ve serdârlık umûrunun bâ‘is ihtilâl nizâmını zecr ve te‘dîb ile himâye lâzım ve lâbûd iken sefer-i hümâyûn gâ‘ilesini bahâne ile bilâ-mektub zabt ve cevâ‘izâtı cânib ocağa irsâl itmeyüb îrâd ve hâsılâtı ekl iyledikleri meczûm ve ma‘lûm olmağın hilâf-ı emr-i ‘âlî-şânım ve mugâyir-i kâ‘ide-i kânûn bilâ-mektub serdarlık zabt olunmasına bir dürlü rızâ-yı şâhânem olmayub ve beher üç ayda bir gün kâ‘ide-i ocak üzre zabt mektubları tecdîd birle ocağın câ‘izât kadîmini kabzına me‘mûra edâ ve irsâl ve müddet ve fireden berü bilâ mektub serdarlık zabt ve câ‘izâtı edâ itmelerin müddet-i zabtları târihiyle scillâtdan ihrâc ve zimmetlerinde müctemi‘ ve tahsîli lâzım gelen ocağın îrâd-ı mu‘ayyenesi olan câ‘izât-ı kadîmi üzre tahsîl ve kabzına me‘mûra edâ ve ocak tarafına tesyîre irâde-i ‘aliyyem ta‘alluk itmekle siz ki mevlânâ ve mübâşir ve serderân ve a‘yân ve ocak ihtiyârları mûmâ-ileyhimsiz imdi müdde ve fireden berü ol-makûle hilâf-ı emr-i ‘âlî ve mugâyir-i kâ‘ide-i mer‘î hâlâta cesâret ve bilâ-mektûb mürâssele ve buyuruldu ile serdârlık zâbt idenleri taharrî ve hârice ihrâc ve müddet-i zabtını sicillâtdan çıkarub zimemlerinde

müctemi‘ ve tahsîli lâzım gelen câ‘izât ocağı hâlâ Rakka vâlîsi düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmü’l-‘âlem vezirim [boşluk] paşa edâmallâhü te‘âlâ iclâlehünün inzımâm-ı re‘yi ve ma‘rifet-i şer‘le ve mübâşir ma‘rifeti ve cümle ocaklu ihtimâm ve ittihâdıyla ‘alâ-eyyi-vechkân tahsîl ve cânib-i ocağa teşvîk ve edâ ta‘allül ve hilâf-ı emr-i şerîfim ve mugâyir-i kânûn harekâta ibtidâr idenleri ahz ve bilâ civârda vâki‘ kılâ‘adan semt ve akrebine

Hüküm No 155’in devamı

irsâl ve kal‘a-bend iyleyüb zimmetinde olan câ‘izât tahsîl olunmadıkca itlâkından mücânebet ve bir dahi bilâ mektub serdârlık zabt olunmamak üzre nizâm-ı kavvîye rabt ve sicillâta kayd ve ‘ale‘d-devâm verilen nizâm-ı düstûr-ı l-‘amel tutulmak için kapudân ocağa kayd olunmak şartıyla sûret nizâmını sicillâtıyla der-‘aliyyeme bezl-i tâb ve tûvân iylemeniz bâbında mü‘ekkid ve meşerret-i fermân-ı ‘âlî-şânım sâdır olmağın [boşluk] ile irsâl olunmuştur vüsûlünde siz ki vezir-i müşâr ve mevlânâ ve mübâşir vesâ‘ir mûmâ-ileyhimsiz bu bâbda vech-i meşrûh üzre sâdır olan emr-i ‘âlî-şânım mücebince ‘amel ve hareket ve ol-makûle bilâ mektûb serdârlık zabt ve câ‘izâtı ocak tarafına edâ itmeleri taharrî ve müddet-i zabtlarını sicillâtdan ihrâc ve tahsîli lâzım gelen ocak câ‘izesini temâmen tahsîl ve edâda mûmâna‘at idenleri ahz ve sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin ma‘rifetin ve mübâşir ma‘rifetiyle kal‘a-bend iyleyüb zimmetinde olan câ‘izâtı edâ itmedikce itlâkından hazer ve fimâ-ba‘d bilâ mektûb serdârlık zabt olunmamak üzre nizâm-ı kavvîye bend ve sûret nizâmını sicillâtıyla irsâle mübâderet iyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi bu husûsda ziyâde gayret ve sadâkat ve ocağın îrâdını hârice çıkarmağa ziyâde dikkat ve tama‘-ı hâme teb‘iyyet ile müsâheleden mücânebet iyleyesiz deyü bi’l-fi‘il dergâh-ı mu‘âllam yeniçerileri ağası iftiharü’l-ümerâ ve’l-ekâbir Mehmed dâme ‘ulüvvühü tarafından mühürlü mektub verilmekle vech-i meşrûh üzre ‘amel olunmak bâbında fermân-ı ‘âlî-şânım sâdır olmuştur buyurdum ki [boşluk] vüsûl bulduk da bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîli‘l-kadrim ve ağa-yı mûmâ-ileyh tarafından verilen mühürlü mektub mücebince ‘amel ve hareket idüb hilâfından hazer ve mücânebet iyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fi evâ‘il-i Ramazanü’l-mübârek sene semân ve semânın ve mi‘e ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse.

Mûcebince ağa-yı mektub-ı şerîfî vardır vasalenâ fî 11 min Zî'l-hicce sene 1188.

Hüküm No: 156	Târihi: 10 Ramazan 1186
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Kira
Belge özeti: Lala Mustafa Paşanın vakıflarından gelen kira ve evkafın bakımı hakkında	

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Hâlâ Ayıntab şehrinde merhûm ve mağfûrun leh cedd-i a'lâmın Lâlâ Mustafa Paşa'nın evkâfından dükkan ve değirmen ve hân ve bâzistân ve hamâm cümle evkâfki medîne-i mezkûrede olan evkâfın tarafımızdan mültezimi olan işbu nâkıl-ı vesîka Seyyid Ahmed Çelebi'ye yine seksen sekiz ve seksen dokuz senesinin icâretini evkâf-ı mezkûrâtının iktizâ iden gerek ta'mîr ve gerek termîm eğer cüz'î ve eğer küllî her ne iktizâ ider ise ve mürtezikâya dahi 'â'id olan 'avâ'idi virmek üzere bu cümle mezkûrâtı teberru'an virmek ve sarf iylemek şartıyla iki senelik bâlâda mestûr olduğu üzere tarafımızdan şartnâmesi virilmiştir ve dört yüz guruş sağ olmak üzere iki senelik icâreti tarafımıza vüsûl bulmağla işbu şartnâme tarafımızdan tahrîr ve yedine sened verilmiştir tarafımızdan ve taraf-ı aherden bir aher mu'âraza ve müdâhale iylesün deyü fî 10 min Ramazani'l-mübârek sene 1186.

Es-seyyid Mehmed Lâlâ Mustafa Paşazâde.

Hüküm No: 157	Târihi: Evahir-i Zilkade Sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Eşkiyaların cezalandırılması
Belge özeti: Halkın mallarını gasb eden eşkıya ile mücadele ve onların cezalandırılması hakkında	

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlânâ Ayıntab Kâdîsı zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bu def'a hâssaten Ayıntab

nizâmına me'mûr ve zâbıt ve serdâr ve nasb ve ta'yîn birle tesyîr olunan turnacıbaşı Osman zîde mecdühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kazâ-ı mezbûrda kâ'in 'atîk-i serdengeçdi ağaları ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ve 'atîk-i alemderân ve ocak ihtiyârları ve ehl-i 'arz zümresi zîde kadrühüm tevkî' refî' hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki nefis-i Ayıntab Kasabası ve kazâ ve nevâhî ve kurâsında sâkin ve askerilik dâ'iyyesiyle şekâvete sâ'î ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr-i münîf harekât-ı nâ-marziyyeye cesâret ve mahall-i nizâm-ı bilâd ve sâlik-i irâha-ı 'ibâd olan eşkiyâ makûlesi zühûrunda ahz ve te'dîb ve lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'aları icrâsıyla te'mîn-i bilâd veistirâhat-ı 'ibâd emrine i'tinâ ve ihtimâm olunub bu vechile ehl-i 'arz ve ahâlî-i fukarâ ve re'âyâdan cânib-i cihândâraneme isticlâb-ı du'â-yı hayra mübâderet oluna gelür iken beş altı seneden berü vukû' bulan sefer-i hümâyûn takrîbiyle kazâ-ı mezkûr ve nevâhî ve kurâsında şekâvet ile meşhûr olan eşkiyâlar ahz ve te'dîb ve tertîb-i cezâ-yı meşrû'larına ihtimâm olunmadığından o makûle şekâvetkârlar ferce-yâb ve sefer-i hümâyûnuma gelüb bezl-i vücûd iylemeleri lâzime-i diyânetleri iken gelmeyüb ve ba'zan gelenleri dahi ordu-yı hümâyûnuma vürûd ve bir iki gün tevakkufve firâr iyledikleri âşikâr iken bu halâlda askerilik iddi'âsıyla birbirleriyle yekdil ve memnû'âtdan olan kahvehâneler peydâ ve hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ-yı 'aliyyem harekâta ibtidâr ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i i'râz ve bunu emsâlî fesâhat ve şenâ'ate ictisâr ve ehl-i 'arz ve fukarâ-yı ra'îyyet şerr ve mazarratlarından emniyetleri meslûb ve hânelerinden taşra çıkmağa bî-iktidâr olduklarından başka mahkemeyi basub Mehmed Emin Efendi dimekle ma'rûf mazlûmu ma'lûmü'l-esâmî eşkiyalar bi-gayr-i hakkın katl ve şer'-i şerîfi ve 'ulemâ-yı tahkîr ve o makûle sâ'î bi'l-fesâd ve mazarr-ı 'ibâd olan şakîler ahz ve hâkim ve zâbıt ma'rifetleriyle te'dîbleri murâd olunduk da hevâdârları vormeyüb ihfâ ve ehl-i zimmet re'âyâsını yanlarına celb ve zümre-i askeriye idhâl ve himâye iylediklerinden hisselerini ehl-i arza tahmîl ve Haremeyn-i muhteremeyn ve mukâta'a-ı reşvân ve mîr-livâ vesâ'ir evkâf ve ze'âmet ve timâr kurâarının defterlü re'âlarından tahsîli lâbüd ve edâsı lâzime zimmetleri olan i'sâr-ı şer'iyye ve rûsûmât-ı 'örfiyeyi virdirmemeleriyle nash ve pend zımında tahtânî câmi'i-i şerîfe li-eclî'l-müşevvere 'ulemâ ve ehl-i 'arz ve cem' olduklarına kemâl-i ru'ûnet ve hoşnutlarından âlât-ı harb ile üzerlerine hücum ve talebe-i 'ulûmdan Ali Efendi nâm kimesneyi bi-gayr-i hakkın darb ve cerh ve 'ulemâ-yı tekdîr ve gün be-gün şekâvetleri mezdâd ve ahâlî-i belde perâkende ve perişân olacakları âşikâr ve icrâ-yı

şerî'at-ı garrâ ve infâz-ı emr-i 'âlî mümkün olmadığı sem'-i hümayûnuma vâsıl olub
ocakdan bir kâr-ı güzâr ve mücerribü'l-etvâr bir turnacıbaşı ta'yîn ve serdârlık ile
ikâmet ve ahz-ı eşkiyâ ve te'dîb ve mücâzât-ı meşrû'ları icrâsıyla tahsîl irâha-ı 'ibâd
ve nizâm-ı bilâda ihtimâm olunmak bâbında 'inâyet-i ricâ ve zemân-ı 'adâlet-i nişân
mülûkânemde o makûle sâ'i-i bi'l-fesâd olanlar ehl-i 'arz ve fukarâ-yı ra'yyeti
mutazarrır üzre olduklarına bir dürlü rızâ-yı şâhânem olmayub icrâ-yı ahkâm ve infâz
emr-i 'âlî ve irâha-ı 'ibâd müstelzim olmakdan nâşî istid'â ve istirhâmlarına
müsâ'ade-i hümayûnum erzânî kılınmağın siz ki mevlânâ ve a'yân-ı vesâ'ir mûmâ-
ileyhimsiz kazâ-ı mezbûrun nizâmına me'mûr serdar ta'yîn

Hüküm No 157'nin devamı

Ve tesyîr olunan Turnacıbaşı mûmâ-ileyh lede'l-vürûd bi'l-ittihâd o makûle katl-ı
nüfûs ve hetk-i i'râz ve gasb-i emvâle cesâret şi'ârlar bi't-taharrî ele getirülüb zâbıt-ı
mûmâ-ileyh ma'rifetiyle emvâl-i mağsûbe biir muktezâ-yı şer'-i şerîf tahsîl ve
istirdâd ve şekâvetleri zâhir olan hadd-i i'tişî'ârlar te'dîb ve cezâ-yı meşrû'ları tertîb
ve zulm ve ta'addîleri bilâd ve 'ibâd üzerlerinden men' ve def' birle irâha-ı fukarâ
husûsunda dikkat ve fimâ-ba'd evkâf ve mukâta'ât ve ze'âmet ve timâr hâsîlâtına
müdâhale ve ehl-i zimmet re'âyâlarını himâyet iylememek şartıyla nizâma rabt
husûsunda zâbıt-ı mûmâ-ileyhe i'ânâ ve eşkiyâ-yı merkûn yine ısrâr iderler ise kurb
ve civârda vâkî' vüzerâ-yı 'izâmından ber-hamiyyet şi'âr ta'ayyünü ile nefir-i 'âmm-ı
askeri tertîb ve tesyîr ve nezir kirâne kat' ve nizâm-ı akvâya rabt olmak için
keyfiyeti vükû' üzre der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet ve sen ki Tunacıbaşı
mûmâ-ileyhsin senden hidmet ve sadâkat ve zabt ve rabt ve te'dîb-i eşkiyâda sâhib-i
liyâkat olduğun ma'lûm-ı hüsvânem olmağla hâssaten sen kazâ-ı mezkûre mübâşir
nasb ve serdâr ta'yîn ve tesyîr olunmuşsundur imdi ber-vech-i ta'cîl kazâ-ı mezkûra
varub serdârlığı ile ikâmet ve ber-vech-i muharrer-i katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve
hetk-i i'râz ve bunun emsâli hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı 'aliyyem harekâta
ictisâr ve ahâlî ve fukarâ-yı ra'yyeti mütezarrır ve perîşân olmalarına bâ'is olanlar
cümle ittihâdıyla ele getirülüb lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'ları ve hukûk-ı 'ibâd
redd ve belde-i mezkûru nizâm-ı müstahseneye rabt ve levs-i sekâvetlerin bilâd ve
'ibâd üzerlerinden men' ve def'a dikkat ve bu def'a sana ve cümleye 'adem-i inkıyâd
ve şenâ'atde ısrâr iderler ise vüzerâ-yı 'izâmımdan ber-hamiyyet-i şi'ârın ta'ayyünü
ile muhkem haklarından gelinmek için keyfiyet 'alâ vechü'l-sahha der-aliyyeme

tahrîr ve i'lâma mübâderet olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve Turnacı mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde siz ki mevlânâ ve mübâşir ve a'yân vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz ber-vech-i meşrûh sâdır olan emrim üzre 'amel ve hilâf-ı şer' ve hilâf-ı rızâ-ı harekâta ictisâr iden şekâvet pîşeler 'ale'l-ittihâd tefettûş ve tehassus ve beher-i hâl ele götürüb ahz ve zimmetleinde hukûk-ı 'ibâd ba'de's-subût ashâbına istirdâd ve te'dîb ve cezâ-yı meşrû'ları tertîb ve fimâ-ba'd zulm ve ta'addîleri zühûr itmeyecek vechile nizâma rabt birle fukarâ-yı ra'ıyyetden taraf-ı 'aliyyeme celb-i du'â-yı hayra mübâderet ve bu def'a te'dîb ve mütenebbih olmayanları ber-vech-i muharrer haklarından gelinmek ve nezr-i kirâna kat' ve nizâm-ı akvâyâ rabt olunmak için keyfiyeti 'alâ-vukû'ihî der-'aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at ve bir ferdi himâyet ve sıyânetde hazer ve infâz emr-i şerîfime dikkat ve hilâf-ı rızâ-yı 'aliyyeme turnâ hemvârdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet iyleyesiz deyü bi'l-fi'l yeniçerileri ağası olan iftihârü'l-e-âli ve'l-âzam Mehmed Ağa dâme 'ulüvvühü tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzre 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âli-şânım sâdır olmuştur buyurdum ki [boşluk] vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîli'l-kadrim ağa-yı mûmâ-ileyh tarafından mühürlü mektub mücebince 'amel ve hareket ve hilâfindan be-gâyet hazer iyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâhir-i Şehr-i Zî'l-ka'de sene semân ve semânîn ve mi'e ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse.

Hüküm No: 158	Târihi: Evail-i Şevval Sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Eşkiyalık
Belge özeti: Yaklaşmakta olan seferden önce mevcut olan eşkiyalarla mücadele edilmesi hakkındadır	

Şerî'at-i şî'âr-i Ayıntab kâdîsı efendi zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bu def'a hâssaten Ayıntab nizâmına me'mûr ve zâbıt ve serdâr nasb ve ta'yîn birle tesyîr olunan Turnacıbaşı Osman Ağa zîde mecdühü ve mehâfirü'l-emâsil ve'l-akrân kazâ-ı mezkûrede kâ'in 'atîk-i serdengeçdi ağaları ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ve 'atîk-i 'alemderân ve ocak ihtiyârları ve ehl-i 'arz zümreleri zîde kadrühüm

ba'de's-selâm inhâ olunur ki nefis-i Ayıntab Kasabası ve kazâ ve nevâhî ve kurâsında sâkin ve askerilik dâ'iyesiyle şekâveete sâ'î ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i emr-i münîf-i aherâkat nâ-marzıyeye cesâret ve mahall-ı nizâm-ı bilâd vesâ'ir erâha-ı 'ibâd olan eşkıyâ makûleleri zühûrunda ahz ve te'dîb ve lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'ları icrâsıyla te'mîn-i bilâd veistirâhat 'ibâdâ ve yine ignâ ve ihtimâm olunub bu vechile ehl-i 'arz ve ahâlî-i fukarâ ve re'âyâdan cânib-i cihândârîye isticlâb hayr du'âya mübâderet oluna gelür iken beş altı seneden berü temâdî-i sefer-i hümâyûn takarrübüyle kazâ-ı mezkûr ve nevâhî ve kurâsında zühûr ve şevâketle meşhûr olan eşkıyâların ahz ve te'dîb ve tertîb-i cezâ-yı meşrû'larına 'atfının olunmadığından ol-makûle şekâvetkârlar ferceyâb ve sefer-i hümâyûna felüb hizmet-i gazâda bezl-i vücûd iylemeleri lâzime-i diyânetleri iken sefer-i hümâyûna gelmeyüb ve ba'zen gelenleri dahi ordu-yı hümâyûna vürûd ve bir iki gün tevakkuf ve yine firâr iyledikleri zâhir ve âşikâr ve bu töhmetler üzerlerinde dağ gibi yer yarar ve bugüne töhmetleri var iken bu helâlde askerilik iddi'âsıyla birbirleriyle yekdil ve memnû'âtdan olan kahvehâneler peydâ ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı 'aliyye harekâta ibtidâr ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i i'râz ve binun emsâlî nice fezâhat ve şenâ'ate ictisâr ve ehl-i 'ırz ve fukarâ-yı ra'ıyyet şürûr ve mazarratlarından bî-zâr ve hânelerinden taşraya çıkmağya bî-iktidâr olduklarından başka mahkemeyi basub Mehmed Emin Efendi nâm mazlûmu ma'lûmü'l-esâmî eşkıyâlar katl ve şer'-i şerîfi ve 'ulemâ-yı tahkîr ve ol-makûle sâ'î bi'l-fesâd muzır-ı 'ibâd olanların ahz ve hâkim ve zâbit ma'rifetleriyle te'dîbleri murâd olunduk da hevâdârları hâkim ve zâbita virmeyüb derûnlarında ihfâ ve ehl-i zimmet re'âyâlarını celb ve askeriye idhâl ve istishâb ve tarh-ı teklîfde himâye iylediklerinden hisselerini ehl-i 'arza tahmîl ve tâkatlar kat' ve Haremeyn-i muhteremeyn ve mukâta'a-ı reşvân ve mîr-livâ vesâ'ir evkâf ve ze'âmet ve timâr kurâlarının defterlü re'âyâlarından tahsîli lâbüd ve edâsı lâzime-i zimmetleri olan i'şâr-ı şer'îyye ve rüsûmât-ı 'örfiyesini virdirmeyüb ve bunlara nash ve bend-i zımında tahtânî câmi'i-i şerîfine li-ecli'l-müşevvere 'ulemâ ve ehl-i 'arz cem' olunduklarında kemâl-i 'ru'ûnet ve hoşnutlarından nâşî alât-ı harb ile üzerlerine gelüb talebe-i 'ulûmdan Ali Efendi nâm kimesneyi darb ve cerh ve 'ulemâ-yı tekdîr ve gün be-gün şekâvetleri mezdâd ve ahâlî-i belde perâkende ve perîşân olacakları zâhir ve âşikâr olduğu ve icrâ-yı şerî'at-ı garrâ ve infâz-ı emr-i 'âlî vechen mine'l-vücûh mümkün olmadığı bu def'a alâ vechi's-sahha der-'aliyye-i ebedü'l-istimrâra ihbâr ve ocakdan berkâr-ı güzâr ve

mücerrebü'l-etvâr bir turnâcî başı ağa ta'yîn ve zâbitlik ve serdârlığı ile ikâmet ve ahz ve te'dîb ve mücâzât-ı meşrû'ları icrâsıyla tahsîl-i irâha-ı 'ibâd ve nizâm-ı bilâd olunmak bâbında 'inâyet-i istirhâm olunmağla zemân-ı 'adâlet-i nişân mülûkânede ol-makûle sâ'î bi'l-fesâd ve muzırr-ı 'abâd olanların harekât-ı nâ-marzıyyeye ictisâr ve ehl-i 'arz ve fukarâ-yı ra'ıyyeti mütezarrır ve etvâr-ı sâ'ireye ibtidârlarına bir dürlü rızâ-yı şâhâne olmayub icrâ-yı ahkâm-ı şer' ve infâz-ı emr-i 'âlî ve irâhe-i 'ibâd-ı müstelzim olmakdan nâşî istid'â ve istirhâmlarınıza müsâ'ade ve siz ki mevlânâ ve a'yân ve ağvât ve 'alemderrân ve ihtiyârân vesâ'irleri mûmâ-ileyhimsiz imdi kazâ-ı mezkûrun nizâmına me'mûr ve zâbit ve serdâr ta'yîn ve tesyîr olunan ağa-yı mûmâ-ileyh

Hüküm No 158'in devamı

lede'l-vürûd bi'l-ittihâd ol-makûle etvâr-ı nâ-marzıyyeye cesâret ve katl-i nüfûs ve hetk-i i'râz ve gasb-ı emvâl ve şekâvet-i şî'âr olanları taharrî ve ele götürüb zâbit-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle gasb ve gâret iyledikleri hukûk-ı 'ibâd ber-muktezâ-yı şer'-i şerîf tahsîl ve istirdâd ve şekâvetleri zâhir olunları te'dîb ve cezâ-yı meşrû'ları tertîb ve zulm ve ta'addîleri bilâd ve 'ibâd üzerinden men' ve def' birle te'mîn-i bilâd ve irâha-ı 'ibâd husûsuna dikkat ve fîmâ-ba'd ahâlî ve fukarâ ve evkâf ve mukâta'ât ve ze'âmet ve timâr-ı hâsîlât ve rûsûmâtına müdâhale ve ehl-i zimmet re'âyâlarını himâyet ve tasahhub itmek şartıyla nizâma bend ve zabt ve rabt husûsunda zâbit-ı mûmâ-ileyhe mezîd-i i'ânet ve eşkıyâ-yı merkûmûn şekâvet ve şenâ'at ve fezâhatlarında ısrâr iderler ise kurb-ı civârda vâki' vûzerâ-yı 'ızâmdan ber kâr-ı güzâr vezîr-i arestû tedbîr-i pâşâ-yı celîli'ş-şân ta'yîn ve nefîr-i 'âmm-ı askeri tertîb ve tesyîr ve nezr-i kirâna kat' ve nizâm-ı akvâyâ rabt olunmak için keyfiyeti vukû'u üzre der-'aliyyeye tahrîr ve i'lâm mübâderet ve sen ki turnacıbaşî mûmâ-ileyh zîde mecdühüsün senen hizmet ve sadâkat ve zabt ve rabt ve ahz ve te'dîb-i eşkıyâ 'uhdesinden gelmeğe liyâkat-ı me'mûl olmağla hâsseten kazâ-ı mezkûre mübâşir nasb ve zâbit ve serdâr ta'yîn ve tesyîr olunmuşsundur imdi ber-vech-i ta'cîl kazâ-ı mezkûreye varub zâbitliği ve serdârlığı ile ikâmet ve bâlâda tefsîl olunduğu minvâl üzre katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i i'râz ve bunun emsâli nice hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ-yı 'aliyye harekâta ictisâr ve ahâlî ve fukarâ-yı ra'ıyyetin mütezarrır ve perişân-ı hâl olmalarına bâ'is olanları ve şekâvetle meşhûrları cümle ittihâdıyla ele götürüb lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'ları te'diye ve hukûk-ı 'ibâdı redd ve belde-

i mezkûru nizâm-ı müstahseniyye rabt ve levs-i şekâvetlerini bilâd ve 'ibâd üzerinden men' ve def'a dikkat ve bu kere sana ve cümleye 'adem-i inkıyâd ve şekâvete sâ'î olanlar şekâvet şenâ'atlarına ısrâr iderler ise vüzerâ-yı 'izâmdan bir cisîm vezîr-i 'âlî-kadr ta'yîn ve muhkem haklarından gelinmek için keyfiyet-i hâlî 'alâ vechi's-sahha ocak tarafına tahrîr ve i'lâma mübâderet iylemeniz bâbında fermân-ı 'âlî-şân sâdır olmağın mücebince işbu mektub tahrîr ve ağa-yı mûmâ-ileyh ta'yîn ve irsâl olunmuşdur inşallâhü te'âlâ vüsûlünde siz ki mevlânâ ve mübâşir ve a'yân ve ağvât ve 'alemdarân ve ihtiyârân vesâ'ir mûmâ-ileyhimsiz gerekdir ki bu bâbda vech-i meşrûh üzre sâdır olan emr-i 'âlî mücebince 'amel ve hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ harekâta ictisâr iden şekâvetkârları 'ale'l-ittihâd taharrî ve teftîş ve beher hâl ele götürüb ahz ve zimmetlerinde olan hukûk-ı 'ibâdî lede's-subût ashâbına istirdât birle te'dîb ve cezâ-yı meşrû'larını tertîb ve levs-i şekâvetlerinden bilâd ve 'ibâdî telhîs ve rehâya dikkat ve fîmâ-ba'd zulm ve ta'addîleri ve ehl-i 'arz ve fukarâ-yı ra'ıyyeti rencîdeleri zühûr itmeyecek vechile nizâma bend ile ehl-i 'arz ve fukarâ-yı ra'ıyyeden cenâb-ı hazret cihândârîye celb-i hayr du'âya mübâderet ve bu def'a te'dîb ve metenebbih olmayanları ve mu'ayyen eşkıyâ olanları bâlâda tahrîr olduğu üzre bir cesîm-i vezîr ve nefîr-i 'âmm-ı asâkiri ta'yîn birle haklarından gelinmek ve nezr-i kirâna kat' ve nizâm-ı akvâya rabt olunmak için keyfiyet-i hâl 'alâ vukû'ihâ der-'aliyyeye tahrîr ve i'lâma müsâra'at ve bir ferdi himâye ve sıyânetden hazer ve infâz-ı emr-i şerîfe dikkat ve hilâf-ı rızâ-yı 'aliyye-i turna hemvârdan be-gâyet tehâşi ve mücânebet ve ber-mantûk emr-i 'âlî müceb mektubuyla 'âmil olasız tahrîren fî evâ'il-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene semân ve semânîn ve mi'e ve elf.

El-fakir Mehmed Ağa-yı yeniçeriyân dergâh-ı 'âlî hâlâ.

Hüküm No: 159	Târihi: 23 Zilhicce Sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Vergi
Belge özeti: Maraş'da bulunan zu'emâ ve erbâb-ı tımarın sübyan ve müteakidinden alınan cebelü bedeliyeleri hakkında	

Bâ-hatm-i Abdullah Paşa vâlî-i Maraş hâlâ

Şerî'at-me'âb hâlâ Ayıntab kâdîsı faziletlü efendi zîde fazlühü ve kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mîr-alay vesâ'ir zu'amâ ve erbâb-ı timâr zîde kadrühüm inhâ olunur ki işbu bin yüz seksen beş ve seksen altı senelerine mahsûben eyâlet-i Maraş'da vâki' zu'amâ ve erbâb-ı timârın sıbyân ve mütekâ'idinden îcâb iden cebelü bevlîyelerini tahsîl ve der-'aliyyeme irsâl ve îsâli bâbında tarafımıza hitâben şeref-sudûr bulan emr-i celîli's-şânın sûreti bir kıt'a buyurulduumuz ile bundan akdem tarafımıza irsâl olunub Ayıntab Sancağında vâki' sıbyan ve mütekâ'idinden îcâb iden mâl-ı cebelülerini bir gün evvel cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîm iylemeniz tenbîh ve te'kîd olunmuşken el-yevm tevzî' dahi olunmayub ... ve üzre öZR-i beyhûde îrâdımla imrâr-ı vakt kaydında olduğunuz tarafımıza inhâ olduğuna binâ'en te'kîd ve isti'câli hâvî müceddeden işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve irsâl olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde ... ber-vech-i meşrûh üzre iktizâ iden mâl-ı cebelüleri bir gün akdem yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîm itdirilüb 'illet ve bahâneden ve ihmâl ve müsâmahadan tevakkî ve mücânebet ve müceb buyuruldu ile 'amel ve hilâfindan mübâ'adet iyleyesiz deyü fî 23 Zî'l-hicce sene 1188.

Hüküm No: 160	Târihi: Muharrem Sene 1189
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Vergi
Belge özeti: Mukata'a hakkında	

Bâ'is-i testîr-i hurûf budur ki

Ber-vech-i mâlikâne bâ-berât-ı 'âlîşân 'uhdemizde olan Dimos Ayıntab ve tevâbi' mukâta'ası ve 227ahsil227ini227an başka berât ile resm-i mu'az mukâta'ası işbu bin yüz seksen dokuz senesi Muharremi'l-harâmı guresinden Zî'l-hiccesi gâyetine gelinceye dek bir sene zabt itmek üzre işbu dârenede-i temessük sa'âdetlü Receb Ağa'ya ilzâm olunmuşdur ve ol-dahi 227ahsi ve iltizâm itmekle gerekdir ki sene-i mezbûre Muharrem'i guresinden mukâta'ateyn-i kavmityni öteden berü zabt oluna geldiği vech üzre ve ashâb-ı mukâta'âtdan mâl-ı 227ahsil227ini cem' ve 227ahsil vesâ'ir mahsûlât ve rûsûmâtını ahz ve kabz iyleyüb gerek tarafımızdan ve gerek taraf-ı aherden ferd dahl ve ta'arrûz iylemeyüb sinîn-i sâbıka misüllü

mukâta‘teyn-i mezbûreteyni zabt ve tasarruf iylemek için işbu iltizâm temessükü verilmiştir vakt-ı hâcetde ibrâz oluna.

El-fakir Es-seyyid Yahya ... Surre Emînizâde.

Hüküm No: 161	Târihi: 3 Muharrem 1189
Belge türü: Tezkere	Belge Konusu: İmdâd-ı hazariye
Belge özeti: Maraş eyaleti için belirlenen imdâd-ı hazariyenin ilk taksidinin ödenmesi hakkında	

Bâ‘is-i tezkere budur ki

İş bu bin yüz seksen dokuz senesine mahsûben hâlâ Maraş vâlisi devletlü ‘inâyetlü velîyü’n-ni‘am Abdullah Paşa Efendimiz hazretlerine eyâlet-i Maraş’dan ta‘yîn ve tahsîs kılınan bâ-fermân-ı ‘âlî imdâd-ı hazariyenin taksît-i evvel malından Ayıntab Kazâsında sehmîne isâbet iden bin beş yüz guruş temâmen teslim-i hazîne-i hazret-i velîyü’n-ni‘amı olunmağın işbu vüsûl-i tezkeresi virildi fî 3 min Muharrem sene 1189.

El-fakir Ali Hâzin vâlî-i Maraş hâlâ.

İmdâd-ı hazariyenin taksît-i evvel (silik).

Hüküm No: 162	Târihi: 3 Muharrem 1189
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Ödeme
Belge özeti: Ayntab seccade-nişinine yapılan ödeme hakkındadır	

Bâ-hatm-i Abdullah Paşa vâlî-i Maraş hâlâ

Hâlâ Ayıntab’da seccâde-nişîn şerî‘at-ı garrâ faziletlü efendi

Sâhibûn-ı ‘arzihâlin husamâlarını ta’yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle huzûr-ı şer‘iyye ihzâr ve terâfu‘-ı şer‘ ve mahallinde ihkâk-ı hakk olunması mümkün olmaz ise mezbûrûnu bu tarafa ihzâr oluna deyü yazılmışdır fî 3 M sene 1189.

Hüküm No: 163	Târihi: t.y
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Mahkeme davası
Belge özeti: Ayntab ahalisinden Ahmed’in öldürülmesi üzerine oğlunun katillerin ortaya çıkarılması için verdiği dilekçedir.	

Devletlü ‘inâyet merhametlü efendim sultanım hazretleri sağ olsun ‘arzihâl kullarıdır ki bu kulları Ayıntab sâkinlerinden olup pederim Ahmed nâm kimesne kendi hâlinde iken hâlâ Ayıntab sâkinlerinden olup şehir kethüdâsı ve Mahmud Efendi ve tekkiye şeyhi nâmûn-ı kimesneler her hâlde fukarâya zulm ve dest-i dirâz iylediklerinden pederim kullarını bi-gayr-i hakkın katl idüb dört oğlu ve iki kız yetim ve ser-gerdân ve gadr-ı küllî olmağla murahhım-ı ‘aliyyelerinden mercûdur ki kâtl-i merkûmûn kullarına mübâşir ta’yîn ve huzûr-ı ısfânelerinde mürâfa‘-ı şer‘ ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr ü fermân devletlü ‘inâyetlü merhametlü efendim sultanım hazretlerininindir.

İsmail Ayıntabî, Ahmed Ayıntabî, Mustafa Ayıntabî, Mehmed Ayıntabî.

Hüküm No: 164	Târihi: 3 Muharrem 1189
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Vergi
Belge özeti: 1189 senesi imdâd-ı hazeriyesinin taksit ödemelerine dair	

Bâ-hatm-i Abdullah Paşa Vâlî-i Maraş hâlâ

Şer‘at-i şî‘âr hâlâ Ayıntab kâdîsı efendi zîde fazlühü ve me’zûn bi’l-iftâ diyânetlü efendi zîde takvâhü ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân voyvodası ağa vesâ’ir a’yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki işbu bin yüz seksen dokuz senesine mahsûben bâ-fermân ‘âlî tarafımıza ta’yîn ve tahsîs buyurulan imdâd-ı

hazariyenin taksît-i evvel mâl-ı hazariyesi ma‘rifet-i şer‘ ve cümle ma‘rifetleriyle tarh ve tevzî‘ olunub Ayıntab kazâsının hissesine isâbet iden hazariye-i sene-i mezbûreye mahsûben gönderilen pusula-ı şer‘iyye mücebine ma‘rifet-i şer‘ ve cümle ma‘rifeti ve ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle bir gün evvel tevzî‘ ve taksîm ve yerlü yerinden cem‘ ve tahsîl ve tarafımızdan kabzına me‘mûra edâ ve teslîm itmeğe mezîd-i dikkat ve ihtimâm itmeniz bâbında divân-ı Maraş’dan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü’l-akrân [boşluk] zîde kadrühü ile ba’s ve ırsâl olundu bi-mennihi te‘âlâ vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre sene-i mezkûreye mahsûben gönderilen pusula-ı şer‘î mücebine Ayıntab kazâsında isâbet iden taksît-i evvel mâl-ı hazariyesi ma‘rifet-i şer‘ ve cümle fenleriyle tevzî‘ ve taksîm ve yerlü yerinden cem‘ ve tahsîl ve tarafımızdan kabzına me‘mûra edâ ve teslîm iyleyüb müceb buyuruldu ile ‘amel ve hareket ve hilâfından tehâşî ve mücânebet iyleyesiz deyi yazılmışdır fî 3 M sene 1189.

Hüküm No: 165	Târihi: Evail-i Zilhicce Sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Eşkiyalık
Belge özeti: Maraş civarında bulunan Kılıçlı eşkiyasının verdiği zararlar ve önleme çareleri hakkında	

Kıdvetü’l-emâcid ve’l-a‘yân Ayıntab a‘yânından Battalzâde [boşluk] zîde mecdühü tevkî‘ refî‘ hümayûn vâsıl olucak ma‘lûm ola ki hâlâ Maraş vâlîsi düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü’l-‘âlem vezîrim Abdullah Paşa edâmallâhü te‘âlâ iclâlehü tarafından der-‘aliyyeme vürûd iden tahrîrâtında Maraş derûnu ve havâlîsinde sâkin Kılıçlı vesâ’ir eşkıyânın ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra‘iyyet ve ebnâ-ı sebîl ve vedâyı‘ hâlıkü’l-berâyâyâ mezâlim ve ta‘addîleri ve fesâd ve şekâvetleri haddî tecâvüz iylediğine binâ’en eşkıyâ-yı merkûmenin def‘-i şer‘ ve şürûrları zımında üzerlerine varub te’dîb-i kûşmâl olunmaları ‘uhdesinde ihâlesinin a‘yân-ı mûmâ-ileyhsin senin dahi ma‘iyyetine ta‘yûn olunmağı istid‘â iylediği mestûr ve mukayyed olduğuna binâ’en sâbıkü’l-beyân bagât ve tuğyânın haklarından gelinüb tahsîl-i asâyiş ‘ibâd ve tanzîm-ı savâbıt-ı memlekete bezl-i makdûr iylemesini mütezammın iktizâ iden ahkâm-ı celîle ısdâr ve müşârün-ileyh cânibine ba’s ve esrâ ve senin dahi ‘Ayıntab’ın ricâl-i harb ve darbi ile ma‘iyyetine varmak fermânım olmağın me‘mûriyetini muhtevî işbu emr-i şerîfim ısdâr [boşluk] ve ile

irsâl olunmuşdur Maraş eyâletinin levs-i vücûd-ı eşkiyâdan tathîri ve ‘aşâyir-i mezkûre vesâ’ir eşkiyânın te’dîb ve terhîbleriyle hal’-ı rebika-ı itâ‘at idenlerin icrâ-yı mücâzât lâyıkları matlûb-ı hüsrevânem olmağla vezîr-i müşârün-ileyh tarafından sana kağıd vârid ve her neği tenbîh ider ise muktezâsıyla ‘amel ve Ayıntab’ın darb ve harb ricâlî ile bilâ tevakkuf ma‘iyyetine varub emr ve re’yine ittibâ‘ ve te’dîbleri matlûb eşkiyânın kûşmâl ve terhîblerinde ve i‘dâde-i nizâm-ı memleket ve istihsâl emn-i ahâlî ve ra‘iyyet husûslarında bi’l-ittifâk ibrâz-ı mesâ‘î meşkûreye bezl-i mukderet ve hilâfindan hazer ve mücânebet iylemek bâbında fermân-ı ‘âlî-şânım sâdir olmuşdur buyurdum ki [boşluk] vüsûl bulduk da bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr iden fermân vâcibü’l-ittibâ‘ ve lâzımü’l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ‘at-makrûnuyla ‘amel ve hareket ve hilâfindan be-gâyet tevakkî ve mübâ‘adet iyleyesin şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîren fî evâ’il-i şehir-i Zi’l-hiccetî’ş-şerîfe sene semân ve semânîn ve mi’e ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiye el-mahrûse. El-fakir Abdullah Paşa Maraş hâlâ. Mehmed Emîn el-mütevellî.

Hüküm No: 166	Târihi: 13 M 1189
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Eşkiyalık
Belge özeti: Maraş civarında bulunan Kılıçlı eşkiyasının verdiği zararlar ve önleme çareleri hakkında	

Bâ-hatm-i Abdullah Paşa vâlî-i Maraş hâlâ.

Şerî‘at me‘ab hâlâ Ayıntab kâdîsı faziletlü efendi zîde fazlühü ve me‘zûn bi’l-iftâ diyânetlü efendi zîde takvâhü ve kıdvatü’l-akrân voyvodası Hasan Efendi ve eşref-i a‘yân Es-seyyid Abdurrahman Ağa ve bi’l-cümle darb ve harbe kâdir kurâ ihtiyârları ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki bu âvân-ı meyâmen-i iştimâlde kahr ü tedmîrlerine irâde-i ‘aliyye hazret-i cihândârı ta‘alluk iden kılıçlu ‘aşiretleri eşkiyâlarının ve gerek sâ‘ir zümre-i bagâtın ber-mantûk emr-i ‘âlî üzerlerine varilub bi-tevfikillâhi te‘âlâ te’dîb ve kûşmâllarına derkâr olunduğu sûretde medîne-i Ayıntab’da bulunan erbâb-ı harb cidâl olanlar Battâl Ağazâde ma‘iyyetle bu hizmetde

ma'yyetimiz de bulunmak emr ü fermân buyurulduğundan bundan akdem sûret-i emr-i 'âlî ile bir kıt'a buyurildumuz tarafınıza irsâl olunmağla lakin bu umûr-ı mühimme-i mezkûrenin te'diye ve tekmîlinde ikdâm ve ihtimâm cümleye elzem ve muktezî olmakdan nâşî bi-eyyi-hâl kâne bin nefer güzîde süvârî ve piyâde asker cem' ve ihtişâ ve alât-ı silahdar müretteb olmak şartıyla hâzır ve amâde olunub Bulamac ve Ören câniblerinde taharrüb ve vürûdumuza tarakkub itdirilmek mezîd-i ikdâm iylemeniz bâbında divân-ı Maraş'dan

Hüküm No 166'nın devamı

İşbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr [boşluk] ile irsâl olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre ...bin nefer güzîde piyâde ve süvârî askeri tertîb ve müretteb e bir gün evvel Bulamac ve Ören câniblerine varub vürûdumuza terakkub itdirilmeğe 'ale'l-ittifâk ihtimâm olunub ihmâl ve müsâmaha ve ıgmâz ve müsâheleden be-gâyet tevakkî ve mücânebet ve mûceb buyuruldu ile 'amel ve hareket iyleyesiz deyü yazılmışdır fî 13 Min M sene 1189.

Hüküm No: 167	Târihi: Evasit-i Zilhicce Sene 1188
Belge türü: Ferman	Belge Konusu: İmdâd-ı hazariye
Belge özeti: Maraş eyâletinde vali için ayrılan 11500 kuruş imdad-ı hazeriyenin taksitleri hakkında	

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdenü'l-fezâ'il ve'l-keîâm Maraş eyâletinde vâki' kuzât ve nüvvâb zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet zîde kadrühüm tevkî' refî' hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Maraş Eyâletinde vâki' kazâlardan vâlî için sefersiz vaktlerde tertîb ve tesviye kılınan on bir bin beş yüz guruş imdâd-ı hazariye bin yüz seksen dokuz senesine mahsuben re's sene gurre-i Muharrem i'tibâr olarak senede iki taksit ile eyâlet-i merkûmede vâki' kazâlar tevkî' ve taksîm ve yerlû yerinde cem' ve tahsîl ve hâlâ Maraş vâlîsi düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezirim Abdullah Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehü tarafından kabzına me'mûra edâ ve teslîm fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr [boşluk] ile irsâl olunmuşdur imdi siz ki mevlânâ ve a'yân-ı

mûmâ-ileyhimsiz eyâlet-i merkûmeden vâlî için sefersiz vaktlerde mu‘ayyen olan on bir bin beş yüz guruş imdâd-ı hazariyeyi yüz seksen dokuz senesine mahsuben rû‘ûs sene Muharrem i‘tibâr olunarak senede iki taksît ve beher taksiti vakt ü zemânıyla eyâlet-i merkûmede vâki‘ kazâların ahâlîlerine cümle tevakki ve ma‘rifet-i şer‘le tevzî‘ ve taksîm yerlû yerinden cem‘ ve tahsîl ve vâlî-i müşârün-ileyh tarafından kabzına me‘mûr edâ ve teslîme ihtimâm ve dikkat olunub ‘avk ve te’hîr ve ihmâl ve müsamahadan ve kazâlardan kesret mübâşir irsâliyle ahâlî-i fukaraya îsâl zulm ve ta‘addîden ve mikdâr-ı mu‘ayyenden ziyâde ve mükerrer akçe tevzî‘ ve tahsilinden ve mübâşiriye mutâlebesinden ziyâde mücânebet iylemeniz bâbında fermân-ı ‘âlî-şânım sâdır olmuştur buyurdum ki vüsûlünde bâbında vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr iden fermân-ı vâcibi’l-ittibâ‘ ve lâzımü’l-emsâlimin ... itâ‘at-makrûnuyla ‘âmil olub hilâfından be-gâyet hazer iyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız fî evâsit-i Zî’l-hicce sene 1188.

Hüküm No: 168	Târihi: t.y
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Taifeler
Belge özeti: Ayntab’da bulunan taifeler hakkında	

Bâ-hatm-i Abdullah Paşa vâlî Maraş hâlâ

Kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân hâlâ Ayıntab’da mîr-âliy vesâ’ir zu‘amâ ve erbâb-ı timâr zîde kadrühüm inhâ olunur ki müddet-i vâfireden berü güşt ve güzâr ve ebnâ-ı sebîl ve fukarâ-yı ra‘iyyete tetâvül-i dest-i hasârat üzre olan Kılıçlı ‘aşiretleri eşkıyalarının te’dîb ve kûşmâllarına irâde-i ‘aliyye hazret-i cihândarî ta‘alluk itmekle bu umûr-ı mühimmede hâlâ Ayıntab’da vâki‘ zu‘amâ ve erbâb-ı timârı dahi bâ-emr-i ‘âlî ma‘iyyetimizde bulunmak emr-i fermân buyurulduğı ma‘lûmlarınız olduk da Ayıntab ilinden matlûb olan sâ’ir tavâyıf

Hüküm No 168'in devamı

Mahalle-i Câbî	Emir Şâh oğlu İsmail	Mü'ezzin oğlu Mustafa Kul oğlu	Canbaz Mehmed Beşe
Uzun Mehmed Beşe	Ebî Beşe	İbiş Beşe	Hizmetkâr Ali Beşe
Külâhçı oğlu Ali Beşe	Mahalle-i Cevizlice	Hâcî Ahmed	Veli Beşe
Samancı Mustafa	Abacı Ali Beşe	Kuzu Ebubekir Beşe	Evali oğlu
Osman Beşe	Ömer Beşe	Efe oğlu	Mustafa Beşe
Mehmed Beşe	Yusuf Beşe	Hurdacı Yusuf	Bâccı Ali
Körükçü Ömer Beşe	Mustafa Beşe	Abbas oğlu Hâcî Ahmed	Hüvil oğlu
Mahalle-i Senk Hoşkadem	Senk oğlu Ahmed Beşe	Kahveci Halil Beşe	İnek oğlu Mehmed
Bardakçı oğlu Mehmed	Tütüncü Ahmed Beşe	Mahalle-i Senk Nakkâş	Kara Ömer oğlu Hâcî Ömer
Bakkal Hüseyin Beşe	Bazarbaşı Hüseyin	Şerbetci Halil oğlu Abdülkadir	Mahalle-i Senk Tavil
Boyacı Osman	Kanvatçı oğlu Mehmed	Mahalle-i İbn-i Kör	Arpacı Köle İbrahim Beşe
Berber oğlu Ömer Beşe	Külleci Mustafa	Topcu Beğini Ali	Mahalle-i Kayser
Hasan Beşe	Abdullah Beşe	Mısdık Beşe	Mahalle-i Tuba
Şehir Kethüdâsı oğlu Hüseyin Beşe	Ali Beşe	Kartuş oğlu	Kilisli Gümüşhâne Ağası
Elbistanlı oğlu Hüseyin	Mahalle-i İlhan	Pilavcı oğlu Mehmed	Köle Beşe
Karcı Mustafa	Emin Beşe	Mahalle-i Hayek zimmiyân	Peyrem oğlu Ömer
Mikail oğlu Mustafa	Kızıl oğlan oğlu Ahmed	Mahalle-i İbn-i Şeker	Leblebici oğlu Hâcî Yusuf

Şam şeyhi oğlu İsmail	Merkebcî oğlu Mehmed	Aşçı Hacı Osman	Lakacı oğlu Süleyman
Müftî oğlu Hamza	Mahalle-i Karasakal	Muhzır oğlu Hacı Mehmed	İba Beşe
Köylü Bacacı	Öküz Ali	Mahalle-i kurb Musulluzâde	Bosnalı İbrahim
Dülekli oğlu Mustafa	Abdülcelil oğlu Mehmed	Mahalle-i Kanilici	Tantuş oğlu Mustafa
Kefeşker Hacı İbrahim	Atcı Deli Halil	Değirmenci Ali	Maraşlı Yusuf
Değirmenci oğlu Kurd	İzam oğlu Ahmed	Abdurrahman Beşe	Kırık Ali oğlu
Mahalle-i Tarla-yı cedîd	Köle Mirza Beşe	İkam Hacı Mehmed	Abid oğlu Hacı Mustafa
Abdullah Beşe	Mahmud Ağa tâbi Mustafa	Mizman Ahmed Beşe	Kul oğlu Mehmed
Arsa Ağası oğlu Mehmed	İzam oğlu Ahmed	Abdurrahman	Kırık Ali oğlu
Mahalle-i Kör ...	Abeş oğlu Ali	İbiş Beşe	Ebubekir Beşe
Hacı Ahmed	Hallu Karındaşı Ali Beşe	Abdullah Beşe	Tabani Yassı oğlu Ahmed Beşe
Hacı Halil oğlu Mustafa	Çantacı Osman	Köse Çelebi Mehmed Beşe	Cem'an nefer 405 yalnız dört yüz beş nefer sahîh-i yeniçeridir

Hüküm No: 169	Târihi: 28 Şevval Sene 1188
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Devlet erkanı masrafı
Belge özeti: Devlet erkanının masrafının hanelere paylaşılması hakkındadır	

İşbu bin yüz seksen sekiz senesine mahsuben bâ-fermân-ı celîlî's-şân nısfı hazine-i 'âmireye ve nısfı Maraş vâlisî mazarratlarına edâsı lâzım imdâd-ı seferiye altı bin guruşun sâbıkân Maraş Beğlerbeğisi Derviş Mehmed Paşa Hazretlerine teslîm olunan bin beş yüz guruşdan mâ'adâ dört bin beş yüz guruş ve bir seneden berü vâki' olan bi'l-cümle masârif-ı vilâyet cümle 'alemâ-ı kirâm ve a'yân ve eşrâf ve meşâyih esnâf ve vücûh-ı mahallât ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le 'alâ vecih-i ihtimâm hesâb ve kitâb olunub on beş bin beş yüz yirmi dört bâliğ olub şehir ve kurâyâ tevzî' ve taksîm olunduk da beher hâneye yüz buçuk guruş isâbet itmeğin defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâmis ve'l-ışrîn min Şevval li-sene semân ve semanîn ve mi'e ve elf.

Sâlifü'z-zikr Gayraz teslîm imdâd-ı seferiye 4500 guruş	Sâbıkân Maraş Beğlerbeğisi Derviş Paşa hazretleri iki def'a Ayıntab nüzûllarında verilen vesâ'ir ayinde ve revendeye verilen Nân-ı a'zîz 19 kantar 41 batman 200 guruş Peksemâd 8 kantar 25 batman 120 guruş	Mûmâ-ileyh Derviş Paşa'ya ve âyinde ve revendeye verilen lahm 6,5 kantar 230 guruş	Paşa-yı mûmâ- ileyh vesâ'ir bakkâlânın virdikleri bakkâliye 387,5 guruş
Paşa-yı mûmâ-ileyh vesâyire ve taşra askere verilen bi'l- cümle şî'âr 3287 kîle 1300 guruş	Attârânın paşa-yı mûmâ-ileyhe vesâ'ire virdikleri fişek ve barud 135 guruş	Şem'-i asel 16 guruş	Kahveciyânın virdikleri kahve 36 guruş
Bostancıların virdikleri sebzevât	Seksen yedi senesi iştirasından	Ba'dehü merkûm Himmet Bey Şam-ı	Merkûme kahve 5 kıyye 20 guruş

3 guruş	mübâşiri za'îm Himmet Bey ibtidâ Maraş'dan gelüb yirmi iki gün meks iyledikde masârîf 79 guruş	şerîfden gelüb otuz sekiz gün meks iyledikde masârîf 208 guruş	
Za'îm mûmâ-ileyh hizmet 236 guruş	Za'îm-i mûmâ- ileyh ile me'an Talat Ağa'ya hizmet 5 guruş hazine bârgîrleri 4 guruş	Emuzemzâde konağı ta'mîrine 3 guruş	Seksen sekiz senesi deve iştirâsı mübâşiri za'îm Osman Ağa'ya yirmi dokuz günde masârîf 94 guruş
Mûmâ-ileyh za'îm Osman Ağa'ya hizmet 350 guruş	Za'îm-i merkûm isti'câline gelen tatara 38,5 guruş	Za'îm-i merkûmun Maraş'da iken Ayıntab'a gelen cukadârı Ayıntab'a elli günde masârîf hizmet 25 guruş 25 guruş	Mûmâ-ileyh Derviş Paşa Hazretleri Maraş'a gider iken verilen ... dâ'ire 250 guruş
Mûmâ-ileyh-i dâ'iresine verilen kömür ve odun ve sebzevât 25 guruş	Mûmâ-ileyhimin zahîricesi ağaya masraf 7,5 guruş	Paşa-yı mûmâ- ileyhe Maraş'dan hediye at götüren adamlere masraf 17 guruş	Cülûs-ı hümâyûn beşâreti götüren ağaya masraf 10 guruş hizmet 36 guruş
Maraş'dan evvel vakitte gelen misafir kapucubaşı ağaya masraf 18 guruş	Sipahiyâna bedel-i fermân getüren ademe masraf 1,5 guruş	Şam tarafından Süleyman Ağa vâfir-i dâ'ire ile müsâfîren değirmi ...nüzulünde masârîf 44 guruş	Yeniçeriler için gelen Turnacıbaşı ağaya masraf 13 guruş bârgîr kirâsı 60 guruş
Hâfız Mustafa Paşa Hazretleri Haleb	Derviş Paşa Hazretlerinin	Müşârûn-ileyh Paşa hazretlerinin	İşbu seksen sekiz senesi imdâd-ı

tarafından gelüb giden hazine üzerinde olan sarrâclara masraf 25 guruş şa'ir 22 kîle 88 guruş	kapucular ketühdâsına masraf 16 guruş	zahirecisine kırk günde masraf 130 guruş hizmet 55 guruş	hazariyesinin taksît oluna gelen ağaya masraf 73 guruş 55 guruş hizmet
Husûs-ı mezbûr isti'câline iki def'a gelen ağaya hizmet ve masraf 45 guruş	Rakka vâlîsi Mehmed Paşa hazretleri tarafından yeniçeriyân için fermân getüren ağaya hizmet 15 guruş	Maraş'dan hazine üzerinde gelen adamlara masraf 16 guruş bârgîr kirâsı 8 guruş	Reşvanzâde Ömer Paşa Hazretleri tarafından asker içün buyuruldu getüren çukadâra masraf 5,5 guruş
Reşi tarafından gelen hazine için verilen bârgîr kirâsı 8 guruş	Bağdad tarafından gelen hazine üzerine be-gâyet olunan adamlara masraf 3 guruş bârgîr kirâsı 9 guruş	Çaycı oğlu Ali Bey ve Menbic ahâlîsi askerlik ile geldiklerinde masraf 48 guruş	Avdetlerinde merkûm Ali Beye vesâ'yire masraf 96 guruş
Kızılhisar'a gidenlere peksemad vesâ'ir masârîf 45 guruş	Derviş Paşa Hazretlerinden hıfz ... için buyuruldu getürün çukadâra hizmet 5,5 guruş	Rakka vâlîsi Devletlü Mehmed Paşa hazretlerinin Ayıntab'a gelen zahirecisine masraf 16,5 guruş	Şehr ve Telebşar'a gelen zahirecilere hizmet 150 guruş
Darende tarafından misâfîret ile gelen kethüdâ Mehmed Ağa bin Hayrizâde ...masraf 15 guruş	Derviş Paşa hazretlerinin çukadârına 16,5 guruş	İki def'a muhzır temhirine adem 3 guruş	Milli timur için fermân getüren tatara 16,5 guruş

Yeniçeriyâna ağa mektubu getüren çukadâra 32 guruş	Reşvan husûsuyçün buyuruldu getüren çukadâra 11 guruş	İsti'câle gelentatara 13 guruş 3 rub'	Buğday ve arpa teftiş çukadâriye ve kâtibine ve muhızırâna hizmet 55 guruş
Mukaddem Diyarbekir vâlîsi ve asker sürücüsü devletlü Mustafa tarafından yeniçerilerin isti'câle pey-der-peygelen tatar ve çukadârlara 232 guruş	Mustafa Paşa Hazretlerinin Hasan Efendi kütükde 85 guruş	Def'a ...gelenhazineye masraf ve kirâ 13 guruş	Müfredât üzre sâ'ilere ücret 36 guruş
Rakka perâkendesiyçün gelen mübâşir Yezid oğullarına masraf 19 guruş	Mihrhâneye bundan akdem toksanar guruş sâlyâne husûsuyçün hâlâ hâkimefendiye harç-ı defter ve harç-ı i'lâm 1000 guruş	İstanbul'a giden İsmail çukadâra 200 guruş	Arab Hâcî Ali oğlu konağından ağaya 'âdetden ziyâde bârgîr ücreti 15 guruş
Darendeli İbrahim Paşa'ya mukaddemâ Göçke Karyesinin itdikleri masraf 66 guruş	Sâbıkân Hüseyin Paşa kethüdasına Sandal konağında masraf 13 guruş	Maraş'dan gelüb Haleb'e giden kapucubaşı ağaya ziyâde bârgîr 40 guruş	Behsenden hazineye getüren çukadâr sadr-ı a'zama 18 guruş
İspirli Efendi haremeyne ta'mîr ve eski mahkeme	Mûmâ-ileyh efendiye serîr-i taht 5 guruş	Voyvoda ağası îrâdına iki senede hurma ve aba 8	Mahkeme-i şerîfe tam timârına 7 guruş

ta'mîri 40 guruş		guruş	
Uğurluzâde İspiri Efendi tarafından geldikde 6,5 guruş	Mahkeme-i şerîfenin kethüdâ odası önüne bâ-yâfte 70 guruş	Mahkeme bekçilerine 3,5 guruş	Müteferrika 15 guruş
Mahkeme kilârına ve ahura masraf 51,5 guruş	Müfredât üzre umûr-ı vilâyete alub akçelere mürâbaha 350 guruş	Mahkeme mahallesinin imam evi sâlyânemesi 5,5 guruş	Kâtib odası duvarı ta'mîrine 14 guruş
Cümle ma'rifetiyle mukaddemâ imdâd-ı menzil için bâ-yâfte vaz' olunacak akçe 400 guruş	Hâkim-i sâbık İspiri Efendi Mehmed Emin Kal'ada ikâmetlerinde masraf 170 guruş	Derviş Paşa Şam hazretleri Şam karyesine nüzûlunda verilen şî'ar ve nân-ı azîz Noksanı 75 guruş	Seksen yedi senesi Şevvâl'inde beherhâneye yüz on üçer guruş sâlyânesinden ve ba'dehü evâhir-i Safer'de beherhâneye doksanar guruş sâlyânesinden kurâ-ı müteba'rda adedim bi-husûl bekâyâ ve mahallerden tenzîlhâne vesâyir gün bekâyâ 798 guruş
Karakulak ağa ademine masraf 10 guruş	Bedistân şeyhinin oğlu halâsına 200 guruş	Harc-ı defter 1370 guruş	Harc-i i'lâm 130 guruş
Kethüdâ ve hadâmiye 100	Şeyhü'l-islâm çukadârına 50	Kâtibiye 25 guruş	Şehr kethüdasına ücret 100 guruş

guruş	guruş		
Cem'an 15530 guruş			

Hüküm No 169'un devamı

Hânihâ-yı nefsi-i şehir	Mahalle-i Akyol hâne 2	Mahalle-i Monlâ Ahmed hâne rub' 3	Mahalle-i Hayek Baba hâne 0,5
Mahalle-i Kozanlı hâne 2	Mahalle-i kurb-ı Kozanlı hâne 1,5	Mahalle-i Hayek-i Müslüman hâne 5	Mahalle-i Hayek Zimmîyân hâne 1,5
Mahalle-i Hayekhâne hâne rub' 1	Mahalle-i İblihân hâne 1,5	Mahalle-i Bey hâne 2 rub' 1	Mahalle-i kurb-ı Bey hâne 0,5
Mahalle-i Kayacık hâne 1 rub' 1	Mahalle-i kurb-ı Kayacık hâne 0,5	Mahalle-i ibn-i Eyyub hâne 2	Mahalle-i Çukur hâne 5 rub' 3
Mahalle-i kurb-ı Zincirli hâne 2,5	Mahalle-i Musullu zâde hâne 1	Mahalle-i ehl-i Cefa hâne 3	Mahalle-i Tarla-yı Atik hâne 5
Mahalle-i Tarla-yı cedid hâne 2	Mahalle-i kurb-ı Tarla-yı cedid hâne 1	Mahalle-i senk-i Tavil hâne 1	Mahalle-i senk-i Hoşkadem hâne 1,5
Mahalle-i Senk-i Nakkaş hâne 1 rub' 1	Mahalle-i Amu hâne 2 rub' 1	Mahalle-i tuba hâne 2,5	Mahalle-i Ale'n- neccâr hâne 4
Mahalle-i kurb-ı Ale'n-neccâr hâne rub' 1	Mahalle-i Sefer Paşa hâne rub' 0,5	Mahalle-i Taşlakı hâne 1	Mahalle-i Kastal hâne rub' 3
Mahalle-i Bostancı hâne 1,5	Mahalle-i kurb-ı Bostancı hâne 1	Mahalle-i Câbî hâne 1,5	Mahalle-i Kan Alıcı hâne rub' 3
Mahalle-i Kaysar hâne rub' 3	Mahalle-i ibn-i Şeker hâne 2	Mahalle-i Kızılca Mescid hâne 1,5	Mahalle-i İbn-i Kör hâne 1
Mahalle-i Kara Sakal hâne 0,5	Mahalle-i Boyacı Hâne 0,5	Mahalle-i Yahya hâne 2,5	Mahalle-i Kürtciyan hâne 3

Mahalle-i Kürtenciyan hâne 1	Mahalle-i Mağarabaşı hâne 0,5	Mahalle-i Cevizlice hâne 1,5	Mahalle-i kurb-ı Cevizlice hâne 0,5
Mahalle-i Hızır Çavuş hâne 0,5	Mahalle-i Şarkıyan hâne 1	Mahalle-i Şehre küstü hâne 7 rub´ 3	Mahalle-i Kurb-ı şehre Küstü hâne 1,5
Mahalle-i Kılıc oğlu hâne 0,5	Cem´an hânihâ-ı nefsi-i şehir 87,5 hane		

Hüküm No 169’un devamı

Hânihâ-ı	Karye-i Burc hâne 2,5	Karye-i Levhan hâne 1	Karye-i Hezek hâne 0,5
Karye-i Kara Dikey hâne 0,5	Karye-i Kulu Bey Kilise Çelebi hâne rub´ 1	Karye-i Kaya Kendi hâne rub´ 1	Karye-i Kızılhisâr hâne 0,5
Karye-i Tahnetan hâne rub´ 3	Karye-i Gerçekin hâne 1	Karye-i Mirhimân hâne rub´ 1	Karye-i Zevgir hâne rub´ 1
Karye-i Zülfikar hâne rub´ 1	Karye-i Gülçin hâne 1	Karye-i İbrahimi hâne rub´ 1	Karye-i Oyum Söğüd hâne 0,5
Karye-i İsbatrin hâne 1,5	Karye-i Mezra‘a-ı Çavli hâne 1	Karye-i Çarpın hâne rub´ 1	Karye-i Turnalık hâne rub´ 1
Karye-i Köçe hâne rub´ 1	Karye-i Yaylacık hâne rub´ 1	Karye-i Çakal hâne rub´ 1	Karye-i Akpekar hâne 0,5
Karye-i Kara Kuyu hâne rub´ 1	Karye-i Zemke hâne rub´ 1	Karye-i Ağca Burc hâne rub´ 1	Karye-i Tahtimur hâne rub´ 1
Karye-i Taşlıca Rum-ı evvelin hâne 0,5	Karye-i Su Boğaz hâne 0,5	Karye-i Bedr-i Kendi hâne rub´ 1	Karye-i Künkürke hâne rub´ 1
Karye-i Kara Höyük hâne rub´ 1	Karye-i Ata Bey hâne rub´ 1	Karye-i Göksencek hâne 1	Karye-i Beğlerbeği hâne 1

Karye-i Dülek hâne 1,5	Karye-i Şam hâne 1	Karye-i Mezra'-ı Şam hâne 1	Karye-i Göçke hâne 2,5
Karye-i Çekde hâne 0,5	Karye-i Yencesu hâne rub' 1	Karye-i Cuba hâne rub' 1	Karye-i Cubker hâne rub' 3
Karye-i Damlalıca hâne 0,5	Karye-i Arılar hâne 1	Karye-i Karaca viran hâne rub' 1	Karye-i Şahma hâne 0,5
Karye-i Merd menge hâne 1	Karye-i Atika hâne rub' 1	Karye-i Kızılca ken hâne rub' 1	Karye-i Ağca Kend hâne 0,5
Karye-i Çaratel hâne rub' 1	Karye-i Senke hâne rub' 1	Karye-i Vehne hâne rub' 1	Karye-i Su nedavel hâne rub' 1
Karye-i Narlıca hâne rub' 1	Karye-i Boztu hâne rub' 1	Karye-i İbrahimeşe hâne rub' 1	Karye-i Evrul hâne 4
Karye-i Kürd hâne 5,5	Karye-i Hıyam hâne 4,5	Karye-i Eril hâne 1,5	Karye-i Güllü hâne 0,5
Karye-i Battal Höyük hâne 1	Karye-i Kefer Cebel hâne rub' 3	Karye-i Telefar hâne 0,5	Karye-i Küre nez hâne 0,5
Karye-i Ceyded hâne 1	Cem'an hâni-hâ-yı nâhiye-i Burc 51 rub' 1		

Hüküm No 169'un devamı

Hâni-hâ-ı nâhiye-i Telebşâr	Karye-i Telebşâr hâne 1	Karye-i Mezra'-ı Seti hâne rub' 1,5	Karye-i Zeranbu hâne 0,5
Karye-i Karaca viran hâne rub' 1	Karye-i Ağca Höyük hâne 0,5	Karye-i Harar hâne rub' 1	Karye-i Gürgün hâne 1,5
Karye-i Yüreğir hâne rub' 1	Karye-i İkiz kuyu hâne 0,5	Karye-i Kantara hâne rub' 1	Karye-i Arkık hâne 0,5
Karye-i Elmalu hâne rub' 1	Karye-i Beşdeli hâne rub' 1	Karye-i Tahni hâne rub' 1	Karye-i Teneb hâne 0,5
Karye-i Bableke hâne rub' 1	Karye-i Kilisecik hâne 0,5	Karye-i Nifah hâne 0,5	Karye-i Karaçomak hâne rub' 1
Karye-i Boydiz hâne rub' 0,5	Karye-i Kürd hâne rub' 1	Karye-i Ulu Mısra hâne 0,5	Karye-i Hacı Köprüsü hâne rub'

			0,5
Karye-i Küçük Mısra hâne rub´ 1	Karye-i Mezra´-ı Saret hâne rub´ 1	Karye-i Mızımız hâne 0,5	Karye-i Şığıdın hâne rub´ 1
Karye-i Bakıde hâne rub´ 1	Karye-i Kenayek hâne rub´ 1	Karye-i Çapalı hâne rub´ 1	Karye-i Telili hâne rub´ 1
Karye-i Sekerken hâne rub´ 1	Karye-i Bahre hâne rub´ 1	Karye-i Kebe hâne rub´ 1	Karye-i Ayınkar hâne rub´ 0,5
Karye-i Maz Mühür hâne rub´ 1	Karye-i Nurvane hâne 1,5	Karye-i Zağye hâne rub´ 0,5	Karye-i Sevindi hâne rub´ 1
Karye-i Bekid hâne rub´ 1	Karye-i Semavin hâne rub´ 1	Karye-i Küdvir hâne rub´ 1	Karye-i Mülk hâne rub´ 1
Karye-i Hamiri hâne rub´ 1	Karye-i Kürd Osman hâne rub´ 0,5	Karye-i Telharneb hâne rub´ 1	Karye-i Bagavir hâne rub´ 1
Karye-i Bostancık hâne rub´ 1	Cem´an hâniâ Telebşar 16 10	Cem´an hâniâ-ı şehr ve nâhiye-i Burc ve Telebşar 154 hâne rub´ 3	

Hüküm No: 170	Târihi: 7 Safer 1189
Belge türü: Berat	Belge Konusu: Zahire
Belge özeti: Zahire temini ve sarfı hakkındadır	

Bâ-hatm-i Abdullah Paşa vâlî-i Maraş hâlâ

Şerî´at-ı şî´âr hâlâ Ayıntab´da Seccâde-nişîn şerî´at-ı garrâ faziletli efendi zîde fazlühü ve me´zûn bi´l-iftâ diyânetli efendi zîde takvâhü ve fezâ´il-me´âb ´ulemâ-yı kirâm efendi zîde ´ilmihüm ve fahrû´s-sâdâti´l-kirâm nakîbü´l-eşrâf zîde şerefühü ve kıdvetü´l-emâsil ve´l-akrân voyvodası ağa ve mîr-alay ve yeniçeriler serdârı ve serdengeçdi ağaları vesâ´ir zâbıtân ve bi´l-cümle iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki hasebiyle inşallâhü te´âlâ üç dört gün zarfında hey´ât-ı mecmû´amız ile olduğumuz mahalleden nihmet ve kıyâm ve ol-tarafa ´azîmet ideceğimiz

musammım ve muhakkak olmakdan nâşî dâyiremiz halkına iktizâ iden üç günlük ecnâs-ı zehâyiri gönderilen defter-i müfredât mücebince cümlenizin ma‘rifeti ve ta‘yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle tevzî‘ ve bir gün akdem cem‘ ve müheyyâ ve tarafımızdan kabza me‘mûra edâ ve teslîm itmeğe mezîd-i dikkat ve sarf-ı nakdetiye-i kudret itmeniz bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü’l-akrân enderûn-ı çukadârımız Mehmed Ağa ile ba‘ş ve irsâl olunmuştur bi-mennihi te‘âlâ vüsûlünden gerekdir ki vech-i meşrûh üzre üç dört gün sarfında bi-tevfikillâhi te‘âlâ ol-tarafa vüsûl ve vürudumuz muhakkakak olduğu ma‘lûmlarınız olduk da bu husûsda bir dürlü ıgmâz ve müsâhele olunmayub gönderilen defter mücebince üç günlük zehâ’ir mütenevvi‘a-ı hâzır ve amâde ve kabzına me‘mûra edâ ve teslîme mezîd-i dikkat ve ihtimâm idüb ihmâl ve müsamahadan hazer ve müceb buyuruldu ile ‘amel ve hilâfiyla vaz‘ ve hareketden tevakkî ve mücânebet iyleyesiz deyü yazılmışdır fi 7 min Saferü’l-hayr sene 1189.

Hüküm No: 171	Târihi: 7 Safer 1189
Belge türü: Buyuruldu	Belge Konusu: Gereken zahire miktarı
Belge özeti: Hazreti Veliyünniam için lazım olan zahirenin mikdarını gösteren listedir	

Dâ’ire-i hazret-i velîyi’n-ni‘amı bir rûz mihr iktizâ iden ecnâs-ı zehâyiri beyân ider harç 4000 guruş

Nân-ı ‘aziz 2000 kıyye	Lahm 1000 kıyye	Pirinç 1000 kıyye	Revgan-ı sâde 250 kıyye
Asel 20 kıyye	Şeker 10 kıyye	Kahve 20 kıyye	Dakîk-i hâs kıyye 30
Nişasta 5 kıyye	Buber kıyye 1	Baharat direm 200 kıyye	Nohud 30 kıyye
Soğan 100 kıyye	Tuz 20 kıyye	Şem‘-i asel 10 kıyye	Şem‘-i revgan 30 kıyye
Tavuk 20 aded	Kuzu 5 aded	Yumurta 200 aded	Süd ve yoğurt

			mikdâr-ı kifâye
Sebzevât mikdâr-ı kifâye	Hatab mikdâr-ı kifâye	Katran Meş'al içün 50 kıyye	Alaf 4000 kıyye

Vech-i meşrûh üzre sâdır olan buyuruldu hazret-i velîyü'n-ni'amı mantûkunca dâ'ire-i hazret-i âsîfâneleriyçün rûz mihr-i iktizâ iden ecnâs-ı zehâ'ir bilâ Noksan kabzına me'mûra edâ ve teslîm oluna fî 7 min Safer sene 1189.

El-fakir Osman Kethüdâ-yı Vâlî-i Maraş hâlâ.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE TARTIŞMA

I. MALİ KONULAR

A. Kira (İcâre) Davaları

İcâre, İslam borçlar hukukunda menfaatin ücret karşılığında temlik edilmesini konu alan, günümüzde kira, iş ve kısmen de istisna akdine tekabül eden akiddir. Daha çok dünyevi karşılıklar için kullanılan ücret ve uhrevi karşılıklar için kullanılan ecir kelimeleriyle eş anlamlı olan icâre sözlükte "iş karşılığı verilen şey, amelin ivazı" demektir. Bununla birlikte daha yaygın biçimde "kiralamak" anlamında masdar olarak da kullanılır⁵⁵.

Sicilde kira ile ilgili 1 dava bulunmaktadır. Bu belgede kişi malını kiraya (icar) verdiğini beyan etmiştir. Sicilde geçen icare talebi ile ilgili belge şu şekildedir;

Vech-i tahrir-i hurûf budur ki

İşbu bin yüz seksan altı senesi mah-ı Zi'l-hiccenin gurrende ba-berât-ı 'alışân malikâne mutasarrıf olduğumuz kara kablı nâm mezra' tamamen ve Söbek nâm mezra'dan iki sülüs hisse ve ak değirman nâm mezra' tamamen işbu üç mezra' ki bin yüz seksan altıda zira' olunub bin bin yüz seksan yedi senesinde ta'sîr olunmak üzere külli cüzzi müstevvi her ne hâsıl olursa taleb olan Bekir efendi zade Hasan efendiye sene-i sâbık ve ma'na ve kıdem üzre tamamen icâr itdüm ve ol-dahi isticâr ve kabul itdi ana binâen işbu şartnâme tahrir olunub yedinde i'tâ olundu ve bedel-i icâresi bervech-i peşin temâmen ihzâ olundu ve bundan mukaddem ğayre itdüğüm icârem fâsd olduğu ecelden fen' itdüm terakkimizden ve taraf-ı ahardan müdâhale olunmaya ve's-selâm⁵⁶.

⁵⁵ Ali Bardakoğlu. (2000). İcare. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c.21, s.379.

⁵⁶ A.Ş.S. nr. 174, Hüküm no 4.

II. ADLİ OLAYLAR

A. Buyuruldu

Buyuruldu, Osmanlı diplomatiğinde sadrazam, vezir, defterdar, kazasker, kapdan paşa, beylerbeyi gibi yüksek rütbeli vazifelilerin, kendilerinden aşağı mevkilerde bulunanlara gönderdikleri emirler için kullanılan bir terimdir⁵⁷.

Sicilde toplam 30 adet buyuruldu türünden belge mevcuttur. Sicilde geçen buyurulduların hüküm numaraları; 5, 11, 19, 27, 30, 40, 48, 49, 63, 67, 70, 90, 105, 111, 123, 126, 127, 128, 135, 136, 137, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 148, 166,171'dir.

Sicilden buyurulduya bir örnek aşağıdadır;

Medine-i Ayntabda mesned-nişin şeri'ât-ı garra faziletli efendi zide-fezâilehû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mezburesi faziletli Ağa ve yeniçeri serdarı ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zide-kadrehum inhâ olunur ki bâ-hatt-ı hümâyun şevket-makrun Rakka eyâleti kemâ-gân Mehmede ..?.. ibka ve bâ-sicile aşâ'ir ve kabail asakirleri ve Siverek kazâsı ve Bucak ekrâdı ve Samsad kazâsı ekrâdı askerleri ma'iyyetimizde Şam-ı şerif seferine nâ-mevrusumuz zuhur ve berân-ı akdem hareketimiz emr-i ferman buyurulduğuna binâ'en kâ'id-i Tevfik hamdâni ile işbu Rebi'û'l-evvelin günü hareket ve sübut me'murumuza azimet-i musahham ve müstehak ve tefsir Ayntaba pâ-nihâve misaferet ve güzâr olunacağı azm ve cerm ve niyet olunmağla ba'yunullah-i Te'âli hükkâm misafiretimize ve ...?.. iktizâ iden iki günlük ecnas ve hayrın vekil-i haricimiz tarafından gönderilen defter mucebince cem' ve tedârik ve zahireci ma'rifetiyle vürûdımıza vekil-i hazır ve ...?.... itdirilmeğe mezid-i ihtimâm ve vakt ve muceb-i zarurat olur halâtndan begayet müba'âdet olunmak bâbında divân-ı Rakkadan işbu buyuruldu tahrir ve ısdar ile irsâl olunmaz ..?.. ve devletde gerekdir ki vech-i meşruh üzre kazânıza darb-ı hıyâm-ı misafiret ve güzâr olunacağı ma'lumunuz oldukda matlub olunan iki günlük ecnâs ve hayrı defter-i mezkûr mucebince cem' ve tedârik itmeğin eyleyüb nüzulümüzden mukaddem ...ve teslim itmeğe ihtimâm ve

⁵⁷ Kütükoğlu, a.g.e, s.197.

rikkat ve mucib-i buyuruldumuz ile amel ve hareket ve hilâfindan begayet ve hazer ve ve mücânebet eylesiz hurrir fi Rebi'û'l-ahir sene 187⁵⁸.

B. Ferman

Fermân; Farsça bir kelime olup, emir, irâde ve buyruk anlamına gelmektedir. Osmanlı diplomatiğinde ise her hangi bir iş hakkında ısdar olunan, padişahın alâmet-i şerîfe adı verilen tuğralı emri demektir. Bu emre fermân-ı hümayun ve emr-i şerîf denilmiştir⁵⁹. Fermanlar, sefer açılması, asker sevki, vergi vb. konularda yazılmıştır. Devlet işlerine dair olan fermanlar doğrudan doğruya Divan-ı Hümayun'un kararı ve padişahın emriyle hazırlanıp ilgili şahıslara gönderilirdi. Fermanların büyük bir kısmı ise beylerbeyi, sancakbeyi, kadı gibi görevlilerin mektup ve arzı veya halktan birinin arzuhalı üzerine konunun divanda görüşülüp bir karara bağlanması sonucunda hazırlanırdı. Divana gelen meselelerden lüzum görülenler yazılı veya sözlü olarak padişaha arz edilir ve ferman da padişahın telhisin üzerine kendi hattı ile yazdığı emir doğrultusunda kaleme alınır⁶⁰.

Osmanlı belgelerinin muhtevası veya özellikleri, konusuna, muhatabına ve yazıldığı tarihe bağlıdır. Ancak genel olarak düzenlenme şekli değişmemiştir. Kural olarak her belge davet, tahmit veya temcit ile başlamaktadır. Allah'ın adını ihtiva eden davet formülleri, en basit ve en kısası olan huve formülü ile başlar⁶¹. Fermanlar da huve formülü ile başlamaktadır. Ferman metinleri fermanın muhatabı olan şahsın elkabı ile başlamaktadır. Bu elkablar sicilde çokça geçtiği için burada zikretmek gerekir.

Sadrazam Elkabı

Düstûr-ı ekrem müşîr-i efham, nizâmü'l-âlem, enîsü'd-devleti'l-kahire, celîsü saltanati'z-zâhire, müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'r-reyi's-sâ'ib, mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'l-fikri's-sâkib, müessis-i cenâb-ı'd-devleti ve'l-ikbâl, muhassıs-ı

⁵⁸ A.Ş.S., nr 174, Hüküm no 19.

⁵⁹ Nejdî Gök. (2001). "Osmanlı Diplomatiğinde Ferman ve Berat Arasındaki Benzerlik ve Farklar", *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S.XI, s.211.

⁶⁰ Kütükoğlu, Ferman, s.400.

⁶¹ Jan Reychman-Ananiasz Zajaczkowski (1993). *Osmanlı-Türk Diplomatiği El Kitabı*, (düz., Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü), İstanbul, s.161.

erkâni's-saltanatı ve'l-iclâl, el-mahfûfu bi-sünûfi'l-avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ vezîr-i a'zam .. Paşa.

Vezirliği Olmayan Beylerbeyi Elkabı

Emîr'ül-ümerâil-kirâm, kebîr'ül- küberâi'l- fihâm zül-kadr ve'l-ihtirâm sahibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ ... beylerbeğisi.

Defterdar Elkabı

İftihâr'ül-ümâra ve'l-ekâbir, muhtârü'l-küberâ ve'l-mefâhir, müstecmi'ü'l-cemî'ü'l-me'âlî ve'l-mefâhir zü'l-kadri'l-etemm ve'l-sadri'l-ekrem el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-bâri Hazine-i âmiremin defterdarı.

Kadılara Ait Elkablar

Beşyüz Akçelik Kadılara

Akzâ-yı kuzâtı'l-müslimîn, evlâ-yı vülât'il-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn, hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'in el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in.

Yüzelli Akçelik Kadılara

Kıdvetü'l-kuzâtı'l-islâm umdet-i vülâti'l-enâm, mümeyyizü'l-helâl ani'l-hâram.

Kadı elkabında XV. Yüzyıldan XVI. Yüzyıla değişme olmuş, fakat bundan sonra aynı kalmıştır. Değişikten sonra şu şekilde olmuştur;

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm

Elkabdan sonra fermanın yazıldığı şahsın mevkisine uygun dua rüknü bulunmaktadır. Duadan sonraki rükün fermanın yazılma sebebi yani nakil-iblağ kısmıdır. Fermanın yazılmasına sebep olan olay yazıldıktan sonra bu konuda verilen emre geçilir. Çoğu zaman, “imdi vehc-i meşrûh üzere amel olunmak babında” ibaresiyle başlayıp, “fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur” şeklinde son bulur. Emir rüknünden sonra ise “şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfeye i’timad kılasız şeklinde te’kid tehdid rüknü yer alır. Bu rükünden sonra da tarih bulunmaktadır. tarihlerin başında genellikle “tahriren fi, bazen de hurrir fi ibaresi yer alır. Fermanların son rüknü, mahall-i tahrir denilen “Be-makam-ı Konstantiniyye el-mahrûsa”, “Be-makam-ı Edirne el-mahrûsa” gibi fermânın nerede yazıldığını gösteren kısımdır⁶².

Sicilde toplam 60 adet ferman bulunmaktadır. Fermanların bir kısmı vergi tahsili, ordu-yı hümayuna asker sevki, bir kısmı harap olan camilerin ve medreselerin onarılması, bir kısmı sefere katılmayanlardan tımarlarının ellerinden alınması ile ilgilidir. Sicilde geçen ferman türünden belgelerin hüküm numaraları; 7, 8, 14, 15, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 44, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 85, 87, 88, 92, 97, 100, 102, 109, 119, 120, 121, 122, 131, 138, 167’dir. Sicilde geçen bir ferman şu şekildedir;

Mucebince amel oluna.

Kıdvetü’l-kuzzât ve’l-hükkâm ma’denü’l-fazl ve’l-keâm Rumkal’a kadısı ile zikr-i âti Bazeki re’âyasının bulundukları mahalın kadısı zide-fazlehum ve kıdvetü’l-emâcid ve’l-a’yân Rakka mütesellimi zide-mücedde tevkî-i refî-i hümayun vâsıl olıcak ma’lum ola ki hâlâ devlet-i mu’âlla envânımda re’isü’l-küttabım olan iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim el-Hac Mehmed Recai dâme-müceddenin iştirâke malikene-i uhdesinde olan Rumkal’a ve tevâbi’i mukata’ası mülhakatından Bazeki re’âyasının bazıları Siverek hassı tevâbi’inden olan Bazeki re’âyası ile mülhakateleri sebebi ile ba’zı evkatre Bazeki derununa varub kıyam eylediklerinden Bazeki re’âyasına Bazeki zabıtı tarafından ta’arruza ba’dı ve mâl-i mirilerin kesr ve izm-i hilâline ve nizâm-ı mukata’anın ihtilâli ile münazaa’ât-ı kesireye mu’addi bir keyfiyet olmağla fi-mâ-ba’dı Bazeki re’âyasından bir Kürd

⁶² Kütükoğlu, a.g.e., s. 101-109.

Bazeki derununa varub ikâmet ve onlar ile muhaleta eylemeyüb mukaddema sakın oldukları mesâkin ve mevâzı'-ı kadime-i mahsusalarında ikâmet eylemek ve el-yevmi Bazeki derununda olanları dahi voyvodaları ma'rifetiyle ihrâç ve mesnetlerine nakl ve eyvâ olunması bâbında emr-i şerifem sudûrını re'isû'l-küttâbım mumâ-ileyh bir kıt'a arz-ı hâliye inhâ ve isti'dâ eylediği ecilden vech-i meşruh üzre amel olunmak fermanım olmağın imdi siz ki Mevlana ve mütesellim mumâ-ileyhimsiz ber-vech-i muharrer re'isû'l-küttâbım mumâ-ileyhin mâlikane uhdesinde olan salifü'z-zikr Rumkal'a mukata'ası nüvvâbından Bazeki re'âyasında fimâ-ba'de bir ferdin Siverek hassı tevâbi'inden olan Bazeki re'âyası derununa varub ikâmet ve onlar ile muhâlete eylemelerine bir tarikle ruhsat ve cevaz gösterilmeyüb mukaddema sakın oldukları mesâkin ve mevâzi'-i kadime-i mahsusalarında ikâmet itdirilüb ve'l-yevm Bazeki aşireti derununda olanları dahi mumâ-ileyhin voyvodası ma'rifetiyle Bazeki aşireti derunundan ihrâç ve mevâ-yı kadimlerine nakl ve eyvâ olunub bir ferdi nakillerine mumâne'ât itdirilmek bâbında fermân-ı âli-şânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle vüsûl buldukda bu babda vech-i meşruh üzre şeref-yafta-i sudur olan ferman vacibû'l-ittibâ' ve lâzımû'l-imtisâlimin mazmun-ı ita'ât-makrunumla amel ve hilâfından hazer eyleyesiz şöyle bilesin alamet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâsıt-ı Saferû'l-hayr sene selase ve semanin ve mi'ete ve elf⁶³.

C. Beratlar

Arapça “yazılı kağıt ve mektup” manalarına gelen berat, Osmanlı Devleti teşkilatında bazı vazife, hizmet ve memuriyetlere tayin edilenlere vazifelerini yapmak yetkisini tevdi etmek üzere, padişahın tuğrası ile verilen izin, mezuniyet ya da atama emirleri hakkında kullanılan terimdir. Beratlı, müsaadeli ve imtiyazlı anlamına gelmektedir. Osmanlı vesikalarında berat için, berat-ı şerif, nişan, nişan-ı şerif ifadeleri kullanılmaktadır⁶⁴. Kendisine berat verilen kişi beratlı olduktan sonra sosyal statüsü yükselmekte ve askeri sınıfa dahil olmaktadır⁶⁵.

⁶³ A.Ş.S., nr 174, Hüküm no 35.

⁶⁴ M.Tayyib Gökbilgin. (1992). *Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi*. Enderun Kitabevi, İstanbul, s.85.

⁶⁵ Nejdettin Gök. (2002). “Osmanlı Diplomatasında Berat Formu ve Berat Anlamında Kullanılan Diğer Terimler. *Türkler*, c.IX, s.870.

Sicilde toplam 46 adet berat bulunmaktadır. Sicilde geçen berat türünden belgelerin hüküm numaraları; 41, 42, 43, 45, 46, 50, 52, 80, 81, 82, 84, 86, 98, 99, 101, 103, 106, 107, 108, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 132, 133, 134, 150, 151, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 162, 163, 164, 165, 168, 169, 170'dir.

Beratlardan biri şu şekildedir;

Nişân-ı şerif-i 'âli-şân-ı sâmi-mekân-ı sultân-ı tuğrâ-yı garra-yı cihan

Medine-i Ayntabda vâkî' ashab-ı hayratdan el-Hac İsmail Efendi vakfının yevmi iki akçe vazife ile tevliyeti şart-ı vakıf ve ber-muceb-i meşrutiyet mutasarrıf olan işbu râfî'-i tevki'-i refi'û-ş-şân-ı hakani es-Seyid Mehmed zide-kadrehu mutasarrıf olub lâkin yedinde berâtı olmayub bi-berât olmağla der-i sa'âdetimden yedine müceddedân berât-ı şerif-i âli-şânım virilmek bâbında nâbi Molla Ali Esedi zide-ilmûhu arz itmeğin mucébince mezbura sadaka idüb bu berât-ı hümayun sa'âdet-makrunı virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm markuma varub zikr olunan vakfın ber-vech-i meşrut mütevellisi olub hizmet-i lâzimesi mer'i ve mü'eddi kıldıktan sonra iki akçe vazife ile mutasarrıf olub vakfın ruhu ve devâm-ı ömr-i devletim için du'âya müdâvemet göstere ol-bâbda taraf-ı aherden bir vechle dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi'l-yevmi'lsani min şehr-i Rebi'û'l-ahir sene seman ve semanin ve mi'ete ve elf⁶⁶.

D. Tezkere

Osmanlı diplomatiğinde tezkere, başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının alt makamdaki görevlilere yazdıkları belgelerdir. Bu belgeler tezkereciler tarafından kaleme alınırdı. Bu belgelerin bir sureti de şer'iyye sicillerine kaydedilirdi⁶⁷.

Sicilde toplam 5 adet tezkere bulunmaktadır. Sicilde tezkere türünden belgelerin hüküm numaraları; 9, 10, 83, 149, 161'dir.

Tezkere türünden belgeye bir örnek;

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Ayntab kâdısı efendi zide fazlehû tezkere divâna varıncak ma'lûm olaki Haleb muhassıllığı mukâtatından su müşirliği ve tevâbi'i

⁶⁶ A.Ş.S., nr 174, Hüküm no 118.

⁶⁷ Ahmed Akgündüz. (1988). *Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, c.I., s.46.

mukâtasının seksan üç senesinden bakiye kalan yüz on altı ğuruş iki sülüs ve bin yüz seksan altı ve işbu seksan yedi senesine mahsub mâl-ı mukâta‘anın min hays-ül mecmû‘ası bin üç yüz yetmiş dört buçuk ğuruş on dört pâreden başka mukâta‘-i mezkure mutasarrıflarından Battâl Ağazâde es-seyyid Mehmed Sadık Ağanın zimmetinde mâl-ı ‘avarız akçesinden seksan altı senesine mahsub bin beş yüz doksan bir buçuk ğuruş olub bu güne çek gönderub teslim olunmada kusur ve ihmâl olunmağla mâl-ı mezkur umur-u mühimmeye havale olunmuş mübâlağadan olub bay Halkan? Gönderilen defter mucebince ol-mikdâr-ı mâl-ı mukâta‘a ve mâl ‘avârız-ı mezkureden dârende-i tezkere-i divân idamemiz? ma‘rifetiyle tahsil ve seri‘a ve ‘acilen gönderilüb isâlve teslimine ihtimâm ve sa‘i küllî idüb husûs-ı mezkurede bir dürlü ihmâl müsamâha olunmasına ve edâda ta‘lil ve muhâlefet ve emr-i er-i evkât üzere olur ise tarafımıza i‘lâm ve ahir vechle tahsil olunacağını ifhâm eyleyub heman tahsil ve edâ ile tahlis-i keribân eyleyub muceb tezkere-i divân ile ‘amil olasız fî 7 safer 1187⁶⁸.

E. Temessük

Sözlükte bir işe sıkı tutunmak demek olan temessük kelimesinin terim olarak, borç için alınan senede dendiği gibi, muahede ve sulhname gibi şeylerde devlet veya muahedeyi yapan gerçek veya hükmi şahıslar tarafından verilen mühürlü kağıtlara da denir. Miri arazide ve gayr-ı sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge demektir. Yani temessük, tasarruf vesikası demek olur ki, sonraları tapu tabiri bunun yerine geçmiştir⁶⁹. Sicilde temessük türünden toplam 6 adet hüküm bulunmaktadır. Bu hükümlerin numaraları; 13, 17, 18, 29, 94, 153,’tür. Sicilden temessük türü belgeye bir örnek;

Vech-i tahrir-i hurûf oldurki

Bâ-berât-ı ‘alişân mütevellisi olduğum nehr-i Sacurdan cârî Ayntabda Tarla-i ‘atik mahallesinde vâki‘ve merhûm Kısacık Müftî Efendi hânesine ve ğayrı ma‘lûmü’l- esâmî kimesneler menzillerine ceryân iden su mahalle-i mezburede vâki‘el-hac Hamza menzilinden ba‘de’l-hurûc işbu hâfzü’l-verak Timur oğlu es-seyyid Mustafa çelevi menziline duhûl itmek ve civarûn ta‘bir olunan havzaya

⁶⁸ A.Ş.S., nr 174, Hüküm no 10.

⁶⁹ Ahmet Akgündüz, Şer‘iye Mahkemeleri, s.65.

mensub ve ba'de mukaddemâ sâhib hakk-ı şerb olub hâlâ merkum Mustafa çelebiye izn ve icâret virilen çiftci oğlu es-seyyid İbrahim çelebi menziline kemâkâne câri olmak üzere tarafımızdan iznû'l-temâs idüb fi'l-hakika sâlfü'l-zikr ma'lûmü'l-mikdâr ma'-i mahsûsunun merkum Mustafa çelebi menziline idhâl ve icrâsına uluvvide ve sefeliyede olan ashâb-ı şifâh ve erbâb-ı habâz razı ve icrâsında 'imâret-i mecra ya nef'i mucceb olduğu tarafımıza haber virilmekle zikr olunan ma'-i mu'ayyine-i merkum es-seyyid Mustafa menziline icrâya ber-vech-i muharrer civarûn ta'bir olunur havza olmak ve şerb ve asl ve it'ama ve sâir ber-vech-i mu'tad levâzım beyte sarf idüb ahz-ı kimesneye virmemek ve kuyuya ve bağçeye ve harfe ve yâhud bir havz diğere icrâ ve telef itmemek şurûtuyla tevliyetimiz hesabıyla izn virüb işbu temessük i'tâ olundu fi 5 muharrem sene 1187⁷⁰.

F. Mektup

Sicilde toplam 9 adet mektub türünden belge mevcuttur. Bu belgelerin hüküm numaraları; 16, 25, 110, 124, 125, 129, 130, 139, 140'tır. Sicilden mektup türüne bir örnek aşağıdaki gibidir;

Devletlü merhametlü efendim sultanım hazretleri sağolsun arz-ı hâl-i kullarıdır ki bu kulları tahsil ulum ve rızâ-yı rahman Ayntabda medrese-nişin iken Haleb tedriyesinde Şeyhoğlu dinmekle ma'ruf ve hevadarları Kadıoğlu ve Bayrakdar nâmun kimesneler kendi hevalarına tabi' olub leylen hücremizi basub mâlik olduğumuz kitabımızı ve cümle eşyalarımızı neheb ve garrat idüb ve birkaç yerlerimizden bizleri mecruh idüb gadr-i külli itmeleriyle arz-ı hâle cesaret olunmuşdur merâhim düstûrânelerinden mercudur ki şikk-ı mezkûrları tahrik iden Şeyhoğluna ve refiklerine mübâşir kulları ta'yin ve hakkım icrâ ve ihkak-ı hak buyurulmak bâbında emr û fermân devletlü merhametlü efendim sultanım hazretlerinindir.

Es-Seyid Hafız Ahmed.

174 Numaralı Ayntab Şeriye Sicilinin 1-137 sayfa aralıklarında ayrıca senet, pusula, salyane defteri, zabıtname türünden belgeler mevcut olup, 3 adet belge tahrir olduğundan belge türü anlaşılamamıştır.

⁷⁰ A.Ş.S., nr 174, Hüküm no 13.

III. BULGULAR

A. Sicilde Geçen Karye Adları

Tablo 1: Karye Adları

Keneyik	Isbatırın	Zemke	Başdalı	Tahni
Til-Hamis	Cavlı	Sam	Elmalı	Teneb
Miroğlu	Cerad	İncesu	Arkık	Karaçom
Batalhöyük	Beredin	Ağcakend	Hırar	Kerer
Gerence	Ağcahöyük	Zarenbu	Babilge	Nurvane
Hezek	Karhisar	Hırar	Yüreğir	Mazmahor

B. Sicilde Geçen Mahalle Adları

Tablo 2: Mahalle Adları

Telbeşar	Tube	Tarla-yı Atık	Seng-i Tavi	Seng-i Hoşkadem
Akyol	Ale'n-necar	Eblehan	Cevizlice	Burç
Hayık	Kastel	Bostancı	Şehreküstü	Taşlıca
Kozanlı	Kayacık	Cabi	Ehl-i cefa	Beğlerbeği
İbn-i Eyüb	Beğ	Kayser	Kızılcamescid	Göksancak
Ammu	Tıslaki	Kanalıcı	Kürtünciyan	Dülük

C. Sicilde Geçen Müslüman Erkek Adları

Tablo 3: Müslüman Erkek Adları

Halid	Ahmed	Emir	Ömer	Tahir
Mehmed	Süleyman	Abdülbaki	Abdülkadir	Allahverdi
Mustafa	Yusuf	Eyüb	Emin	Cafer
Osman	Sadık	Salih	Mirza	İbrahim
Bekir	Ali	Abdullah	Hasan	Salih

SONUÇ

Şer'i mahkemelerde kayıt altına alınan Şeriye Sicilleri, Osmanlı Devleti'nin toplumsal olaylarının aydınlatılmasına olanak sağlamaktadır. Osmanlı tarihinin tüm yönleriyle anlaşılabilmesi açısından dönemin koşullarını bünyesinde barındıran Şeriye sicilleri önem arz etmektedir. Hicri 1187-1189- Miladi 1776-1778-9 yılları arasını kapsayan 174 numaralı Aynıba

b Şeriye Sicili kısa bir dönemi konu edinmesine rağmen içerisindeki konu zenginliği bakımından tarihimiz açısından önemli belgeler içermektedir. Osmanlı tarihi kaynakları arasında bulunan Şeriye Sicillerine mahkemede görülen davaların kaydedilmesinin dışında merkezle yapılan yazışmaların da işlenmesi sicile ayrı bir önem katmaktadır. Siciller aynı zamanda ait olduğu dönemin sosyal, siyasal, iktisadi yapısının özelliklerini anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Üzerinde çalıştığımız 174 numaralı Şeriye sicilinde 18. Yüzyılın sonlarında Aynıtab'da ferman, berat, nişan-ı şerif, buyuruldu, mektub, tezkere, temessük, senet, salyane defteri, hüccet türünden olan adli olaylardan meydana gelmiştir.

Sicilde toplamda 171 adet hüküm mevcut olup bu kayıtlarda en çok ferman, berat tezkere, buyuruldu, temessük nevinden belgeler mevcuttur. 174 numaralı Şeriye Sicilinde toplamda 171 adet hüküm olup 60 adet ferman, 30 adet buyuruldu, 46 adet berat, 9 adet mektub, 6 adet temessük, 1 hüccet, 1 nişan-ı şerif, 3 adet senet, 2 adet pusula, 1 adet salyane kaydı, 1 adet zabıtname mevcuttur. Bunlardan 3 hüküm tahrip olduğundan belgenin cinsi ile ilgili herhangi bir tespitte bulunulamamıştır.

Transkripsiyonu yapılan belgeleri incelediğimizde ekseriyetle avarız, bedel-i nüzul, imdad-ı seferiye, bedel-i cebelü vb. vergilerin alınması ve asker temini, asker teftişi, askeri ihtiyaçları karşılamak maksatlı zahire ve mühimmat tertibi ile bölgedeki idarecilere bunu ne şekilde yapılacağını haber veren belgeler olduğunu görmekteyiz. Belgeler içerisinde hüküm No: 7, 8, 9, 11, 12, 24, 26, 27, 33, 34, 39, 51, 54, 56, 58, 59, 60, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 72, 83, 85, 89, 90, 109, 111, 123, 128, 146, 147, 149, 159, 167 numaralı hükümler bu konuyla ilgili dikkat çeken belgelerdir.

174 numaralı aynıtab şerriye sicili defterinin muhteviyatının bu şekilde olmasının sebebi defterin ait olduğu tarihte Osmanlı Devleti'nin Rusya ile savaş

halinde olmasından kaynaklıdır. Devletin içinde bulunduğu savaş hali elbetteki tüm Osmanlı coğrafyasında olduğu gibi ayntab bölgesinde de etkilerini göstermiş olup mali anlamda bölge halkı üzerinde bir külfet oluşturmuştur. İktisadi anlamda zor bir dönemden geçen osmanlı devleti askeri ve siyasi atılımlarının maliyetlerini karşılamak için bölge halkına vergi yükü yüklemiştir.

Toplum refahı ve iktisat arasındaki sıkı bağ düşünüldüğünde bölge halkının maruz kaldığı bu vergilerin getirdiği mali yükün toplum üzerinde olumsuz yansımalarının olacağını ön görmek mümkündür. Ayrıca idareci ve asker pozisyonundaki kişi ve kişilerinde eşkıyalık faaliyetleri içerisinde oluşu da merkez idare ve taşra arasındaki sorunları ve şahsi menfaatlerin devlet bekasının önüne geçtiği görülmektedir. Örneğin hüküm No: 102 sayılı belgede Rumkale’de bulunan Halil paşa ve oğlu öncülüğünde bir güruhun civar köylere baskın yapıp yağma ve soygunlar gerçekleştirdiği ve mukavemet gösterenleri öldürdüğü bilgisi mevcut olup bu eşkıyaların bertaraf edilmesi hususu ile ilgili bir buyruldunun bölge idarecilerine gönderildiği anlaşılmaktadır. Bu muhteviyatta olan hüküm No: 125, 137, 158, 165, ve 166 sayılı belgeler de mevcuttur. Hüküm No: 165 ve 166 sayılı belgeler aşiret eşkıyalık faaliyetleriyle ilgili önemli bir örnektir. Maraş dolaylarında etkili olan Kılıçlı Aşireti mensuplarının eşkıyalık faaliyetleri içerisinde olduğu görülmekte ve idarecilere bu konu ile ilgili azami çaba ve hassasiyetle konunun gereği için gerekenlerin yapılması ile ilgili gönderilmiş belgelerdir. Yine eşkıyalık faaliyetlerinin bertaraf edilmesi ile ilgili cezalandırma ve buna teşebbüs edenleri yargılama ve cezai müceydelerini aksatmama konusunda belgeler dönemle ilgili bizlere fikir vermektedir.

Defter içerisinde yukarıda bahsedildiği gibi konveksiyonel ve geniş bir alana etki eden eşkıyalık faaliyetlerin yanında ekoNomik sıkıntının bireysel suçların da tetikleyicisi olmuştur.

Örneğin hüküm No: 140 sayılı belgede yağma ve yaralama suçunun işlendiği, ayrıca zorla alıkoyma ve hak ihlalleri gibi suçların işlendiği de görülmektedir.

KAYNAKÇA

AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri*, I, İstanbul, Fey Vakfı Yayınları, 1990.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, İlim Hey'eti, *Ser'iyce Sicilleri Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler*, I, İstanbul, T. D.A.V. Yayınları, 1988.

ALTINÖZ, İsmail, "Dulkadir Eyaleti'nin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl)", *Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan*, Gaziantep, Gaziantep Üniversitesi Vakfı Kültür Yayınları, 1999.

ASLAN, Nâsi, *İslâm Yargılama Hukukunda "Şühûdü'l-Hal" Jüri Osmanlı Devri Uygulaması*, İstanbul, Beyan Yayınları, 1999.

ATAR, Fahrettin, *İslâm Adliye Teşkilâtı*, Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1991.

AYDİN, Akif, "Osmanlı Hukuku'nun Genel Yapısı ve İşleyisi", *Türkler Ansiklopedisi*, X, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, s. 15-20.

BARDAKOĞLU Ali, İcare. *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, .XXI, 2000, s.379.

CANBAKAL, Hülya, *XVII. Yüzyılda Ayntâb "Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset"*, İstanbul, İletişim Yayınları, 2009.

CİN Halil - **AKGÜNDÜZ** Ahmed, *Türk İslam Hukuk Tarihi*, I, İstanbul, Timas Yayınları, 1990.

FENDOĞLU, Hasan Tahsin, "Osmanlı'da Kadilik Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı", *Osmanlı Ansiklopedisi (Teşkilât)*, VI, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 1999, s. 453-469.

GÖĞÜS, M. Oguz, *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli Yönleriyle Gaziantep*, Gaziantep, Cihan Ofset Yayınları, t.y.

GÖKHAN, İlyas, "Gaziantep ve Yöresinin Osmanlı Hâkimiyetine Geçmesi", *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu*, Gaziantep, Arsan Yayınları, 2000, s.59-65.

HALAÇOĞLU, Yusuf, *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı*, Ankara, T.T.K. Yayınları, 2003.

İNALCİK Halil, "Mahkeme", *İslam Ansiklopedisi*, .VII, y.y, t.y., s.149.

İNALCİK Halil, "Klâsik Dönemde Osmanlı Devlet Teşkilâtı", *Türkler Ansiklopedisi*, Ankara, Yeni Türkiye Yayınları, 2002, s.795-838.

KUZUCU, Serhat, “123 Numaralı Antep Ser‘iyye Sicili Baglaminda 1766–1768 Tarihleri Arasinda Antep’in Idari ve Sosyal Yapisi Üzerine Bir Inceleme”, *Akademi Günlüğü Toplumsal Araştırmalar Dergisi*, C.I, S.III, Ankara, 2006, s.39–54.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat. S., Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik), Kubbealtı Neşriyat, İstanbul, 1998.

ÖZDEGER, Hüseyin, “Gaziantep”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Diyanet Vakfı Yayinlari, C.XIII, Istanbul, 1996, s.466–469.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı. (1988). *Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı*. TTK, Ankara

ÜNAL, Mehmet Ali, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Fakülte Kitabevi, Isparta, 2005.

ÖZGEÇMİŞ

Mehmet ÇAKMAK, 1990 yılında Şanlıurfa/Viranşehir’de doğdu. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü’nden 2014 yılında mezun oldu. Lisans bitirme tezi olarak Yeni Fikir Mecmuası Sayı: I-XXI kapak ve içindekiler kısmının transkripsiyonu ve düzenlemesini yaptı. 2015 yılında Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı "Yakınçağ Tarihi" alanında Yüksek Lisans programına kabul edildi. Yüksek Lisans Tezi olarak 174 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi üzerine çalışma yaptı. 2017 yılından beri Emniyet Genel Müdürlüğü Personeli olarak kamu bünyesinde çalışmaktadır.

VİTAE

Mehmet ÇAKMAK was born in 1990 in Şanlıurfa / Viransehir. He graduated from the Department of History, Faculty of Science and Letters at Kilis 7 Aralık University in 2014. He completed the transcription and editing of the cover and contents of the New Idea Journal Issue: I-XXI as his undergraduate thesis. He was accepted to the Master of Arts program in the field of "History of Contemporary" in the Department of History, Institute of Social Sciences at Gaziantep University in 2015. He worked on the transcription and evaluation of the 174th Ayntab Şer'iyye Registry which is the master's thesis. Since 2017, he has been working in the public institution as the personnel of the General Directorate of Security.